

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 80 korona. Félévre 40 korona.
Negyedévre 20 korona. Egy hónapra 8 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 708.
Szerkesztőség 708. Kiadóhivatal 708.

A házszabályok utvesztője

Írta: Mezei Ernő.

Van-e még gondolkodó magyar ember, aki a házszabályok revíziójának szükségéről ne volna véglegesen meggyőződve? Ezt a kérdést most már némi személyes elégtétel érzésével tehetem. Az Egyetértés régebbi évfolyamai is tanúságot tehetnek arról, hogy teljesen függetlenül attól az állásponttól, a melyből a kormányok politikáját bíraltam, megkoczkáztattam alkalmi kritikámat (mert nem szoktam személyes véleményekkel előtérbe tolni) a házszabályok obstrukciós gyakorlatának olyan elfajulásai ellen, a melyeknek végzetesen veszedelmes, a jövő fejlődést föltétlenül károsító erejét könnyű volt előre látni. Megtettem ezt már a Széll-kormány idején is, a mikor a függetlenségi párt egyébként teljesen jogosult obstrukcióját az exlexes körülkerítésig fejlesztette, noha éppen a Széll-kormány irányában a sajtó terén kezdetben elég magányosan képviseltük az ellenzéki feladatot. Gondolom, attól a gyanútól se kell tartanom, hogy a jelenlegi kormány valamely érdekét vagy szándékát kívánám szolgálni, amikor a házszabályok revíziójának föltétlen szükségét propagálom. Isten mentsen! Csak legyen itt is megmondva, hogy a kormány kiegyezési politikája által legkevésbé sem vagyok elbájlolva, az egyszakaszos és a kvótaemelést meg éppen-séggel nem veszi be a gyomrom. De aligha csalódom abban a föltevésben, hogy éppen az ellenzéki meggyőződésű magyar politikusok barátkoznak meg immár a házszabályok kellő mértékű revíziójával. Van rá okuk.

A gyümölcs bizony megérett a rothadásig. A horvátok oly konok és minden törvényhozási munka ellen irányuló obstrukciójának kellett jönnie, hogy az obstrukció helyes és helytelen mértékeinek biztos megkülönböztetése közérzéssé jegyezzen. A horvátoknak kellett számunkra jelenteniök a torkos és iszákos helotákat, a kiknek visszataszító példáján a spártai önértetre és fegyelemre lehet nevelni a magyar hazafiságot. Láttuk, hogy a függetlenségi pártból kivált magyar képviselők a horvát obstrukciót olyan erkölcsi nyomásnak érezték, a mely őket az egyszakaszos ellen való opposíciójuk abbahagyására készítette, nehogy akaratlanul is segítséget nyújtsanak a hazaellenes horvát összeesküvésnek. Ugy általánosságban lyukasnak tartom ugyan azt az okoskodást is, hogy azért nem küzdünk valamely károsnak tartott kormányjavaslat ellen, mert kellek a szövetségesekkel akadhatunk össze. De a mi sulylyal ez az érv a fenforgó esetben csakugyan bírhatott, nem a legnagyobb nyomattal nehezedik-e a házszabályrevízió mérle-

géré? Ha már ott tartunk, hogy egy nemzeti ellenzéknek legtermészetesebb ellenzéki jogát el kell ejtenie, csak hogy hazaellenes pártokkal való közösségnek látszatába ne keveredjék, nem föltétlen szükség-e, hogy megsemmisítsük azokat az örökös házszabálybuvócskákat, a melyek akármi összeverődött *franc-tireur*-csapatnak kényelmes leshelyül szolgálnak? Egy olyan parlamenti rendtartást, a melynek obstrukciós következményei nemcsak, hogy a parlamenti többség jogát megbénítják, de a vele szemben álló jogos ellenzékét is tehetetlenné teszik, lehet-e ezt valakinek jóhiszeműen csak tűrhetőnek is vallania! Hisz ily perspektíván nézve a dolgot, az obstrukciós jogok fegyvertára tisztára a nemzetiségi összeesküvésnek és a haza külső ellenségeinek fellegvárává válhatik a mi saját parlamentünkben, a mi saját államiságunk ellenében!

De a legtisztább világításba helyezi a házszabályok kérdését a képviselőház elnökségének folyton fenyegető válsága. Bekövetkezett az a nemcsak képtelen, de eleve soha el nem képzelhető helyzet, hogy az elnökség tagjai a házszabályokat különböző módon értelmezik és gyakorolják. Tényleg ez annyit jelentene, hogy éppen a kritikus, a vezetést és szabályt leginkább követelő helyzetekre nézve házszabályok nem is léteznek, hanem csak elnöki önkény, még pedig nem is az egységes diktátorság, hanem az ellentmondó anarchia formájában, mint a többfejű athéni tirannisz idején. Az elnöki eljárásnak, amennyiben a Ház magáévá teszi, a precedens-teremtés erejével kellene bírnia, utmutató fonat kellene jelentenie a házszabályok utvesztőjében, de az elnöki precedensek már teremtésük pillanatában egymást fölrujják. Már csak az a legtermészetesebb dolog, hogy Justh Gyula ezt a furcsa helyzetet, amilyenről a világ még nem hallott, tűrni nem akarja. Őt a Ház a nagy remény és meleg bizalom napjaiban választotta fejévé, mert egy nemzeti parlament minden jogának méltó letéteményesének ismerte. „The right man on the right place” maradt is mind máig éppen azért, mert a pillanatnyi érdekek és hangulatok ellenében az állandó jog érzését vallja elnöki hivatásának. De a képviselőház már az ő házszabálygyakorlata után sem tud indulni, létezik-e egyáltalán elfogadható gyakorlat és magyarázat? Örökké viharzó tenger ez és oly feneketlen, hogy a hányt-dobált hajónak sehol a partok közelében sem lehet horgonyt vetnie.

Annak a házszabálygyakorlatnak, amelyet Justh Gyula mint új elnök az obstrukciók éveken át tartott fürgetegei után érvényesíteni igyekezett, két tételét és ezzel kapcsolatosan két szakát lehet megkülönböztetni. Az első szaka az, amikor annyi lábrakapott visszaélés és

annyi illetéktelen magyarázat félrevetésével lépésről-lépésre a létező házszabályok helyes értelmét és szabatos alkalmazását állapította meg. Amit ebben a hatáskörben elnöki tekintélye erejével elért, az a jogos és állandó precedens értékével fog minden következő parlament előtt bírni. De sajnos, bekövetkezett a törvényhozói munkának olyas válságos megakasztása is, amikor a házszabályoknak ez a következetesen helyes és szigorú alkalmazása egymagában nem biztosíthatta a törvényhozás elemi feladatait, még kevésbé szolgálhatott a megtámadott nemzeti érdekek védelmére. Mindenki előtt tisztában állhatott, hogy ahol Justh Gyula gyakorlata célhoz nem vezethetett, az már a házszabályok oly belső organikus hibája, amelyet csak a maga módján való, okosan megfontolt revízió orvosolhat. De előállottak egyszerre a hirhedett politikai impresszionisták, akik az elnöktől a szokott furorral követelték, hogy a házszabályok teljesen erőszakos magyarázatával és teljesen önkényes alkalmazásával a lehető legveszedelmesebb precedenseknek törje meg az utját. A dolognak mulatságos oldala az, hogy jó részben ugyanazok követelik ezt az eljárást, akik azelőtt Justh Gyulától a házszabályok szabatosabb alkalmazását, mint afféle szigorú pedanteriát, szörnyen rossz néven vették. Ez már odatartozik a fegyelmetlen elmék természetrajzához és nem éppen fölemelő jelenség, hogy akadt alelnök is, aki ebből a fogalomvilágból vette zsinórmértékét. A házszabályok utvesztőjét betetőzi az elnöki anarchia örvénye. És azt kellene hinnünk, hogy az utvesztőben néhányan már teljesen elvesztették eszüket vagy legalább tájékozódási képességüket. Hogyan hirdetik, hogy a házszabályok mai alkata érintetlen alkotmánybiztosíték és ugyanakkor az elnöki trónus, mint konventi felsőbbség mellé egy guillotint is állíthatnának, melylyel minden ellenmondást rövidesen lenyakasztasson. A házszabályok szentek legyenek, de az elnök nemcsak a házszabály, de a törvény letapodását is állandó gyakorlattá tegye, minden áldott napot avasson fel egy új nov. 18.-vá, hogy szinte pályázatot kellene hirdetni, ki tud az elnöki állásban több perczeliádat elkövetni. Vajjon ugy gondolják-e a dolgot, hogy a szükséges házszabályrevíziót ne maga a törvényhozás hajtsa végre, hanem az tisztán az elnöki hatalom diszkrecziójára és felelősségére jöjjön létre? Ugyanegy szuszszal hirdetik tehát a parlamenti forradalom jogosultságát és ennek megfélemezésére az elnöki statáriumot, valamint az egyszakaszos ostromállapotot. Ilyen körülmények között gondolkodó emberek csakugyan tisztában lehetnek a házszabályrevízió szükségével.

Tiszti fizetés és honvédtüzérség.

Irta: Dr. Kmetz Károly.

I.

Jószívű méltányossággal nyilatkoztak miniszterek is, képviselők is a pénzügyi bizottság tegnapi ülésén a katonatiszti fizetésemelés kérdéséről. Meg lehetnek elégedve a tiszt urak a magyar gavallériával, melyre most olyan szívesen appellálnak. Ha oda kerül a dolog, úgy véljük, sem horvát, sem disszidens függetlenségi obstrukció nem támad a magasabb tiszti fizetések megszavazása ellen, hiszen az utóbbiak táborából már a képviselőház nyílt ülésén elhangzott egy felszólalás, mely előre megajánlotta a még nem is kért tiszti fizetésemelést.

Meg kell adni, hogy nagyon plausibilisan okadatolják ezt a fizetésemelést, de meglehetősen felszínesen is. Azt mondják, általánosan megdrágult a megélhetés nálunk is. Ausztriában is: a magyar törvényhozás erre való tekintettel egész vonalon emelte már a polgári köztisztviselők illetményeit, nem maradhat a régiben a katonák javadalma sem, ezeknek is jogos igénye van az arányos igazság szerinti kielégítésre.

Nem jutott eszébe senkinek bővebben megvizsgálni azt a kérdést, vajon a polgári tisztviselők javadalom-emelése csakugyan megzavarta-e az arányosságot a tisztek hátrányára és valóban ugyan-e, hogy ezeknek mai javadalma mögötte marad a hason minősítésű és rangú polgári tisztviselőknek.

Mi azt hisszük, hogy e viszonyítás szerint tekintve, nem oly kétségbeejtően rossz a mai tiszti javadalom. Nem szabad a katonatisztek törzsilletményénél maradni az összehasonlítással, hanem pontosan számításba kell venni azokat a számos pótlár- és pótlókat, melyek a katonai illetmény-szabályzat szerint a tiszteknek járnak és főképp azt az erős különbséget, mely a magasabb katonai lakberek és a polgári hivatalnok lakberek között fennáll.

A magyar törvényhozás nem helyezkedhet azon felfogás alapjára, hogy a katonatiszti szolgálat értékesebb más állami szolgálatoknál; nem honorálhatja azt a téves felfogást sem, hogy a katonatisztek társadalmi igényei akár életmódban, akár külsőségekben magasabb javadalmazást indokolnak. Praetium affectionist nem tulajdoníthatunk a katonai funkcióknak.

Tiszta anachronizmust szentesítene a magyar törvényhozás, ha „különlegesen” értékelné és aránytalanul túlbecsülné a tiszt funkcióját és így egyidejűleg devalválná a többi közszolgálatnak becsületét.

Ezt a szempontot tartjuk irányadóul a katonatiszti fizetési igények mérlegelésénél, akkor is, ha esetleg ez a mérlegelés azon igények jogosulatlanságát tüntetné is fel.

II.

Politikai és pénzügyi szempontból a tiszti fizetésemelés dolgánál még nagyobb jelentőségű az, ami a honvédtüzérség szervezése felől ugyancsak a pénzügyi bizottság tegnapi ülésén elhangzott.

Hát könyörgünk szépen, a honvédség még nem is olyan régen nagyon a szívéhez volt növe a nemzetnek, mert ez benne a negyvennyolczas félistenek hazafias és harci erényeinek egyenes örökösét tisztelte és szerette és hitte azt, hogy ennek a honvédségnek magas hivatása, hogy a magyar alkotmányosság és nemzeti szellem legfőbb erőssége és biztosítóka legyen.

Ebben a hitben a nemzet az áldozatkészségben messze elment; sohasem fukarkodott, ha ennek a nemzeti haderőnek fokozásáról volt szó, akár létszámban, akár katonai színvonalban, akár felszerelésben.

A honvédtüzérség eszméje is népszerű volt sokáig, mert hiszen jól tudta a nemzet, hogy igazi hadsereg, a szónak taktikai értelmében ma e harmadik főfegyvernem nélkül nincs, hogy gyalogság és lovasságból álló katonaság önálló harci működésre nem képes.

Az utolsó években azonban a hazai közvélemény, sajnos jelenségek nyomán, lényegesen megváltozott; a honvéd név népszerűsége nagyot vesztett és immár csak a szabadságharcz honvédségének emléke dobogtatja meg a magyar szíveket.

Utaljunk talán a változást okozó szomorú jelenségekre, melyek mindinkább kiábrándították a nemzetet, rámutassunk arra, hogy a honvédség szelleme mindinkább távolodik a nemzetitől és közeledik a közös hadseregéhez; hogy a honvédség katonai nevelése mindjobban egy nyomon halad a közösökével; avagy rámutassunk arra a gyászos szerepre, melyet az alkotmányváltság idején éppen a magyar honvédségnek szántak.

A közös hadsereg organikus függelékévé tett honvédségért nem igen fog ezután lobogni a magyar áldozatkészség tüze.

A honvédtüzérség szervezésének még egy másik oldala is van.

A honvédség tüzérsége eddigelé — úgy a nagygyakorlatokon, mint háború esetére is tervezve — a honvédhadosztályokhoz ideiglenesen beosztott közös tüzérség volt, vagyis a közös hadsereg tüzérsége számítva volt a két honvédség tüzérséggel való ellátására is.

Ha most a két honvédség számára külön új honvédségi tüzérség szerveztetik, ezzel quasi kerülő uton a közös hadsereg magára a tüzérségi létszám és csapatszám igen jelentékeny felemelése éretnék el, mivel ilyenképp ez a tüzérség jövőre csupán a közös hadsereg tüzérségeképp alkalmaztatnék. Tulajdonképp tehát úgy áll a dolog, hogy a honvédtüzérség által az összhaderőnek szaporodása úgy következne be, hogy a tehernövekedést mi nem a kvóta arányában, hanem sokkal magasabb arányban vállalnánk.

Mindenesetre felmerül a kérdés, vajon így nagy, új katonai tehertöbblet

Magda.

Irta: Fényes Samu.

(Utánnomlás tilos.)

— A patvarba minden pszichológiával, azt mondom nektek. A poéták hazudozása és a tudákosok ostoba találmánya az egész, hogy igazolják a maguk írka-firkáit. Az életben nincs pszichológia, nincs következetesség — és az a természetes, ami pszichológia szerint természetellenesnek látszik.

— Szentleőrinczy Magdáról beszélj! — kiáltott belé az előadó szóáradatába valamelyike a hallgatóknak.

— Hiszen róla beszélek. Ismertétek lánykorában ugy-e valamennyien azt a büszke, dőlczeg leányt, aki úgy hordta a fejét, mintha a császárnői koronáját is röstellené hordani, holott otthon egy magyar királyi korona váltópénze sem volt a láda fiában.

— Micsoda atyafia! voltaképpen az öreg Szentleőrinczy Tamás, akinek a házában élt?

— Olyan rokon, ki ha gazdag, hát a hugunk, ha szegény hát távoli rokonunk. Azt tán tudjátok, hogy belebolondult Szentleőrinczy Elemérbe, a Tamás öcsésébe?

— Abban pedig volt pszichológia, mert Elemér gazdag is, szép fiu is volt.

— Fiam, a szerelemhez semmi köze a pszichológiának. A pszichológia csak azontul kezdődne, ha volna. Elemér is szerette és mégis a leány üldözte el magától. Mindenki másnak az eszköze volt, ennek az egynek, akit szeretett, a zsarnoka szeretett volna lenni. Kemény két kovakő ütközött itt össze. Elemér belecsorbult, otthagya, elment külföldre.

— Hallod öreg, ebben eddig van pszichológia, az a büszke leány és a daczos legény...

— Megtaláltad a vesszőparipád? Ül reá hékás, csak aztán le ne vessen! Mert ugyanez a gögös leány, aki elüldözte a szép dali szerelmesét, a szeretője lett az öreges, gonosz, csunya Tamásnak.

— Azt mondják erőszak...

— Ugyan hadd el! Hát te még hiszel a gyerekmesékben? Tanuld meg fiam, esze s karjábíró nőn nem lehet erőszakot tenni. Magda egyszerűen a kedvese lett. A Tamás felesége évek óta tehetetlen beteg, a lány boszus-elve keserűséggel, unatkozik, a lábát se teheti ki, hisz egy jó ruhája nem volt, az egyetlen férfi körülte... meglehet... hogy egy szép új ruháért tette, legalább az öreg Tamás valami ilyet morgott...

— Hátha szerette? Tamás derék legény, nem szép, de szilaj, erős és vasakaratu, az ilyen férfiak...

— Gyűlölte, ha mondon, hisz az öreg maga beszélte, tudjátok milyen gonosz s mosatlan száju, hogy meg akarta ölni, mikor a második pásztorórát... nem fiam, esztörtörtöt mond itt minden lélektan.

— Hadd már a lélektan, a történetet beszéld!

— A lélektan a koporsója a tényeknek. Mikor valami tény meghalt, akkor vesznek róla mértéket és aszerint csinálnak olyan ládát, amibe beleférjen. Ezt nevezik az okulárésok pszichológiának.

— A történetet!

— Ha Magda annak rendje és módja szerint férjhez megy, alkalmasint gyermektelen marad még vagy tíz évig, az ilyen lilimtermeteknek árt az ilyesmi, de hogy, így esett a dolog, hát...

... azt hiszem értitek? Sietni kellett a lakodalommal...

— És a vőlegény?

— Az is akadt, ott forgolódott körülte már évek óta Schwartz, illetőleg a belügyminiszter jóvoltából Fekete Etele. Látjátok az ilyen névben egy élet tragédiájának a csirája van benne, még pedig nem a Schwartz névben, sem az Eteleben, hanem az összepárosításában. Teszem azt, ha Schwartz urat Fülöpnek hívják, egész jól feltalálhatná a puskaport...

— Öreg, a puskaport nem Schwartz Fülöp találta fel...

— Hanem Bernát, ugyan nem mindegy az? Egy szóval, Fekete Etele, — mindössze hat-e — a vőlegénye lett Szentleőrinczy Magdának, pedig neki két prédikátuma is van...

— Hisz vannak jó születésű Feketék is...

— Igen ám, de Etele nem volt az, a nagyapja még ájtatosan üli a hosszú napot s az apjának se lesz jussa szentelt földhöz egykoron és Etele uron sem rég száradt meg a keresztvíz. Különbben a nagyapó jól imádkozott, az apa meg jól spekulált, ugy, hogy Etele urnak kevés volna a tíz ujja a százezrei megszámlálásához. Ha tehát Magdának azt az egy kicsi tévedését nem nézzük, egészen jó parthie lett volna, mert Etele ur művelt uriember, azt hiszem, vagy a bogarak potroha vagy Nagy Sándor legyezői iránt érdeklődik, vagy tán szociológus, szóval olyan kulturmokk.

— Hallod öreg, az ilyen embernek egy Szentleőrinczy leány még a körülményekhez képest is tulságosan jó.

— Fúj! Látod Magda gavallérosabban gondolkodott. Az olyan ráadásért, amit ő vitt a Fekete-házhoz valami kárpótlásfélével érezte ma-

viselésére vállalkozhatunk-e az u. n. nemzeti vívmányok elérése nélkül. Ezt főleg a függetlenségi pártnak kell konszideráció tárgyává tennie, melynek presztízse megfelelő ellenérték nélküli katonai új terhet már el nem bír.

De fel kell itt nyomatékosan vetni egy másik, igen-igen súlyos kérdést is, t. i. azt, hogy vajon a függetlenségi párt belemenjen-e még nemzeti ellenérték mellett is a honvédtüzérség szervezésébe, holott programja szerint majdan már arra kell törekednie, hogy a közös hadsereg magyar részéből megalakítsa a külön magyar hadsereget. A magyar hadsereget a honvédségből akarni megteremteni, teljesen elhibázott, hiu és lehetetlen törekvés volna, a közös hadsereg fennállása mellett. Ha pedig a közös hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadtestekből és azokhoz tartozó katonai intézetekből és hatóságokból önálló magyar hadsereg lesz, ami talán nem is oly messze jövőnek álmoképe, akkor a honvédségre, mint ugyanazon nemzetnek második sorhadi katonaságára, szükség tovább sem katonai, sem nemzeti szempontból nem lesz.

Nagy kérdés tehát a függetlenségi párt programja szempontjából s a nemzet teherviselési képességére tekintettel, vajjon örvendő vegyük-e tudomásul azon bejelentéseket, melyek a honvédtüzérség szervezéséről történtek és amelyek természetesen a honvédségi létszám nagymérvű emelésével járnak.

Egyre mindenképp nagyon jól vigyázzunk, t. i. arra, hogy a közös hadsereg nemzeti irányú fejlesztését bármely új katonai teher elvállalásánál conditio sine qua non gyanánt, elengedhetlen követelésbe helyezzük.

Budapest, december 14.

A képviselőház hétfőn, délelőtt tíz órakor tartandó ülésében folytatja a kvóta-javaslat tárgyalását.

gát adósnak. Ki is találta a módját. Mióta miliomosné lett, a „távoli” rokonoknak is hirtelen huguk lett és természetes, hogy egy Szentleőrinczynek minden minisztériumban, meg udvari hivatalnál van legalább egy-két bátyja; sikerült tehát ő felségénél kieszközölni, hogy Etele ur nemesítve lett és feljogosítva úgy ő, mint törvényes ivadéka a Szentleőrinczy névnek két praedikátumostól való viselésére. E dologgal még Tamás is megboszult magát, akit a nevének ilyen elherdálása — mint ő nevezé — rémítően bántott. Magdát pedig megnyugtatta az a gondolat, hogy gavallérosan kárpótolta a férjét.

— Hát nincs ebben pszichológia?

— Annak az öröme, hogy a nemes kétpraedikátumos Szentleőrinczy név eképp bevonult a Fekete nemzetségbe, az öreg Fekete — az apa — fényes dáridót csapott kivilágított kastélyában aznap, mikor a dinasztának a prince megszületett. Erre a dáridóra meghívta Tamást is — egy faluban laktak, Tamás egy messzire terpeszkedő, omladozó falu udvarházban, Fekete pedig egy tornyos sváb-stíli emeletes kastélyban. Ezt a megalázott Tamás el nem viselhette, ivott is, meg . . . ei, ha már van benned, pszichológia, hát igazítsd el magad — elég az hozzá, hogy kiköttantotta az öreg Feketének, hogy a kis princznek több jussa van a Szentleőrinczy névhez, mint az apjához. Az öreg meg, aki fia nemesítése óta magamagát is lovagnak nézte, nagyon féltékenyen őrizte a Szentleőrinczy név becsületét, kiköttantotta a fiának. Már most, mit gondoltok, mi történt?

— A kétpraedikátumos nemes Szentleőrinczy Etele, szintén féltékenyen őrizte a név becsületét — és hallgatott.

— Oh, ezek az emberek nagyon verekedő-

A horvátok lázadása.

— Készülődések a választásokra. —

Budapest, december 14.

A képviselőház a kvótajavaslatot tárgyalja, amely ellen a horvátok folytatják az obstrukciót. A horvát válság dolgában a mai nap semmi újat sem hozott. A pártok csendesen készülődnek a választásokra. Josipovich Géza horvát miniszter ma a fővárosba érkezett és megjelent a képviselőházban, ahol rögtönzött miniszteri értekezleten referált a horvát országgyűlés feloszlásával kapcsolatos eseményekről. A képviselőházban járt báró Rauch is, aki Wekerle miniszterelnökkel konferált a horvát viszonyok felett. Megjelentek a Házban a volt nemzeti párt vezetőiférfiai is, köztük Sumanovics és Dedovics, kik Josipovich miniszterrel tárgyaltak a választási eshetőségek tárgyában. Sumanovics hírül hozta, hogy Tomasics Miklós, volt horvát miniszter nagyborszábasu akciót szervez a volt nemzeti párt újjászervezésére. Ami a bán és a horvát miniszter helyzetét illeti, Josipovich kijelentette, hogy személyi változásokról szó sincs és a választásokat dr. Rakodczay Sándor bán fogja vezetni.

Ma reggel megjelent a képviselőházban Medakovics Bogdán, a horvát országgyűlés elnöke, aki a feloszlató gyűlésen tanúsított magaviseletével még népszerűbbé lett a koalíció előtt. Az ittmaradtok melegen érdeklődtek a zágrábi események iránt és valósággal diadalnak tekintik az ott történeteket. Az egyik a következőket mondta:

— Horvátországban teljes rend uralkodik. Népünk nem ragadtatja el magát, de lelkesedik. A választásokon a mi dolgunk egészen bizonyos, s így nyugodtan ülhetünk itt. Korteskedni nem megyünk, korteskedni helyettünk százan, ezren. És azzal sem törődünk, ki vezeti a választásokat. Nekünk az is mindegy.

A dalmátok a következő táviratot küldték Medakovics Bogdának, a horvát országgyűlés elnökének:

Az országos bizottság, mint Dalmácia törvényes képviselője lelkesedéssel üdvözi a tegnapi nap jelentős eseményeit, melyekben a hazafias szellem győzelmét horvát és szerb nemzetünk szöbbszörűjének zálogát látja. Szimics alelnök.

A volt nemzeti párt már kiküldte azt a bizottságot, melynek feladata az összes uniónisták egyesítése lenne. A bizottság tagjai: gróf Er-

dődy István, Tomasics, dr. Sumanovics, Josipovich Gyula, Gavranich Chavrak és Avakumovics. A kormány tudvalevőleg jelentős szerepet szánt a hosszan húzó válság kibogozásának munkájában a nemzeti pártnak, amely most, hogy tisztult a helyzet s hogy kétségtelen bizonyossággal konstatálható, hogy a horvát népet a koalíciónak és a Starcevic-pártnak nem sikerült terrorizálniok, hajlandó is kivenni részét a munkából. Erre vall, hogy ma a képviselőházban hosszú és beható tanácskozások voltak báró Rauch Pállal, a volt nemzeti párt egyik legtekintélyesebb és legbefolyásosabb tagjával, továbbá Dedovics György és Egersdorfer volt horvát képviselőkkel. Rauch csak a miniszterelnökkel konferált hosszasan, Dedovics és Egersdorfer pedig előbb Josipovich Géza horvát miniszterrel, majd a miniszter közvetítésével Wekerle Sándor miniszterelnökkel is.

A tárgyalásokról Dedovics György a következőket mondta:

— Nem hivatalos megbízással jöttem, hanem csak átutazóban vagyok Budapesten. Felhasználtam a kedvező alkalmat arra, hogy Josipovich miniszter uralmával beszéljek. Hogy ennek a beszélgetésnek jelentősége volt, arra abból is következtethet, hogy a miniszter a velem folytatott tanácskozás után azonnal felkereste Wekerlét és jelentést tett neki.

Rakodczay Sándor horvát bán a jövő hét elején jön Budapestre.

Frank József, a Starcevic-párt elnöke, hosszasan nyilatkozott egy bécsi lap tudósítója előtt. Sokat ez a nyilatkozat nem tartalmaz. Frank inkább elkerüli a kérdéseket, semhogy válaszoljon rájuk. Tagadja, hogy Wekerlével paktumra lépett és nem akarja megmondani, hogy a magyar miniszterelnökkel milyen megállapodásra léptek és hogy azoktól gyakorlatilag mit vár. Mégis mély betekintést nyújt a Starcevic-párt által irányított jövődi horvát politikába a magyar kormányval szövetségelt államférfiúnak néhány mondata. Azt mondja Frank, hogy Horvátországban horvát politikát kell csinálni, teljesen horvát politikát és csakis horvát politikát, a horvát nép nem hagyja magát magyarosítani, de dinasztikus és az is kar maradni. Ennélfogva Horvátországot meg kell erősíteni, a horvát eszmének győznie kell, így megerősödnek a monarchia is és önként megoldást nyernek Bosznia és Hercegovina kérdése is.

Az elbeszélő itt elhallgatott és lelkiismeretes gondossággal cigarettát csavart.

— Látjátok, mennyire változnak az erkölcsök. Mai nap már senki se szí csavart cigarettát, pedig a kész cigarettának nincs egyénisége. Ez az — az egyéniség! Azt teszi tönkre a modernség . . .

— Ne erről beszélj, hanem fejezd be a Magda történetét.

— No hát, találd ki, oh szép hazánk nagy pszichológusa, mit csinált Magda?

— Az attól függ . . . De tovább nem mondta, töprenkedett.

— Én kitalálom, szölt egy másik. Kezdte szöni Elemérrel az eltépett szájakat.

— Ugy sem találnátok ki, hát elmondom. Elment ő is a rabbinushoz, de csak miután a plébános-kanonoknak bejelentette kitérés szándékát s az e körüli formáságokat szépen elvégezvén, el sem képzelhetitek, mekkora energia van az asszonyokban, ha akariák, én azt mondom, hogy rájuk kellene bízni a közigazgatást . . .

— Magdáról szólj!

— Elvégezvén a formáságokat, elment az öreg Schwartzhoz — a nagyapóhoz — elmondott neki mindent, megtudta Etele amerikai címét, hajóra ült és egy szép napon megjelent a lakásán, szóltanul eléje omlott, a kezébe adta azt a bizonyos rinocérosz-korbácsot — az angol gyártmányt — s lehajtott fejjel várta az ítéletet.

— És az ítélet? — kérdé a pszichológus.

— Azt nem ismerem, csak annyit tudok, hogy azóta három kis gyerekük van, csupa Feketé . . . azaz, hogy ezt nem tudom egész biztosan. Meglehet, hogy Blackek. Mi ki nem telik az ilyen emberektől, akik fittyet hánynak a pszichológiának . . .

sek, kihívta Tamást párbajra, szölat meg egy másik eddig csendes hallgató.

— Egyiketeknek sincs igaza, szölt egy harmadik, a pszichológus — elvált a feleségétől.

— Hát hiszen ha volna pszichológia, e három mód közül valamelyiket cselekedte volna, de ugy látszik, ő se igen bizott a pszichológiában, mert azt teite, hogy elment a rabbinushoz, ujra visszatért ősei hitére, a princzet is felvettette Ábrahám szövetségébe, irt a belügyminiszternek, hogy nem reflektál sem a névre, sem a nemességre, ujra felvette az ötven krajzáros Fekete nevet s mindezek után így szölt Magdához: Kedvesem, én élveztem a maga kegyeit. Én sohasem voltam az ilyen ügyekben smuczig. Fízetek most is. Ime, itt kétszáz ezer korona e könyvecskében, azt hiszem, hogy ez gavalléros végkielégítés és maga nem csinált rossz vásárt. De nekem le kell az ilyen dolgaimat bonyolítani, mert elmegyek Amerikába s nem óhajtom oda vinni magammat. A gyereket viszem és igyekszem becsületes Feketét nevelni belöle. Minthogy azonban ezt a mi viszonyunkat még holmi törvényes formáságok is bonyolítják, s minthogy, ha ezek felbontását én kezdeném, ez önre kinos lehetne és gavallér ember a szeretöit nem kompromittálja, módot adok önnek, hogy ön kérje a válást hűtlen elhagyás címén. A költségekben is engem fognak elmarasztalni. Szölt és távozott.

— És Magda?

— Magda korbácsot szerzett, hamisítatlan rinocérosz-korbácsot, angol gyártmányt és elment az omladozó udvarházba és gyalázatosan elpáholta Tamás urat, persze némi asszonyos felületességgel, mert véletlenül az orczáját is érte kettö, aminek nyoma egy óriási X formájában haláláig rajta marad.

Meglesz a nemzeti bank!

— A képviselőház ülése. —

Budapest, december 14.

A sok szóban, mely ma szertehullott a Házban, magasra kell fölemelni a miniszterelnök szavait. Wekerle Sándor válaszolt Bánffy egyik régebbi interpellációjára és válasza során határozottan kijelentette, hogy a nemzeti bankhoz való jogunk vitán fölüli áll, azt semmiféle megegyezés nem érintheti és ha arra kerül a sor, meg is valószínűsíthetjük. Ezeket a fontos kijelentéseket a Ház tüntető tapsal fogadta és ugyszólván hatás nélkül maradt Bánffy replikája. Bánffy ugyanis azzal argumentált, hogy a Benedikt-féle formula béklyó a kezünkön és nem vagyunk többé szabadok. A miniszterelnök újból válaszolt Bánffynak, ez a válasz még határozottabb volt, mint az előbbi.

— Ha Bánffy igazán akarja a nemzeti bankot — mondotta — akkor nem szabad minduntalan ilyen politikai nehézségeket okoznia.

Bánffy most már nem mert szembe szállni Wekerlével, mert — a saját vallomása szerint — gazdasági kérdésekben nem kelhet birokra a miniszterelnökkel. A Ház nagy többsége — „éljen a nemzeti bank!” kiáltással — tudomásul vette a miniszterelnök válaszát.

Az ülése eleje várakozásban telt el; várták a miniszterelnöknek a nemzeti bankra vonatkozó nyilatkozatát — s így valami nagy érdeklődés nem kísérte a kvótajavaslat szónokait. Bozóky Árpád ellene szólalt föl. Lengyel Zoltán is ellene szólalt föl, de a Lengyel beszéde már nagyobb hullámokat vert. Közbeszólt ez is, az is, Lengyel Zoltán pedig nem az az ember, ki kerüli a csetepatékat. Vagdalózdott jobbra-balra, sőt odáig ment, hogy Markos Gyula fejére egy régi . . . versét olvasta rá. E vers körül nagy zsvaj támadt. Lengyelt rendreutasították, Markos Gyula pedig fölszólt s Lengyelt a horvátokkal való czimborasággal vádolta. Lengyel erre azzal válaszolt, hogy Markos verse nem is vers . . . Ez a kedélyeskedés jó ideig elhúzódott. Az interpelláció előterjesztése előtt elhatározták, hogy hétfőtől kezdve tíztől ötig fog ülésezni a Ház.

Az első interpelláló Ártim Mihály volt. Felvidéki bajokat szellőztetett és azokra kért orvoslást. Nagy György arról interpellált, hogy néhány román határőr betört magyar területre és ott garázdálkodott. Az ő vélekedése szerint a hír hallatára e királynak rögtön alá kellett volna írnia a mozgósítási parancsot, annak a királynak, ki őseink halálos ítéletét, 1849-ben, aláírta.

— Nem járja, hogy ilyeneket beszél — kiáltotta a miniszterelnök indulatosan — szemtelenség, disznóság!

Az elnök hevesen csöngtetett és erélyesen rendreutasította Nagy Györgyöt. Nagy György Lukács Lászlóval is összeszólközött, amiből izgalmas személyes fölszólasások — heves rendreutasításokkal tarkítva — keletkeztek.

Az utolsó interpelláló Visontai Soma volt. Az osztrák Reichsrathban a magyarság ellen intézett támadásokat tette szövé. Erre az interpellációra is a miniszterelnök válaszolt. Erélyesen utasította vissza az osztrák szemtelenséget és egyben sajnálatát fejezte ki, hogy illetékes tényezők magában az osztrák képviselőházban nem torolták meg az illetéktelen beavatkozást.

— Innen utasítom tehát vissza az otromba vádakokat! — fejezte be fölszólasását Wekerle.

Az egész Ház tapsolt.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Náway Lajos.
Jegyzők: Hammersberg László és Hentz Károly.
Az elnök: Megnyitja az ülést.

Jelentést tesz a Háznak, hogy a folyó hó 10-én hozott határozat értelmében a következő sürgönyt küldte a svéd parlament elnökének:

A svéd királyság képviselőháza elnökének
Stockholm.

A magyar országgyűlés élénk részt vesz a svéd királyságot ért mély gyászban. A Háztól nyert megbízáshoz képest kérem excellenciádat, hogy az elhunyt felséges király halála alkalmából ki mindig teljes összhangban uralkodott népével, a magyar képviselőház őszinte és mély részvétét a svéd képviselőháznak tolmácsolni méltóztassék.

Válaszul a következő távirat érkezett az elnökséghez:

Képviselőházunk ez idő szerint nem lévén együtt, a svéd birodalmi pénzügyek vezetősége kéri excellenciádat és a képviselőházat, hogy fogadják az összes svéd alattvalók leghálásabb érzelmeinek biztosítását azon kegyes részvétért, amelyet elhunyt uralkodónk halála alkalmából tanusítani méltóztattak.

Caralli, elnök.

Pogány Lajos előadó bemutatja a közlekedési és pénzügyi bizottságok jelentéseit több dunántúli helyi-érdekű vasutáról.

A jelentéseket a Ház később tízi napirendre.

Napirend szerint a kvóta-javaslat tárgyalása következik.

A kvóta-javaslat.

Bozóky Árpád: A kormány szerint a kvóta-fel-emelésnek ellenértéke a „külön vámterület.” Csak-hogy ehhez amugy is joga van az országnak. A vámszövetség helyett szerződési forma: ez se vivmány. (Ugy van a disszidenseknél.) A kormány átmeneti programjában minden volt; csak kvóta-emelés nem. A választások alkalmával nem vállalkoztak erre. Ezért nem is szavazza meg javaslatot. (Helyes-lés a disszidenseknél.)

Lengyel Zoltán: A kvóta-fel-emelés nemcsak el-lentében áll a függetlenségi programmal, hanem ilyen nyomasztó gazdasági viszonyok közt szegyen-letes dolog. Azt hallotta, még a milliányi birtokok felett rendelkező főherczeg se tud kölcsön pénzt kapni! . . .

Wekerle Sándor miniszterelnök: Szó sincs róla! Az a baj, hogy mindig ilyeneket hall! (Ugy van! Igaz!)

Lengyel Zoltán: Ilyen nyomasztó helyzetben még emelni akarják a katonatiszti fizetéseket, később pedig az ujonczlétszámot. A kvóta-emelésre egyetlenegy képviselő sem kapott mandátumot. Kéri a Ház engedelmét, hogy eltérhessen a tárgytól. A magyar állam költségvetése deficites . . .

Wekerle Sándor miniszterelnök: Mesebeszéd!

Lengyel Zoltán kéri a Ház engedelmét, hogy eltérhessen a tárgytól. (A Ház megengedi.) Felolvas egy népies verset, amely a függetlenségi pártot árulással vádolja s sértő kifejezéssel illeti.

Az elnök: Az, hogy a képviselő ur a verset fel-olvasta, azt mutatja, hogy azonosítja magát annak sértő tartalmával. Ezért rendreutasítom. (Helyeslés.)

Lengyel Zoltán bocsánatot kér a Háztól s hozs-zasan beszél a külső kereskedelmi szerződésekről s azt mondja, hogy 1917-ben még súlyosabb kényszer-helyzet lesz, mint aminő most volt. Kéri a miniszte-reket, ne folytassák tovább az önálló vámterülettel való szédelést. (Zaj.) Beterjeszti a függetlenségi pártnak egy régi határozati javaslatát, amely minde-mentől visszautasítja kvótát s addig is, míg a közös ügyekhez hozzá járulni, minden kvóta-emelés ellen tiltakozik.

Markos Gyula személyes kérdésben azt mondja, hogy régebben még nagy emberek is támadták a függetlenségi pártot, akik aztán mea kulpát mondot-tak. Köszöni Lengyelnek, hogy alkalmat adott, hogy ilyen előkelő helyen ő is elmondhatta a mea kulpát. Kijelenti azonban, hogy ő sohasem konspirált a nem-zetiséggel és a horvátokkal, mint Lengyel Zoltán.

Az elnök az ülést tíz perczre felfüggeszti.

Szünet után.

Az elnök az ülést újból megnyitja.

Lengyel Zoltán személyes megtámadtatás czi-mén beszél s szövé teszi, hogy Markos őt megvá-dolta, hogy a horvátokkal konspirál. Nincs ok rá, hogy velük — bármily nagy is a nézeteltérés — ne érintkezzenek. Ők kevésbé darabontok, mint azok, akikből többséget akarnak alakítani most Horvát-or-szágnak.

Magdics Péter horvátul beszél a javaslatához.

Az elnök negyedkettőkor figyelmezteti, marad-jon a tárgynál.

Magdics félkettőkor befejezi a beszédét.

A Ház ezután elfogadja Ugron Gábornak indit-ványát, mely szerint az ülések a jelen javaslat tár-gyalása idejére délelőtt 10 órától délután 3 óráig tartanak.

Az elnök megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét.

Következett Wekerle Sándor miniszterelnök vá-lasza báró Bánffy Dezső interpellációjára a bank-kérdés ügyében.

Wekerle az önálló bankról.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök. Tisztelt Ház! Báró Bánffy Dezső képviselő ur interpellációt inté-zett hozzám arra nézve, hogy az a megegyezés, amelyet az osztrák kormányval a bankszabadalom megszűnésének esetére létesítettünk, arra az esetre, ha a bankelkülönítés megtörténik s a mely egyezség a pénzügyekben beállható esetleges zavarokra vonat-kozik: nem fogja-e illuzióriussá tenni az önálló nemzeti bankhoz való jogunkat? Az interpellációra a következőket felelem:

Amikor Ausztriával a gazdasági megegyezést létesítettük, megegyezés létesült arra az esetre is, ha a forgalmi értékekben különböztek, zavarok állná-nak be. A szerződő felek egyikére sem lehet közöm-bös a pénzügyek különbözete. Ha a közös bank megszűnik és a pénzügyeszek változásai esetén kü-lönbözöttek támadnának, a fizetések aranyvaluta alapján történnének. Ehhez egy második és harmadik megegyezés is járult, melyet a tisztelt képviselő ur itt felolvasott. Tisztelt Ház, a kötelesek nem egy-oldalúak, hanem kölcsönösök és ez a megegyezések elmaradhatatlan következménye, ami fennál minden esetben. Ha ugyanis két állam, két külállam között kölcsönös kötelesek vannak, azok mindig az illető állam ércpénzében eszközöltnéek. Oroszországnak rubelben, Németországnak márkában, Szerbiának frankban fizetünk s ugyanezt az elvet valljuk mi is. Ez az elv nyert tehát alkalmazást az osztrák kor-mánynyal kötött megállapodásban a forgalmi vi-szonylatokra nézve. Sokan, tisztelt Ház, úgy tüntetik ezt fel, mintha a külön bank felállításának egyik aka-dályja volna. Senki sem tagadhatja, hogy Magyaror-szágnak az önálló nemzeti bankhoz való joga érin-tetlenül fennáll. Ha tehát arról van szó, hogy a bank-szabadalom lejárása esetére megállapodásokat léte-sítünk, akkor nem lehet arról beszélni, hogy a bank-szabadalom megszűnté esetére létesített megállapo-dások lehetetlenné teszik magát a bankszabadalom lejárását. Senki nem veheti szememre, hogy én azt mondtam volna, hogy a nemzeti bank megcsinálása, a bank elkülönítése nem jár akadályokkal. Ezt nem lehet állítani. Igenis, az önálló bank megteremtése akadályokkal jár, de azáltal, hogy erre az esetre elő-zetes megállapodásokat létesítettünk, semmi fegyvert nem adunk ki a kezünkől. Ezt akartam a tisztelt képviselő ur interpellációjára válaszképpen elmon-dani. (Élénk helyeslés.)

Disputa.

Báró Bánffy Dezső: A választ nem veszi tudomá-sul. A miniszterelnöktől határozott igen vagy nem feleletet várt. Akkor a kérdéssel tisztában lett volna, de a miniszterelnök csak kerülgéte a dolgokat. Az aggálya abban áll, hogy szükségesnek látták az egyezkedést. Már utolsó védőbástya a bank felállitása, ezt a jogot elejteni és előzetesen megállapított pontokhoz kötni nem lehet. A miniszterelnök válasza csak magyarázat és nem felelet. Tudja, hogy a bank felállitása áldozatokkal és nehézségekkel jár, de mindezek dacára okvetlenül gondoskodni kell a bank felállitásáról. A miniszterelnök válaszát nem veszi tudomásul.

Wekerle Sándor miniszterelnök újlag felelt. Azt válaszolja Bánffynak, hogy ilyen szakkérdésben csak szakszerű feleletet adott. Ha Bánffy meg akar nyu-godni, foglalkozzék e szakkérdéssel. Másodsor de-tailleokat megállapítani nem lehetett, csak általános-ságban nyilatkozhatott. Hogy miért nem létesítettek ilyen egyezményt Szerbiával, azt feleli, hogy Szer-biával nincs szabad forgalmunk. Kijelenti, hogy a legjobb meggyőződése szerint és szakszerű feleletet adott. Ha azt akarjuk, hogy magyar bank létesüljön, ne állítson fel Bánffy olyan gőpzelt politikai nehé-zségeket, amelyeket ellenünk majd annak idején fel-használhatnak.

Báró Bánffy Dezső Politikai szempontból és nem szakszempontból bírálja a kérdést. Politikai érdek a bankelkülönítés Nemzeti szempontból nem is szabad csak szakszerűen bírálni ezt a kérdést. Az aggályai fenmaradnak. Ismétli, hogy a választ nem veszi tudomásul.

A Ház többsége a választ tudomásul vette.

Ezután áttértek az interpellációkra.

Az interpellációk.

Az elnöki székbe Náway Lajos ült.

Ártim Mihály kétféle interpellációt is ter-jesztett elő. Az első a sárosmegyei Felső- és Alsó-vizköz községek tüzkárosultjai részére adott segély elszámolása tárgyában a belügyminiszterhez, a más-odikat az építési szabályrendelet díjainak betartása, a fősolgabírói utátalány megállapítása s más ha-sonlók miatt ugyancsak a belügyminiszterhez intézve. Ezután Nagy György: Interpellálja a belügymi-nisztert az 1907 november 17-én a háromszékmegyei Mikes-féle fűrésztelepre román határőrök által elkö-vetett betörés tárgyában.

Közben azt fejtegette Nagy György, hogy az elégtételre nem lehet számítani, mert annak a kő-znek kellene a mozgósítási parancsot aláírni, amely vértanuinak halálos ítéletét írta alá.

Az elnök: Tessék az ilyen fejtegetésektől tar-tózkodni. Rendreutasítom.

Wekerle Sándor: Disznóság! Tessék az illem ha-tárai között maradni! Ilyent nem lehet eltűrni!

Nagy György azután előterjesztette az interpellációját.

Incidensek.

Lukács László személyes kérdésben szólva kválikálhatatlannak mondja Nagy György támadását...
Az elnök: Tessék a személyes megtámadtatás keretében.

Lukács László: Nagy György támadásával szemben megvédi a belényesi választókat. A választásnál a legkisebb államellenes kihágás nem történt.

Nagy György is személyesen érezvén magát megtámadtatva, kijelenti, hogy nem a belényesi választásról beszél. Lukács mandátumának az ügye különben is a bíráló-bizottság előtt van. Kéri az elnököt, hogy utasítsa rendre Lukácsot, mert azt állította róla, hogy a hazafiasságot megbecseleni.

Az elnök: Ne tessék az elnököt utasítani.

Nagy György: Akármilyen becézett gyermek is Lukács, rendre kell utasítani!

Az elnök: Ezért a kifejezésért rendreutasítom. Sem Lukács, sem Nagy György képviselő urak nem becézett gyermekek.

Mihályi Tivadar román nemzetiségi képviselő is személyes megtámadtatás címén kért szót. A nemzetiségiéket ért támadást akarja visszautasítani.

Az elnök: Ilyen tág értelemben nem engedhetem meg a felszólalást.

Lukács László újból személyes megtámadtatás címén kijelenti, hogy az az állítás, hogy a belényesi választáson román diákok izgattak...

Mihályi Tivadar: Hazugság!

Az elnök: E kifejezésért rendreutasítom!

Lukács László: ... rágalom, míg be nem bizonyítja.

Az elnök: E kifejezésért rendreutasítom!

Osztérák szemtelenkedés.

Ezek után Visontal Soma terjesztette elő a következő interpellációját:

1. Van-e a t. miniszterelnök urnak azon rágalmakról, melyek az osztérák képviselőházban hazánk és nemzetünk ellen nap-nap után elhangzanak, tudomása?

2. Szándékozik-e a nemzeti becsület ellen intézett ezen támadásokat kellő módon megtorolni és a nemzetnek elégtételt szerezni?

Visontai támadta azokat az elemeket, amelyek Bécsbe mennek hamisan informálni.

Mihályi Tivadar: Ha ránk céloz, rágalom!

Nagy György: Mégis hallatlan, hogy mit engednek meg maguknak a nemzetiségiek.

Az elnök: Mihályit és Nagy Györgyöt rendreutasítja.

Visontal Soma utalt az osztérák Reichsrathban történt felszólalásokra és a Reichsrath elnökének eljárását bírálja.

Wekerle Sándor miniszterelnök röviden válaszolt Visontai interpellációjára. Sajnálatos, hogy minálunk is találkoznak egyesek, akik Ausztriával keresnek politikai összeköttetéseket. De ezekkel most nem foglalkozik. Az osztérák támadások ott utasítottak vissza. A csernovai ügy kapcsán történt támadás illetéktelen beavatkozás és galád rágalom. Sajnálja, hogy ezeket a galád vádakat az osztérák parlament vezetősége elfeledte visszautasítani. Köszönettel veszi azonban osztérák kollégájának tegnapielőtti felszólalását, amelyben rólkunk nyilatkozott. De sajnálja, hogy a vádakat nem utasította vissza. Szóla helyéről utasítja tehát vissza az ellenünk elhangzott alap-talan vádakat.

A Ház a választ tudomásul vette.

Az ülés háromnegyed 3 órakor ért véget.

Budapest, december 14.

A konzuli bíraskodás. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délelőtt a konzuli bíraskodás szabályozásáról szóló 1891. évi XXXI. törvényzikk érvényének meghosszabbításáról előterjesztett törvényjavaslatot tárgyalta. A kormány részéről jelen voltak: dr. Günther Antal igazságügyminiszter, Meskó László és Tóry Gusztáv államtitkárok. Bizony Ákos előadó elfogadásra ajánlotta a javaslatot. A bizottság az igazságügyminiszter felszólalása után, aki rámutatott arra, hogy az a két magyar bíró, aki az egyiptomi vegyes bíróságnál most működik, kiváló szerepet tölt be, a javaslatot általánosságban és részleteiben egyhangulag elfogadta.

A trencsényi alkotmánypártból. Trencsényből jelentik: Rakovszky Géza, a trencsényi alkotmánypárt elnöke nyílt levelet intézett a párt tagjaihoz, amelyben elnöki állásáról való lemondását bejelenti és azt meg is okolja.

Az újságírók kérvénye. A képviselőház kérvényi bizottsága szerdán délután öt órakor foglalkozik az országgyűlési tudósítók kérvényével és a Ház csütörtöki ülésén tesz javaslatáról jelentést a képviselőháznak. Ugy tudjuk, hogy a bizottság a saját jogainak a törvény alapján való teljes elismerését fogja javaslatba hozni.

A t. Házból.

I. Apró ötletek.

A képviselőház folyosója részére kiállították ma a szegénység bizonyítványt, hogy ott anekdotákat és ötleteket nem lehet találni. Csak véletlenül szerezhettem tudomást eme körülményről, mert eddig se igen kereskedtem ama tájakon. Az ötletek nem is aképen támadnak, amint a tájékozatlanok és szobatudósok gondolják. Rég elmúlt az a világ, amikor az írók egyes képviselőket kiszemeltek jellemző alakok gyanánt s ezeknek a százába adták a maguk ötleteit, anekdotáit s így felöltöztetve sétáltatták őket a folyosón, szerepeltették csoportosulásoknál, avagy az üléssteremben, mint közbeszólókat, a klubban, mint jövendőmondókat és tanácsadókat. Minden alak egy-egy típust fejezett ki. Külön típus volt a megrögzött mameluk, valamint a tudatlanul fejbőlöntő, ugyszintén a mindig stréberkedő, az akarnok és a virágos világfi, nemkülönben az olyan, aki elődeinek hagyatékát pocskolja. Ezek a szemünk előtt éltek s a velük való foglalkozás már irodalmi munkálkodásnak volt tekintendő. S ehhez nem is kellett okvetlen egész napon át a folyosón lebzselni. Manapság ellenben a képviselők valóban szállítják az ugynevezett ötleteket, melyeket a folyosón szorgalmas gyűjtögetők összeírják és a nyilvánosság elé bocsájtják. Erre a célra külön szereplő képviselők vannak, akik mindent fontosnak és szellemesnek tartanak, ami velük történik, vagy a mit ők tapasztaltak és sorra elmondják, mit láttak előző este és aznap reggel, hogy miképpen szólította meg őket Wekerle és milyen levelet kaptak a postán. Igen sovány koszt volt ez és miatta lassanként sivárrá változott a politikai humor világa. Ma tehát, mikor kihirdették a csődöt, amikor bejelentették, hogy még Kelemen Samu sem és Lányi Mór sem hoztak anekdotákat, a csapás nem érte váratlanul a folyosót. El kellett rá készülniök, a mióta a nagyszegség jellemzését leginkább azokkal a képviselőkkel szemléltették, akik mindig kérésekkel ostromolják a minisztereket és akik csak azért járnak, hogy kijárjanak valamit. És az írók, ha ötleteik vannak, inkább a kabareteknek adják, semhogy a képviselőkre ruházzák. A mai világban már ők is praktikusak s inkább maguknak szereznek hirnevet, semmint a képpviselőket tegyék híresekké.

Azonban rossz szokásukról az ujabban működő parlamenti krónikások hirtelen nem mondhattak le s egy-egy apró ötletet ma is feljegyeztek. Megtörtént például, hogy Justh Gyula elnök felolvasta azt a köszönő telegrammot, amit a svéd országgyűlés ügyvezető elnöke a magyar képviselőháznak a svéd király halála alkalmából kifejezett részvétsürgönyre válaszul küldött. És miután a rövid telegramm nem tett nagy lelkese-dést, így szinczerizálták:

— Amiattnem lehetett gyújtó hatása, mert nem tokban küldötték. Már pedig ami svéd, az csak a saját skatulyáján gyul meg.

És amikor a kvótaemelő javaslat tárgyalását folytatták és az Apponyi-kergető Bozóky Árpád beszélt a disszidensek sorából a javaslat ellen és amikor nagyon erősen támadta a kormányt és amikor azt a véleményét fejezte ki, hogy előbb mindenkinek le kellene mondani a mandátumáról, mielőtt a kvótáról szavazhatna, akkor mindenki előre akarta eresztetni Bozóky Árpádot:

— Csak ön után, mester.

Milyen régi nóta ez a kvóta-nóta. Milyen régen ajánlották egymásnak a lemondást és csak Gaál Gaszton fogadott szót, mert nagyon biztos volt, hogy megengedik neki az emelést. A többi

mond és marad nyugodtan. Csak a számokkal ne volna annyi baj. Bozóky megint belegabalyodott: nem tudott kiegyezni önmagával, hogy vajjon két százalékkal, vagy öt százalékkal emel-e a kvótát. Tudniillik, Hoitsy az előadó tegnap azt mondotta, hogy a kvótaemelés a költségvetésben öt perczentet jelent. Bozóky, aki nem tudta, hogy hol ül a kvóta és hol ül a költségvetés, összetévesztette e két helyet. Wekerle ennél fogva most szerződni akar Apponyival, hogy engedjen át néhány kosztümöt az operából s a tárgyalás ideje alatt egy bábut felöltöztet egyféle ruhába, más bábut másifajta ruhába s az egyikre felírja: „Ez a kvóta.” A másikra felírja: „Ez a költségvetés.” Akkor aztán a kettőt nem tévesztik össze és maga az elnök is utbaigazíthatja őket aképpen, hogy a szónok elé odaállítja a kvótabábut és utasítja őt:

— Erről a két perczentesről tessék beszélni.

S aki emelni akarja, az emeli. Akinek nem tetszik, az felborítja.

II. Lengyel birja, Markos marja.

A legnagyobb kirándulást Lengyel Zoltán rendezte. Jó csomó elemőzsiát hozott magával, idézeteket, argumentumokat. De amíg az elemőzsiát fogyasztotta, addig tulajdonképpen a függetlenségi pártot akarta megenni. Lengyel birta. Ő folytonosan a függetlenségi régi beszédeit és fogadalmait reczitálta. S így magyarázta, hogy aki a legutóbbi választások alkalmával függetlenségi jelölt gyanánt a kvótaemelést helyezte volna kilátásba, hát azt bottal és karóval verték volna ki.

Markos Gyulának, a papfüggetlenségének nem tetszett ez a beszéd és minden áron bele akart kötni. Amikor Lengyel azt mondotta, hogy a mostani kabinetben a jelenkor valamennyi nagyja helyet foglal, odaszóltak:

— Egy kivételével.

— Ez az egy ön — mondta Markos. — Nagyon magasról beszél. A harmadik emeleten van.

— Markos ur igen szeret velem vitatkozni, — De én a földszinten vagyok.

Markos Gyula a kormánypárti függetlenségi pártot védelmezte Lengyel Zoltánnal szemben. De addig okoskodott, amíg egyszer csak Lengyel Zoltán benyult a kabátja belső zsebébe és így szólott:

— Engedelmet kérek, hogy kiízhethessem Markos Gyula urat...

— Mivel?

— Mivel kötözködik velem.

— Nem az a kérdés, hogy mivel akarja kiízhetni.

— A saját versét akarom felolvasni. A képviselő ur költői szerzeményét akarom felolvasni, hogy nyoma legyen az országgyűlési naplóban: miképpen vélekedett Markos képviselő ur ez előtt három-négy évvel a függetlenségi pártról.

Nem sok jó barátja lehet Markos Gyulának, mert szó nélkül megengedték, hogy Lengyel felolvassa a verset. Szörnyű volt. A legenyhébb ez a strófa:

Hát mitévő legyünk az ilyen párttal,
Ki magyar nép helyett
osztérák ügyet pártol,
Ki nép előtt szörnyen
veri mellét,
De suttymban Tisza
birja elvét.
Gyönyörű párt!... Szégyen
és gyalázat!
Szét kell verni, mint
egy bordélyházat.

És a vége az lett, hogy Justh Gyula rendreutasította... nem Markos Gyulát, aki a verset Markos Gyula a függetlenségi párt kiváló poétája,

Akik azonban eddig nem ismerték a verset, azok most sem nagyon büszkék arra, hogy Markos Gyula a függetlenségi párt poétája.

Efelől még volt személyes jellegű vitakozás, de nem lett belőle béke.

De abból se lett baj, hogy Lengyel Zoltán a kvóta ellen ugyanazt a határozati javaslatot nyújtotta be, amelyet valamikor Kossuth Ferencz terjesztett elő, mint kvóta-ellenes tiltakozást.

Nem nagy szerencsétlenség ez. Mert azt mindenki tudja, hogy más a mai állapot s más az, ami régen volt. A kvótával most az önállóság útját egyengetjük, míg ellenben akkor a közösség maradandóságát erősítettük volna.

III. A kéz.

Nagy György, a székely disszidens, hogyha mond valamit, hát nagyot mond.

Interpellált ma amiatt, hogy a háromszék-megyei Mikes-féle fűrésztelepre fegyveres román határőrök betörték. És hogy nagyot mondjon, azt mondta, hogy mozgósítást kellene elrendelni, de e mozgósítási parancsot annak a kéznek kellene aláírnia, amelyik 1849-ben őseink halálos ítéletét aláírta.

Kinos csend keletkezett. S e csendben Wekerle Sándor odaszólt:

— Disznóság ilyet mondani! Ez szemtelenség!

Justh Gyula fogta a csengettyűt, megrázta és rendreutasította Nagy Györgyöt.

Ennek a kéznek az emlegetése valóban balkezes dolog volt. A szónoknak egyuttal gondolkozónak is kellene lennie. S ha a szónok ugyanazon kéz ténykedéseit egymás mellé helyezi hatás kedvéért, a gondolkozónak tudnia kellene, hogy a mostani időben az ilyen tény az ország érdekeivel ellentétben áll s a nemzeti ügynek ártalmas.

Most, amikor minden komoly tényező arra törekszik, hogy a király és a nemzet között békes egyetértést létesítve ezen az alapon szerzen értékes vívmányokat, akkor az 1849-iki kéz emlegetése méltán kelt felháborodást.

Budapest, december 14.

Jekelfalussy honvédelmi miniszter lemondása. A bécsi „Fremdenblatt“ mai esti lapjában azt a hírt közli, hogy Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter egészségi okokból legközelebb beadja lemondását. Jekelfalussy miniszter már hosszabb idő óta betegeskedik. Utódjául, hír szerint, Hoffmann Hugó altábornagy, a közös hadügyminiszterium osztályfőnöke, van kiszemelve.

A delegációk. A jövő héten pénteken ülnek össze, ez alkalommal Bécsben, a delegációk, amelyek összehívásáról intézkedő királyi kéziratok valószínűleg a hivatalos lap holnapi számában fognak megjelenni. A törvényhozás két háza előreláthatólag szerdán választja meg a delegáció tagjait, amelyre vonatkozó jelöléseket a pártok kedden este pártértekezleteken ejtik meg. A magyar delegációnak, hír szerint gróf Batthyány Tivadar lesz az elnöke, az osztrák delegáció elnökéül pedig, miután Weiskirchner reichsrathi elnök nem választatja be magát a delegációba, dr. Fuchs reichsrathi képviselőt emlegetik. Szombaton lesz a királyi fogadás, amely alkalommal a király beszédet fog intézni a delegátusokhoz. Hír szerint az ideai delegációs üdvözlésben nem lesznek szenzációk. Szó lesz benne a hadügyi és külügyi szükségletekről, lesz egy megjegyzés Boszniairól is, de mást az európai és a hazai helyzet nem tesz szükségessé. A delegációk áldozatkészségére való hivatkozás bizonyára nem fog elmaradni. Ezt a beszédet azonban nem szabad trónbeszédnek tekinteni, mert a magyar delegáció a jelenlegi kormány idejében már az előző delegációkban érvényt szerzett annak a felfogás-

nak, hogy a delegáció éppen olyan bizottsága az országgyűlésnek, mint a többi, mint például a kvóta-bizottságok, melyeket szintén az országgyűlések küldenek ki s melyek szintén megegyező határozatok hozatalára vannak hivatva. Még sokkal helyesebb volna, ha ilyen királyi megkülönböztetés egészen elmaradna és a külügyi helyzettel is az országgyűlés előtt foglalkoznék a trónbeszéd. A királyi üdvözlés után az eddig szokásban volt cercele el fog maradni, hogy a sok beszéd ne fárasztja el a királyt. A delegációk most csak megalakulnak és a közös költségvetési provizóriumot intézik el, az érdemleges tárgyalások csak január második felében fognak kezdődni.

A delegációk ülészaka alatt a katonai kérdések erősen dominálni fognak. Schönauich közös hadügyminiszter már a budget-provizórium tárgyalása alkalmával szóba fogja hozni a katonatisztek fizetésének fölemelését és utalni fog arra, hogy ez a kérdés nem tartozik azok közé a katonai kérdések közé, amelyek az átmeneti kormányzás idejére kikapcsoltattak. A pénzügyi bizottságban elhangzott felszólalásokból a bécsi katonai körök azt következtetik, hogy a delegációk hozzájárulnak a fizetésemeléshez. Sok szó fog esni a katonai büntető törvénykönyv reformjáról is, amely nagyjából kész van, csak éppen a tárgyalási nyelvet nem állapították meg.

Egy bécsi lap ma azt a hírt közli, hogy a képviselőház a legközelebbi szerdán felfüggeszti üléseit és csak újév után fogja azokat ismét folytatni. A Magyar Távirati Iroda illetékes helyről felhatalmazást nyert annak kijelentésére, hogy e hír téves információ alapszik, amennyiben a képviselőház a delegációk bécsi tárgyalásai alatt sem fog szünetelni és tárgyalásait mindaddig permanensül folytatni fogja, amíg a kvóta-törvényjavaslatot teljesen el nem intézi.

A kiegyezés a főrendiházban. A főrendiház szerdán, e hónap 18-án délelőtt tizenegy órakor ülést tart, amelynek tárgysorozatán a kiegyezésről és az autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslat szerepel. A főrendiház egyesült pénzügyi és közgazdasági bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen az egyszakos kiegyezési törvényjavaslatot és az autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

A kormány részéről jelen voltak Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, továbbá Sztérényi József és Popovics Sándor államtitkárok. Az ülést Samassa József egri érsek rövid beszéddel nyitotta meg, amelyben hangoztatta, hogy a mai anarchikus viszonyok között a kiegyezés elfogadása hazafias kötelesség. (Helyeslés.) Az előadói tisztet Miklós Ödön töltötte be mindkét törvényjavaslatnál, aki ismertette a kiegyezésről és az autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslatot. A vita során felszóltak Matlekovics Sándor, ögróf Pallavicini Ede, báró Rudnyánszky József és báró Prónay Dezső, akik a közgazdasági élet különböző szempontjai szerint mérlegették a javaslatokat. Báró Prónay Dezső különösen az ipari szempontokat emelte ki és kijelentette, hogy az Ausztriával szemben való védekezés módjait nem látja precizizozva a törvényjavaslatban. A kormány nevében Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter felelt a felszólalásokra és különösen báró Prónay Dezső beszéde kapcsán behatóan világította meg az egyes kérdéseket. A bizottság a miniszter fölvilágosításait megnyugvással fogadta és a törvényjavaslatokat a plenáris tárgyalás alapjául elfogadta. Az ülés félegy órakor ért véget.

Az igazságügyi tárca költségvetése. A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap este vette tárgyalás alá Széll Kálmán elnöke alatt az igazságügyminiszterium költségvetését. A kormány részéről Wekerle miniszterelnök, Günther és Jekelfalussy miniszterek, Meskó és Bolgár államtitkárok voltak jelen. Bizony Ákos előadó mutatott rá a költségvetésben tapasztalt változtatásokra és a legközelebbi megoldásra váró igazságügyi feladatokra. Buzáth Ferencz az uzoratorvény és a végrehajtási törvény revízióját sürgette meg. Rátkay László megütözéssel mutatott rá, hogy újabb időben a bírói tekintélyt egyesek milyen durva módon sértik, sajnálja, hogy ezt egyes képviselők teszik meg, magukról megfeledkezve. Holló Lajos a sajtótörvény reformját sürgeti meg. Bizosítani kell a sajtószabadságot az előzetes cenzúra és a lefoglalás ellen, de viszont a jogvédelmet a sajtó visszaélései ellen hatályossá kell tenni. Fejtegetéséhez csatlakozott Sághy Gyula, aki az igazságszolgáltatás fontosságát hangsúlyozza, a felmerült jogos igények teljesítését kívánták. Rátkay a polgári törvénykönyv

gyorsabb előkészítését kívánja. Rakovszky Géza a nemzetiségi igazgatásokra hívja fel a kormány figyelmét. Günther Antal igazságügyminiszter igen beható és érdekes beszédben válaszolt az egyes felszólalók kívánalmaira. A fizetésrendezés körül még egyes helyreigazítások megegyező lesznek, de különben sehol a művelt világon egyszerre ilyen nagyarányú segítés nem történt, mint nálunk, sok kívánság határozottan tülhajtott és indokolatlan. Az uzoratorvényt már a jövő héten, a sajtótörvényt legközelebb beterjeszti. A javaslatot ezután a bizottság általánosságban és részleteiben is elfogadta.

Küldöttségek a minisztereknél. A magyar szin-padi szerzők, az írók, zeneszerzők és kiadók egyesületének és az ezeken kívül álló zeneszerzőknek küldöttsége tisztelt ma délelőtt a képviselőházban Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél, Günther Antal igazságügyminiszternél és Sztérényi József államtitkárnál. A küldöttséget Bercezik Árpád vezette és átnyújtva a memorandumot, kifejtette, hogy a magyar zeneszerzők törvényben biztosított jogaiknak védelmét kérik a bekövetkező támadásokkal szemben, amelyek nyilván német részről a magyar iparpártolásnak hamis czime alatt érhetik a magyar szerzők érdekeit. A magyar szerzők álláspontja szerint a gramofonok és fonográfokon való sokszorosítási jog is a szerzőket illeti meg és más csak az ő engedélyükkel gyakorolhatja ezt.

Günther Antal igazságügyminiszter kijelentette, hogy amennyiben jogviták merülnek fel, azoknak eldöntése a bíróságok hatáskörébe tartozik és hiszi, hogy a szerzők ott érdekeiknek igazságos elbírálását fogják találni. Abban a véleményben van, hogy a jelenlegi törvény alapján is az igazság és méltányosság szerint megvédelemzhetik jogukat. A küldöttség ezután Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél tisztelt, kérve jogos kérelmüknek támogatását. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy ő maga is a törvény, interpretációja kérdésének, tehát jogkérdésnek tekintti a dolgot, miért is az igazságügyminiszter hivatott a kérdésben dönteni. Ő a maga részéről a szerzők érdekeiknek jogos figyelembevételét ígérheti és nem riad vissza attól, hogy amennyiben ezen érdekek azt megkövetelnék, a szerzői törvény novellája útján intézkedjék. A küldöttség végül Sztérényi József államtitkárt kereste fel, ki kijelentette, hogy teljesen megnyugtathatja a küldöttség tagjait és az érdekelteket. A kereskedelemügyi miniszterium ugyanis jogosnak találta a zeneszerzők és kiadóknak kérelmét és a mai napon már átiratot is intézett az igazságügyminiszteriumhoz, melyben a zeneszerzők érdekeinek és jogainak megvédelmezését kéri.

A hazafias fűrdő-alkalmazottak küldöttsége tisztelt ma gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél, hogy a fűrdő-alkalmazottak egyik régi kérelmének teljesítését, a képesítési oklevél megadását sürgetse. Gróf Andrássy belügyminiszter a küldöttséget szívesen fogadta és az oklevél megadását rövid időn belül kilátásba helyezte.

KÜLFÖLD.

Osztrák képviselőház. A beérkezett irományok között volt dr. Chiari és társainak az 1903. évi állami költségeloirányzat azonnali első olvasására vonatkozó sürgősségi javaslata. Kemetter és társai interpellációt intéztek a közoktatásügyi miniszterhez a Silézia diaktársulat tagjainak a bécsi Reichspost szerkesztőségi épületébe való benyomulása tárgyában. Az iratok felolvasása után a házban folytatták a kiegyezési törvényjavaslatok első csoportjának részletes vitáját. Laginja képviselő behatóan ismerteti a horvátok visszautasító álláspontját. Szóló kifejezést ad a budapesti horvát képviselők iránt érzett rokonszenvének és hangsúlyozza, hogy a horvátok érteni fognak ahhoz, hogy szükség esetén a legszélsőbb eszközöket is igénybe vegyék nemzeti programjuk érdekében. Sajnálja, hogy a ház többi szláv képviselője nem foglalt állást a horvátok mellett. Azon reményének ad kifejezést, hogy az osztrák parlament magáévá fogja tenni a horvátok jogának ügyét, valamint a monarchia déli és délkeleti részében lakó elnyomott népek ügyét is.

Kozlowski képviselő behatóan fejtegeti az állategészségügyi egyezményt. Sacher képviselő rezolúciót ajánl elfogadásra, amely felszólítja a kormányt, hasson közre a magyar kormánytól abban az irányban, hogy az Érczhegység házaloinak megengedtesék, hogy Magyarországon folytathassák áruik eladását és általában az ország belsejében is fejthessenek ki üzleti működést.

Kolischer képviselő a közlekedésügyvel foglalkozik. Kolischer képviselő beszédének további részében Ausztriának a kassa-oderbergi vasút ki-

fejlesztésére vonatkozó kötelezettségét súlyos áldozatnak mondja, miután e vasút főleg Magyarország érdekeit szolgálja és egy eszköz Ausztriának Magyarországtól való emancipálására. Kritizálja a szociáldemokraták indítványát Szerbiával, Bulgáriával és Romániával kötendő gyapjúegyezmény tárgyában és azután az általános gazdasági politikát fejtegeti, miközben az iniciatíva hiányát és az osztrák közgazdaság hátramaradottságát hangsúlyozza. Sabala képviselő a kiegyezés mellett foglal állást, mert a szerződéses állapotot előnyösebbnek tartja a tényleges reciprocitásnál. Guggenbergről képviselő követeli a mezőgazdaság előmozdítását a tarifapolitika, valamint a hadseregszállítások helyes felosztása által és kéri a földmívelésügyi minisztert, hogy a tiroli állattenyésztést tőle telhetőleg mozgítsa elő.

Hanusch képviselő (szociáldemokrata) hangsúlyozza az osztrák munkások védelmének szükségességét, akiket a magyarok fényes ígéretikkel magukhoz csalsnak, ahol aztán a magyar hatóságok önkényének vannak kiszolgáltatva. Kijelenti, hogy a munkásság igen mostoha elbánásban részesült a kiegyezésben, amiért is a szociáldemokraták a kiegyezési törvényjavaslat ellen szavaznak. A tárgyalásokat ezután félbeszakítják. A következő ülés hétfőn délután lesz.

Stössel hazaárulási pöre. Ma folytatták Stössel tábornok hazaárulási pörét. Nagy szenzációt keltett Kuropatkin tábornok mai, második kihallgatása, mely Jesuító volt Stössel és Fock tábornokokra. Az egykori fővezér elmondta, hogy Fock Csintaut feladta, még mielőtt egész seregét bevonta volna az ütközetbe. Stösselről is becsmérőleg beszélt Kuropatkin. Felolvasta egy titkosjegyű táviratát, amelyben Stössel jelentette neki, a fővezérnek, hogy Ruincsin védelmében személyesen vezette a sereget s aztán kiderült, — mondotta Kuropatkin — hogy Stössel tábornok ki sem mozdult Port-Arturból, tehát nem vehetett részt ebben az ütközetben. Stössel szenvedélyesen tagadta ezeket a vádakokat s azt állította, hogy a kérdéses siffrizott táviratot nem ő küldte a fővezérnek.

Angol-francia egyezmény. A Journal Officiel közlése a Franciaország és Anglia között létrejött megállapodást. Ennek értelmében Anglia kötelezi magát, hogy az Angliában meghalt, de franciaországi illetőségű személyek által hagyományozott ingóságokról a felvilágosítást megadja, valamint közli az örökösök neveit a francia kormányval. Ugyane kötelezettséget vállalja Franciaország az angol kormányval szemben, ha Franciaországban meghalt angolországi illetőségű személyekről van szó. A végrendelet közlése azonban csak oly esetekben történik, a midőn a hagyományozott ingóságok értéke legalább 100 font, illetve 2520 frank. A megállapodást november 15-én írták alá Londonban és hirt szerint 1908 január 1-én lép életbe. A megállapodás célja, hogy a mennyire lehetséges, az államnak örökségi adó behajtására való igénye megóvassék. Cailleaux pénzügyminiszter egy lapudósító előtt megczáfolta azt a hírt, mintha más alkalommal is folytatna Franciaország tárgyalást hasonló egyezmény tárgyában.

A helyzet Belgiumban. Napról-napra válságosabb lesz a helyzet és szinte bizonyos, hogy a képviselőház nem fogja megszavazni a Congo-törvényjavaslatot, amiből beláthatatlan krízis fog következni. A pártok szemére vetik a kormánynak, hogy túlságosan engedékeny volt a király irányában. Ha a viszonyok hamarosan meg nem javulnak, akkor az az ellenséges indulat, amely egyelőre csak a király ellen irányul, az egész dinasztia való igénye megóvassék. Cailleaux pénzügyminiszter egy lapudósító előtt megczáfolta azt a hírt, mintha más alkalommal is folytatna Franciaország tárgyalást hasonló egyezmény tárgyában.

Általános védkötelezettség Ausztráliában. A szövetségi képviselőházban a miniszterelnök kijelentette, hogy be akarja hozni az általános hadkötelezettséget olyan íjakra nézve, kik 18-ik életévüket betöltötték, még pedig olyanformán, hogy ezek az íjak három éven át évenként 16 napos gyakorlatra hivatnak be katonai kiképzés céljából. A kormány ezen rendszabály alkalmazásával 8 év múlva 218.000 főnyi kiképzett hadtest felett fog rendelkezni.

Az amerikai elnökválasztás. A Daily News new-yorki értesítése szerint Roosevelt elnöknek az a kijelentése, hogy nem vállal jelöltséget az elnökségre, nagy meglepetést kelt. A demokraták bizonyosra veszik, hogy a legközelebbi elnökválasztáson Bryan fog győzni.

Kiss József ünnepe.

Budapest, december 14.

Egy darab tavasz a télben! holnap Kiss Józsefet ünnepli az ország. Azaz, hogy az irodalom. Az ország ünnepe, az elismerés, az az elismerés, mely az öreg dalnok vállairól leveszi a követ, mely alatt nőtt, egyre nőtt talentumának pálmafája — *crescit sub pondere palma* — majd csak ezután következik. Reméljük: nemsokára.

Poétikus hódolat a poétának! Óda dicsőíti nevét, olyan ember tollából, aki sohasem hizelgett senkinek. Tanulmány bontogatja működésének selyemszövetét, aranyzárait, hogy értsék, lássák, mikből szötte össze azt a himes menyasszonyi köntöst, amelybe a magyar muzsát öltöztette. És amit legelől kellett volna említenem: az elnöki megnyitó is az ő nevének lesz szentelve, melyben Herczeg Ferencz tudása és virtuozitása egyaránt fonják a babért a ballada és a lyra nagymesterének!

Mert Kiss József neve és szelleme annyira átment a közbecsülésbe, hogy azt az idő foga sohasem örölheti ki belőle. Az ifjúság az ő költeményein lelkesül, a férfi és akkor gyönyörűséggel élvezi az eszmék gazdagságát és a nyelv káprázatos pompáját, amelyek az ő erősségei.

És meghódította Kiss József a magyar női olvasóközönséget, amelynek dédelgetett kedvence. „A varrógép meséje”, a „Simon Judith”, a „Gedővár asszonya” s minden, a női szív aranyos és könyes rejtelmét felölölő, fénybeborító munkája megnyerte számára az anyák és a leányok szívét.

Nagy része van neki abban, hogy a magyar női közönség örömmel olvassa a poézis újabb és legújabb termékeit, s ha van oka a sajnálkozásra, csak az az egy lehet, hogy oly ritkán, csaknem elvétve találhat Kiss Józseftől egy-egy újabb alkotást. De ha talál: az ünnepnapja az olvasóközönségnek. Nemesak a női felének, de mindegyiknek, ifjának, öregének egyaránt.

Diadalmas ünnep ez a holnapi annak a végtelenül egyszerű, annak a csöndben, elvonultságban élő és alkotó embernek, aki ünnepeltetését sohasem keresett, csak mindennapi kenyeret. S amit nem keresett: azt talált bőven. És amit keresett — azt alig talált.

Hogy irigylem azokat a nagy nemzeteket, amelyek tenyerükön hordják a maguk nagy poétáit, a jólét virágerdejével veszik őket körül, ahol a költő nem napszámos, ahol a lant egyenrangú a nemesi czimerrel, ahol a költőre nemesak a dicsőség, de a hatalom és az ország, amely szívesen lesz adófizetőjévé a talentumnak, mert magát tiszteli, nemzetét gazdagítja meg vele.

Mikor Nagy Károly császár lehajolt és felvette a nagy festőművész lehullott ecsetjét, az udvaronczipő gúnyosan mosolygott:

— Nincs igazuk, mondotta a nagy uralkodó. Udvaronczipő annyit teremtek, amennyi tetszik — de Rubenst és Tiziánt csak az Isten adhat — azt is — jókedvűből!

... De ki veszi föl majd a Kiss József tollát, ha kihull a kezéből? ... Fejedelmek hiába hajolnak le érte, hiába veszik azt a kezükbe. Csak annak a kezében volt az varázsvessző, aki dalait írta velük!

Örömmel, szeretettel ünnepli holnap a „Petőfi-Társaság”, ez az agilis, folyton új meg új sikerekre törekvő irodalmi testület Kiss Józsefet. Ezt az esztendő diadalmas éve közé számíthatja, mert ebben az évben teremtette meg a Petőfi-házat, ebben az esztendőben ünnepelte Kiss Józsefet, aki csak a „Petőfi-Társaság” kebelébe tartozik, mert ez a társaság hódolt iro-

dalmi érdemeinek és méltán, mert magát dicsította föl vele!

... A többi társaság, remélhetőleg, kiveszi a maga részét az ünneplésből. Ez kötelesség. Mert a Molière szobrára is az van vésve az Institut termében:

„Nul ne manquaît á sa gloire. Il manque á la nôtre.”

Az ő dicsőségéből semmi sem hiányzik — a miénkből hiányzik ő.

Várad Antal.

A szerelem mint a statisztika tárgya.

Vizes bort, clair-obscurt, szonetteket kedvelő redaktorok ideája szokott lenni, hogy megkérdik olvasóiktól: mi az oka annak, hogy a leányok nem tudnak férjhez menni? a férfi-e a hibás, vagy a nő, hogy lehetne ezen a bajon segíteni? Csöszül tódul a közönség az ilyen szkrutiniumokhoz, mert megfelel az átlagos gondolkodásnak, hogy a nemek között lévő viszony defektumainak az emberek az okai.

Ez a gondolat szülte azt a két újságot, mely a leányokat és a férfiakat — az egyik a leányokat, a másik a férfiakat — sárga földig lecsöpüli és minden bajért a másik nemet okolja. Persze ez a gondolat csak a külső ok; a belső gazdasági. Ha a lapok kiadó nem remélnék, hogy jó üzleteket fognak csinálni, békét hagynának az agglégényeknek és a vénleányoknak.

Ilyen nyomorult gazdasági okok irányítják a férfiak és a nők között lévő relációkat. Nemesak arra kell gondolni, hogy a férfi ma hozomány nélkül nem igen házasodik; ez állítás csak bizonyos körökre pászol; az óriási tömegek nem ösmerik a hozomány átkos vagy áldásos intézményét. Hanem a statisztikának arra a megállapítására gondoljanak, hogy gazdasági válságok korában hatalmasan megcsappan a házasságok száma és a gyermek-születések száma.

Ezen egyetlen tény elég annak megérthetőségéhez, hogy a házasságok csökkenésének sem a férfiak egoizmusa, sem a leányok nagyravalása nem oka. Ha a gazdasági hullámvonal emelkedőben van, hull a szerelmi vallomás és csattan a csók. De nyomban szaporodnak az agglégények és a vénleányok, ha a tökétermelést jellemző anarchisztikus állapot megbomlik.

Ugyancsak a tudomány megadja arra is a választ, kinek van tulajdonképpen jobb dolga ezen a földön, a leányoknak vagy férfiaknak? Hát ha a jó dolog a hosszú életben áll, akkor bizony a nők helyzete jobb.

A gólya több fiúcskát hoz, mint leányt. Ezt a majoritást eleinte megtartják a fiúk; de aztán fogynak, fogynak. A husz-huszonöt év közötti fiúk és leányok egyforma számban vannak; innen kezdve azonban a nők előre törnek és a férfiak hátra maradnak. A férfi hamarabb hull el, mint az asszony; s éppen azért keletkezik az a rettenetes anomália, hogy a nemi érettség korában lévő emberek nagyobb része nő és kisebbik része férfi.

Ennek nyitja kézenfekvő. A nő nem hadakozik, ipari gépekkel nem dolgozik, a testet emésztő munka nem fogja le annyira, mint a férfit. Ezért élhet tovább az asszony, mint a férfi. De vajon élet-e az az élet, mely szerelem nélkül, anyaság nélkül pereg le? A válaszok alighanem elágazók lennének e kérdésre.

Mindamellett annak megállapítása, hogy a házasságok száma a gazdasági helyzettől függ, nem megoldása a kérdésnek. A pártában maradt leányt nem lehet azzal vigasztalni, hogy a tulprodukczió idézte elő sanyaru helyzetét. Bizonyos, hogy mindenütt kereskednek; szidják a nő-

ket, szidják a férfiakat, a statisztikát, a gazdasági helyzetet; csak egyről nem beszélnek: a házassági intézményről. Vajon olyan lehetetlen-e az, hogy talán ebben az intézményben van a hiba?

Mozgó képek.

Az olasz színházi tröszt.

Három idegen szó nyert ujabban nemzetközi elterjedést.

Ezek — magyar ortográfiával írva — a sztrájk, a bojkott és a tröszt. Egyik se rokonszenves. Mind a három a modern társadalom betegségének a kinövése. Mint a peronoszpóra a szőlőé, a rozsdá a búzáé, a száj- és körömfájás a marháé.

Különösen a trösztökre haragszom. Majdnem annyira, mint a monopóliumokra. Vagy talán közel rokonságban, sógorságban is vannak?

Valamennyi között a legfurcsább a színházi tröszt. Már néhány év óta kísért, de ahol felüti a fejét, rögtön le is ütök azt.

Még Olaszországban, ahol tudvalevőleg a színészet nincs állandósítva — legtöbb kilátása lehetne a sikerre. Egy vezetőség alá vonni az összes olaszországi színházat, egy-két bevált darabbal, kis számú színésszel kitérteni az egész szezonot. Ez a spekuláció. Hogy a színészek és a szerzők mennyi kárt szenvednek, azzal a tervezők nem törődnek.

A színházi tröszt ötlete az öreg Chiarelli agyából pattant ki. Őnök persze kérdezik: ki a Chiarelli? Nehogy félreértés támadjon és azt higgyék, hogy arról van szó: ki a Rella? sietek megmagyarázni, hogy Chiarelli az olasz impresszáriók nesztorja volt, aki fiatal korában kis vendéglőkben kezelte a csapatot, de ott hagyott papot csapott, s felcsapott színházi vállalkozóvá és amikor e nyáron elhunyt, milliókat hagyott fiaira.

A sok részvénytulajdonos között egy német szingazgatónak így hangzott:

„Gott tröste Sie!“

Mit az ifjú Chiarellák úgy értelmeztek, hogy a trösztben keressenek vigasztalást. Az olasz sajtó barátságosan fogadta a mozgalmat. Nem így az olasz színműírók. Ezek határozottan állást foglaltak ellene. Marco Praga a vezérük, himnuszuk pedig a „Rab Mátyás“-ból jól ismert levél-ária:

„Ne menj el, maradj ott
Praga városában.“

Egyetlen olasz szerző sem engedte át darabját a trösztnek, melyet egyszerűen bojkottáltak. Mint-hogy pedig a bojkott ellen a a ko-kottoknál hasztalan kerestek kárpótlást, a francia színműírókhoz fordultak.

És ime, csoda történt! A könnyelmű, léha, frivol hírben álló párisiak most váratlanul szolidának mutatkoztak: szolidárisnak vallották magukat olasz testvéreikkel.

Ekkor a tröszt feje, Re Ricardo (Alois: Reli-rücken) Sardouhoz fordult és sikerült az elaggott színpadi diszitót, hogy ne mondjam műszaki embert, meggyőznie az eszme helyességéről. Sardou, akinek egy pár tucsat darabjának sorsáról volt szó, — tehát önzetlenül — a tröszt védelmére kelt.

Marco Praga, Sardou olasz fordítója, felvilágosította a nagy mestereket — akarom mondani: a mestert — hogy a tröszt szó meg száz olasz író és művészt suit, de ha sokat okoskodik sem ő, se más olasz író nem fogja lefordítani a darabjait.

Ez gondolkozóba ejtette az illusztris Victorient. Megkérdezte:

— Cher Praga, Pragaszkodik e fenyegetéséhez?
És amikor ez nem tájékozott, sóhajtván adta be a derekát:

— A bas le triste! Mais c'est triste!

Most már úgy állnak a Chiarelli testvérek, hogy nincsenek sem olasz, se francia darabjai.

Ekkor Re Ricardonak luminózus ötlete támadt: sürgönyözött Budapestre, kaphatnának-e magyar színdarabokat.

Félóra mulva már megjött a válasz:

„Anch io sono trösztone.“

Giuseppe Prando.

És ezzel az olasz színházi tröszt boldogulása biztosítottnak látszik.

A magyar kultúra és a nemzetiségek.

Budapest, december 14.

Az a vaskos, harmadfél száz oldalas könyv, amelyik Balogh Ernő országgyűlési képviselő tollából most hagyta el a sajtót, már a címében elárulja, mit tartalmaz és hogy mit akar? Az alapos tanulmány nyelvi és erős magyar faji érzéssel megírt tanulmány a Magyarországon lakó nemzetiségek s a magyar kultúra egymáshoz való viszonyát vizsgálja és ebből vonja le a nemzetiségi kérdés megoldására vezető következtetéseket.

Balogh Ernő fejtegetései annak a ténynek a megállapításából indulnak ki, hogy Magyarországot elkülönült földrajzi fekvése s egységes természeti viszonyai egyenesen arra utalják, hogy itt egységes gazdasági, politikai és kulturális közönség fejlődjék ki. Többféle kultúra, politikai és gazdasági rend normális szociális fejlődés mellett itt el sem képzelhető.

Embersokaságokból nemzetek, szerves egységi alakzatok élettani alapon keletkeznek s az egyes embereket állandó szervezetbeaz együttes munka fűzi, mely az állandó és egységes kulturális mozgásokban nyilvánul. Erősítik ezt az alakzatot a fölsimert egységes érdek, a nyelv, az életmód, a szokások, a közös élet veszedelmei, melyek által ez az embersokaság egyénivé, eredetivé alakul, összeforr, nemzetivé válik s így teremti meg a saját külön történetét.

Az, hogy a magyar nemzetnek sikerült ilyen alakulást létrehoznia, kétségen felül áll, aminek bizonyítása teljesen felesleges. A magyar nemzet már letelepedése után mint faji és kulturális egység jelentkezett s a legjobb uton volt ahhoz, hogy a maga egységébe olvaszsa az itt talált idegen nyelvű törzseket. A nemzetiségek ezzel szemben szervezeten népes csoportok voltak s még is azok maradtak. Egyik nemzetiség sem fejlődött önálló életműködésre hivatott egységi alakzattá, hanem megmaradtak faj, nyelvi érdekcsoportok s így önálló kulturálisra képtelenek, külön evolúzióra alkalmatlanok, amit bizonyít a magyar fajéhoz hasonlítva aránytalan intellektuális visszamaradásuk. Ebben az országban a magyar faj végzett el minden kulturális munkát, a nemzetiségek ezzel szemben — amint Balogh ezt valamennyi magyarországi nemzetiségről sorba bizonyítja — teljes kulturális közönyvel, passzív tértelenségben maradtak. Ebből következik, hogy a magasabb kulturálók magyar nemzetnek joga van arra, hogy magához vonzza, fölemelje s ha kell, kényszerítse az alacsonyabb, kultúra nélkül szikolkódó fajt. Erre pedig legfőbb, sőt egyetlen eszköz az állami nevelés. A mi nemzetiségeinkben egyetlen szervező erő elkülönítő erő a nyelvi különbség, ebből kivácsolnak politikai és kulturális tökélet. Ennek a nyelvi elválasztó vonalnak a megszüntetésére az állami iskola látszik alkalmas utnak. Ezért kifogásolva eddigi nemzetiségi politikánk eddigi irányát, erőteljes és öntudatos kulturpolitika követelése a könyv befejező akkordja.

A magyar nemzeti öntudat ritka írásműben nyilatkozik meg olyan közvetlen ható erővel, mint a Balogh könyvében s ennek a tanulmányának ez a legfőbb érdeme. Az állhumanizmus hazug érveivel szemben Balogh meggyőző érveléssel bizonyítja be, hogy a magyar fajnak joga van arra, hogy a maga gazdasági, politikai és kulturális fölényét a nemzetiségekre rákényszerítse, mert a magyar faj hivatása az, hogy a Duna-Tisza szeparált medencéjében a kultúra fejlesztésével, ezt a népszigetet a civilizált emberiség kapcsolatába beilleszse. A tanulmány így messze felülemelkedik a divatos megítélés szokot színvonalán s európai és egyetemes emberi szempontot visz be a magyarországi nemzetiségi kérdés megítélésébe.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Fisztujtás Alsófehérmegyében. Alsófehérmegye főispánja, báró Kemény Árpád, a tisztult közgyűlés napját e hó 18-ra tűzte ki. A koalíciós báró Bánffy Kazimir-párt a jelölték névsorát úgy állította össze, hogy vele az egész vármegyei magyarságot sikerült egyesíteni és így, valószínűleg a választások nagyobb

küzdelem nélkül, sőt esetleg egyhangulag fognak megtörténni. A Bánffy Kazimir-pártnak, amelyhez a törvényhatósági bizottsági tagok túlnyomó többsége máris csatlakozott, az egyes tisztségekre a jelöltjei a következők: Alispán báró Bánffy Kazimir, főjegyző dr. Lengyel György, aljegyzők Nagy Pál, Czirner Ákos, Horváth József, dr. Müller Géza és Incze Miklós, tiszti főügyész dr. Garda Kálmán, árvaszéki elnök dr. Jeney Elek, árvaszéki ülnökök Veres Miklós és Balázs Gergely. Főszolgabírák dr. Inczedy Jóksmann Ödön, dr. Tókos Géza, Ireh József, Csuka Domokos, Pongrácz Géza, Szabó Lajos, Böhle Kálmán, Simonffy Lajos. Szolgabírák Ikrich Arnold, Binder József, Zalányi Parkas, Vadady László, Lőthe Lajos, dr. Száva Aurél, Koncz Albert, Kovács Pál és Teleky Dezső. Alsófehérmegye jövődi tisztkara, a közhangulatból ítélve, kétségtelenül e névsor szerint fog megalakulni. A régi tisztségviselők közül csupán kettőt nem jelölték: Szász József felfüggesztett alispánt és Incze Antal főszolgabírót. Hát Pongrácz Géza alvinezi főszolgabírót miért jelölték?

Temesvári ügyek. Temesmegye már néhány hete szórakoztatja a politikai köröket is a visszavonással, amelybe a főispán és az alispán közt támadt ellentétek vitték bele a vármegye közönségét. Kabdebo főispán beadta lemondását, míg Jovannovich alispánt, akit a cigányügy kormánybiztosává neveztek ki, szabadságotlák. Ilyesformán az e hónap 16-ra kitűzött tisztujtást nem tartják meg, hanem a 16-ra összehívott közgyűlés, amelyen Ferenczy főjegyző fog elnökölni, elhalasztja a választásokat.

Komárommegye téli közgyűlésén a Mocska községben eddig rendszeresítve volt aljegyzői állást az 1904. évi XI. t.-cz. alapján önálló jegyzői állásra szervezte át.

Krassószörénymegye törvényhatósága ma ejtette meg a tisztujtást, mely Issekutz Aurél alispánnak és valamennyi, a hivatalban levő tisztségviselőnek újból való megválasztásával végződött.

Olvasóinkhoz!

Január elsejével negyvenharmadik évfolyamába lép az Egyetértés, a legrégibb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczója, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyúttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szűnünk meg szabadatlanni munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetési folytan a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a lealkívatóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar család számára a Magyar Szalon rendkívül változatos és irodalmi nivón szerkesztett havi folyóiratot küld meg teljesen díjtalanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

Bestia a korbács alatt:

Szeretem az emberben megbecsülni az embert. És ebben a szeretetemben annyira fegyelmeztem magamat, hogy olyan végletekekkel szemben is megkísértem a megértésig való felemelkedést, amikor más és nálam talán nem kevésbé megértő embertársaim boszankodni, vagy legalább is káromkodni kezdenek.

Idők folyamán ebből a krisztusi etikából aztán lett egy pozitív tanulságom. Az tudniillik, hogy dolgokkal szemben a legtöbbször lehetséges a megértés, de az emberekkel szemben nem mindig, sőt igen gyakran nem.

Keresem például egy szemérmét a lélektani mentségnek ebben a héten történt Szabolcs-utcai gyilkosmerényletnek. Próbálom magyarázni magamban annak a két véres legénynek a dolgát. Van-e abban csak egy olyan emberi motívum is, amely a megértéshez segít.

Es nincs. Minden, minden, amit találok benne, az csupa állati és olyan érzést vált is ki belőlem, amelyet az áldozatára lecsapó erdei duvad vérengzése keltene. Nem haragszom, nem gyűlölök, — az ember végre is nem gyűlöli az élő testet marczangoló vadat és nem is haragszik rája, hanem azért elpusztítja hidegvérrel, minden lelki emóciók nélkül, hacsak szerét teheti.

Hát így vagyok én ezzel a két Szabolcs-utcai emberi bestiával is. Amelyik ártó munkája közben elem kerülne, azt minden módon és minden eszközzel elpusztítanám. Nem arra törekednék, hogy ártalmatlanná tegyem, hanem egyenesen arra, hogy megöljem.

Lehet, sőt igen valószínű, hogy az, amit mondok, nem hasonlít a mindent megértés, az abszolút és föltétlen megbocsátás gyönyörű valóságához, de pogányul, becsületesen emberi. Én pedig akkor, amikor az ember vértnyaló bestiává lesz, amikor gyilkol, pedig nem éhes, amikor rombol, pedig nincs benne indulat, amikor állat, csak azért, hogy állat legyen, hát akkor én kezdek egyszerre vallástalan pogány lenni és fölfordul benem minden kultúra, még a halálos ítélet jogtalanságának erős vallása is.

Mert az a két tagbaszakadt barom nem volt éhes, hiszen volt pénzüik is, munkájuk is. Mert az, amit a vérontás árán remélhettek, kevesebb volt, mintha a legelső kezükügyébe eső boltredőnyt fölfeszegetik. Hanem azok ölni akartak, vért szagolni minden áron, mert egyszerre kiváncskozott belőlük az állat évezredek óta lenyűgözött nehéz ösztöne.

Es aztán öltek. Most meg az egyiket behajította a legősibb, a legbrutálisabb kényszer: — az éhség. A beleit a kín marczangolja, hát előkullog, mint a farkas, ha beveri az éhség a falu alá. És esetlenül elmondja a maga nyomoruságait. Hallgatom. Meg is értem. De nem tud vele irgalomra hangolni.

A hidegtől reszkető kutyát föltétlenül megszánom a küszöb előtt és bebecsátom a melegre. Ennek az emberi duvadnak a szenvedései hidegen hagynak. Őt magát pedig olyan komisznak, olyan rondán sunyítónak látom, mint a meghuzódó bestiát a korbács alatt.

Csak hogy amabban még akkor is megvan az erő öntudatának büszke félelmessége. A némasága is rettent.

Emez pedig fecseg — fecseg és undorító, mert lelátszik a véresen érezett szeméről, az átlátszóvá lett fakó arcáról, nyugtalan tekintetéről és pupossá rogyott erős vállairól, hogy csak azért a darab hitvány rabkenyérért harcol, amit oda fognak vetni neki az árulkodásért, hogy meg ne dögöljön.

Iscariot reincarnatus!

(—vay.)

— A király üdülése. Királyunk, aki teljesen megöregyült, tavaszig Schönbrunnban marad, azután pedig hosszabb tartózkodásra Lusszin szigetére megy.

A király nem magánvillába fog szállani, hanem Károly István főhercegnek lesz a vendége. Károly Istvánnak Lusszingrandében gyönyörű parkja, vadaskertje és kényelmes régi kastélya van a poétikus fekvésű Szent János-hegy tövében.

— Az özvegy szász királyné haldoklik. Karola özvegy szász királyné, néhai Albert szász királynak, a most uralkodó Frigyes Ágost király nagybátyjának özvegye haldoklik. A hetvennégy éves öregasszonynak tegnap feladták az utolsó kenetet. A ma kiadott hivatalos bulletin a következőleg szól: Az özvegy szász királyné állapotában nem állott be javulás. A beteg tegnap délután óta teljesen apatikus állapotban van. A lélegzés felületes és gyorsított. A szívverés ugyan még kielégítő, de az ütőerőverések száma csökken. Hőmérséklet 38.7. Állapota még mindig aggasztó. Mária Jozefa főhercegné, Ottó főherceg özvegye, aki unokahuga a nagybetegnek, a királyné betegágyához Drezdába érkezett. Karola királyné született Wasa hercegnő; 1833 augusztus 5-én született s 1853 június 18-án ment férjhez Albert szász királyhoz. 1902-ben maradt özvegyen. A királyné parancsnoka a 2. számú szász huszárezrednek, amely az ő nevét viseli. Ünnepeles alkalmakkor több ízben meg is jelent lóháton ezrede élén. Különben csillagkeresztes hölgy és a bajor Szt. Erzsébet-rend díszhölgye.

— Andrassy Gyula egészsége. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter egészségi állapota, mint örömmel értesülünk, jobbra fordult. Láza teljesen megszűnt és kezelőorvosa dr. Kertész Ábrahám reméli, hogy gróf Andrassy Gyula néhány nap múlva újra megjelenhet a képviselőházban.

— Oszkár király halála. Stockholmból érkezett táviratok közlik, hogy tegnap óta bocsátják a közönséget Oszkár király ravatalához. Az elhunyt király összekulcsolt kézzel fekszik a koporsóban, amelyre ráterítették a hermelinpalástot. Udvari méltóságok és díszőrség áll a ravatal körül. A koporsó fejenél piros bársony vánkora helyezték el a Serafin-rend jelvényeit s oda tüzték mellé a birodalmi lobogót, a koporsó lábánál egy asztalon vannak kitéve a koronázási jelvények és a király svéd rendjelei. Köröskörül sok gyertya ég és sápadt fényt vet a király halavány arcára. A temetés, mint azt most már megállapították, december 22-én lesz. A temetésen a Przemyslben állomásozó 17-ik közös hadseregi gyalogezred, melynek II. Oszkár király ezredtulajdonosa volt, tiszti küldöttséggel képviselteti magát. A küldöttség, melyet Schatzl ezredes vezet, a napokban indul utnak Stockholm felé.

— Uj bárói család. A király Bolgárfalvi Sebesi Sándor honvédtiszt-örnagynak és törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot adományozta s megengedte, hogy nevezett és törvényes utódai családneveket és előnevüket, a kihalt Josintzi Josintzi család nevével és előnévvel egyesítve, báró Bolgárfalvi és Josintzi Sebesi-Josintzi alakban viselhesék.

— Ferdinánd menyasszonyának utazása. Eleonóra Reuss hercegnő, Ferdinánd fejedelem menyasszonya, a jövő héten Lübbenbe utazik, hogy elbucuzzék az ottani kolostor apácáitól, egykori társnőitől, akikkel együtt ápolta a betegeket. Eleonóra hercegnő a lübbeni kolostornak megalapítása óta lakója volt és tudvalevőleg az orosz-japán háborúban a harcztérre ápolta a sebesülteket. Előbb Linevics tábornoknak seregével járta be a keletázsiai harcztérségeket, majd Korupatkin fővezérnek kíséretében 14 hónapig vett részt a hadjárat minden szenvedésében. Háromnegyed évet az egészségügyi csapatokhoz beosztva töltött a bolgár fejedelem menyasszonya a messze keleten. A lübbeni kolostorban Eleonóra hercegnő azok közé az apácák közé volt beosztva, akik a gyermekeket és az asszonyokat ápolták. Ferdinánd fejedelem régen ismerte Eleonóra hercegnőt és vonzalmuk évek előtt keletkezett.

— Az alkotmánypárt pártvacsorái. Az országgyűlési alkotmánypárt pártvacsorái az ünnepek miatt újév utáni keddig nem fognak megtartatni. Folyó hó 17-én, kedden, már elmarad a pártvacsora.

— A szófiai tragédia. Szarafov és Gavanov tragikus halála még mindig izgatottságban tartja ugyszólván az egész Balkánt. Új adatok a gyilkos Paniczáról még nem kerültek nyilvánosságra. Csak annyit tudtak meg róla, hogy délnyugat felé menekült. Utolsó nyoma a török határra, a híres rilói kolostor közelébe vezet, hol nyoma veszett. Sarafov temetésére Svájcba is várnak örmény küldöttséget. Több lap állítása szerint a büntényben Strassimirov képviselőnek is része van, aki örmény születésű és a radikális demokrata párt tagja. A hatóságok a szobranje elnökétől Strassimirov megidőzésének és esetleges letartóztatásának megengedését követeli. — Eddig közel nyolczvan forradalmárt tartóztattak le. Paniczát a Sandanski-csoport sorshuzás utján jelölték ki arra, hogy Szarafovot tegye el láb alól. Macedóniában, habár Szarafov fejére 10.000 török fontot tűztek ki, nem akadt áruló. Szófiába szünet nélkül érkeznek a koszoruk és a küldöttségek, az utóbbiak közt a kaukáziai örmény forradalmárok küldöttsége. A rendőrség Szarafov meggyilkolása miatt több helyen házkutatást tartott és a revizionista szociálisták párhelyiségében elkövetta a szociálista központi pártvezetőség névjegyzékét. Az államügyész Strassimirov képviselő kiszolgáltatását követeli, mert ez a képviselő annak a gyanújában áll, hogy a gyilkosságot elősegítette. A meggyilkolt Szarafov Boris körülbelül két év óta jó barátságban volt egy ismert magyar variété-énekesnővel, Szécsi Ettával, aki Budapesten legutóbb a Rákóczi-uton levő Nemzetközi Orfeumban szerepelt, most pedig Szófiában lakik. Szarafov a nyáron Budapesten volt Szécsi Etta társaságában s rendes látogatója volt a lóversenyternek. Szécsi Ettát Szarafov ellenségei állandó megfigyelés alatt tartották, különösen olyankor, mikor Szarafov nála volt látogatásban, mert azt hitték, hogy ő is bele van avatva terveibe s esetleg az írományait őrzi. A gyilkosság délutánján tényleg küldött hozzá Szarafov egy fekete, cigarettadobozhoz hasonló skatulyát, amelyben bizonyára titkos iratok voltak, mert Szécsi Etta, mihelyt barátja haláláról értesült, a dobozt rögtön mindenestől a kályhába dobta. Mivel pedig attól tart, hogy Szarafov gyilkosai rajta is boszut akarnak állani, a legközelebbi napokban otthagyja Szófiát. — Szarafov csaknem mindig álnév alatt s áruházban járt s valódi alakjában csak legbizalmasabb barátai ismerték. Szekrényei telve voltak a legkülönbözőbb ruhákkal, a frakttól kezdve a macedón parasztöltözetig. Külön szekrényt tartott a parókák, ájszakállak és bajuszok számára. Ez különben könnyen érthető, ha tudjuk, hogy Szarafovnak mennyi ellensége volt s hogy a török kormány tízezer lirát tűzött ki fejére. — Szarafov és Gavanov gyilkosának nyoma a török határ közelében fekvő Riló vidékén veszett el. Itt kezdődik Sandanski hirhedt bandafőnök vidéke, miért is kevés remény van arra, hogy a gyilkost elfoghatják. Az eddigi nyomozás megállapította, hogy a gyilkosság tervét Sandanski táborában főzték ki. Szófiában házkutatásokat tartottak, mely alkalommal egy helyen Sandanski tulajdonát képező fegyverraktárra bukkantak, ahol 70 legújabb rendszerű Mannlicher-karabélyt találtak. A két meggyilkolt áldozatot holnap temetik el. A rendőrség esetleges tüntetéseket megakadályozandó, széleskörű óvintézkedéseket tett.

— Gróf Batthyány Tivadar a postás-kaszinóban. Gróf Batthyány Tivadar ma este látogatást tett a postás-kaszinóban abból az alkalomból, hogy az állami tisztviselők orsz. egyesülete nemrég elnökévé választotta. A kaszinóban a grótot Fehér ügyvezető elnök fogadta és köszönetét fejezte ki gróf Batthyány megjelenéséért, majd biztosította őt a postás-kaszinó további ragaszkodásáról és bizalmáról. Gróf Batthyány megköszönve a szives fogadtatást és az ovációkat, hangsúlyozta, hogy a posta-tisztviselők ügyét mindenkor magáévá téve, igyekszik azt meg is valószínűsíteni. Ennek keresztülvételére azonban továbbra is támogatásukat kéri, valamint azt, ne tartsák őt közvetítőnek, de vezérüknek. Ezután a kaszinó helyiségeiben lakoma volt, melyen több felköszöntő hangzott el.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Szénhidrát valódli áldás gyomorhajtó
szerek és emésztésjavító szerek

Igmándi

Keserűvíz
az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.
Kapható mindenütt
készen és nagy üvegekben

— **A főkörmányzó merénylője.** Hörschelmann moszkvai főkörmányzó merénylőjét a törvényszék halálra ítélte. A bombavető asszony még a törvényszék előtt sem árulta el kilétét.

— **A német császár utazása.** Amsterdamba Vilmos császár ma délelőtt tizenegy órakor érkezett. A bevonulás előtt több tüntetést letartóztattak. A szakadó esőben is nagy néptömeg sereglett össze, amely a császárt és a királynőt hurra-kiáltásokkal üdvözölte. A császár megérkezése után a császár és a királynő megjelentek a kastély erkélyén, ahol az összegyűlekezett néptömeg lelkesen üdvözölte őket. A disztribúción a királynő a német császárra francia nyelven pohárköszöntőt mondott, amelyre a császár többek közt a következőket felelte:

— Legyen meggyőződve felséged, hogy valahányszor Németalföld földjére lépek, hálás szívvel nézem az országot, amelyben őseim megtanulták, miképen kell eleget tenni a haza iránt való kötelességeknél. E hálaérzetnek azzal adok kifejezést, hogy életemmel kezeskedem arról, hogy országaink békében fejlődjenek. Felsőre és Németalföldre írtam poharamat.

A zenekar a német, illetőleg a németalföldi himnuszot játszotta. A disztribúción Vilmos császár Henrik herceg kíséretében a pályaúdvárra hajtott, ahol szívélyes bucsút vett a miniszterelnöktől és a hatóságok fejeitől. A peronon a császár megemlékezett a felállított disztribúción, a zenekar pedig ezalatt a német nemzeti himnuszot játszotta. A szalókocsi ajtajában a császár és a németalföldi herceg a legszívélyesebben elbúcsúztak egymástól, mire a vonat 9 óra 4 perckor elindult. Vilmos császár a vagon ablakainál állva, bucsút intett a hercegnek.

— **Véres harc a lembergi egyetemen.** A lembergi egyetem ma délelőtt véres verekedés színhelye volt. Ruthén és lengyel diákok kerültek szembe egymással s hogy az ilyen szembeállítás nem mulik el vér nélkül, azt szinte előre lehetett látni. Éppen együtt volt az aulában az egész egyetemi tanács, a rektor és a fakultások valamennyi dékánja, amikor egy ruthén diák felugrott az ablak parkányára és egy lapról nyilatkozatot olvasott föl a ruthén egyetemi hallgatók nevében, hogy ők az immatrikulációt, a lengyel nyelvű előírást törvénytelennek tartják. Ez volt a jel. Körülbelül 40 ruthén diák botokkal bonyolult az aulába, fölötöltek az emelvényre s ügylátszott, hogy szét akarják tépni az egyetemi anyakönyvet. A lengyel diákok, akik nagy többségben voltak, körülfogták a ruthéneket és kiszorították az aulából. A ruthén egyetemi hallgatók egy tanteremben gyülekeztek és társaiktól segítséget kaptak, de egyelőre nem tértek vissza az aulába, hanem az utcára vonulva, nemzeti dalokat énekeltek. Később ruthének csoportostul betörték az aulába és megint megakadályozták a beiratkozások folytatását. Most már a lengyelek is támadóan léptek föl, dulakodás keletkezett, botok és fütykösök emelkedtek a levegőben, vas öklökkel támadtak egymásnak ruthének és lengyelek, a kavardás általános lett. Rövid idő alatt nyolc súlyosan sebesült diák hevert a földön. Három ruthén egyetemi hallgatót a mentők lakásukra szállítottak, egynek pedig olyan hatalmas léket ütöttek a fején, hogy a kórházba kellett vinni. A lengyelek közül négyen sebesültek meg. A mentőegység egész délelőtt az egyetemen volt. A verekedők eltávolítása után zavartalanul folytatták a jogi karon az immatrikulációt.

— **Feltört adóhivatal.** Néhány nappal ezelőtt Borzevovon (Galiczában) az adóhivatalba betörték. A vasszekekrény feltörték és onnan 126.398 koronát elloptak. Egy ezres bankjegyet tértaczeruzával a szélén 12-ös vagy 13-as számmal meg volt jelölve. A tettesek a betörő-szerszámok egy részét a helyszínen hagyták, ott marad továbbá egy véres, P. betűvel himzett zsebkendő. A kasszaeltörés módja dilettánsokra vall. Gyanúsíva van a betöréssel Kessler Izrael Kálmán nevű ember, aki egy angol társaságában követhette el a betörést. A betörők Budapest vagy Bécs felé szöktek.

— **Házasság.** Dr. Wagner Géza aradi főgimnáziumi tanár és Benkő Elza hegedűművész, az ottani zenede tanárnője, néhai Benkő Ferenc, az Osztrák-Magyar Bank volt főellenőrének leánya, Budapesten egybekeltek. Az esketésnél tanúként: Benkő Henrik, az Operaház karnagya és Cecelich Benő, a budai zeneakadémia tanára.

— **Izabella főhercegnő a Pozsonyi Tulpán-Szövetség karácsonyi vásárán.** A Tulpán-Szövetség Magyar Védőegyesület pozsonyi fiókja által rendezett karácsonyi vásárt meglátogatta Izabella főhercegnő is. A főhercegnőt gróf Apponyi Albertné és Bittó Dénesné társelnökök fogadták a kereskedelmi és iparkamara képviselőivel, nagyszámú közönség jelenlétében. A főhercegnő leányával, Izabella főhercegnővel és Wimpfen-Széchenyi grófnő, valamint gróf Pálffy János huszárfőhadnagy, szolgálattelvő kamarás kíséretében jelent meg. Ezután a himnusz hangjai mellett belépett a kiállítás termeibe és hosszasan időzött a vásáron, ahol számos bevásárlást eszközölt, jobbra karácsonyi ajándékokra alkalmas tárgyakat. Több ízben őszinte elismerésének és örömeinek adott kifejezést a magyar ipar nagy haladása felett. A vásár megtekintése után a főhercegnő leányával, Izabella főhercegnővel a buffetbe vonult vissza, ahol gróf Apponyi Albertné, Bittó Dénesné és Petőc Jenőné társaságában megteázott.

— **A Lovaregylet új elnöke.** A Magyar Lovaregylet ma este tartott gyűlésén gróf Batthyány Elemér helyett, aki ezentul tiszteletbeli örökös elnök lesz, a Lovaregylet elnökéül gróf Nádasdy Ferenczet választotta.

— **Szenzációs fordulat a Harden-pörben.** Berlinben az a szenzációs hír került forgalomba, hogy a második Harden—Moltke-pör tárgyalása elmarad. Ezek a híresztelések félig-meddig pozitív formát kaptak azzal, hogy a „Berl. Tagblatt” állítólag illetékes helyről információt kapott, mely szerint éppen ezek az illetékes körök óhajtanák, ha a hétfőre kitűzött tárgyalás elmaradna.

A svájci kormány táviratilag utasította De Claparedé berlini nagykövét, hogy a berlini törvényszék előtt mint tanu a Moltke—Harden-pörben ne jelenjen meg, illetőleg a törvényszék ebbeli felszólításának ne tegyen eleget.

Berlinből jelenteli tudósítónk: A Moltke—Harden-pör még sem fog elmaradni. Tény, hogy Moltke és Harden között bizonyos részről békítési kísérletet tettek, de mivel gróf Moltke olyan nyilatkozatot követelt Hardentől, amelyben vádjait visszavonja, az egyezségbe semmi sem lett. Most már szó sem lehet arról, hogy gróf Moltke kérésére az ügyészség elejtse a vádat Harden ellen, mert Harden megtagadta a követelt nyilatkozatot és csak annyit volt hajlandó kijelenteni, amennyit a vegyes bíróság előtt mondott. Mégis lehetséges, hogy a hétfői tárgyalás igen rövid lesz s a törvényszék arra való tekintettel, hogy a Harden—Moltke-ügy más pörökkel is összefügg, a tárgyalást einapolja.

— **A másik gyilkos is jelentkezett.** Bámulatos szerencséje van a budapesti rendőrségnek. Nagy igyekezettel elszalaszt két csirkefogót, akik rablógyilkos merényletet követtek el. Már-már földadnak minden reményt, hogy a jómadarak valaha még kézre is kerüljenek. És ebben a sivar reménytelenségben egyszerre kapja magát az egyik gyilkos és szép illedelmesen önként jelentkezik a rendőrségen. Tegnap beszámoltunk róla, hogy a derék Spatina Venczel megéhezett és esti kilenc óra tájban beállított a főkapitányságra megvacsorázni. Ma este megismétlődött ez a színijáték. Gregus Gáspárnak, a másik gyilkos urnak is elfogyott az aprópénze. S miután ma reggel olvasta az újságokból, hogy a barátja milyen szíves fogadtatásra talált a Zrínyi-utczában, hát estére ő is szépen behallagott a VII. kerületi kapitányság vendégszerető kapuján, ahonnan még ma este átkísérték a Zrínyi-utczába. A főkapitányságon természetesen túlaradó ovációkkal fogadták a jeles férfit; miután azonban azt mondta, hogy fáradt és éhes, nem zaklatták a hosszadalmas kihallgatással, hanem jó meleg vacsorával és puha ágygyal szolgáltak neki. Hivatalosan kihallgatni csak holnap fogják. Gregus azonban egyet-mást már ma is elmondott odesszejáról s ezek a részletek jobbra megegyeznek azokkal, amiket Spatina még tegnap elmondott.

— **Nagy vihar a tengeren.** A borzasztó viharban, amely tegnap a délnyugati partvidéken dühöngött, a J. W. Labson nevű hét árboczos vitorlás-hajó, amely a legnagyobb amerikai vitorlás, a Scilly-szigeteknél zátonyra jutott. Két mentőszázadot küldtek a partról az amerikai hajó segítségére, de a mentőhajóknak vissza kellett térniök a nagy orkán miatt. Félt, hogy a Labson elmerül. Később jelentik: Az amerikai nagy vitorlás-hajó, amely tegnap a Scilly-sziget-

teknél szerencsétlenül járt, ma reggelre sehohsem volt látható. Nyilván elsüllyedt az éjszaka. Három matrózt láttak egy sziklazátonyon s mentőcsónakot küldtek értük. Londonban is igen nagy a vihar. A csatornán a rettenetes orkán következtében Margathe közelében egy norvég hadihajó olyan vészedelembe volt, hogy mentőcsónakokat indítottak el a kikötőből. Az ország minden vidékéről viharokat és áradást jelentenek, amely nagy kárt tett. A Temse kiöntött, sok helységben a házak bedőltek, tömérdek ember és háziállat pusztult el. A Speedwell torpedó cirkálónak egy gőzszázadja a Temse torkolatánál elsüllyedt. Hét haditengerész odaveszett.

— **Halálozás.** Súlyos csapás érte Pakots József kollégánkat. Édesanyja, özvegy Pakots Györgyné, ma délelőtt ötvenéves korában Alvinczen meghalt. Igaz részvételt osztozunk kollégánk mély fájdalomában.

Horváth László betűszedő életének 42-ik évében Budapesten meghalt.

Kápolnai János, a kolozsvári országos nemzeti színház főpénztárosa, elhunyt életének 65-ik évében.

— **Tűz egy drogériában.** Ma éjszaka tizenkét óra tájban tűz ütött ki az Andrássy-ut 47. szám alatt lévő Balassa Kornél-féle drogériában. A tűz a raktárhelyiségben támadt s valószínűleg villamos rövidzárlat okozta. A kivonult tűzország azonban hamarosan lokalizálta a tüzet, amely egészben véve jelentéktelen volt.

— **A latifundium.** A Társadalomtudományi Társaságban ma este volt a latifundium-vita második előadása. Az előadó, Dániel Arnold „Nagybirtok és mezőgazdasági termelés” című előadásában abból indul ki, hogy Magyarország gazdasági hanyatlásának okát, mely a kilenczvenes évek óta tart, a mezőgazdaság hanyatlásában, vagyis inkább elégtelen fejlődésében kell keresni. A nagyszámú közönség, mely a Társaság helyiségét zsúfolásig megtöltötte, előadó fejtegetéseit feszült figyelemmel hallgatta és tetszéssel fogadta.

— **Kuruzslásért feljelentett földbirtokos.** Özvegy Vörös Lászlóné, hivatalszolga felesége kuruzslás miatt feljelentést tett Magyar István Üllői-ut 21. száma alatt lakó földbirtokos ellen. Elmondotta, hogy a férje májában és vizeletében szenvedett s a klinikán ápolták. Vörösné ezalatt azt hallotta, hogy Magyar István minden baji sikeresen gyógyult. Erre az asszony férjét elvitte a klinikáról és Magyar Istvánra bízta a beteg gyógyítását. Magyar mindenféle orvosságot hordott a betegnek s az asszonyt folyton azzal biztatta, hogy az kigyógyítja a bajából. A szolgálta azonban tegnap reggel meghalt. A rendőrség elkobozta a kuruzsló földbirtokos házi-szereit, ellene pedig megindította az eljárást.

— **Lapunk mai számában** megjelent Holzer-féle hirdetésre külön is felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **A Párisi Nagy Áruházban** az idei karácsonyi kiállítás remekül sikerült és teljes pompájában a n. é. közönség által megtekinthető. Nagyjaink és kicsinyeink részére egyaránt találhatók ott szebbnél szebb ajándéktárgyak az általános elismert szolid és szigorú szabott árak alapján. A régi helyiségekben Rákóczi-ut 38. és a Belvárosi fiók-tízletében Kossuth Lajos-utca 6. szám alatt.

— **Fratelli Deisinger** fiúmei cég Budapestén a királyi bérapalotában árulja a létező legjobb kávét 3 korona 90 fillérért.

TERENC JÓZSEF KESERÜVIZ
páratlan
HASHAJTÓSZER

x Zászlók, czimerek, minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Harisnyák legjobb minőségben Röslernél, Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x Bob-hashajtó a legkellemebb. 10 fillér.

x Fodor-féle vivőterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivőterme. Különös gond fordították a gyermektorna és vívásra.

x Házipari cikkek karácsonyi vására. A házipari cikkek Arucsarnoka Vadász-utca 7. szám alatti helyiségében izléses vásárt rendezett, hol karácsonyi ajándékokul alkalmas művészi himzésű zubbonyok, asztalterítők, futók, csipkék, szőnyegek, népies agyag-, kőedény- és látékárúk stb. nagy választékban kaphatók.

x Férfitánc-árúk legjobb kivitelben Vass Jenőnél Budapest, Erzsébet-körút 22.

gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál speciálizium, Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok mint legjobb természetes gyógyvizet különösen ajánlják. A legszegényebb emberek is ihatják, mert a legolcsóbb gyógyvíz. Tovább elárúsítók minden helységben kerestetnek.

Magyarországi főraktár:
Budapest, Régiposta-utca 10. sz.
Telefon 79-02. • • • • • Telefon 79-02.

A világ legjobb gyomorvize
a Baldóczi

Deák-forrás

x Nem csak az orvosok, hanem a közönség is tudja már, hogy a málnási Siculia-gyógyforrás a legdusabb természetes sós savanyúvíz és hatásosabb pl. a seltersi és gleichenbergi ásványvizeknél. Fő-raktár: Budapest Brázay Kálmán czégnél, József-körút 37.

x „A János vitéz plágium!” Ezt a képtelenséget kürtölte világgá egy vidéki újság. Inkább azt hirdette volna, hogy minden bajt elhárít a kitünő Kecskeméti fehérkeresztes Sósorszesz.

x A távirat rövid legyen, de velős. Ne írjunk sokat, ha bajban vagyunk, éppen elég ennyi: „Cognac-gyár Kecskemét, küldjenek kitünő fehérkeresztes sósorszeszt.”

x Gábor János (Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.) paplan-, vas- és rézbutorgyáros, kinél a legtar-tósbabb és legszebb hazai gyártmányú árucikkek oly olcsó áron kaphatók, hogy azokat bárki is beszerezheti. Megkapta a leguibab árjegyzéket?

x Új czimbalom. Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-út 71. feltalálta az aczélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a legfokéletebb hangszerek közé emelte. Bő ismer-tetést ingyen küld a feltaláló.

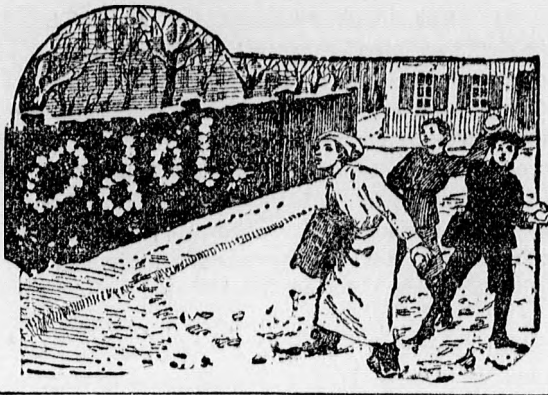
x Ingyenes gyorsírási és gépirási tanfolyamok. A „Stenográfia” országos Gabelsberger gyorsíró és gépiróiskola december havában újból teljesen díjtalan magyar, német gyorsírási és gépirási kurzusokat nyit. A budapesti szakiskolák közül a „Stenográfia” az egyedüli, melynek minden törekvése odairányul, hogy a gyorsírást és gépirást a közönség minél nagyobb rétegeiben megismertesse és megkedveltesse. Az ingyenes tanfolyamokra egész napon át lehet jelentkezni az intézet helyiségeiben: VI., Váci-körút 33.

x Lechner karácsonyi jegyzéke. Minden évben meglepetést kelt Lechner R. (Wien) cs. és kir. udvari könyvkereskedés karácsonyi jegyzéke. Minden mű- és irodalombarát örömmel fogadja a remekül kiállított jegyzéket. A Lechner cég minden érdek-lődőnek a díszes jegyzéket kívánatra és bérmentve küldi meg.

x Előfizetőinknek különös figyelmébe ajánljuk Marnitz Frigyes fővárosi céget (József-körút 37-39.) melynek tulajdonosa immár közel 15 év óta működik e téren s ő maga készítője és szakértője a czimbalom-készítésnek s ajánljuk olvasóinknak mint szolid céget.

x Idegesség, ideggyengeség (neurasthenia, hys-teria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségeit, amelynek minden tünete fejfájás, fejfájás, szédülés, hágyadtság, álmatlanság, szív- és gyomortünetek, bélrenyheség, görcsök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izso elektroterápiái intézetében (Károly-körút 24.). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalomtalan.

x Téli üdülőhelyeken részletfizetésre. Abbazia, Arco, Cirkvenica (Therapia), Cirkvenica (Miramare szálló), Corfu, Lido (Velenze), Lipik, Menton, Meran, Montecarlo, Nápoly, Palermo, Páris, Püstyén, Ragusa, Róma, Sorrento, Tátrafüred, Tátraszékplak, Velenze fürdő- és üdülőhelyekre az utazással kapcsolatosan lakás és étkezésre jogosító mérsékelt áru ellátási jegyek lépnek életbe, amelyeknek értéke havonként 20 korona utólagos részletekben is törleszthető. Prospektus és felvilágosítás a Központi Menet-jegyirodában (IV., Vigadó-tér 1.) díjmentesen kapható.

Óriási tűzvész a fővárosban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 14.

A késő hajnali órákban, közvetlenül lapunk zártakor, riasztó vészir verte fel az alvó várost. A Lomb-utca 45. szám alatt lévő „Archimedes csavargyár” összes épületei lángokban állanak!

Néhány percczel a hír szétszaladása után már vágattak is a rőt fáklafénybe borult komor tűzoltókoci nagy dübörgéssel a veszedelem színhelye felé. A főváros összes tűzoltósága és valamennyi gyári tűzoltóság kivonult a tűzhöz, amely valóban leirhatatlan volt. A hatalmas gyártelep minden épülete lángokban áll. A nehéz füsttel égő lángok az eget nyaldossák. A fékevesztett elem bögve, sisteregve tör rá az emberkéz munkájára, hogy bösz indulatában megsemmisítsen mindent.

A mentésre gondolni sem lehet. A gőzfecskendők tehetetlen gyermekjátékoknak bizonyulnak a pusztító tüztengerrel szemben. Azt se lehet tudni, hogy nincs-e az égő helyiségekben emberélet elvágva a meneküléstől. A tűzoltóság emberfeletti önfeláldozással dolgozik, de munkájának még kilátása sincsen a sikerre. Jó lesz, hogyha a szomszédos gyártelepeket megmenthetik a végpusztulástól. Az égő épületek központja, a nyomó-műhely, ahol a veszedelem keletkezett, hajnali két óra tájban, amikor e sorokat sitve jegyezzük, már bedőléssel fenyeget.

A tűz perccről-perccre nő s egy órával a kitörés után olyan arányokat ölt, hogy minden menthetetlennek látszik.

A tüzet egy túlfűtött kazán robbanása okozta. A gyárban ugyanis éjszaka is rendszeres munka folyt. Az explózió a préház belsejét olyan félelmes hirtelenséggel borította lángba, hogy a dolgozó munkások alig menekülhettek. E pillanatban még nem is lehet különben tudni, hogy nem veszett-e ember a lángok közé. A mentők szintén nagy készültséggel vonultak ki a tüzhöz, de ez ideig még nem jelentettek balesetet. Ez azonban még nem jelenti azt, hogy áldozata nincs a szerencsétlenségnek.

A veszedelmet a többi épületekben dolgozó munkások közül Klein Manó vasesztergályos vette legelőször észre és ő lármaztta is fel a gyártelepet. A kárt hozzátétőlegesen sem lehet most még megbecsülni, de valószínű, hogy igen nagy összegű lesz. Talán százazrekre rugó. A telep, amely a Bartha és Zimmermann cég tulajdonát képezte, biztosítva volt. Lapunk zártakor a tűzveszedelem még mindig pusztít.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Az aczékirály.

— Alfred Sutro színművének bemutatója a Vigaszínházban. —

Heroikus tragédia. Nem is hősök: hadseregek ütközése. A királyok testhezálló amerikai zakkóban, íróasztal mellől vezérelnek, fegyverek kábelek és telefonok és a hadsereg: részvények és milliárdok, melyek oly bájos-könnyedén gurulnak végig a Vigaszínház színpadán, hogy szinte hallgatni is csiklandozó...

Mi, persze, szürkébbnek látjuk, még automobilon robogtában is, a milliók világát — ha ugyan lehet ilyet látni errefelé — de a Sutro hősei valószínűleg romantikus fejedelmek, akik formálisan hadat üzennek egymásnak és csak úgy ifjonti vitézkedésből, szinte esztétikai okokból, hadakoznak. Hegedüs Gyula, a vigaszínházi zakkos király, profilban áll a nézőtérnek, körvonalaait arany aureola futja körül, amint a háttér napos ablakába belesimulnak és széles gesztussal szól:

— Király vagyok...

Tulajdonaz a romantikus emberentulóság mozgatója itt amerikai cipőket, amely régebben vasas csizmákat mozgató. De hiszen éppen ez a darab, ez az alapozó ötlete: ez a tranzpozíció. Hősi gesztusok áthelyezése a ma porondjára, amelyen Sutro nem kevésbé komoly ütközeteket lát meg, mint a régi tragédia írói. Tudatosan, szinte fölényesen érezteti ezt az ötletét. Valósággal stilizál.

Itt is párhuzamosan jár a hősi tragédia az egyéni tragédiával. A második felvonásban nyíltan és kiélezetten harcol a hősből a hódító szenvedély, az aczékirály a szerelmi szenvedéllyel, a féltékeny férjjel. Érti, hogy egész erejére volna szüksége ahhoz, hogy a háborúsi miatt elhanyagolt feleségét visszahódítsa és mégis elvonja egy pillanatra a tröszt-háború izalma. Egészen kétségtelenül szimbólum az, hogy éppen e pillanat alatt veszíti el a feleségét, aki ekkor beszéli meg a szeretővel a szökést. Meg kell állapítanunk, hogy ebből a kitörő szenvedelemből gyönyörű, tömör szervezettel nő ki egyetlen nagyon hatásos, nagyon színpadi tragédia. Mind a két csatában vért törlesztő igazi indulat viszi a hőst, az uralomra és kizárólagosságra törő emberi himet.

Ennyi a tragédiából. A hősből. Van aztán egy adag szerelmi matéria. Ez francziásan érzi és németesen bátor. Könnyedén, párisian támad az amerikai nő szerelme a párisi levegőben, de nagy, sodró, drámanővesztő indulattá dagad. Egyetlen, kizárólagos indulattá, amely sorsává lesz a nőnek. Behuny szemmel, hipnotikusan rohan a szerelem útján. Holott tudja, hogy csak másfél éves boldogságot jelent. Ez a kis kaczerkodás az agg végtelennel, ez már az angol morálnak szól. Ne gondolja, mister, hogy véglegesen boldoggá lesz az asszony, ha a darab végén le is mond róla a férfi a szerető javára! Ó, vannak még jótékony kísértetek, el nem intézett lelkiismereti ügyek és férfui hiülenségek...

A tónust tíz év előtt még dumas-inak mondtuk volna, ma wilde-nek kell mondanunk. Hallunk itt is néhány kötelező paradoxont a paradoxonról és egyébről. Némely eléggé elméket. De több ilyen polgári izüt is:

— És még azt mondják, hogy mi milliomosok boldog emberek vagyunk...

Mindez azonban mellékes a darabban. Még a tónus is. Nem irodalmi közléseket akar, hanem színpadiakat. És ezt föltöbb hatásosan cselekszi. Eszkö-

SARBÓ CIPŐ-KÜLÖNLEGESSÉGEI
Koronaherezeg-utca 5.
TELEFON.

AMERIKAI PORCELLÁN POWDER
BUDAPEST KOSSUTH LAJOS U. 1.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ
Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csuz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombírt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.
Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító díttal
BÉCS, I., TUGHLAUBER 9. SZÁM.

MOLL-féle SEIDLITZ-por
felülmúlhatatlan háziismer mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor
Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító díttal
BÉCS, I., TUGHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

zeinek egyszerűsége nagy kvalitás. Egyszerű, hatástudó vonalban fut felfelé a dráma vonala. Ez nem tévesztheti hatását. Ma nem is tévesztette. A közönség az izgalom csendjével hallgatta végig a darabot és minden felvonást temperamentummal megtapsolt.

A színház úgy állította ki a darabot, mint olyat, amelytől hosszú életet vár. Az első és harmadik felvonás ebédőre felemlítendő iparművészeti produkció. (Bányai Viktor szabta.) A hőst Hegedűs Gyula játszotta, azzal a nemes egyszerűséggel, mely még a koturnust is emberi lábként fogadtatja el. Rejtőző, de hatalmas, szemkivörösítő indulatot, ösztönző modern emberben hősi lendületet tudott közölni. Vele együtt ünnepi sikere volt Varsányi Irénnek, akit mint régen nélkülözött kedvencét üdvözölt a közönség új szerepében. A fiatal Deréki János nagyon vergődött a vígszínháziak fölényes együttesében. Más színpadon bizonyára tehetségesnek mutatkozott volna. Ritkamód kedves és közvetlen volt Tapolczay és helyükön voltak a többiek is: Komlósi Ilona, Hegedűsné, Fenyvesi, Szilágyi és Kiss Irén. A darab fordítása Sebestyén Károly kitűnő tollára vall.

Bárdos Artur.

(*) **Bécsi zenekar Budapesten.** Ma este volt a „Wiener Konzertverein” zenekarának második szimfonikus hangversenye. Az az egyhangú, meleg elismerés, amelylyel a fővárosi sajtó az első hangversenyéről nyilatkozott, megtette hatását a közönségre. Ma már sokkal többen voltunk együtt a Vigadó nagytermében, mint tegnap, de lehetünk volna többen is. A hangulat akkor sem lehetett volna emelkedettebb és lelkesebb, mint amilyen tényleg volt. Különösen Beethoven V. szimfóniája szinte extázisba hozta a közönséget. Löwe Ferdinánd, a zseniális karnagy, fejből, vezérkönyv nélkül dirigálta ezt a mesterművet. A zenekar pedig a legapróbb részletekig oly gondosan és olyan művészi tökélytel játszotta, hogy arról csak föltétlen csudálat hangján lehet szólni. A közönséget szinte extázisba hozta az előadásnak ez a páratlan virtuozitása, úgy, hogy a szimfónia minden egyes tétele után elemi erővel tört ki a tapsvihár és az éljenzés; a karnagy és a zenekar tagjai pedig nem győztek már hajlongani. És ugyanez a jelenet ismétlődött a hangverseny végén Berlioz „Tündérringó”-je, de még inkább a híres „Rákóczi-induló átírat”-a után. A műsor első számát azonban: Strauss Rikárd sivar, bizarr „Don Juan”-ját szívesen elengedtük volna, ámbar az előadás kifogástalan volt. A mai hangversenyen Pahler Bella énekelt. Ő is a bécsi udvari opera tegja. Szép althangja van és egy áriát Gluck „Orfeus”-ából, meg egy pár német dalt hatásosan adott elő. Sok tapsot aratott is.

a. k.

(*) **Svárdström Valborg asszony,** az Operaház vendége, holnap, vasárnap, a Mignon dalmű című szerepében lép fel. Az Operaház idei első ujdonságát, „Fortuniot”, vasárnapra, e hó 22-ére tűzték ki. A dalmű a párisi Opera-Comique-ban került színre először ez év június hó 5-én. Szövegét Musset Lajos költeménye nyomán Caillaud G. A. és Flers Róbert írták, zenéjét pedig Messager André szerzeztte, a párisi nagy opera jelenlegi igazgatója. Zenei betanítását nálunk Márkus Dezső karmester, a színpadi próbákat pedig Alszeghy Kálmán főrendező vezeti. A női főszerepet (Jaqueline) M. Szóyer Ilona kreálja, főbb szerepeket énekelnek: Gábor (czimszerep), Beck (Clavarsche), Dalnok V. (Landry) és Váradny S. (André). A bemutatkozó előadásra a szerző is kilátásba helyezte megjelenését.

(*) **A Színművészeti Akadémia.** Ma ismét a nyolczfelvonásos Moliere-hez volt szerencsénk és ismét csak egyetlenegy megszakítással. Így természetesen ma sem mondhatunk mást, mint mondtunk múlt heti referadánkban. Az előadás hosszadalmasága színtelenné és unalmasá tette az egész estét. Az egyes szereplők közül ma sem emelhetünk ki senkit, mert nem akarjuk mások hibájáért őket tenni felelőssé.

(*) **A Törley-czég plakát-pályázata.** A Törley József-féle pezsgőgyári-czég 300, 200 és 100 koronás pályadíjat tűzött ki a gyárat művészi módon felütdöntő keskeny számolóczéduálakra. A pályázatra grafikusaink igen szép számmal készültek s a beküldési határidő folyó év december 31-én jár le. Joga van egyébként a Törley-czégnek a nem nyerő tervekért 50 koronával megvásárolni. A pályaművek Déry Bélához küldendők be a Nemzeti Szalónba.

(*) **Kiss József ünneplése.** A Petőfi-Társaság holnap, Kiss József-ünnepén képviselteti magát a Lipótvárosi Kaszinó, a Hirlapkiadók Szövetsége, az Otthon, az Újságírók Egyesülete, a Vidéki Hirlapírók Egyesülete, az Országos Irodalmi Szövetség, a rimaszombati főgimnázium, ahol a költő tanult és Mezőcsát község, ahol a költő született stb. A bemenet az ünnepre mindenkinek szabad. A küldöttségek számára az emelvényi helyek vannak fentartva. A nagy költő jubileuma rövid néhány hét alatt országos ünneppé lett. A mai napon a vidékről és a fővárosból több százan keresték föl a költőt és elárasztották jókívánataikkal. Ötszáz levelet és sürgönyt kapott a mai napon Kiss József az ország minden részéből, tisztelői értékes bronzokkal, képekkel, szönyegekkel, kézimunkákkal, ványosokkal lepték meg és dolgozószobáját virágok kertté varázsolták.

(*) **Tagajánlások a Petőfi-Társaságban.** Ma járt le a tagajánlások határideje a Petőfi-társaságban. Tiszteletli tagokul ajánlották a következőket: dr. Meltzl Hugót, a társaságnak régóta rendes tagját (ajánlja: Erdődi Sándor), gróf Teleki Gézá, a társaság alapító rendes tagját (ajánlja: Endrődi Sándor), báró Kaas Ivort, a társaság régi rendes tagját (ajánlja Endrődi Sándor), id. Szinnyei Józsefet, a Magyar Írók Élete és Művei szerkesztőjét (ajánlja Endrődi Sándor), gróf Andrássy Dénest, a társaság alapító tagját (ajánlja Herczeg Ferencz), Kiss Józsefet, a társaság régi rendes tagját, negyven éves jubileuma alkalmából (ajánlja Herczeg Ferencz), végül Kalmár Józsefet (ajánlja Endrődi Sándor). Rendes tagokul: Zboray Aladárt (ajánlja Prém József), Kéry Gyulát (ajánlja Endrődi Sándor), Sas Edét (ajánlja Pósa Lajos és Riedl Ödön), Sajó Sándort (ajánlja Ferenczy Zoltán és Zemplényi Árpád), Szécsy Ferenczet (ajánlja Ambrus Zoltán, Váradny Antal és Ábrányi Emil). A tagválasztó rendes közgyűlés e hó 28-án délután öt órakor lesz.

(*) **Liszt-estély Temesvárott.** Major J. Gyula a temesvári városi zeneiskola igazgatója jelentékenyen föllendítette Temesvár zenei életét. Szombaton kamarazene volt és az egyes zeneszámok közt két budapesti vendég énekeit. Az egyik Odry Lehel, a másik Rosthy Anna, Merli jeles tanítványa, akit népszínházi szerepléséből ismer a főváros közönsége. Rosthy Anna tisztán csengő, pompásan iskolázott hangon énekelte Beethoven „Adelaide”-ját, majd Griegnek egy dalát. Vasárnap este Liszt-estély volt, amelyen a fiatal énekesnő óriási sikert aratott. Mély fölfogással és finom árnyalással előadott dalait zajosn tapsolták és ismételtették. Nagy hatást ért el Odry Lehel is, ugyszintén a mester, Major J. Gyula.

(*) **Budapesti Cabaret Színház.** A Budapesti Cabaret Színház helyisége a Teréz-köruton, daczára a közlekedő karácsonynak, minden este zsufolóság megtelek előkelő közönséggel, mely pompásan mulat a kitűnő decemberi műsor ujdonságain: az új bohótokon, színpadi tréfákon és cabaretszámokon. Most minden este huszonöt cabaretszámot kívül négy bohózat és négy színpadi tréfa kerül előadásra és minden bohózatban fellép a cabaret előadásainak nagy népszerűségű vezetője: Nagy Endre, a kiváló író is. Kivüle László Rózi és Ferenczy Károly számal erősségei a kitűnő műsornak, amelynek keretében fellépnek még: Balogh Böske, Bibor Olga, Kepf Jolán, Huszár, Sajó, Gabányi, Máhr stb.

(*) **Hangversenyek.** A f. hó 18-iki IV-ik filharmoniai hangverseny vendége Svárdström Valborg lesz, a hirtelen megbetegedett Albers Henri helyett. A teljes műsor a következő: 1. Mendelssohn: „Szentivánéji álom” nyitány. 2. Mozart: Recitativo és ária az „Idomenens”-ből, obligát hegedűvel (Grünfeld hangversenymester). 3. Réka Nándor: „Változatok egy magyar témára” (először) a szerző személyes vezetése alatt. 4. a) Bemberg: „Chant Hindou” obligát gordonkával (Nováček tanár); b) Järnefelt „Sünnüntaina”; c) Sjörgen „Der driver en Dug”; d) Wolff Hugó: „Storchenbotschaft”, a zongorán kíséri Kerner karnagy. 5. Beethoven: II. szimfónia (C-moll). A hangverseny tiszta jövedelme a filharmonikusok özvegy-árva segítő-alapját illeti. Az összes jegyek elkelték.

Hubay Jenő és Popper Dávid tanárok hétfőn, december 16-án tartják második trió-estélyüket a Royal-teremben. Stavenhagen Bernát weimari udvari karmester zongoraművész közreműködésével. Jegyek csekély számban a „Harmónia” zeneműkereskedésben kaphatók.

Dr. Hassler Alfréd hangversenyéneknek e hó 17-én, kedden lesz első budapesti dalestélye a Royalban. Műsora gyönyörű: Loewe, Schumann, Franz Róbert és Schubert dalait tartalmazza.

A cseh vonósnyegyes pénteken, e hó 20-án érkezik Budapestre első kamara-estélyének megtartására. Műsorát Dvorak c-dur, Beethoven nagy fuga op. 133 és Schubert d-moll négyesei képezik.

Thibaud Jacques, a nagyíró francia hegedűművész december 21-én tartja meg első budapesti hangversenyét.

A Morva Tanítók Dalszövetségének két karácsonyi hangversenye, melyek december 26. és 27-én lesznek a Vigadó nagytermében; az újév előtti estélyek legérdekesebbjei lesznek. Az 50 tagból álló énekkar ritka értékű műsort készít elő.

Gerhardt Elenáról, a fiatal énekművésznőről, ki január 9-én rendez a Royal-teremben első budapesti dalestélyét, a lipcei Tagblatt a következőt írta: Gerhardt k. a. a győzelemre született. Bájos megjelenés, ritka meleg, erőteljes hang, mesteri előadás: ilyen tulajdonságokkal csak a természet kiválasztottjai vannak megáldva. Dr. Hassler, Thibaud, Gerhardt, a Csehek és Morvák hangversenyeit Méry Béla rendez.

Morvay Zsuzsi, a zseniális fiatal zongoraművész, mint már jeleztük, 1908. január hó 2-án egy önálló zongora-estély keretében mutatja be művészetét. Jegyek a „Harmónia” zeneműkereskedésben kaphatók.

Marak Ottó, a szerződés-szegés után híressé lett lírai tenorista budapesti bemutatkozása 1908. január 3-án lesz a Royal-teremben. Jegyek a „Harmónia” zeneműkereskedésben kaphatók.

Frédérique Le Comte francia származású zongoraművész, Sauer mesternek egyik kiváló tanítványa szombaton, január 4-én, a Royal-teremben önálló zongora-estélyt rendez.

May-Münster Kornélia, új név a hangverseny-pódiumon, de közönségünknek bizonyonyal emlékezetében van a művész nő tavalyi vendégfellépése az Operában. A művész nő január 7-én önálló dalestélyt rendez a Royal-teremben. Jegyek a „Harmónia” zeneműkereskedésben kaphatók.

Thomán Istvánné dalestélye 1908. január hó 10-én a Royal-teremben lesz. A jegyelárusítást a „Harmónia” zeneműkereskedés eszközli.

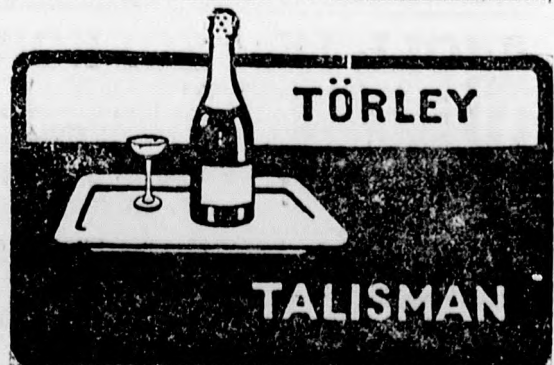
FŐVÁROS.

(*) **Tisztviselők mozgalma.** A tisztviselőket megdöbbentette a pénzügyi bizottság tegnapi határozata, amely egy szűkebb bizottságra bízta annak a kérdésnek a megoldását, hogy lehet a drágasági pótléket és szervezést beilleszteni a költségvetésbe. A tisztviselők félnek, hogy a drágasági pótléknak és a szervezésnek az elejtése lesz a deficit eredménye s akciót indítottak, hogy a bizottsági tagokat meggyőzzék a drágasági pótléknak, illetőleg szervezésének elodázhatatlan szükségességéről. Az alkalmazottak nagygyűlésének kiküldött végrehajtó-bizottsága már munkába állott s hétfő este hat órára nagygyűlésre hívta össze az alkalmazottakat. Az értekezletet a józsefvárosi elüljáróság disztermében tartják meg.

Ebben az ügyben megindított mozgalom végrehajtó bizottsága a következők közlését kéri:

„A fővárosi tisztviselők és tanítók között ismét nagy a nyugtalanság. A bizottsági tagok köréből kapták azt az értesítést, hogy az I., IV., VII. és VIII-ik kerületek részint pártpolitikai okokból, részint pedig a községi adó felemelése miatt a drágasági pótlék és az alkalmazottak helyzetének javítása iránt a tanács részéről tett előterjesztésekkel szemben tartózkodó álláspontra helyezkedtek. A mint értesülünk, a fővárosi tisztviselők és tanítók, akik pedig reménykedve várták méltányos kérésüknek elintézését, most nagyobb mozgalmat szándékoznak indítani avégből, hogy a kerületek vezetőit meggyőzzék kérésük szükségességéről. A tisztviselők és az összes alkalmazottak helyzetük javítása érdekében kiküldött végrehajtó bizottság már is intézkedett és e hó 16-ára hétfőn este 6 órára nagygyűlésre hívta össze az érdekelteket a VIII-ik ker. elüljáróság disztermében.”

(*) **A vásárpénztár közgyűlése.** A Budapesti Állatvásárpénztár Részvénytársaság vasárnap délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyűlését az Újvárosháza közgyűlési termében. Az alakuló közgyűlésre a tanács a székesfőváros képviselőjében dr. Vaszié-vits János alpolgármestert küldte ki. A tanács ma végleg letárgyalta és elfogadta a vásárpénztár alapszabályait.

Az Irex-fogpor a lehető leglágyabb finomságu ideális készítmény.
Minden doboz tartalma kb. 60 adag Irex-fogpor. — Ár 1.20 kor.

TÖRVÉNYSZEK.

A nagy pör.

Törvényszéki határozat Polónyi bíróküldési ügyében.
Budapest, deczember 14.

Polónyi Géza volt igazságügyminiszter a dr. Lengyel Zoltán elleni sajtópörében bíróküldési kérelemmel élt. Ezen kérelem felett ma a budapesti kir. törvényszék a következő végzést hozta:

59.121/1907. Bünt. sz.

Végzés.

Nyomatvány után elkövetett rágalmaszás vétéségei terhelte dr. Lengyel Zoltán elleni vizsgálati ügyben a sértett Polónyi Géza és a főmagánvádat képviselő budapesti kir. ügyészség részéről bíróküldés iránt előterjesztett kérvény, illetve indítvány egyelőre tudomásul vétetik, annak az ügyiratok kapcsán a m. kir. Kuriához való felterjesztése azonban a kért bíróküldés előfeltételeinek beállításáig függőben tartatik és az iratok a Bp. 254. és 571. §-ban irt további eljárás végett az eljáró vizsgálóbíróknak visszaadatnak.

Indokok:

A főmagánvádló s az annak képviselőjében eljáró kir. ügyészség a vizsgálatot befejeztnek kimondó végzés meghozatala után bíróküldés iránti kérelmet terjesztett elő s azt a budapesti kir. büntető törvényszék, mint esküdttörvényszék mellett közreműködésre hivatott esküdteknek s kizárólag ezeknek elfogultságára alapítja. (1897. évi XXXIII. t.-cz. 1. §. 2. bekezdése és Bp. 29. §. 2. pontja.) Minthogy pedig ezek csak az esküdttörvényszéki főtárgyaláson hivatják közreműködéshez, a kérelem tárgya természetesen az, hogy az ügy főtárgyalása ne a budapesti kir. büntető törvényszéknél megalakuljon, hanem más esküdttörvényszék elé utaltassék.

A jelen ügy eddigi lefolyásából nem állapítható meg egyéb, mint hogy bírvizsgálat elrendeltetett s hogy az befejeztnek is kimondatott; de már az, hogy benyújtatik-e vádirat s abban mily minősítésű cselekmény miatt emeltetik vád s hogy abban mily hatáskörű bíróság jelöltetik meg (a Bp. 255. §. 4. pontja szerint) a főtárgyalásra illetékesnek s ennek megfelelően az, hogy a vádirat ellen érvényesítettnek-e kifogások, hozatik-e s mily minősítésű cselekmény tekintetében hozatik vádhatározat s végül, hogy az ügy főtárgyalása mely bíróság elé utaltatik: csak a Bp. 254. és 571. §-a szerint követett eljárás után tűnik ki.

Minthogy pedig a bíróküldés iránti kérelem csak arra az esetre vonatkozik s abban az esetben áll meg, ha az ügy főtárgyalása esküdttörvényszék elé lesz utalva: eme feltétel bekövetkeztéig annak a m. kir. Kuriához való felterjesztése, mint idő előtti, helyt nem foglalhat, annyival kevésbé, mert a Bp. 29. §-a szerint a m. kir. Kuriához illetékes bíróság helyett csak hasonló hatáskörű más bíróságot küldhet ki.

Ez okból tehát előbb a törvényben előirt fenti eljárás lesz lefolytatandó.

Tekintve pedig, hogy jelen ügyben a főtárgyalás megtartásának elrendeléséig eljárni hivatott vizsgálóbíró, vádtanács és törvényszék ellen a Bp.-nak sem 29. §-a, sem 64—68. §§-ai alapján kifogás nem emeltetik: a per ama szakág az eljárás a budapesti kir. büntető törvényszék előtt foganatosítandó.

A további eljárás végett tehát az iratokat a per

jelen állásának megfelelően a vizsgálóbíróhoz kellett visszajuttatni.

Budapest, 1907. deczember 13.

A budapesti kir. büntető törvényszék.

Zsitvay s. k.,
elnök.

§ Drohobeczky püspök pöre. Zágrábban Drohobeczky püspöknek Roitsch Antal ügyvéd ellen indított becsületsértési perét a járásbíróóság tárgyalta. Roitsch annak idején levelet intézett a zágrábi zeneegyesülethez, amelyben a magánvádlót hazaárulónak mondja. Drohobeczky püspök különben — úgy szól a levél — Budapesten azt mondta, hogy a horvátok jellemtelenek. A püspököt a Dominus ügyvéd védte, Roitsch helyett védője, Hinkovics jelent meg, ki a többek között kijelentette, hogy ma nem hozhatta el azon tanukat, akik védenecze állításának helyességét igazolhatnák, mert azok mint horvát képviselők a budapesti országgyűlésen vannak. Védő a tárgyalást ismét elhalasztani óhajtja, hogy Pauer, Surmin, Harambasics és Supiló tanukkal igazolja állításait. A bíró a tárgyalást elhalasztotta.

§ A nemzetközi és ujjászervezett szociálisták. A nemzetközi szociálisták és az ujjászervezett szociálisták hosszú idő óta elkeveredett ellenségei egymásnak. Ez az elkeveredtség több csete-patét idézett már elő a nemzetköziet és az ujjászerveztettek között, de egy sem olyan veszedelmes, mint a múlt év deczember 31-én történt összekocczás, amelyen Mezőfi valóságos életveszélyben volt. A parázs verekedés az Aréna-uti Nagy Géza-féle vendéglőben, ahol a két tábor hívei vegyesen voltak jelen. Mezőfi felszólalása miatt támadt s az ujjászerveztettek csapatának megszalajlásával végződött. A Mezőfi-pártiak nem hagyták annyiban a dolgot s panaszkodtak az ügyészség magánosok elleni erőszak bűntette címén indította meg az eljárást a nemzetköziet tiz tagja ellen, akiknek ügyében mára tűzte ki a főtárgyalást a budapesti büntető törvényszék dr. Jamnitzky elnöklete alatt. A tárgyalásra mind a két párt csapatosan jelent meg, de mivel a vádlottak közül kettő hiányzott, a törvényszék elnapolta a főtárgyalást.

§ Megszűnt sajtópör. A Magyar Vasutas című lapban Fürst Dezső azt írta a károlyvárosi fűtőházról, hogy ott dühöng a protekció és a fűtőházi főnök, aki különben jóakaratu ember, az előfűtő tanácsára hallgat, aki pedig aszerint osztja a tanácsait, ahogyan megfizetik és megvesztegetik. Aki nem fizet, azt elküldi sétálni. Kraut Albert fűtőházi főnök panasza ma vonta felelősségre Fürst Dezsőt a budapesti esküdttörvényszék dr. Sárkány elnöklete alatt. A vádat dr. Keserű Lajos kir. ügyész képviselte, a sértett jogi képviselője dr. Ács Jenő ügyvéd volt, a vádlottat dr. Kadosa Marcell védte. Az esküdtszék megalakulása előtt a vádlott kijelentette, hogy a cikkek sérelmes része nem a fűtőházi főnökre vonatkozik s ha a főnök mégis félreértette a cikket, azt sajnálja s bocsánatot kér. A panaszos képviselője erre elejtette a vádat s a bíróság megszüntette az eljárást.

Nyilt-tér.

Ez esetben közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvölykór-, sziv-, idült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűtés és elmeszar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most szás meg szás teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelése van Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 8—11-g és 3—6-g. Díjazott levélre válaszol. — Botogeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymóda.

Értesítés.

GECZY GYULA vad- és baromfikereskedő a IV., Semmelweis-utca (volt Ujvilág-utca) 4. sz. alatt főüzletét megnyitotta, miről a t. c. nevőközönséget tiszteltetlennel értesíti. — Telefon 76—88. Fióküzlet: Központú-Vasarcarnok 44—45. Telefon 58—58

Téli fürdőkúra a Szt.-Lukácsfürdőben.

Természetes forró-meleg kén-s források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermalis fürdők, vizgyógykezelés, massage. Lakás és gondos ellátás. Csuz, koszvé y, ide-, bőrbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra előkimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósa, Budapest-Buda.

„Szt.-Lukácsfürdő“ Részv.-Társaság,

Műtárgyak műveszi kivitelben és rendkívüli olcsó árban kerülnek az idei karácsony-vasár alkalmából. Hegedüs Zsigmond, Andrássy-ut 9. szám alatt. eladásra, a. m.: müncheni kovacsolt-tárgyak, Gaile és Daum üvegek, olasz márványoszlopok, francia bronz-tárgyak saját gyártmányú különféle asztalok és állványok, kristály szivar-, likőr- és irokészletek és nagymennyiségű orak. A képek végtelen kiállításá miatt azok olcsó árak: kerem figyelni!

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép. Kapható: MÜLLER J. L. os. és kár. údv. száll. Budapest, IV., Koronaherceg-u. 2. yóg. ysszerés, drogeria és finomabb üzletben. Kis tubus 60 fillér. Nagy tubus 1 korona. Fogpép

Kir. zálogházi közvetítő üzlethez óvadékképes becsüs kerestetik. Ajánlatok „BECSÜS“ jelleg alatt a kiadóhivatalba. . . . kéretnek . . .

Engedélyezett „Zálogházhoz“

társ kerestetik.

Az üzlet arany és ezüstre és ingókra jogosított kölcsönöket adni. Ajánlatok 4 nap alatt «Zálogház» jelleg alatt a kiadóhivatalba.

Grammofonok

30 korona értékű tetzés szerint választható lemezzel, a legjobb minőségben, csekély havi részletfizetés mellett, minden árfelemelés nélkül már 85—koronáért (és feljebb) kaphatók

a «Favorite» grammofonlemezek magyarországi vezérképviselősége

Aufrecht és Goldschmied

özég hangszerárúháza

Budapest, Rákóczi-ut 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!!

SPORT.

Megalakult az Uszó-Szövetség.

Budapest, december 14.

Rendkívül kedvező körülmények között alakult meg a Magyar Uszó Szövetség, mely a MASZ. jogutódjaként fogja jövőben a magyar uszósportot irányítani. A Magyar Athletikai Szövetség nemcsak megalapítója volt uszósportunknak, hanem oly magas polczra helyezte, amelynél már feljebb nem lehet emelni. Három olimpiádon ragadták el uszóink a világbajnoki címeket és versenyző gárdánk oly hatalmas, hogy azzal ma már talán egy nemzet se veheti fel siker reményében a küzdelmet.

Eppen azért nagy hibát követett el az új szövetség, hogy midőn a MASZ.-ből kialakult, ennek a szövetségnek elvillhatatlan érdemeit alapszabályaiban meg nem örökölte. Amit azonban elmulasztott az alakulás napján, melyen a vezetőség megválasztása annyi izgalmakat szült, azt helyrehozhatja a jövőben; mert nem tétélezzük fel az új vezetőségtől, melyben számos elfogulatlan sportifériu is van, hogy a MASZ.-t egyszerű jegyzőkönyvi kivonattal juttassa meg, uszósportunk terén szerzett elévülhetetlen érdemeiért.

Az új szövetség tisztikara a következőképpen alakult meg: Elnökök: Brüll Alfréd és dr. Virava János. Alelnökök: dr. Füzesséry Zoltán, dr. E. Kovács Aladár, Kanitz Henrik. Ügyvezető alelnök: Kugler Sándor. Főtitkár: Kéler Tibor. Titkár: Kiss Géza. Pénztáros: Baranyi Artúr. Ellenőr: Malaky Mihály.

() Három disztorna. Egyesületeink még mindig annak a régi rossz szokásnak rabjai, hogy disztornákat éppen a tornaszezon közepére tűzik ki, amidőn tagjaik nincsenek teljesen bedolgozva egyöntetű szabadgyakorlatokra és a szerekben végződő mutatóványokra. Szombatra és vasárnapra három tornaünnepélyt halmoztak össze, úgy, hogy aki végignézi ezeket a disztornákat, annak fülébe napokig visszhangzik a katonabanda cintányérja és szemei előtt folyton gimnasztikáló alakok lebegnek.

A Nemzeti Torna-Egyesület szombat esti jubileumi disztornája, mely immár a negyvenedik volt, az egyesület vezetésétől megszokott lelkiismeretességgel és szakértelemmel lett előkészítve és a hatalmas csarnok nézőhelyeit zsufoláig megtöltő közönség előtt mintaszerűen keresztülvive. Kétszáz tornász, köztük egy 30 tagból álló hőgyecsapat, felvonulásával kezdődött az ünnepély, melynek második számát képező szabadgyakorlatok szép kiviteléért a legnagyobb elismerés illeti Maurer János egyesületi művezetőt, a magyar tornászok legelső mesterét. Természetes, hogy ezuttal is a legnagyobb érdeklődést a hőgyecsapat mutatóványai kellették fel. A női tornatanítói tanfolyam növendékei buzogány-gyakorlatokat mutattak be, melyek valóban kitűnően sikerültek.

A Magyar Testgyakorlók Körének disztornája holnap délután lesz, ugyancsak a Nemzeti Torna-Egyesület csarnokában.

A Budapesti Torna-Club ez évi disztornáját pedig az V. ker. Markó-utcai tornacsarnokában rendezi, melynek részletes programja a következő: I. Felvonulás. II. Szabadgyakorlatok. III. Csapatornázás. IV. A III. ker. gimnázium növendékeinek buzogány-gyakorlatok V. Minta-csapatornázás a három karfajú korláton, vezeti Kakas Gy. VI. Versenyek: a) ifjúsági tagok korláton, b) haladók lovon, c) képzetek lovon, d) magasugrás, e) kötélugrás. VII. Fokozatos gyakorlatok a nyújtón. VIII. Díjbirkózás. IX. Elvonulás. Disztorna után a Förster-féle vendéglőben társasvacsora lesz, melyen vendégeket szívesen lát az egyesület.

() A Nemzeti Sport legújabbán 28 oldal terjedelemben gazdag tartalommal jelent meg. Az atlétikai rovatban megjelent „Gyaloglás” című szakcikk, mely dr. Gerencsér László, a kiváló atléta tollából került ki, H. Griffin, az elismert angol szakember nyomán, nagyban gazdagítja a magyar sportirodalmat. A football a szokásos nagy terjedelemben jelent meg, az összes aktuális eseményeket felölelve. A vadászat rovatában Kóváry János ismét egy pár élvezetes cikkel jelenik meg a

sportközönség előtt. Az Automobil, a Nemzeti Sport melléklapja, rendkívül gazdag tartalommal jelenik meg az összes aktuális kérdéseket tárgyalván.

() Téli match. A kedvező időjárás lehetővé teszi, hogy még vasárnap is tarthatók mérkőzések. A bajnokságban vezető egyesületek között, csak a Budapesti Torna-Club és a Ferencvárosi Torna-Club van talpon; e két egyesület felhasználja a football matchre alkalmas időjárást arra, hogy vasárnapon, e hó 15-én, csapatait mérkőzésre bocsássa. A vasárnapi matchen a két csapat őszszel másodízben találkozik egymással. Első ízben klasszikusan szép küzdelem után a match 2:2 arányban eldöntetlenül végződött. A két csapat erőaránya azóta nem változott s így a vasárnapi küzdelemben is a november elsejei bajnoki mérkőzésnek megfelelő módon mérí össze erejét a két régi rivális csapat. A matchet a millenárius pályán tartják.

() Nemzetközi uszóverseny. A téli uszószézon legérdekesebb sporteseményének ígérkezik a BAK. jövő vasárnapi uszóversenye. A verseny főérdekességét a bécsi uszók részvétele fogja megadni, akik épp oly ritkán látott vendégei a pesti versenyzőknek, mint amily gyakran keresik fel a mi uszóink a bécsi versenyeket. A három főverseny legjobb uszóinkat gyűjti a starthoz, különös érdekességű az ezuttal először szereplő középiskolai vegyes verseny, amelyen kitűnő középiskolai uszógárdánk fog a legjobb középiskolai all round uszó-czimért küzdeni. Nevezési zárlat 15-én, vasárnap este 8-ig Sarlós Dezső titkárnál, Honvéd-u. 28.

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlat beszerzési források

BUDAPESTEN.

Angol férfi- és női-szabó.

Pohner Ferenc férfi és női szabó Váci-utca 26 Párisi-utca sarkán. Állandó nagy választ a legújabb divat-szövetekben.

Biztosítás.

Első Leánykihásítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI. Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Assurancioni Generali (Triestini ált. biztosító-társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 300 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz. az intézet saját házában. Előbiztosítás minden módozat szerint, valamint fluellátási és leánykihásítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréssel lopás elleni és üvegbiztosítások. — Égőbiztosítás a Magyar lég- és vízszállításbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset elleni biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkönyves Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benko Gyula. Központ és Magy. kir. szab. osztatósorsjáték főeljárás helye: VI. Andrássy-ut 6. Kézi zálogüzletek: IV. Károly-körút 18; IV. Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán. VII. Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII. Üllői-ut 6. sz.

Belvárosi takarékpénztár r.-t. Budapest, IV., Kigó-tér 1. sz. Alaptőke: 10 millió korona. Alapított 1892.

Víz- és légszuszszervezeték és csatornázás.

Piszurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Josika-utca 12. sz. csatornázási vállalat, épületbádós műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vizeldék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvíz-gyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtőüzem hely összeköttetéssel vagy saját tüzhelyvel. Ambergi légszuszszeljesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszuszsz-készülék minden házban. Telefon 20-83.

Háztartási cikkek.

Drogua és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. s. „Szabadság”-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12-30. Hesz Izido és Tarsa „Korona”-drogeria

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-intézete. Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)
Ideggyengeségi állapotok.
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, zsákák, (Neuralgiák, Ischias).
Szívbetegségek.
Köszvény és csusz (Rheuma, huygysavas lerakódások, ízületi és csontbajok.)
Székrekedés.
Anyagserebajok. (Elhízás Bőrbajok. Bőrviszketeg Hajbetegségek (Hajhullás kopaszszág.)
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
ezelés egész napon át. — Kívánatra prospektu

KÖZGAZDASÁG.

A kereslet szervezkedése.

Budapest, december 14.

Amiről nálunk suttogva beszélnek, amit tanácsképen lépten-nyomon emlegetnek, a kereslet szervezkedése a kétségbeesetten magas kínálati árakkal szemben, a császárvárosban a megvalósulás stádiumába jutott.

Komoly, erőteljes és jól szervezett agitáció indult meg ugyanis a mérsárosok ellen, akik egyre magasabbra emelik a hus árát és hogy a szervezkedés mennyire előrehaladott állapotban van, mutatja az, hogy a bécsi utcasarkokon tegnap már plakátokat függesztettek ki a szervezkedők, csatlakozásra hívnak fel a közönséget.

Nem tudom, kinek a nézete, tanácsa vagy kezdeményezésére indult meg e szervezkedés, de bizvást állítom, eredményre vezetni nem fog. Sőt állítom, hogy az ilyen szervezkedés, mely az árak erőszakos lenyomását tűzi ki elérendő célul, kudarcot kell, hogy valljon.

Kudarcot vall először azért, mert bármilyen jól szervezett legyen is, általános még sem lehet, mivel az emberi érdekek sokoldalúságánál fogva ideális fogyasztókartel el nem képzelhető. A mai magántulajdoni jogi rendben alapuló társadalomban, ahol annyira élesen elválasztott osztályok vannak, másrészt a világvárosok polglott elemekből álló lakosságát véve — miután drágaságokról, élelmezési politikai szempontból, eskakis a világvárosokban beszélhetünk — szinte elképzelhetetlen az, hogy egy célra törekedjen az előkelő főúr, a dúsgazdag iparos és kereskedő, a sokszor anyagi gondokkal küzdő kishivatalnok és a létminimummal vegetáló kisemberek legiója, hogy csak a legeklatánsabb példakal éljen. Már pedig a szervezkedéssel más irányban is csak úgy volna eredmény elérhető, ha a kitűzött célért a világváros minden lakója lelkesezik, vagy pedig annak terhe mindenkinek egyenlően elviselhetetlen.

Kudarcot vall főként azonban azért, mert mikor küzdeni indul, nem jól választja meg harcmodorát és harceszközait, figyelmen kívül hagyva egyszersmind annak a kutatását is, hogy voltaképpen mi is az oka a fellépett szertelen és tarthatatlan drágaságnak. Azon álhiedelem által félrevezetve, hogy annak tisztán a kínálat kapzsúsága és hirtelen meggazdagodni vágyása az oka, robusztus erővel fekszik ezen feltételezett szándék ellen, minden igyekezetével odahatva, hogy azt meghiusítsa.

Pedig a drágaságok szülőoka nem ebben keresendő, hanem abban, hogy a nagyobb társadalmi tömörülésekben a kereslet és kínálat kölcsön hatása folytonos hullámzásoknak lévén

Magyszombati cacao és csokoládégyár Magyszombat.

Kérjünk: földrajzi, történelmi, természetrajzi és mesecsokoládét.

kitéve, drágaságok akkor köszöntenek be, ha hirtelen nagyobb mennyiségben csökken a fogyasztásra szükségesség a piacon, amellyel, hogy a verseny és a szállítási költségek elemi szabályainál fogva különben is ilyen helyeken nagyobb az élelmiszerek ára.

Ha a drágaságot csak a forgalombahozók nyereségvágyának tudjuk be, mint az a bécsi szervezkedésből látható, és ezeket akarjuk arra kényszeríteni, hogy kisebb nyereséggel megelégedjenek, ezzel csak az ellenkező célt érjük el, mert a kínálat annnyival kevésbé fogja felkeresni azt a piacot, ahol kényszerárrakkal találkozunk; ha pedig a kínálat csekélyebb lesz, a szervezkedésbe be nem vont vagy be nem lépett kereslet a meglévő fogja megrohanni, amely ennél fogva majdnem monopól helyzetbe kerülve, árait a leszállítás helyett éppen emelni fogja. Emelheti is a legnagyobb nyugalommal, mert eltekintve attól, hogy fogyasztói éppen azok lesznek, akiknél az anyagi szükségletek kielégítésére fordított összeg jövedelmüknek csak igen kis részét teszi és akiknél ebből kifolyólag ez az árhullámzás gondot nem okoz, még az a biztos tudat is serkentheti erre, hogy ezek a fogyasztók, ha a kérdéses cikket be akarják szerezni, kénytelenek a verseny korlátozása miatt őt felkeresni.

Ellenkezőleg oda kell törekedni, hogy az árak erőszakosan le ne nyomassanak, aminek természetesen következménye lesz a versenynek olyatén kialakulása, mely a kedvező áralkulások behatása alatt kifejlődött, nagyobb kínálat következtében az árakat automatikusan leszállítja.

Mindezekből világosan kitűnik, hogy a bécsi szervezkedés nem remélheti azt a sikert, amelyet tőle a mozgalom apostolai — a háziasszonyok — várnak, mindazonáltal dicséretet érdemel azért, mert öntudatos nyilatkozik meg benne, amely elvégre is gondolkodóba fogja ejteni a közigazgatást, miként segíten ezen feletten fontos kérdésen, amelyen változtatni elvégre is csak ő tud, részint a rendelkezésére álló kényszerhatalmi eszközökkel, részint a közlekedés fejlesztésével, részint pedig egyéb élelmiszer-politikai intézkedésekkel.

Kállay Aladár.

Az adóreform.

Dr. Ecséri Lajos felolvasása „Az adóreform a földbirtok szempontjából.” — A budapesti kereskedelmi és iparkamara előterjesztése: az egyenes adók reformja. —

Budapest, december 14.

W e k e r l e pénzügyminiszternek a törvényhozás elé beterjesztett törvényjavaslatát az adóreformról a parlamenti hullámverések előtt — úgy látszik — elsősorban a magyar közgazdasági élet irányadó faktoraik tüzkohóján esnek keresztül. Erre vall legalább, hogy ugyszólván nap-nap után foglalkoznak Wekerle adóreformterveivel nemcsak avatott közgazdászok, de közgazdasági testületeink is. Nemrégiben a kereskedelmi Csarnok ülésén J e l i n e k H e n r i k, a csarnok elnöke boncolgatta kereskedelmi szempontból nagy és előkelő közönség előtt az adóreform javaslatokat. Ma pedig a Magyar Közgazdasági Társaság ülésén dr. E c s e r i L a j o s közgazdasági író a földbirtok szempontjából vette bonczék alá a ma érvényben levő földadó rendszert s a magyar földet terhelő állami és egyéb adókat, mint Wekerle adótervezetének a földbirtokra vonatkozó intézkedéseit és azoknak várható hatását. Dr. E c s e r i L a j o s, több mint két évtized óta foglalkozik a magyar földbirtok-politikával s alaposan ismeri az okokat, melyek az alföldi agrárszociális bajokat előidézték. Annak idején több kötetet jelent meg, melyekben figyelemre méltó javaslatokat is tett az agrárszociális okozta bajok szanálása végett. Sajnos, az akkori kormányzati rendszer idején mindennel foglalkoztak az irányadó körök, csak azokkal a kérdésekkel nem, melyek negli-

gálása szülte a közgazdasági téren ma már eléggé érezhető veszedelmeket.

Ugyancsak ma adta közre a Budapesti kereskedelmi és iparkamara 47 oldalas kitévő vaskos füzetben az adóreform ügyében a december tizenkilencediki teljes teljes ülés terjesztendő javaslatát. Az adóreform kérdésében helyes álláspontot helyezkedik a kamarai előterjesztés, konkluziói, érvelése úgy az ipari, mint a kereskedelmi érdekeltség osztatlan helyesléssel fognak bizonyára találkozni, amint hogy ez el is várható az ország ezen első kamarájától, mely egészben véve az adóreformjavaslatok nagy művét egészen jó kiindulási pontnak tartja a jelenlegi adóegyenlenségek, adóigazságtalanságok és aránytalanságok rendszerével leendő teljesebb szaktítás előkészítésére. De oly célból, hogy a javaslatok az alkotójuk előtt is lebegő czélnek megfelelővé tétessenek, szükséges lesz — mondja a kamara — alapos átdolgozásnak alávetni. Nevezetesen abból a szempontból, hogy:

1. a jövedelmi adó főadónak tétessék meg, amelyet a hozadéki reál- és vagyoadók a fundált jövedelmek tökéletesebb és erőteljesebb elérése céljából egészítsenek ki s nem megfordítva;
2. hogy a hozadéki adók még racionálisabbá alakíttassanak ki, azaz, hogy lehetőleg azok is tiszta — létminimumon felüli — jövedelmek alacsony és fokozatos adókulccsal leendő megadóztatására irányuljanak;
3. hogy a kereseti adó csak az ingó vagyonnal is dolgozó foglalkozásokra szorítkozva ne tegyen különbséget a vállalat egyéni vagy társas formája közt;
4. hogy a reáladó jellegével bíró földadó adókulcsa le ne szállíttassék s ennek kontingentálása ne mellőztessék;
5. s végre, hogy úgy a jövedelmi, mint a kereseti adó tételei, valamint adóalapjaik ne tartassanak abban a magasságban, amely mellett a keresetek szinte bevállására és az adóerőcs megerősödésére számítani sem lehet.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöksége javasolja tehát a teljes ülésnek, hogy:

- a) hatalmazza fel az elnökséget s a kamara iródját a most készített előterjesztés kiegészítésére, figyelemmel mindama további javaslatokra és észrevételekre, amelyek a kereskedelmi és ipari érdekeltség részéről még megállapítandók lesznek;
- b) hatalmazza fel végül az elnökséget az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinak bevonásával való országos akció megindítására az adójavaslatok alapos átdolgozásának elérése céljából.

Dr. Ecséri felolvasása.

A Magyar Közgazdasági Társaságnak ma este dr. Kautz Gyula elnöke alatt tartott ülésén dr. E c s e r i L a j o s, Wekerle adótervezetének jó oldala gyanánt tüntette fel, hogy a tervezett adózási rendszer világos és áttekinthető, amennyiben minden földbirtokos egy tárgyi és egy személyes adót fizet földje, illetőleg összes jövedelme után. Még inkább dicséretet érdemel azon törekvés, hogy az adóreform a legszegényebb néposztály terheit könnyíteni igyekszik, amit a II. oszt. kereseti adó eltörlése és a jövedelmi adónál a 600 koronás adómentes létminimum megállapítása által sikerül is elérnie. Ellenben a közepes és nagyobb földbirtok adóterhei jelentékenyen emelkedni fognak egyrészt, mert a fokozatos jövedelmi adó meghaladja az eltörölendő általános jövedelmi pótdadó összegét, másrészt és főleg, mert a kataszter kiigazítása folytán a földadó alapját képező tiszta jövedelem jelentékenyen nagyobbodik. A földadó tervezett kulcsa a kataszteri tiszta jövedelem 20%-a nem alacsonyabb, hanem magasabb lesz a mostaninál, mely 17.1%, a jelenleg szintén fizetett 8.4% földterhermentesítési járuléka ugyanis rövid idő múlva már megszűnt volna. Még nagyobb sérelem a földbirtokosokra nézve a földadó eddigi 26 millió frtos kontingensének megszüntetése. Ily körülmények közt beláthatatlan, hogy a földbirtok adóterhe mily arányban fog emelkedni, ez teljesen a pénzügyi hatóságok akaratától függ, melynek a földbirtokosok legnagyobb része védtelenül ki lesz szolgáltatva, mert

20%-os adókulcs mellett a kataszter kiigazítása után, ha a földadó nem lesz kontingálva, az a mostaninak másfélszeres összegét is elérheti. Ezért a földbirtokos osztályra nézve mellőzhetlenül szükséges a földadót a jelenlegi összegben kontingentálni s a vonatkozó többletet az adókulcs leszállítására fordítani. A törvényjavaslat ezen hibái mellett rámutat előadó annak egy hiányára is, nevezetesen arra, hogy az adóreform csak az állami adókra vonatkozik, a járulékos adókat pedig változatlanul hagyja, holott az egyenes állami adók reformját nyomban követni kellene a járulékos adók, különösen a községi s az ármentesítési adók rendezésének is.

Az előadást szépszámu közönség hallgatta és annak befejezése után lelkesen megtapsolta.

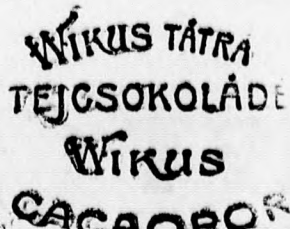
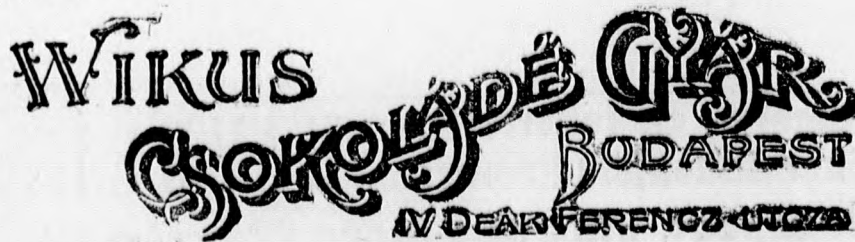
A kamara előterjesztése.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara e hó 19-én tartandó teljes ülése az egyenes adók reformjával foglalkozni. A kamara előterjesztése behatóan ismerteti az adóreform egész komplexumát, majd áttér annak kritikai méltatására. Nagy elismeréssel emlékezik meg a reform ama legfőbb előnyéről, hogy megszünteti a II. osztály kereseti adót, a családtagok külön adóját, a bányaadót és az általános jövedelmi pótdadót, s hogy az eddigi négyosztályos kereseti adót összevonva s a reáladókat fentartva modern jövedelmi adót létesít. Sajnálatosnak tartja azonban, hogy ha már a reform a jövedelemadó mellett fentartotta a hozadéki adókat is, legalább nem megfordítva juttatta, ezeknek a szerepeket. A kamara nézete szerint a jövedelemadó főadónemné volna átalakítandó s annak kiegészítésére csak azokat a hozadéki adókat kellene megtartani, amelyek az ingatlan és ingó vagyonból eredő fundált és így adózóképesebb jövedelmeket tökéletesebben el-érnék.

Ebből a szempontból különösen az általános kereseti adót veti kimerítő bírálat alá, amelyről kimutatja, hogy csak névleg hozadéki adó, tényleg azonban a tőke nélkül vagy leginkább kölcsönvett tőkékkel is szerzett jövedelmeknek jövedelemadó-elvek szerint való másodszori megadóztatása. Ennélfogva különösen ama foglalkozási ágak volnának ezen kereseti adó alól kivonandók, melyek pusztán személyes tevékenységen alapulnak, viszont ki volna ez az adónem terjesztendő amaz ipari keresetekre is, amelyeket a reform, mint gazdasági mellékfoglalkozásokat, csakis a jövedelemadó alá helyezi: hibáztatja azt is, hogy a javaslat nem intézkedik világosan afelől, vajjon a 600 koronánál többet kereső nem-napszamos ipari bémunkások és kereskedelmi alkalmazottak kereseti adó alá esnek-e? Az adóalapra nézve kifogásolja az előterjesztés, hogy nem a tehermentes tiszta keresetre, hanem sok esetben annál magasabb összegre fog az adó kivettetni, s hogy nem írja tüzetesen körül, hogy milyen bevételek alkotják az adóalap kiinduló pontját. Az 5%-os adókulcsot túlságosan merevnek mondja s különösen azt hibáztatja a kamara, hogy míg 14 évvel ezelőtt a kereseti adóra nézve bizonyos progresszivitást vett kiállításba a pénzügyminiszter, addig most a progresszivitást teljesen mellőzi az adóreform. Beható számítások alapján kimutatja azután, hogy az eddigi 10%-os III. osztályu kereseti adó csak névleg volt 10%-os, a valóságban az 2.1%-osnak mutatkozik s így a III. osztályu kereseti adó nem leszállított, hanem a duplájánál is magasabbra való felemelést jelent. Már pedig a kötelező adóvallomáson és szigorú kipuhatólason alapuló adókiszámítási rendszernek csak az esetben van helye, ha alacsony progresszív adóterhek vettettek ki, a tehermentes tiszta jövedelemre. Miután ez előfeltételek mindegyike hiányzik ennél az adónemnél, az előterjesztés élesen elítéli a tanúási kényszerrel, a besugók napidíjazásával, az adóajstromok közszemlére tételével és az üzleti könyvek bemutatási kötelezettséggel dolgozó adóketési rendszert.

Kimutatja továbbá az előterjesztés a vallomás hiányában és annak korrektívumként szolgáló u. n. minimális kereseti nyereségnek megállapítására vonatkozó rendelkezések szervi hibáit, valamint azt is, hogy a jövedelmük tekintetében eltitkolásra képtelen foglalkozási ágakra nézve a javaslatot továbbra is fentartja a 10 százalékos adókulcsot.

A jövedelemadó nagy koncepcziójának teljes elismerése mellett az előterjesztés hibáztatja az adómentes létminimumnak túlságos alacsonyságát, az adókulcs progresszivitásának a magasabb jövedelmeket kimelő s a középjövedelmeket túlságosan érintő tendenciáját, az adóterhek túlságos magaságát, valamint különösen azt, hogy az adóketelzettség még az egyébként adómentes jövedelemrészekre

is kiterjedt. Kimutatja ama hátrányokat, amelyek az adómentes értékpapírok, új házak, munkáslakások, új iparvállalatok stb. megadóztatásából származnának. Az adóköteles jövedelem meghatározása tekintetében ellenzi a kamara ama levonási tilalmakat, amelyeket a javaslat tartalmaz, és ezek mellőzésén kívül javaslatba hoz olyan szociálpolitikai természetű intézkedéseket, amelyek az adóalanyok adószolgáltatási képességét csökkentő körülményeket méltányosan figyelembe vennék.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójának 10%-os adókulcsáról kimutatja annak indokolatlan magasságát, különös tekintettel arra, hogy a jövedelemadó a vállalatok keresetére is kivettetik és hogy azok adóalapja a jövedelemadó szempontjából megokolatlan jövedelemrésszel túlságosan és az iparfejlesztési célzatokat sértő módon emeltetik. A 8 százalékkal magasabb kamatlábokat alkalmazó pénzügyi intézetek 15 százalékos adókulcsával szemben kimutatja az előterjesztés, hogy a javaslat idevonatkozó rendelkezése ellentétben áll a fennálló törvénnyel s hogy az uzsora üldözése mennyire nem lehetséges adótechnikai eszközökkel.

A földadó százaléka 5%-kal való leszállításáról az adóügy elmélet egész apparátusával kimutatja az előterjesztés, hogy az csak a föld jelenlegi tulajdonosainak a többi adózó polgárok rovására juttatott állami ajándéknak tekinthető, amire a földbirtokokosok a magas földjárdék, a tulmagas buza-, marha- és terményárak idején rászorulva nincsenek. Számos egyéb hiány és hiba kimutatása után az előterjesztés bevezető sorainkban már ismertetett javaslatokat terjeszti a teljes ülés elé.

A Steinherz-ügy. A Steinherz cég ügyével kapcsolatos részletek, melyek — amint tegnap azokat választották — szenzációs körülményeket pattantottak ki, még mindig élénken foglalkoztatják úgy a fakeskedelmi, mint a pénzügyi köröket. Mindenki, aki objektíven itéli meg a helyzetet, belátja, hogy itt az Austro-Orientalische Handelsgesellschaft-nak, a jeles Kreditanstalt még jelesebb vállalatának és magas összeköttetéseké mi, milyen méltatást érdemel. Más verzió szerint ugyan az A.-O. ebben az ügyben együtt manipulált egy külföldi céggel, a Gebrüder Rosenberg romániai céggel, továbbá a Dücken céggel, mely tudvaleg a Steinherz letartóztatását kérelmezte. Akárki szövetkezett is az A.-O.-val, a főszerepet ő vitte és ami a többi hitelezők megkerülését és Steinherz Bernát megbélyegzését illeti, nagyon is mellékes, hogy egy vagy több cég járt itt ilyen korrektnak éppen nem nevezhető módon. Kitiunik ez egyébként Steinherz védőjének, dr. Petőnek a letartóztatás után beadott keresetéből, amelyben kiemelte, hogy a hatóság e letartóztatással csak egy külföldi cég érdekeit védi, amely e manipulációkat azért forszirozza, hogy Steinherz csődbe kergesse a belföldi hitelezők kárára, azonkívül, hogy így azután a külföldi cég a maga számára kaparintsa meg a Steinherz aktivumainak a legtöbbet érő részét, a darmanesti üzletet. Szóval ez egy sikerült coup volt a manőverben résztvevő összes urak részéről és végeredményben ahhoz fog vezetni, hogy Steinherz a csődöt alig kerüli el és az a bizonyos részvénytársaság, mely a Steinherz cég szanálására alakult — noha mindezt ideig nem jegyezték be — működésének megkezdése előtt felszámol. A hitelezők között nagy fölháborodást okozott az ismertetett manipuláció. A hitelezők még tegnap az esti órákban értekezletet tartottak, amelyről részletek nem szivárogtak ki. Azt a hírt is terjesztik, nyilván érdekelt oldalról, azok, akiknek érdeklükben van a fölháborodást csillapítani, hogy az A.-O. és érdektársai, majd részletetik a többi hitelezőket. Ennek a komolyságában azonban alig lehet hinni, amennyiben az A.-O.-ról, aki ilyen csalafintasággal kerüli meg a többi hitelezőket, ilyen nagylelkű ajánlatot bajos föltenni. Az A.-O. és egész érdekszövetsége, amely kijátszotta a többi hitelezőket, megkísérelte Steinherz romlását okozni, majd nem fog osztozkodni a kiváló összeköttetések után szerzett prédán a többiekkel, akikkel szemben joggal helyezkedhetik arra az álláspontra, hogy hozzájuk semmi köze sincs. Csakis morális kötelezettségről lehet szó, morális oldalról szó sem lehet ebben a fúrangos manipulációkat előtáró ügyben. Ez Steinherz meg-

bélyegzésére irányult és a többi hitelezők kijátszására. Legfőbb ideje, hogy lehulljon a lepel az Austro-Orientalische valamint egész érdekszövetségének eljárásáról és hogy ezek a dolgok a megérdemelt megvilágításban kerüljenek a közvélemény elé.

Kamarai teljes ülés. A budapesti kereskedelmi és iparkamara csütörtökön, e hó 19-én délután 4 órakor teljes ülést tart, melynek napirendjén több fontos tárgyon kívül a képviselőház elé terjesztett adóreform-javaslatok tárgyalása is szerepel, amelyről mai számunkban már megemlékeztünk.

Egy nemzetközi csőpostá terve. Egy nagyszabású tervet vett kezébe egyik előkelő külföldi vállalatossági cég, melynek a fővárosban is van fiókja. E terv szerint Berlintől-Bécsig létesítenének csőpostát és Bécsből kiágazna a csőposta szárnyvonala Budapestig is. Bécsből Milánóig vezetnék a vonalat s Milánótól ismét Rómáig. A tervezők itt is jártak és egyik előkelő bankunk elnök-vezérigazgatójával tanácskoztak a finanszírozás iránt. Megjegyezzük, hogy mi ennek a tervnek a komolyságában nem igen bízunk, mert ilyen, habár nagyszabású, de jövedelmezőség tekintetében nagyon is kétes értékű alapításra aligha akadna tökéletes nemcsak nálunk, hanem a külföldön sem. Egyes nagyobb városokban nagyon is bevált a csőposta és ilyesmi az üzleti élet szempontjából nálunk is észszerű volna, azonban nemzetközi csőposta-vonalakat a forgalom ezidőszerep meg nem követel meg. Ez a terv is, melyet regisztrálunk, valószínűleg a többi fantasztikus idea sorsára jut.

Felolvasó ülés az Iparegyesületben. Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai együttes ülést tartanak e hó 18-án, szerdán délután 6 órakor, amely alkalommal dr. Soltész Adolf, az Országos Iparegyesület titkára fog előadást tartani a következő címmel: A magyar iparféligyelet egy esztendeje. A felolvasás iránt — amelyen vendégeket is szívesen látnak — szakkörökben nagy az érdeklődés.

Uj faüzleti részvénytársaság. Ismeretes, hogy a fapiacz krízise válságba döntötte a M.É. I. István, Dobribán és Markovits szegedi céget. A cég fizetési nehézségeibe jutott és helyzetében az utóbbi napokig nem állott be kedvezőbb fordulat. Most azonban — amint értesülünk — a cég ügyét oly módon akarják szanálni, hogy azt részvénytársasággá alakítsák át. E tranzakciót a Magyar leszámítoló és pénzváltóbank finanszírozza; az erre vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak.

A Dunagőzhajózási Társaság forgalma. A Dunagőzhajózási Társaságnak nov. 1-től 30-ig ez évben 1,353,860 korona bevétele volt, míg múlt év novemberében 1,845,894 korona. Összbevétele volt a hajózás kezdetétől november végéig 16,005,725 korona, míg az 1906. év e szakában 15,325,440 korona. Ez évben tehát 680,285 koronával több volt a bevétele.

A Közúti Vasut tervel. A Budapesti Közúti Vasúttársaság részvényei iránt az utóbbi időkben élénk érdeklődés mutatkozik a tőzsdén. Ez az érdeklődés nem annyira a részvények árfolyamaiban, mint inkább abban jut kifejezésre, hogy a részvényeket a beavatottak vásárolják. Ma is eléggé élénk forgalom volt a Közúti-részvényekben és árfolyamuk a tegnapi zárathoz képest a déli tőzsdén három koronával emelkedett; dacára a tőzsdén stagnáló irányzatának. A társaság ugyanis — lír szerint — a Wesselényi-utcai vonalat, azonkívül az érdekkörébe tartozó helyiérdekű vasutakat is villamos üzemre alakítaná át. Az új vonal már régi kívánsága az érdekelteknek s a helyiérdekű vasutak átalakítását pedig már régóta tervezi a társaság. Itt említtük, hogy a tőzsdén erősen tartja magát az a kombináció, hogy a társaság az idén két koronával nagyobb osztalékot fog fizetni, mi szintén impulzust ad a részvények iránti érdeklődésre. Az új vonal kiépítése fővárosunk fejlődése szempontjából igen fontos és e terv föllevenítése bizonyára mindenféle szimpátiával találkozhat.

Emlékirat a szegénységről. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter felhívására a Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara terjedelmesebb emlékiratot dolgozott ki az általános nyomor, a drágaság és a szegénység kérdésében. Emlékiratában a kamara a kerületi érdekelt tényezők meghallgatásával összefoglalta azon teendők sorozatát, melyek a törvényho-

zás, a kormány, a főváros, a vidéki városok, valamint a társadalmi tényezők részéről őszinte jóakarat, haladéktalanul munkába veendőknél volnának s melyek nyomán a kamara nézete szerint a közállapotok javulása következne be.

A postatakarékpénztár költségvetése. Most teszi közzé a magyar királyi postatakarékpénztár a jövő évre vonatkozó költségvetését. Az 1908. évi költségvetésben nagyobb számok szerepelnek, mint az előző esztendőben, mert a takarékpénztár évről-évre fokozódó forgalma fokozza a kiadásokat és szaporítja a jövedelmet. A kereskedelmi miniszter 1908. évi költségvetése a postatakarékpénztár bevétele gyanánt 7,257,000 koronát irányoz elő, kiadásképpen 5,214,000 koronát, üzleti feleslegül pedig 2,042,900 koronát s az 1907. év üzleti feleslegénél 358,760 koronával többet. A kiadások tételénél új állásokra 82,100 korona van előirányozva. Új állások gyanánt két számtanácsosi állás, egyenkint 3600 korona fizetés és 1000 korona lakbérrel, hét tisztii állás, egyenkint 2000 korona fizetés és 700 korona lakbérrel, tizenhat segéd tisztii állás 1400 korona fizetés és 600 korona lakbérrel s öt hivatalsozogi állás 700 korona fizetés és 300 korona lakbérrel van előirányozva. Ezeknek az állásoknak a rendszeresítését az teszi szükségessé, hogy a postatakarékpénztár a legközelebbi jövőben nagy feladatok várnak, például a munkásoknak bal eset elleni biztosításáról szóló törvényben részre kijelölt teendők, továbbá a főváros pénzkezelésénél, a postatakarékpénztári cheque- és clearing-forgalomba való beillesztése, mindez a postatakarékpénztár munkáját előreláthatólag rendkívüli mértékben fogja fokozni. A postatakarékpénztár céltudatos vezetése javára szolgál az ország közgazdaságának és főleg a cheque- és clearing-forgalom kiegészítésével vár nagy szerep az intézetre, mert hogy e be rendezkedés elterjedésére mennyire szükség van, azt a jelenlegi viszonyok igazolják legjobban. A pénzpiacz rendkívüli helyzete közepette az átutalási intézmények fejlesztése föltétlenül üdvös hatással van.

A dunai hajózás. A hosszantartó szárazság a Duna vízállását annyira lepasszította, hogy a hajózás a Duna egyes részein már kora őszszel lehetetlenné vált. Különösen a győr-gönyöi részen volt rendkívül csekély a vízállás. Az elmúlt napokban azonban kiadó és tartós eszések voltak, ami a Duna vízállását annyira növelte, hogy a hajózást újból meg lehetett nyitni. Különösen kedvező alkalmaként jelentkezik ez a hajóstársaságoknak, melyeknek előreláthatólag hosszabb ideig tartó enyhe időjárás következtében nagyon sok gabonaküldemény szállítására lesz alkalmuk, amely a csekély vízállás következtében abban maradt. Minthogy időközben a tartós vagonhiány miatt nem szállíthatták el ezeket a küldeményeket, úgy most élénk hajózási forgalomra lehet kilátás, ha hirtelen be nem áll a tél.

A Leszámitoló bank záloglevelei. Az összes m. kir. miniszterekkel egyetértőleg a pénzügyminiszter ma megengedte, hogy a magyar leszámítoló és pénzváltó bank által 200, 500, 1.000, 5.000 és 10.000 koronás címletekben kibocsátott, 65 év alatt kisorolós utján törlesztendő, 4%-kal kamatozó zálogleveleik az 1889:XXX. t.-cz. 11. §-ában felsorolt összes befektetési célokra elfogadandók, vagyis ezek a záloglevelek óvadékképeseknek és arra alkalmasoknak nyilváníthatnak, hogy azokba a községek, testületek, alapítványok, nyilvános felügyelet alatt álló intézetek, továbbá a gyámoltak és gondnokoltak (1885:VI. t.-cz. 13. §.) pénzei, ugyszintén a hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsözőleg elhelyeztessenek és végre, hogy üzleti és szolgálati biztosítékokra fordíthatassanak akkor, amikor a biztosíték a fennálló szabályok szerint nem készpénzben teendő le.

A Mohács-Pécsi vasut bevétele. A Mohács-Pécsi vasutnak november 1-től 30-ig 123,290 korona bevétele volt, míg a múlt év novemberében 124,635 korona. Január 1-től október végéig 1,186,257 korona volt a forgalma, míg a múlt év ugyanezen szakában 1,134,673 korona. Ez évben 50,839 koronával ért el több bevételt, mint a múlt évben.

A Belvárosi Polgári Hitelközvetkezet mérlege. A Belvárosi Polgári Hitelközvetkezet ma tette közzé az 1907. november 30-án lezárt mérlegét. E szövetkezet mérlege annál is inkább figyelemreméltó, mivel a szövetkezeti válság nyomtalanul suhant el az inté-

„LIFT“

TELEFON 29...66.

személy- és teherfelvonók mindenféle üzemre.

Budapest, VIII., Nap-utcza 22. szám

HAYERLAND ANTAL

TELEFON 29-66.

zet felett. A közelmúlt zűrzavaros idők alatt ez a szövetkezet nem jutott zavarokba és sohasem fordult a szindikátushoz, hanem saját erejével jutott át a pénzügyi válságon, amely őt egyáltalában nem érintette. Ebben, valamint az elért kedvező eredményben nagy része van Kanitz Józsefnek, az intézet agilis vezérigazgatójának, akinek vasszorgalma a szövetkezetet, a mai nehéz viszonyok között is, az elmúlt fizetési szép eredményéhez juttatta. Az intézet mérlege a következő:

Mérleg-számla. Vagyon: Pénztárkészlet 23210.81 K. Pénzügyintézeteknél elhelyezve 34876.26 K. Kölcsönök 874157.74 K. Különléle adások 23151.27 K. Berendezés 6480.30 K. Leírás 1180.30 K = 5300.— K. Összesen 960696.08 K. Teher: Tagok befizetési 254377.07 K. Részjegyek 156100.— K. Tartalékalapok 20785.52 K. Visszszámított váltók 346716.— K. Takarékbetétek 162706.57 K. Átmeneti kamatok 7701.— K. levonva a javunkra eső kamatokat 4505.50 K = 3195.50 K. Nyereség áthozat a múlt évről 1211.42 K. Nyereség 15604.— K = 16815.42 K. Összesen 960696.08 K.

Veszteség- és nyerségszámla. Tartozik: Irodai lakbér 2000.— K. Tiszti fizetések 11273.12 K. Különléle költségek 10832.65 K. Leírás a berendezésből 1180.30 K. Visszszámított kamat 26485.44 K. Takarékbetétek kamat 7978.33 K. Adó 3027.— K. Nyereségáthozat a múlt évről 1211.42 K. Nyereség 15604.— K. = 16815.42 K. Összesen 79592.26 K. Követel: Nyereségáthozat a múlt évről 1211.42 K. Kamatok, jutalékok és beirattási díjak 78380.84 K. Összesen 79592.26 K.

Kossuth és a waggonhiány. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek a waggonhiány megszüntetése tárgyában eddig kiadott értekezései most már teljesen megnyugtathatják a közönséget. Az őszi szállításokat az államvasutak most már teljesen lebonyolították, nagyobb üzemi zavar alig fordult elő. A kereskedelmi miniszter a waggonhiány megszüntetése czéljából — mint ismeretes — a hazai kocsigyáraknál 3650 teherkocsit és 850 személykocsit rendelt. E kocsik megépítése és beszállítása azonban a kocsigyárak legnagyobb erőmegtöltése dacára sem volt oly rövid szállítási határidőkre biztosítható, amint ezt a fennálló kocsihány sürgős megszüntetéséhez fűződő fontos érdekek parancsolták. A hazai munkáviszonyok s az abból folyó nehézségek, az anyagok beszerzése körül fennálló Európaszerte észlelhető késedelmek, valamint a szénmizériák a gyárakat oly kényszerhelyzetben tartják, hogy a megrendelt kocsik szállítási határidejét hosszabb időközökre elosztva állapíthatják meg s így a rendelt kocsik (3580 darab teher-, 895 darab személykocsi) közül csak 1200 darab teherkocsit tudtak még a folyó évben beszállítani, 1908. évi február hó végeig további 600 darabot és 1908. év december végéig a fennmaradó 1760 darabot. A kocsihány azonban fennáll, sőt az államvasutak napról-napra fokozódó forgalmával arányosan emelkedik, úgy hogy az egynapi kocsihány máris 20,000 darabot meghalad. Kossuth Ferencz e rendkívüli előrelátott forgalom fokozott igényeinek kielégítéséről felelőssége tudatában, a legsürgősebb eszközökkel gondoskodott arról, nehogy a m. kir. államvasutak kocsihánya következtében az országnak az a gazdasági kára, ami az elmúlt 1905-ik, de még inkább az 1906. évben oly nagy mértékben jelentkezett, újból bekövetkezhessen s többféle okokból a kocsihány kielégítésére azt az egyetlen módot kellett megragadnia, mely a felforgó körülmények között a leggazdaságosabbnak kínálkozott. Ez a mód a külföldön forgalomban levő hazai gyártású kocsiknak vétel utján való bevonása volt. Elfogadta a pénzügyminiszter egyetértőleg a magyar vasúti forgalmi részvénytársaságnak azt az ajánlatát, mely szerint az államvasutak szabványal szerint épített, jelenleg külföldön futó 3175 darab különböző típusu teherkocsiját hajlandó eladni a m. kir. államvasutaknak. Az ajánlat elfogadásával meg volt adva a lehetőség, hogy az államvasutak kocsihányát, ha nem is teljesen, de lényegesen s ami a fő, sürgősen enyhítse, mert a társaság, az államvasutak által megjelölendő típusu kocsikból már a folyó év december hó 1-től 1908. január hó végeig 1541 darabot, 1908. év október hó végeig pedig feltétlenül a további 1634 darabot rendelkezésre adni köteles. A kocsik vételárára nézve a pénzügyminiszterrel egyetértőleg és a minisztertanács jóváhagyásával 11,692.920 korona 60 fillérben egyezett meg. A kocsik átlagos egységára 3682 korona 60 fillérbe jön, holott új megrendelés esetén a

legutóbbi — 1907. évi XXXIX. törvénycikk alapján történt kocsirendelés — egységárak alapján egy kocsi, beleszámítva a megfelelő kopási %-ot, átlag 4507 koronába kerülne.

A kendermagtermelés biztosítása. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földmiveltésügyi és növénytermelési szakosztálya tegnap délután ülést tartott, melyen Jekelfalussy Pál előadó mutatott rá a szépen fejlődő kendertermelésünkre oly nagy mértékben veszélyeztető vetőmaghiányra. Szükségesnek tartja, hogy a földmiveltésügyi kormány megfelelő intézkedéseket tegyen, azért határozati javaslatot terjeszt be, amelyben annak kimondását kéri: 1. hogy a földmiveltésügyi kormány 1908-ra a bel-földi vetőmag-szükséglet fedezéséről és biztosításáról alkalmas módon gondoskodjék; 2. hogy a mutatkozó szükséglet erejéig eredeti olasz mag beszerzésének biztosítása iránt is akár közvetve, akár közvetlenül gondoskodjék; 3. hogy a földmiveltésügyi kormány szakközegeit a kendermag-termelésre vonatkozó gazdaságokba a vetés és beérés idejére kirendelje azon czélból, hogy a termelőket a magtermelés körül merülő összes teendőkre kioktassák s egyúttal ezen teendőkre felügyeljenek; 4. hogy különböző származású kendermaggal termelési kísérletek — minél kiterjedtebb mértékben végeztesse. A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták azzal a kiegészítéssel, hogy az állam a magot termelő kisgazdákat termelési jutalomban részesítse.

Németországi kartellek. A német gyapjúgyártólkö konvenczióját — mint jelentik — meghosszabbították 1908-ig. A gyártólkö munkabérei emelkedtek. A bergi gyárosok szövetsége pedig egy idő óta azon erőlködik, hogy a grossröhrsdorfi és pulsnitzi szalag-és hevederkészítőkét rábíraja azon eladási és fizetési feltételek elfogadására, melyeket a szövetség formulázott. Ez idő szerint még nincs eredmény. A nevezett termelők erősen ellenzik a szóban levő megállapodások elfogadását.

Az ezüstszőrme házinyul térioglatása hazánkban. Két évvel ezelőtt kezdte meg az állami háromütelep az ezüstszőrme nyulat tenyészteni s a tenyészített ivadékokat ingyen elosztani azok között, akik az iránt érdeklődtek, hogy minél előbb elterjedjen ezen kiválóan finom husu és különözi, értékes szőrmét és bőrt szolgáltató igénytelen háziállat. A várt eredmény ezen agitációtól nem maradhatott el, mert csakhamar megkezdvekték széles körben az ofajta házinyulat. Országszerte híre ment minden jó tulajdonságának s ma már a kormány és a társadalom is ezen fajta ajánlja tenyésztesre. Hogy azonban a többi fajta mellett az ezüstszőrme házinyul tenyésztesse továbbra is vezessen és a tenyészteszőinek száma továbbra is számbelileg szaporodjon. Hreb lay Emil állattenyésztési felügyelő (Rákospalotya) elhatározta, hogy mindenkinek, ki levelező-lapon hozzá fordul, ingyen és bérmentve küld az ezüstszőrme nyul tenyésztesésére és beszerzesére vonatkozó sikerült képet is bemutató prospektust. Mindenki, még a legszűkebb városi udvarban is, sikerrel tenyészteszheti e fajta.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet ma közli, hogy Ujlaki és Kelen budapesti cég (Király-utca 94.), Kulundits József kereskedő Zimony, Fischer Ignác szabó Szigetvár fizetéképtelenséget jelentettek.

A feivideki takarmányhiány. Magyarország északnyugati vármegyéiben a sok gazdasági bajhoz az idén egy újabb, csaknem az egész országban is érezhető veszedelem járult: a takarmányhiány, mely ott évek óta nem jelentkezett. A hegyvidéki kirendeltség, amely évek óta folytatott kintartó munkával a degenerált állatállomány helyébe egy új s ott kintően bevált szarvasmarhafajta, a borzderest — honosított meg, már kora ősszel körültekintően intézkedett, hogy az értékes állományt a takarmányhiány miatt ne legyenek kénytelenek eladni. Darányi földmiveltésügyi miniszter is a lehetőségig támogatja ebben a megszorult kisgazdákat s legújabbán arról értesítette a kirendeltséget, hogy a takarmányhiány miatt felszökött szénáraakhoz 20 százalékos erejéig államségélyt ad s amennyiben a megszorult gazdák 10,000 korona értékű szénát vásárolnak, tárczája hitelből 2000 korona segélyvel járul hozzá.

Az Adria hajói. Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül a „Lederer Sándor” szombaton Valencziából Fiuméba érkezett, pénteken a „Zrinyi” Valencziából Fiuméba indult, a „Széchenyi” és a „Stefánia” Fiuméből Rouenba érkezett.

Mátránovák állomás kibővítése. A m. kir. államvasutak igazgatósága közli, hogy a mátra-körösvidéki egyesült helyierdeki vasutak „Mátránovák” állomása, mely eddig csak korlátolt kocsirakományu torgalomra volt berendezve, a korlátlan áruforgalomra megnyitott és egyúttal önálló elszámoló helyül is kijelöltetett. Az ott fel- és leadásra kerülő árúk viteldija a mátra-körösvidéki helyierdeki vasut átudiszabásában foglalt határozományok szerint a közvetlen kilométertávolságok és a díjszámítási táblázatban kitüntetett díjtelek alapján számíttatik.

Felhívás

fisztelt olvasóinkhoz!

Az alanti rovatban felsoroltuk mindazokat a magyar kereskedőket, akik magyar árúkat adnak el és akiknek, ha küszöböt álléptük, magyar kereskedő boltjában vagyunk.

Hazafias lelkesedéssel ajánljuk t. olvasóinknak ezen magyar beszerzési forrásokat és felszólítunk minden magyar érzésű embert, hogy a magyarság mostani nagy idejében a magyar kereskedőket támogassa.

Möllinger Zsigmond kefeárugyára Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Telefon: 12—28. Minderemű kefeáru mészaki, ipari és gazdasági célra. Acélkefék.

Házilpari Cikkek Árucarnoka Budapest, V., Vadász-utca 7. Izabella főhercegnő ö cs. és kir. fensége magas védőségével működő pozsonyi házilpar-egylet készítményei, erszébetházai, felsővidéki és temeai himzések, kalotaszegi varrottások, torontáli szőnyegek, népies köedény és agyag-árúk.

Magyar élelmiszer szállító részvény-társaság, Budapest, V., Nagyköröna-utca 17. sz.

Kern Róbert vasnagykerekeskedése Budapest, Iroda V., Lipót-körut 24. szám, raktár V., Váci-ut 20. szám. Dus raktár minden fajta légszeszcsovekből és özsze-vekből, fűtőhengerek, szénasvartályok, csödkgyök, öntött vascsövek, szivattyúk, kutak, kifolyó állványok. Nagy dus választéku raktár mindenféle hengerelt rud-és idomvasból, hengerelt vasgerendákból és U-vasakból. Vaslemezek, légszesz-, gőz- és vízvezeték szerelvények teljes választéka. Szerszámgyár, csavarmetvágók, új javított rendszerű gyorsfűtő és köször-ülő gépek. Különlegesség: csigafurók.

Gelb M. és Fla. cs. es kir. udvari kárpitosok és dísz-ök, Budapest, VI., Teréz-körut 46.

Edist. Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása Bachrach A. cs. es kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstáru-gyára. IV. ker., Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárni földszint.) E fényes helyiségben mindenemű ezüst-áru (asztaldísz, talak, fényüzési cikkek, evőeszközök stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári árakon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

„Hungária” Műtrágya-, Kénsav- és Vegyipari Részvénytársaság, Budapest, V., Fürdő-utca 8. Szuperfoszfátot, strassfurti káinitot, stassfurti kálitrágyasó 40 százalékos káli tartalommal, továbbá mindenemű egyéb műtrágyafélet, azonkívül rézgálicot (98—99 százalékos) szállit elismert kitűnő minőségben legolcsóbban.

Szénássy Béla papírnemű-telepe és rajzeszköz-gyár Budapest, IV., Molnár-utca 35. Levélpapír-áruház IV., Ferenciek-tere 9. Gyárt: Iskolai író- és rajzfűzeteket, rajztömböket, vázlattömböket, körzőket, rajzeszközöket, fizeteli könyveket. Szabadalmazott „Árpád” rajzeszközök gyártása.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamosság részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körut 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos-vasutakat. Banya-vasutakat. Egenyáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikkeket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos furógépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Kristály-víz, szénssavval felített ásványvíze hasznos ital étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél. A legtisztább és legegészségesebb asztali és borviz. Határozó szomszcsillapító. — Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. — Kérjen árjegyzét. — Szénssavtelítés-nélküli töltés is rendelkezésre, mely hasonló enyhésége folytán pótolja a francia Evian és St. Galmier vizeket. Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja 1904. St. Louis Grand Prix. Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdői Kristály-Ásványvizet! Szt.-Lukácsfürdő Kútállalat Budán.

Alkinek találmánya van, az forduljon Török László okl. gépészmérnök hites szabadalmi ügyvivőhöz (Budapest VII., Kerepesi-ut 30. Telefon 87—02), ki a szabadalmak, védjegyek és mintaoltalmak ügyeit a világ minden államában a legszakszerűbben intézi el.

Kőfőárúk, házi tisztítószerek, fésűk, pipere és illatszerek stb. eladása V., Fürdő-utca 7; VII., Erzsébet-körut 36. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szt. Margitszigeti Gyógyfürdő Budapest. 43. C. kenes hévfóráss, Thermal-, iszap-, villamos fény-, mesterseges szénssav-, forróleg-fürdők, a legmodernebbül berendezett vizgyógyintézet bejárók részére is, jutányos árak, gondos kiszolgálás. — Svéd gyógytorna-terem. — Napfürdő. — Dr. Bulling-féle melegző-gyógyimód. — Fango-gyógyimód. — Csusz, hőszívny, ischias, izületi bántalmak, emésztőszervi bajok, szivbetegség, vesebántalmak, vérszegénység, idegyenge-ség ellen. — 150 hold árnyékos park. 250 szoba teljesen utjonnan átépített és legnagyobb komforttal berendezett két szállodában. Folytonos összeköttetés a fővárossal hajón és villamos vasuton.

Téli fürdőkúra a Szt. Lukácsfürdőben. Természetes forrómeleg, kenes források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindenemű thermalis fürdők, vizgyógykezelés, masszázs. Lakás és gondos ellátás. Csusz, hőszívny, idegyborbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt. Lukácsfürdő igazgatósága Budapest-Budán.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Tőzsdei hangulatok.

Budapest, december 14.

A londoni rátaleszállítás helyett megkaptuk a londoni ködöt. Az a köd, amelyhez a hét legtöbb napján szerencsénk volt, éppen olyan, mint amilyen most borítja a mi egész fináncziánkat. Ezen a helyen kár lenne ilyen savanyu dolgokról beszélni, viszont hiába csillognak a tőzsdeteremben délben is az ivlámpák, nem tudják áttörni azt a ködöt, amely rászáll az üzletekre. Azt a ködöt meg semmiféle hatalom nem kergeti el, ami a pénzüpiacot homályba borítja.

Ezek után az időjárásról való további elmélkedést a meteorológiai — és nem mint némelyek a tőzsdén mondják: meteorológiai — intézetnek hagyjuk. (Ez az utóbb említett kifejezés már azért sem állja meg a helyét, mert az időjárásban éppen semmi logika.) A gabonátőzsdén azonban buzgón figyelnek ennek a sokféleképpen variálható nevű intézetnek a jelentésére. És az időjárás tekintetében kisdéd trükköktől sem riadnak vissza. Ugy alakul a spekuláció mostani munkája, mint a fűrdősoba berendezése, van hideg, van meleg, van zuhany. A hausse az a hideget kívánja, mert akkor kevés terem, a baisse a meleget, mert akkor sok. A zuhanyt sem akarja ugyan, de mégis megkapja, ha az ellenkezője üt be annak, amit akar.

Visszatérve a trükkökre, a hausse szerződötett egy nyugalomba vonult galoppint, hogy mint hidegjelző szerepeljen. Az öreg bácsi köteles mindennap a tőzsde előtt állni és pedig mü-zuzmarával az állszakáilán, köteles továbbá az e célra fazékban tartott paráznál kezeit melengetni, dideregni és toporzékolni. (A gyöngébbek kedvéért megjegyzem, hogy az előbb említett szót nem czuczmarának ejtik.) Az öreg különben a közeli fiakkerstandon a hideg alkalomával szokásos kézlőlálásból órákat is vett. Így azután a hausse nagyokat fúj a körmére, amikor a terembe lép, mondván: hideg van, kutya hideg van.

Egy szép napon azonban a héten előbukkant a nap. Ekkor aztán alaposan felsült a hideg-jelző bácsi. Nebbich! mondták jelentőségteljes hanglejtéssel a baisse-pártiak. Most ők kerekedtek felül. Az embereket elfogta a tavaszi láz, vagy amint a Lipótvárosban mondják: májusi szurás. Reggel még ujongott a baisse és a világ minden nyelvéen kiáltotta, tavasz! Frühlíng! printemps! spring! ugrált és Heineből ciztált a tavasz örömére. Délre kipakolta a fehér nadragókat — némelyek meg kiváltották — és tennisz cipőben, rakettel jött a börzére, holott a hausse hitte azt, hogy aznap már a hideg nagyobb bizonyosságául korcsolyákkal fog fölvonulni.

Azután vége volt a napsugárnak és jött a köd. És a másféle köd is. Ránchezedett az értéktőzsdén is a kurzusokra, ahol szintén esengtek a napsugárért. Most már, mboh, hiába. Adni üdvösebb, mint kapni, megmondta már az irás is és szaporán kontreminalják a papirokat.

(A „Frkf. Ztg.“ teleplezése nyomán felkerestem a hazai zugbankárság egyik kiváló képviselőjét, akivel az itt következő csevegést folytattam.)

Én: Üdvözlöm önt, kedves Blintzler ur, kinek híre betölti a világ minden zugát.

Ó: Semmi Blintzler, hanem Hunyadi.

Én: Mióta és miért?

Ó: Azóta, mióta a belügyminiszter megegendte

és azért, mert ez a név a külföldön előnyösen ismert, már pedig nekem a külföldi összeköttetéseknel ilyenre szükségem van.

Én: Igen, drága zugmester, értesültem arról, hála a „Frkf. Ztg.“-nak, hogy ön jelenleg külföldön „dolgozik.“

Ó: Kénytelen voltam oda átnenni tevékenységem színterét. Pocsék egy ország ez a miénk uram, itt már nem lehet üzletet csinálni. Azelőtt másként volt.

Én: Oh, tudom, hogy mint volt azelőtt. Ön volt az, drága zugmester, aki egy előkelő főpapot úgy berántott a börzeügyletekbe, hogy nemcsak a Péterfilérek, koronák és ezresek, hanem még a czingulusa is ráment, minekutána a főpaphoz képest a templomának utolsó egere is virilista lehetett volna. Ön ugyanis nem ad a vallásra, és mindegy, püspöki rezidenciákról vagy a dohány-utczai parókiairól szedi-e áldozatát. Ön volt az továbbá, kis drágám, aki bedülési alügynöknek szerződötte Gyökéri Zozót, a legdivatosabb kokottot, akinek segítségével sikerülten kifosztotta Wagyon-Keölt grótot, miután a nevezett leányasszony azt mondta a grófnak, hogy előbb száz Rimamurányi az ön utján, azután szerelem, ha nem is szerelemből. Erre ment rá a gróf utolsó kölcsönüzetének eredménye, az a jó pár ezer forint, amit háromezer városi bunda, ötszáz kocsiromány subiczik és kétszáz métermázsza koporsószeg adás-vétele mellett kapott a nemes gróf.

Ó: Stimmt ...

Én: Ön azonban nemcsak a nevét változtatta meg és működésének színterét, hanem jelenleg is folyton változtatja a czégét, úgy mint más ember... kérem, ne csináljon tiltakozó mozdulatot, nem önt gondoltam... mint más ember az ingét.

Ó: Erre is csak ebben a pocsék országban van szükség. Jelenleg az unokám nevén áll az üzlet, miután már az egész atyafiság nevét igénybe vettem. Remélem, addig csak kihuzom így, míg dedunokám lesz.

Én: Ugy vagyok értesülve, hogy ön zugszaklapot vagy szakzuglapot is szerkeszt összeköttetései-nek ápolására és ez a lap is hol egyik, hol másik név alatt jelenik meg.

Ó: Igen. Először az volt a lap czime: „Pénz és tapasztalat.“ Ennek az a magyarázata, hogy előbb volt a megbízóknak pénze és nekem tapasztalatom, később nekem volt pénzem és nekik tapasztalatuk. Mikor azután már Németország felé gravitáltam, az lett a lap czime: „Der nachsichtige Kapitalist“. És pedig abból az okból, mert egy bécsi lap közgazdasági rovatának az a czime: „Der vorsichtige Kapitalist“, az óvatos kapitalista, az enyéme meg: „Der nachsichtige Kapitalist“, ami annyit tesz: az elnéző kapitalista.

Én: Tehát ön már régi munkása a pénzügyi szakirodalomnak.

Ó: Igen, sőt korábban betétszerkesztő is voltam, de nem a telekkönyvnel, hanem takarékpénztári betétkönyveket szerkesztettem a kolportázs czéljaira, amennyiben azokat a kávéházakban árulták...

Én: És ezzel a tehetséggel ön nem ebben a hazában tevékenykedik, melyről a költő önre nézve bizonyára úgy mondta volna: itt ülnöd, halnod kell; hanem a türelem és az emberi kor legvégső határáig öregbiti hazánk hírnevét a vámkülföldön.

Ó: Nekem hosszan beszélhet erről az országról. Mondtam már, hogy ez pocsék ország, itt üldözik, akiben van inveszczió. Most is van egy ideám, de hiába, itt aligha érvényesülhetek.

Én: Halljuk.

Ó: Típpelés a tenyérből.

Én: Óriási. Csakhogy önnél a tenyeret másra szokták használni a komitensek.

Ó: Na ja, de csak az üzlet lebonyolítása után,

míg az előbb említett esetben előbb is sor kerül a tenyérre.

Én: Mercur a világ felett, mit látok drága zugmester, a „Frankfurter Zeitung“ az ön asztalán...

Ó: Hát csak megérdemli ez a lap az előfizetést, amely nap-nap után foglalkozik az ön személyemmel...

Én el, Ó pedig leül és vezérczikket ír a lapjába „Sicherre megyünk“ czímmel.

Kova.

Gabonátőzsde.

— A gabonáüzlet helyzete. —

A világpiacokon december eleje óta a helyzet alaposan megváltozott. Argentiniának váratlanul sikerült rekordtermése egy csapásra eloszlatta a nyugateurópai államoknak gondját, hogy honnan szerzik be azon óriási hiányt, mely az idei gyenge buzatermések felytán a szükség-letek fedezésénél mutatkozott. 40 millió métermázsza buzarot van sző, mely mint exportfőlöszeg az európai fogyasztók rendelkezésére áll, a tavalyi 20 millió métermázszával szemben. Az aratás e világgrészben egy hét óta folyik és ugy mennyiségileg, mint minőségileg minden várakozást felülmul. Az argentiniai buza bő sikértartal-mával megközelíti a mi tiszavidéki buzánk minőségét. Sulya az idén 80 kilós hektoliterenként és már Budapestre is érkeztek minták, mely szerint a fiemei vagy a trieszti kikötőbe január-februáriusi szállításra tetszés szerinti mennyiségeket elvámolva, 50 kilónként 13½ koronáért ajánlanak. Ezen ajánlatok által az importparitás ténye előállott és ezzel a hazai termelőközön-ségnek számolnia kell. Budapestén a tavaszi buza ára e héten megközelítette a 13½ koronát, tehát oly árt ért el, melynek kalkulációja alapján malmaink lisztjükkel csak a legszűkebb rayont láthatják el. Már pedig egy hetenként 140 métermázsát tevő őrlési mennyiséggel nem lehet ily szűk keretek között maradni és a természetes folyamánya e viszonyoknak az, hogy malmaink az üzemiüket lesznek kénytelenek még jobban megszorítani. December eleje óta a budapesti malmok tényleg alig vesznek részt a vásárlásban. A buza ártat túlmagasan találják és inkább csak az eddigi készleteiket fogyasztják, mintsem a mai ártaknál újabb vételeket eszközöljenek.

A budapesti gabonátőzsde mindeddig a buzaárak felemelésében legelől járt. Az idei gyenge termés nálunk, Oroszországban és a Balkán-félszigeten megadta a jogos impulzust arra, hogy a buza ára 8 koronáról 13 koronára és még ezenfelül is emelkedett. Ugy látszik azonban, hogy ezen emelkedések immár elérték a határt. A rendkívül kedvező időjárás nálunk a jövő évi termés iránt táplált kételyeket egyelőre teljesen eloszlatta és így nincs arra sem ok, hogy gazdáink készleteiket tovább is visszatartsák. Mindezeket a viszonyokat mérlegelve, a budapesti gabonátőzsde néhány nap óta hanyatló irányba csapott át. A buza ártat 38 fillérrel mérsékelte és úgy látszik, hogy ezen ármérséklés a továbbiaknak csak kezdete. Sok függ persze attól, hogy az időjárás továbbra is ilyen rendkívül kedvező marad-e.

Rozsnál a helyzet, a buzaüzlettel teljesen eltérőleg alakulhat. E cikkben nagy importtól alig lehet tartani, mert a rozst termelő országokban mindenütt gyenge volt a hozam és nagyobb feleslegek sehol sincsenek. De a buzaárak esetleges hanyatlása természetesen e cikkre sem lehetnek befolyás nélkül.

Tengeri iránt az érdeklődés nagyon megcsappant. Daczára az idei nagy termésünknek, e cikk ártfolyama a nyár óta 1¼ koronával emelkedett. Az emelkedés oka a buza, főleg a roz

Charles Heidsieck

PEZSGÓ Imperial

Cout: Reims

Américain

magas áraban volt keresendő. A nagy készletek azonban alig igazolhatják a mai túl magas árak logosultságát.

Zab szintén hanyatló irányt követ és tavaszra az üzleti világ lényegesen olcsóbb árakon számít. V. E.

A tengerentúli tőzsdéken tegnap alig volt változás. Nálunk az irányzat lanya és ha ez az árakban még nem talál teljesen kifejezést, amennyiben az árak főképp az áprilisi terminusokban alig változtak, nyilvánvaló, hogy a legközelebbi napokban csak további árcsökkenésre lehet számítani. Fogyasztóink teljes tartózkodása, a rendkívül kedvező időjárás az árutulajdonosokat engedékenyebbé teszi. Ma is csak néhány vagyon buza kelt el alig tartott árakon.

Külföldi gabonátözsdekről.

A külföldi piacokról mérsékelt visszacsúszást jelentenek, mely részben a megfelelő időviszonyokra, másrészt pedig a fogyasztás gyengébb beszerzéseire vezethető vissza. Amerikában még mindig kísértének az argentinai aratásról szóló különböző hírek, amelyeket azonban hivatalos jelentések teljesen lerontanak, amelyek szerint a termés jó. A variációk aránylag mérsékeltnek voltak és leginkább lokális jellegűeknek mondhatók. Egyenlegként az árak változatlanok maradtak búzában, míg tengeri némi emelkedést tüntet fel, mert a hozam általában mögötte marad a várakozásoknak. Argentínából tetemesen nagyobbodott elhajozások mellett búzában 55 p., tengeriben 45 p.: visszacsúszást jelentenek, mely fényes kilátásokról tanuszkodik. Az angol piacokon kezdetben kedvezőbb volt a hangulat a tengerentúli viszonyok folytán, utóbb azonban az argentinai aratás itt is érvényesítette hatását és mintegy 1/2 p. csett vissza. Párisból a miénkhez hasonló időjárás mellett a hangulat bágyadt és mérsékelt variációk mellett az árak lényegtelenül változtak. A német piacokon ugyan csak érvényesültek az argentinai jó hírek, az időjárás kedvező, a fogyasztás mérsékelt és a buzaárak 5 mk., a rozsárak pedig 3 mk. estek vissza. A többi kontinentális piacokon az árak szintén alig tartottak és mindenféle kisebb-nagyobb visszacsúszás kapott lábra.

Eladatott.

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 77 kg. 26.50 kor.
Pestvidéki: 200 mm. 78 kg. 26.40 kor., 200 mm. 77 kg. 26 kor., 200 mm. 76.5 kg. 25 kor., 100 mm. 76 kg. 25.80 kor., 300 mm. 76 kg. 25.95 kor., 200 mm. 76 kg. 25.60 kor., 200 mm. 75 kg. 25.40 kor.
Fejérmegyei: 100 mm. 76 kg. 25.05 kor.
Bácskai: 3000 mm. 75.7 kg. 25.95 kor., 2500 mm. 75 kg. 25.66 kor.
Uj-Cinquantin: 100 mm. 16.30 kor.
Tengeri: 1000 mm. uj 14.30 kor., kocsi, 500 mm. uj 14.20 kor., kocsi, 300 mm. uj 14 kor.
Zab. 100 mm. 16.80 korona kpf.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. december 12-13-ig. december 13-ig.

Erkezett:		Elszállított:	
Buza	11411	—	—
Rozs	1558	305	—
Arpa	3456	—	—
Zab	1376	—	—
Tengeri	1167	504	—
Liszt	105	24824	—
Korpa	100	4713	—

A határidőpiacra köttetett:

Élelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 13.18, 13.19, 13.17, 13.21, 13.17, 13.23.
Buza 1908. októberre 11.19, 11.20, 11.15, 11.19, 11.16,
Rozs 1908. áprilisra 12.36, 12.39, 12.30.
Rozs 1908. októberre 10.14, 10.10.
Zab 1908. áprilisra 8.60, 8.61, 8.59.
Tengeri 1908. májusra 7.46, 7.47, 7.40.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	13.20	13.21
októberi buza	11.14	11.15

áprilisi rozs	12.27	12.28
októberi rozs	10.04	10.05
áprilisi zab	8.58	8.59
májusi tengeri	7.38	7.39

Délutáni forgalom.

Délután lanyhább irányzatra az árak elyengültek.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra	—	—	13.15	13.16
Buza uj októberi	—	—	11.08	11.09
Rozs 1908. áprilisra	—	—	11.16	11.17
Rozs uj októberi	—	—	9.97	9.98
Zab 1908. áprilisra	—	—	8.51	8.52
Tengeri 1908. májusra	—	—	7.35	7.36

Terménytözsde.

Szeszüzlet.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám heti üzleti jelentése:

Mai zárlatárak Budapesten:

	Nagyban	kicsinyben
Finomított szesz adózva	167.—	172.—
" adózatlan	68.—	73.—
Élesztőszesz adózva	—	—
Élesztőszesz adózatlanul	—	—
Nyers szesz adózva	165.—	168.—
Nyers szesz adózatlan	66.—	69.—
Denaturált szesz ingyen hordóval és fuvarmegterítéssel	56.—	58.—

Az árak ab vasut Kecskemét értendő.

Értéktözsde.

A mai tőzsdén teljes üzletelenség uralkodott, a külföldi tőzsdékről ma reggelre érkezett jelentéseket nem találták kielégítőnek és így mindjárt az előzősde megnyitásokor lanya volt az irányzat és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzéseikkel indultak az árfolyamok, amelyek aztán a forgalom folyamán csak igen csekély változásoknak voltak alávetve. A spekuláció igen tartózkodó magatartást tanusit; véleményes eladásokba nem nagyon mer bocsájtkozni, de ennek az ellenkezőjére még kevesebb hajlandóságot mutat, úgy, hogy tehát egyre szűkebb keretek közé szorul a forgalom, mi mellett az árfolyamok mérsékelt ingadoznak és lassan visszafelé fejlődnek. A helyi értékek piacán szintén nyugodt volt a hangulat, csupán a Közuti körül támadt nagy élénkség, amennyiben emez értéket jobb osztalék fizetésének a reményében erősen emelkedő árfolyamok mellett sürgősen keresték, anélkül, hogy megfelelő kínálat mutatkozott volna. Az Osztrák hitel 750.50 és 752 között ingadozott. Államvasutban pedig sem az előtőzsdén, sem pedig a déli tőzsdén egyetlenegy üzletkötés sem jött létre. Forgalomba került továbbá: Leszámitolóbank 473 koronán, Jelzalog 419.25—419.50 koronán, Rima 515—513.75 koronán, Magyar koronajáradék 92.95 koronán, Hazai bank 285 koronán, Neuschloss-éle tanningyár 415—420 koronán, Orosz járadék 89.85—89.90 koronán, Közuti 553—561.25 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyengült.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 632.50—630.50. Magyar hitelrészvény 752.—751.—. Rimamurányi vasmű 515.—513.75. Jelzalogbank 419.25. Közuti vaspálya 553.—556.50. Hazai bank 285.—. Orosz járadék 89.85—89.90. Neuschloss-éle nasiczi taningyár 415.—420.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde nyugodt.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 630.75—631.50. Magyar hitelrészvény 751.—752.—. Osztrák-magyar államvasut 670.25.—. Rimamurányi vasmű 514.—515.50. Magyar leszámitoló bank 474.50. Közuti vaspálya 556.—561.50.

Tennis flanel méterje	—	—	—	—	most	13 1/2	kr.
12 cm. angol chevrot, női ruhákra	—	—	—	—	most	39	kr.
Uj galér, egész finom	—	—	—	—	csak	12	kr.
Pegyhazban kötött női harisnya	—	—	—	—	csak	20	kr.
Kötött férfi divat harisnya	—	—	—	—	csak	83	kr.
Férfi ing puha mellű	—	—	—	—	csak	1.55	kr.
Egész finom, férfi köpfer nadrág	—	—	—	—	csak	1.45	kr.
Férfi Jäger ing és nadrág	—	—	—	—	csak	1.38	kr.
12 dr. angol batiszt zsebkendő	—	—	—	—	csak	1.25	kr.
Flanel portiólő, egész nagy	—	—	—	—	csak	18	kr.
Férfi háló ing, egész finom	—	—	—	—	csak	1.75	kr.
Női ing ajour betéttel	—	—	—	—	csak	98	kr.
6 szem. szines kavés ajour készlet	—	—	—	—	csak	2.95	kr.
Női glassé késztyű, egész finom	—	—	—	—	csak	98	kr.
Tiszta eiyem férfi nyakkendő	—	—	—	—	csak	39	kr.
Selvem előtt szoknya, ajour fodorral	—	—	—	—	csak	3.75	kr.

A helyi értékek piacán Kkzuti vasut-részvények kerestettek és 4 koronával emelkedtek. Kötettek: Első magyar általános biztosító r.-t. 9800.—. Magyar aszfalt r.-t. 168.—171.50.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnap 3.—4.— K, 8 napra 6.—8.— K, december végére 12.—14.— K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsdén csekély üzlet mellett az árfolyamok mérsékeltlen kezdődtek. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 630.50—629.50. Magyar hitelrészvény 750.—749.75. Leszámitoló bank 474.50. Rimamurányi vasmű 515.—. Közuti vasut 560.—. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 629.50. Magyar hitelrészvény 749.75.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, december 14. (Az Egyetértés távirata.) A mai hetitőzsdén tovább tartott az üzletelenség, a konzum teljesen tartózkodott a vásárlástól és noha a hét folyamán az eladók hajlandóságot mutattak árengedményekre, csak kis tételekben fordult elő némi kötés, az irányzat ellanyhult. Buza 10—15 fillérrel lett olcsóbb, rozs jó 15 fillért veszített, tengeri és zab ára 10 fillérrel hanyatlott. Arpa szintén veszített árából és csak a finomabb minőségekben volt keresett, amelyek azonban nem kerültek piacra.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.20—13.60 korona, mosoni 12.40—12.60 korona, tótfelvidéki — kor., déli vasuti 12.40—12.70 korona, marchfeldi 12.40—12.50.

Uj-rozs: tótfelvidéki 12.40—12.60 korona, csepeli 12.35—12.55 kor., pestmegyei 12.40—12.60 kor., különféle magyar 12.30—12.55 kor., osztrák 12.15—12.40 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.— kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90—9.50 kor., tótfelvidéki 8.25—9.90 kor., csepeli 8.40—9.65 kor., győri 8.30—9.25 kor., déli vasuti 8.10—9.75 kor., tiszavidéki 7.20—8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 8.05—8.20, uj 7.55—7.80 korona, cinquantin 8.80—9.—, uj 8.40—8.50 korona.

Magyar zab: selejtes 8.40—8.50 kor., közepes 8.50—8.75 korona, elsőrendű 8.75—9.1 kor., válogatott 9.—9.25 korona.

Lisztben az üzlet felette csekély. A malmok 30 fillérrel leszállították az árakat, de ez sem élénkítette a vásárlási kedvet. Korpa irányzata gyöngült.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, decz. 14. Az általános lanya irányzat, amely már huzamosabb idő óta uralja az itteni tőzsdét, a mai előtőzsdére is áthatott. Az egyes értékek, így különösen a hitel és az alpesi bányarészvények jelentékenyebben csökkentek. Kivételt képeztek az általános lanyhaságból a magyar jelzalog értékek, amelyek iránt a budapesti tőzsdén is némi érdeklődés mutatkozott. A déli tőzsde szintén lanya irányzattal nyílt meg. A berlini bányaeértékek lanyhulásának hatása alatt.

11 óraker zárulna.

Osztrák hitel. 630.75, Magyar hitel. 750.—, Länderbank 407.50—, Államvasut 669.—, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 150.25 —, Alpesi bányatársulat 581.50, Rimamurányi 514.—, Májusi járadék 96.30, Magyar koronajár. 92.95, Orosz érték —, Török sorsjegy 181.—, Német márka 117.80.

A déli tőzsde élénk hangulatban nyílt meg.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 630.50, Magyar hitel 750.—, Länderbank 406.50, Unio-bank 530.—, Államvasut 669.—, Angol-bank —, Bankverein —, Déli vasut 149.50, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 582.—, Májusi járadék 96.30, Magyar koronajáradék 92.95, Török sorsjegy 181.—, Német márka 117.75, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 513.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, december 14. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papir-járadék 96.40, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.30, 1860-as sorsjegy

3000 darab Frotti-törülköző 25 krtól kezdve. Játék-árak disztargyak minden elfogadható árban amíg a készlet tart.

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Pfeiter Pál és Testvére
IV, Kecskeméti-utca 6. szám
és
Andrássy-ut 17. sz.

Megkezdődött
a rendkívüli
nagy elárusítás

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Tőzsdei hangulatok.

Budapest, december 14.

A londoni rátaleszállítás helyett megkaptuk a londoni ködöt. Az a köd, amelyhez a hét legtöbb napján szerencsénk volt, éppen olyan, mint amilyen most borítja a mi egész fináncziánkat. Ezen a helyen kár lenne ilyen savanyu dolgokról beszélni, viszont hiába csillognak a tőzsdeteremben délben is az ivlámpák, nem tudják áttörni azt a ködöt, amely rászáll az üzletekre. Azt a ködöt meg semmiféle hatalom nem kergeti el, ami a pénzpiacot homályba borítja.

Ezek után az időjárásról való további elmélkedést a meteorológiai — és nem mint némelyek a tőzsdén mondják: meteorológiai — intézetnek hagyjuk. (Ez az utóbb említett kifejezés már azért sem állja meg a helyét, mert az időjárásban éppen séggel nincs logika.) A gabonátőzsdén azonban buzgón figyelnek ennek a sokféleképpen variálható nevű intézetnek a jelentésére. És az időjárás tekintetében kisdéd trükköktől sem riadnak vissza. Ugy alakul a spekuláció mostani munkája, mint a fürdőszoba berendezése, van hideg, van meleg, van zuhany. A hausse az a hideget kívánja, mert akkor kevés terem, a baisse a meleget, mert akkor sok. A zuhanyt sem akarja ugyan, de mégis megkapja, ha az ellenkezője üt be annak, amit akar.

Visszatérve a trükkökre, a hausse szerződöttett egy nyugalomba vonult galoppint, hogy mint hideg-jelező szerepeljen. Az öreg bácsi köteles mindennap a tőzsde előtt állni és pedig mü-zuzmarával az állszakáilán, köteles továbbá az e célra fazékban tartott parázsál kezeit melengetni, dideregni és toporzékolni. (A gyöngébbek kedvéért megjegyzem, hogy az előbb említett szót nem czuczmarának ejtik.) Az öreg különben a közeli fiakkerstandon a hideg alkalmával szokásos kézlóbálásból órákat is vett. Így azután a hausse nagyokat fúj a körmére, amikor a terembe lép, mondván: hideg van, kutya hideg van.

Egy szép napon azonban a héten előbukkant a nap. Ekkor aztán alaposan felsült a hideg-jelező bácsi. Nebbich! mondták jelentőségteljes hangjejtéssel a baisse-pártiak. Most ök kerekedtek felül. Az embereket elfogta a tavaszi láz, vagy amint a Lipótvárosban mondják: májusi szurás. Reggel még ujongott a baisse és a világ minden nyelvéen kiáltotta, tavasz! Frühling! printemps! spring! ugrált és Heineből citált a tavasz örömére. Délre kipakolta a fehér nadrágokat — némelyek meg kiváltották — és tennisz cipőben, rakettel jött a börzére, holott, a hausse hitte azt, hogy aznap már a hideg nagyobb bizonyosságul korcsolyákkal fog fölvonulni.

Azután vége volt a napsugárnak és jött a köd. És a másféle köd is. Ránchezedett az értéktőzsdén is a kurzusokra, ahol szintén esengtek a napsugárért. Most már, mboh, hiába. Adni üdvösebb, mint kapni, megmondta már az irás is és szaporán kontreminalják a papirokat.

(A „Frkf. Ztg.“ teleplezése nyomán felkerestem a hazai zugbankárság egyik kiváló képviselőjét, akivel az itt következő csevegést folytattam.)

Én: Üdvözlöm önt, kedves Blintzler ur, kinek híre betölti a világ minden zugát.

Ó: Semmi Blintzler, hanem Hunyadi.

Én: Mióta és miért?

Ó: Azóta, mióta a belügyminiszter megengedte

és azért, mert ez a név a külföldön előnyösen ismert, már pedig nekem a külföldi összeköttetéseknel ilyenre szükségem van.

Én: Igen, drága zugmester, értesültem arról, hála a „Frkf. Ztg.“-nak, hogy ön jelenleg külföldön „dolgozik.“

Ó: Kénytelen voltam oda átneni tevékenységem színterét. Pocsék egy ország ez a miénk uram, itt már nem lehet üzletet csinálni. Azelőtt másként volt.

Én: Oh, tudom, hogy mint volt azelőtt. Ön volt az, drága zugmester, aki egy előkelő főpapot úgy berántott a börzeügyletekbe, hogy nemcsak a Péterfilérek, koronák és ezresek, hanem még a czingulusa is ráment, minekutána a főpaphoz képest a templomának utolsó egere is virilista lehetett volna. Ön ugyanis nem ad a vallásra, és mindegy, püspöki rezidenciákról vagy a dohány-utcai parókiáról szedi-e áldozatát. Ön volt az továbbá, kis drágám, aki bedülési alügynöknek szerződtette Gyökéri Zozót, a legdivatosabb kokottot, akinek segítségével sikerülten kifosztotta Wagyon-Keölt grófiót, miután a nevezett leányasszony azt mondta a grófnak, hogy előbb száz Rimamurányi az ön utján, azután szerelem, ha nem is szerelemből. Erre ment rá a gróf utolsó kölcsönüzetének eredménye, az a jó pár ezer forint, amit háromezer városi bunda, ötszáz kocsi-akomány subicz és kétszáz métermázsza koporsószege adás-vétele mellett kapott a nemes gróf.

Ó: Stimmt . . .

Én: Ön azonban nemcsak a nevét változtatta meg és működésének színterét, hanem jelenleg is folyton változtatja a czégét, úgy mint más ember . . . kérem, ne csináljon tiltakozó mozdulatot, nem önt gondoltam . . . mint más ember az ingét.

Ó: Erre is csak ebben a pocsék országban van szükség. Jelenleg az unokám nevéen áll az üzlet, miután már az egész atyafiság nevét igénybe vettem. Remélem, addig csak kihuzom így, míg dédunokám lesz.

Én: Ugy vagyok értesülve, hogy ön zugszaklapot vagy szakzuglapot is szerkeszt összeköttetései- nek ápolására és ez a lap is hol egyik, hol másik név alatt jelenik meg.

Ó: Igen. Először az volt a lap czime: „Pénz és tapasztalat.“ Ennek az a magyarázata, hogy előbb volt a megbízóknak pénze és nekem tapasztalatom, később nekem volt pénzem és nekik tapasztalatuk. Mikor azután már Németország felé gravitáltam, az lett a lap czime: „Der nachsichtige Kapitalist.“ És pedig abból az okból, mert egy bécsi lap közgazdasági rovatának az a czime: „Der vorsichtige Kapitalist“, az óvatos kapitalista, az enyéme meg: „Der nachsichtige Kapitalist“, ami annyit tesz: az elnéző kapitalista.

Én: Tehát ön már régi munkása a pénzügyi szakirodalomnak.

Ó: Igen, sőt korábban betétszerkesztő is voltam, de nem a telekkönyvnel, hanem takarékpénztári betétkönyveket szerkesztettem a kolportázs czéljaira, amennyiben azokat a kávéházakban árulták . . .

Én: És ezzel a tehetséggel ön nem ebben a hazában tevékenykedik, melyről a költő öné nézve bizonyára úgy mondta volna: itt ülnöd, halmod kell; hanem a türelem és az emberi kor legvégső határáig öregbiti hazánk hírnevét a vámkülföldön.

Ó: Nekem hosszan beszélhet erről az országról. Mondtam már, hogy ez pocsék ország, itt üldözik, akiben van inveszczió. Most is van egy ideám, de hiába, itt aligha érvényesülhetek.

Én: Halljuk.

Ó: Tippetés a tenyérből.

Én: Óriási. Csakhogy önnél a tenyeret másra szokták használni a komitensek.

Ó: Na ja, de csak az üzlet lebonyolítása után,

míg az előbb említett esetben előbb is sor kerül a tenyérre.

Én: Mercur a világ felett, mit látok drága zugmester, a „Frankfurter Zeitung“ az ön asztalán . . .

Ó: Hát csak megérdemli ez a lap az előfizetést, amely nap-nap után foglalkozik az ön személyemmel . . .

Én el, Ó pedig leül és vezérczikket ír a lapjába „Sicherre megyünk“ czímmel.

Kova.

Gabonátőzsde.

— A gabonaiület helyzete. —

A világpiacon december eleje óta a helyzet alaposan megváltozott. Argentiniának váratlanul sikerült rekordtermése egy csapásra elosztotta a nyugateurópai államoknak gondját, hogy honnan szerzik be azon óriási hiányt, mely az idei gyenge buzatermések felytán a szükségletek fedezésénél mutatkozott. 40 millió métermázsza buzarot van szó, mely mint exportfőlöszeg az európai fogyasztók rendelkezésére áll, a tavalyi 20 millió métermázsával szemben. Az aratás e világrészben egy hét óta folyik és úgy mennyiségileg, mint minőségileg minden várakozást felülmul. Az argentinai buza bő sikértartal-mával megközelíti a mi tiszavidéki buzánk minőségét. Sulya az idén 80 kilós hektoliterenként és már Budapestre is érkeztek minták, mely szerint a fiemei vagy a trieszti kikötőbe január-februáriusi szállításra tetszés szerinti mennyiségeket elvámolva, 50 kilónként 13½ koronáért ajánlanak. Ezen ajánlatok által az importparitás ténye előállott és ezzel a hazai termelőközön-ségnek számolnia kell. Budapestén a tavaszi buza ára e héten megközelítette a 13½ koronát, tehát oly árt ért el, melynek kalkulációja alapján malmaink lisztjükkel csak a legszűkebb rayont láthatják el. Már pedig egy hetenként 140 métermázsát tevő örlési mennyiséggel nem lehet ily szük keretek között maradni és a természetes folyománya e viszonyoknak az, hogy malmaink az üzemüket lesznek kénytelenek még jobban megszorítani. December eleje óta a budapesti malmok tényleg alig vesznek részt a vásárlásban. A buza árát túlmagasnak találják és inkább csak az eddigi készleteiket fogyasztják, mintsem a mai áruknál újabb vételeket eszközöl-jenek.

A budapesti gabonátőzsde mindedig a buzaárak felemelésében legelől járt. Az idei gyenge termés nálunk, Oroszországban és a Balkán-félszigeten megadta a jogos impulzust arra, hogy a buza ára 8 koronáról 13 koronára és még ezenfölül is emelkedett. Ugy látszik azonban, hogy ezen emelkedések immár elérték a határt. A rendkívül kedvező időjárás nálunk a jövő évi termés iránt kételeyeket egyelőre teljesen elosztotta és így nincs arra sem ok, hogy gazdáink készleteiket tovább is visszatart-sák. Mindezeket a viszonyokat mérlegelve, a budapesti gabonátőzsde néhány nap óta hanyatló irányba csapott át. A buza árát 38 fillérrel mérsékelte és úgy látszik, hogy ezen ármérséklés a továbbiaknak csak kezdete. Sok függ persze attól, hogy az időjárás továbbra is ilyen rend-kívül kedvező marad-e.

Rozsnál a helyzet, a buzaüzlettel teljesen eltérőleg alakulhat. E cikkben nagy importtól alig lehet tartani, mert a rozst termelő országokban mindenütt gyenge volt a hozam és nagyobb feleslegek sehoh sincsenek. De a buza-árak esetleges hanyatlása természetesen e cikkre sem lehetnek befolyás nélkül.

Tengeri iránt az érdeklődés nagyon megcsappant. Daczára az idei nagy termésünknek, e cikk árfoiyama a nyár óta 1¼ koronával emel-kedett. Az emelkedés oka a buza, főleg a rozsz

Charles Heidsieck

PEZSGÓ Imperial

Cout: Américain

Reims

magas áraban volt keresendő. A nagy készletek azonban alig igazolhatják a mai túlmagas árak logosultságát.

Zab szintén hanyatló irányt követ és tavaszra az üzleti világ lényegesen olcsóbb árakon számít. V. E.

A tengerentúli tőzsdéken tegnap alig volt változás. Nálunk az irányzat lanya és ha ez az árakban még nem talál teljesen kifejezést, amennyiben az árak főképp az áprilisi terminusokban alig változtak, nyilvánvaló, hogy a legközelebbi napokban csak további árcsökkenésre lehet számítani. Fogyasztóink teljes tartózkodása, a rendkívül kedvező időjárás az árutulajdonosokat engedékenyebbé teszi. Ma is csak néhány vagyon buza kelt el alig tartott árakon.

Külföldi gabonatőzsdékről.

A külföldi piacokról mérsékeltén visszaeső irányzatot jelentenek, mely részben a megfelelő időviszonyokra, másrészt pedig a fogyasztás gyengébb beszerzéseire vezethető vissza. A merikában még mindig kísértének az argentinai aratásról szóló különböző hírek, amelyeket azonban hivatalos jelentések teljesen lerontanak, amelyek szerint a termés jó. A variációk aránylag mérsékelték voltak és leginkább lokális jellegűeknek mondhatók. Egyenként az árak változatlanok maradtak buzában, míg tengeri némi emelkedést tüntet fel, mert a hozam állítólag mögötte marad a várakozásoknak. Argentinából tetemesen nagyobbodott elhajozások mellett buzában 55 p., tengeriben 45 p.: visszaesést jelentenek, mely lényes kiállításokról tanuskodik. Az angol piacokon kezdetben kedvezőbb volt a hangulat a tengerentúli viszonyok folytán, utóbb azonban az argentinai aratás itt is érvényesítette hatását és mintegy 1/4 p. csökkent vissza. Párisból a miénkhez hasonló időjárás mellett a hangulat bágyadt és mérsékelt variációk mellett az árak lényegtelenül változtak. A német piacokon ugyan csak érvényesültek az argentinai jó hírek, az időjárás kedvező, a fogyasztás mérsékelt és a buzaárak 5 mk., a rozsárak pedig 3 mk. estek vissza. A többi kontinentális piacokon az árak szintén alig tartottak és mindenféle kisebb-nagyobb visszaesés kapott lábra.

Eladatott.

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 77 kg. 26.50 kor.
Pestvidéki: 200 mm. 78 kg. 26.40 kor., 200 mm. 77 kg. 26 kor., 200 mm. 76.5 kg. 25 kor., 100 mm. 76 kg. 25.80 kor., 300 mm. 76 kg. 25.95 kor., 200 mm. 76 kg. 25.60 kor., 200 mm. 75 kg. 25.40 kor.
Fejérmegyei: 100 mm. 76 kg. 25.05 kor.
Bácskai: 3000 mm. 75.7 kg. 25.95 kor., 2500 mm. 75 kg. 25.66 kor.
Uj-Cinquantin: 100 mm. 16.30 kor.
Tengeri: 1000 mm. uj 14.30 kor., kocsira, 500 mm. uj 14.20 kor., kocsira, 300 mm. uj 14 kor.
Zab. 100 mm. 16.80 korona kpí.

Budaepesi gabonaforgalom.

1907. december 12-ől december 13-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	11411	—
Rozs	1558	305
Arpa	3456	—
Zab	1376	—
Tengeri	1167	504
Liszt	105	24824
Korpa	100	4713

A határidőpiacon kötötték:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 13.18, 13.19, 13.17, 13.21
13.17, 13.23.
Buza 1908. októberre 11.19, 11.20, 11.15, 11.19
11.16.
Rozs 1908. áprilisra 12.36, 12.39, 12.30.
Rozs 1908. októberre 10.14, 10.10.
Zab 1908. áprilisra 8.60, 8.61, 8.59.
Tengeri 1908. májusra 7.46, 7.47, 7.40.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza 13.20 13.21
októberi buza 11.14 11.15

áprilisi rozs	12.27	12.28
októberi rozs	10.04	10.05
áprilisi zab	8.58	8.59
májusi tengeri	7.38	7.39

Délutáni forgalom.

Délután lanyhább irányzatra az árak elgyengültek.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra	—	—	13.15	13.16
Buza uj októberi	—	—	11.08	11.09
Rozs 1908. áprilisra	—	—	11.16	11.17
Rozs uj októberi	—	—	9.97	9.98
Zab 1908. áprilisra	—	—	8.51	8.52
Tengeri 1908. májusra	—	—	7.35	7.36

Terménytőzsde.

Szeszüzlet.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám heti üzleti jelentése:

Mai zárlatárak Budapesten:

	Nagyban	kicsinyben
	koronákban	
Finomított szesz adózva	167.	172.
" adózatlan	68.	73.
Élesztőszesz adózva	—	—
Élesztőszesz adózatlanul	—	—
Nyers szesz adózva	165.	168.
Nyers szesz adózatlan	66.	69.
Denaturált szesz ingyen hozzávalóval és fuvarmegterítéssel	56.	58.

Az árak ab vasut Kecskemét értendők.

Értéktőzsde.

A mai tőzsdén teljes üzlettelenség uralkodott, a külföldi tőzsdékről ma reggelre érkezett jelentéseket nem találták kielégítőeknek és így mindjárt az előtőzsdé megnyitásakor lanya volt az irányzat és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indultak az árfolyamok, amelyek aztán a forgalom folyamán csak igen csekély változásoknak voltak alávetve. A spekuláció igen tartózkodó magatartást tanúsított; véleményes eladásokba nem nagyon mer bocsátkozni, de ennek az ellenkezőjére még kevesebb hajlandóságot mutat, úgy, hogy tehát egyre szűkebb keretek közé szorult a forgalom, mi mellett az árfolyamok mérsékeltén ingadoznak és lassan visszafelé fejlődnek. A helyi értékek piacán szintén nyugodt volt a hangulat, csupán a Közuti körül támadt nagy élénkség, amennyiben emez értéket jobb osztalék fizetésének a reményében erősen emelkedő árfolyamok mellett sűrűsöen keresték, anélkül, hogy megfelelő kínálat mutatkozott volna. Az Osztrák hitel 750.50 és 752 között ingadozott. Államvasutban pedig sem az előtőzsdén, sem pedig a déli tőzsdén egyetlenegy üzletkötés sem jött létre. Forgalomba került továbbá: Leszámitolóbank 473 koronán, Jelzalogbank 419.25—419.50 koronán, Rima 515—513.75 koronán, Magyar koronajáradék 92.95 koronán, Hazai bank 285 koronán, Neuschloss-léle tanningyár 415—420 koronán, Orosz járadék 89.85—89.90 koronán, Közuti 553—561.25 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyengült.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 632.50—630.50. Magyar hitelrészvény 752.—751.—. Rimamurányi vasmű 515.—513.75. Jelzalogbank 419.25. Közuti vaspálya 553.—556.50. Hazai bank 285.—. Orosz járadék 89.55—89.50. Neuschloss-léle nasiczi tanin-gyár 415.—420.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde nyugodt.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 630.75—631.50. Magyar hitelrészvény 751.—752.—. Osztrák-magyar államvasut 670.25.—. Rimamurányi vasmű 514.—515.50. Magyar leszámitoló bank 474.50. Közuti vaspálya 556.—561.50.

Tennis flanel méterje	...	most	13 1/2	kr.
12 cm. angol cheviot, női ruhákra	...	most	39	kr.
Uj galér, egész finom	...	csak	12	kr.
Fegyhabban kötött női harisnya	...	csak	20	kr.
Kötött férfi divat harisnya	...	csak	33	kr.
Férfi ing puha mellű	...	csak	1.55	kr.
Egész finom, férfi köpper nadrág	...	csak	1.45	kr.
Férfi Jäger ing és nadrág	...	csak	1.38	kr.
12 dro. angol batiszt zsebkendő	...	csak	1.25	kr.
Flanel portiór, egész nagy	...	csak	18	kr.
Férfi háló ing, egész finom	...	csak	1.75	kr.
Női ing ajour betéttel	...	csak	98	kr.
6 szem. színes kavés ajour készlet	...	csak	2.05	kr.
Női glassé kesztyű, egész finom	...	csak	98	kr.
Tiszta elyem térfi nyakkendő	...	csak	39	kr.
Selvem cloit szoknya, ajour fodorral	...	csak	3.75	kr.

A helyi értékek piacán Közuti vasut-részvények kerestettek és 4 koronával emelkedtek. Kötötték: Első magyar általános biztosító r.-t. 9800.—. Magyar aszfalt r.-t. 168.—171.50.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnap 3.—4.— K, 8 napra 6.—8.— K, december végére 12.—14.— K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsdén csekély üzlet mellett az árfolyamok mérsékeltén kezdődtek. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 630.50—629.50. Magyar hitelrészvény 750.—749.75. Leszámitoló bank 474.50. Rimamurányi vasmű 515.—. Közuti vasut 560.—. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 629.50. Magyar hitelrészvény 749.75.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, december 14. (Az Egyetértés távirata.) A mai hetitőzsdén tovább tartott az üzlettelenség, a konzum teljesen tartózkodott a vásárlástól és noha a hét folyamán az eladók hajlandóságot mutattak árengedményekre, csak kis tételekben fordult elő némi kötés, az irányzat ellanyhult. Buza 10—15 fillérrel lett olcsóbb, rozs jó 15 fillért veszített, tengeri és zab ára 10 fillérrel hanyatlott. Arpa szintén veszített árából és csak a finomabb minőségekben volt keresett, amelyek azonban nem kerültek piacra.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.20—13.60 korona, mosoni 12.40—12.60 korona, tótfelvidéki — kor., déli vasuti 12.40—12.70 korona, marchfeldi 12.40—12.50.

Uj-rozs: tótfelvidéki 12.40—12.60 korona, csepeli 12.35—12.55 kor., pestmegyei 12.40—12.60 kor., különféle magyar 12.30—12.55 kor., osztrák 12.15—12.40 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.— kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90—9.50 kor., tótfelvidéki 8.25—9.90 kor., csepeli 8.40—9.65 kor., győri 8.30—9.25 kor., déli vasuti 8.10—9.75 kor., tiszavidéki 7.20—8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 8.05—8.20, uj 7.55—7.80 korona, cinquantin 8.80—9.—, uj 8.40—8.50 korona.

Magyar zab: selejtes 8.40—8.50 kor., közepes 8.50—8.75 korona, elsőrendű 8.75—9.— kor., válogatott 9.—9.25 korona.

Lisztben az üzlet felette csekély. A malmok 30 fillérrel leszállították az árakat, de ez sem élénkítette a vásárlási kedvet. Korpa irányzata gyöngült.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, decz. 14. Az általános lanya irányzat, amely már huzamosabb idő óta uralja az itteni tőzsdét, a mai előtőzsdére is áthatott. Az egyes értékek, így különösen a hitel és az alpesi bányarészvények jelentékenyebben csökkentek. Kivételt képeztek az általános lanyhaságból a magyar jelzalog értékek, amelyek iránt a budapesti tőzsdén is némi érdeklődés mutatkozott. A déli tőzsde szintén lanya irányzattal nyílt meg. A berlini bányáértékek lanyhulásának hatása alatt.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 630.75, Magyar hitel. 750.—, Ländlerbank 407.50—, Államvasut 669.—, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 150.25—, Alpesi bányatársulat 581.50, Rimamurányi 514.—, Májusi járadék 96.30, Magyar koronajár. 92.95, Orosz érték —, Török sorsjegy 181.—, Német márka 117.80.

A déli tőzsde élénk hangulatban nyílt meg.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 630.50, Magyar hitel 750.—, Ländlerbank 406.50, Unio-bank 530.—, Államvasut 669.—, Angol-bank —, Bankverein —, Déli vasut 149.50, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 582.—, Májusi járadék 96.30, Magyar koronajáradék 92.95, Török sorsjegy 181.—, Német márka 117.75, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 513.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, december 14. (Osztrák értékek zárlata.) 4/2 százalékos papír-járadék 96.40, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.30, 1860-as sorsjegy

3000 darab Frofitt-törülköző 25 krtól kezdve. Játék-árak disztargyak minden elfogadható árban amíg a készlet tart.

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Pfeiter Pál és Testvére
IV, Kecskeméti-utca 6. szám
és
Andrássy-ut 17. sz.

Megkezdődött
a rendkívüli
nagy elárúsítás

147.50, Osztrák hitelsorsjegy 446. Angol osztrák bankrészvény 292. Bécsi Bankverein 512.75, Osztrák-magyar bank 17.75, Déli vasut 148.75, Dunagőzhajózási társaság 978. Dohány részvény 407. Cs. kir. arany (vert.) 11.35. Német bankváltók 117.77, Osztrák Lloyd 413. 4.2 százalék ezüst járadék 96.40 83. Osztrák koronajáradék 96.70, 1864-es sorsjegy 252.50, Osztrák hitelintézeti részvény 630. Union-Bank 531. Osztrák Länderbank 405. Osztrák-magyar államvasut 668.75, Elbevölgyi vasut 420. Alpesi részvény 582.50, 20 frankos 19.17, Londoni váltóár 241.80 Lipótkohó. Töröksorsjegy 181 50. Nyomott.

Bécs, december 14. (Magyar értékek zárata.) 4 százalék arany-járadék 110.90. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142. Magyar hitelbank részvény 740. Magyar leszámitoló és váltó részvény 473.50. Rimamurányi 512.50, Magyar cukoripar. Adria hajózási részvénytársaság. Magyar koronajáradék 93. 4 százalék magyar földiehm. kötv. 98.95, Magyar nyér-k. sorsjegy 189.50, Kassa-Oderberg vasut részvény. Magyar jelzálogbank 419.50, Magyar keresk. bank kor.

KÜLFOLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, decz. 14. (Tőzsdejelentés.) A kamatlábnak további emelkedése, valamint Londonra szóló csekkek árfolyamának 20.54%-re való emelkedése képezték okát annak, hogy a mai tőzsdén kedvetlenség nőtt. E mellett a tegnapi newyorki tőzsde lanyhasága és a tőzsdetörvény reformjának a birodalmi gyűlésen való tárgyalása állásának kedvezőtlen volta nyomást gyakorolt az irányzatra. Amerikai vasutak Newyorkkal egybehangzón 1%-al olcsóbbodtak, ellenben a bankrészvények csése alig tett 1%-ot. Kohórészvények közül Phönix-részvények csekély forgalom mellett 1%-al, osztrák értékek Béccsel egybehangzón szintén gyöngültek. A járadékpiac sem tarthatta meg eddigi szilárd irányzatát. Az üzlet későbbi menetében az üzleti forgalom igen szűk körlátok között mozgott. A tőzsde kedvetlen és gyöngye irányzattal zárult. A készpénzpiac ipari értékei a kamatlábnak emelkedésével kapcsolatban engedéke-

nyek voltak. Napi pénz 6%, magánleszámitolási kamatláb 7 1/2%.

Zárítakor jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjádék 96.00, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.90, osztrák hitelrészvény. Déli vasut 27.75, orosz bankjegyek 215.25, 4 százalékos új orosz kölcsön 74.30, Disconto Commandit 168.80, Dinamit-truszt 154. Harpeni 193. Unifikált török járadék 94.10, 4-2 százalékos ezüst-járadék 95.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.60, Magyar koronajáradék. Osztrák-magyar államvasut 142.75, Bécsi váltóár 84.75, Olasz járadék. Alt. villamosági Edison 194.40. Gelsenkircheni 189. Laura-ohó 213 50. Gyenge.

Frankfurt. (Zárlat.) december 14. 4-2 százalékos papírjádék 98.10, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97. 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.70, Osztrák hitelintézeti részvény 197.60, Osztrák-magyar államvasut 142.70, Északnyugati vasut. Busstiehradi vasut. Londoni váltóár 205.05. Bécsi Bankverein 128.90, Villamos részvény 145.80, 3 százalékos magyar arany kölcson 76. 4-2 százalékos ezüstjádék 98.20, Osztrák koronajáradék 96. Magyar koronajáradék 92.65, Osztrák-magyar bank 127.30, Déli vasut részvény 27.70, Elbevölgyi vasut. Bécsi váltóár 84.825, Párisi váltóár 81.40, Union bankrészvény. Alpési bányarészvény 294. Nyugodt.

Hamburg. (Zárlat.) december 14. 4-2 százalékos ezüstjádék 97.80, 1860. sorsjegy 148.50, Déli vasut 27.35, 4 százalékos Aranyjáradék 103.30, Osztrák hitelrészvény 197.35, Osztrák-magyar államvasut 148.50, Olasz járadék. 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.40. Engedő.

London, december 14. Angol consol 82.87.

Páris, decz. 14. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.12, Osztr. aranyjáradék 96.70, Magyar aranyjáradék 94.05, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 494.25, 4 százalékos Olasz járadék 103.65, Déli vasut elsőbbségi kötv. 313. 5 százalékos marokkói járadék 512. 4 százalékos 1890. Román kölcson. 4 százalékos Kons. amort. román járadék. 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 5 százalékos Orosz járadék 1906. 94.35, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 503. 4 száz. Szerb járadék 1907. 4 százalékos spanyol járadék 93.75, 4 százalékos unifikált török jár. 93.15, Török sorsjegy 165. Török dohányrészvény 431. Osztrák föld-

hitelintézet 10.50, Osztr. Länderbank 443. Magyar jelzálogbank 454. Banque de Paris 14.35, Banque Ottomane. Osztr. magyar államvasut. Déli vasut 156. Meridional vasut 662, Keleti vasutak. Waggon Lits. Hartmann gépgyár 629. Rio Tinto 10.59, Sucrerie d'Egypte 33, Tula 415, Thomson Houston. Urikányi köszén 148. Chartered 24.25, De Beers. East Rand 100. Jagersfontein. Transvaal Consols. Transvaal Land Company. Váltó Amsterdamra (rövid) 207.62 Váltó német piacokra (rövid) 122.81, Váltó Bécsre (rövid) 104.12, Váltó Belgiumra (rövid) 3/16. Olasz aranyváltó (rövid) par, Váltó Svájcra (röv.) 7/16. Csek Londonra 252.25 Magánkamatláb 4. Bányadt

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, december 14 én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronként 400 kilogramm felül) ————— fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) ————— fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 120-122 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 123-125 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 126-128 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) ————— fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) ————— fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) ————— fillérig.

Sertéslétszám 1907. évi december 12. napján volt készlet 26198 drb., 1907 december hó 13-án felhajtott 128 darab, 1907 december 13. napján elszállított 318 darab, 1907 decz. 14. napjára maradt készletben 26008 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonsumvásár.

Budapest decz. 14. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 243 darab sertés, 169 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, malacz. Mai napi felhajtás 536 darab sertés 64 darab süldő, — darab malacz. Össze-

Table with columns for Buza, Egyéb gabonanelemek, Burgonya, and Különféle armények. It lists various types of grain and their prices.

Table with columns for Allamadésság közkölcsonok, Záloglevelek. Elsőbbségek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalak, and Különféle vállalatok. It lists various financial institutions and their services.

Table with columns for various bank and financial services, including Kassa-oderberg, Bankok részvények, and Sorsjegyek. It lists prices for different types of securities and bonds.

sen 779 darab sertés, 233 darab süldő, — darab malacz. Eladott 669 darab sertés, 7 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 80 drb sertés, 226 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterés öreg elsőrendű 350 kg.-on feltől ételsúlyban 102—106 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 100—102 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on feltől fillérig, ételsúlylevonással — fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillérig, ételsúlylevonással 120—130 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillérig, ételsúlylevonással 120—130 fillérig, Belföldi süldő — korona. Horvát süldő 80—96 korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk, az árak változók.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1907. december 14-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap a nyugati megyék kivételével országszerte volt csapadék melynek mennyisége a Nagy Alföld túlnyomó részén, meg a szomszédos hegyes vidéken 10 és 20 mm. között ingadozott. Az ország nyugati felén az éjjel észrevehetőbb lehűlés volt és helyenkint gyenge fagy is fordult elő; a hőmérséklet maximuma: a Délvidéken, meg a Tengerparton 13 C° és a minimum: az északi Kárpátokban —4 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony idő várható lényegtelen hőváltozással, helyenkint élénk szelekkel és sok helyütt csapadékkal.

Allomás	Legnagyobb hó +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szeletény és csapadék	Felhőzet	Csapadék mm	Hőmérséklet max. min.
A.-Szlátina	52,3	5,9	E	2	—	9 7
Ungvár	51,2	5,0	SE	1	—	17 8
Kőszár	51,0	—1,0	—	1	—	1 4
Losonc	51,6	—0,7	—	2	—	1 8
Ógyalla	51,7	0,1	—	1	—	2 7
Budapest	51,4	2,8	NW	1	—	2 7
Herény	52,2	3,4	SW	3	—	6 1
Keszthely	51,2	2,8	SE	1	—	1 1
Pécs	52,8	3,0	NE	2	—	4 8
Zágráb	52,0	2,7	NW	1	—	— 3
Flúme	52,1	6,4	—	3	—	18 0
Szeged	54,7	6,9	S	1	—	7 10
Lomszvár	52,5	7,1	N	1	—	10 13
Nagyvárad	50,8	6,6	NW	0	—	4 8
Kolozsvár	52,5	4,8	—	—	—	8 7
Nagyazszen	60,9	5,5	N	1	—	4 10
Szatmár	—	0,0	SE	1	—	— 7
Ézer	—	1,2	SE	1	—	— 7
Arvavár	—	—1,8	SE	1	—	— 9
Selmeczbánya	—	—1,8	N	0	—	— 7
Komárom	—	—2,2	E	1	—	— 7
Magyar-Óvár	—	—2,1	SE	1	—	— 7
Sopron	—	—2,8	S	3	—	— 6
Szécs	—	—4,8	NW	1	—	— 5
Székely	—	—7,7	SE	1	—	— 12
Székely	—	—8,1	—	—	—	— 11
Debrecen	—	—8,1	—	—	—	— 11
Kecskemét	—	—1,4	—	—	—	— 11
Órosháza	—	—	—	—	—	— 11
Arad	—	—7,4	SW	2	—	— 13
Csombolya	—	—6,8	SW	2	—	— 8
Verecz	—	—6,8	NW	2	—	— 11
Orsova	—	—8,3	—	—	—	— 7

Kivonat a hivatalos lapból.

— December 14. —
Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tocsek Ilona budapesti Erzsébet nőiskolai felsőbb leányiskolai tanítónőt a budapesti Erzsébet nőiskolai állami polgári iskolai tanítónőképző-intézet-hez a VIII. fizetési osztályba rendes tanítónővé, Gebauer Alexandrina okleveles kisdédóvónót a tatargyi állami kisdédóvódáshoz kisdédóvónóvá; a belügyminiszter a belügyminiszteri számvevőséghez Majtényi Sümeghy Imre és Horváth Kornél belügyminiszteri díjtalan számgyakornokokat számtisztékké; a kereskedelemügyi miniszter Resoifszky Béla budapesti lakost a kereskedelmi múzeum létszámába ideiglenes minőségű fizetéstelen muzeumi levelezővé, Patek Lipót és Gállits Viktor kereskedelmi muzeumi napidíjasokat a múzeum személyzeti létszámába fizetéstelen irodasegédítstékké; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Keplinger Géza székszárdi díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a fiemel pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvévséghez; a kolozsvári ítéltábla elnöke Dezső Gergely Andor végzett joghallgatót a kolozsvári ítéltábla kerületébe díjtalan joggyakornokká és a budapesti ítéltábla elnöke dr. Vajda János budapesti lakost és dr. Hancsók Kálmán budapesti lakos, ügyvédjelöltet a budapesti ítéltábla területére díjas joggyakornokká nevezte ki.
Pályázatok. A szegedi ügyészségnél alügyész, a kolozsvári ítéltáblánál ítéltáblai bírót, a budapesti kereskedelmi- és váltótörvényszéknél bírót, a kormányi és a vasvári járásbírósgoknál albirót, Balázsfalván adóhivatali pénztárnoki, a vasvári adóhivatalnál II. oszt. pénztárnoki, a csongrádi adóhiva-

talnál ellenőri, a zólyomi adóhivatalnál adótitst, Tövisen járási számvevői, Tartolzon (Szatmár vármegye) postamesteri állásra 2 hét, az állami szénbányáknál 2 bányamérnöki és 2 segédmérnöki állásra 3 hét, a budapesti postatakarékpénztárnál szolgálai, Ujvidék városánál 15 rendőri állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

december 13. decz. 14.			december 18. decz. 14.		
	m é t e r			m é t e r	
Duna	Szárding	0,59 0,63	Tisza	M.-Szeged	0,03 0,27
	Passau	2,23 2,05		Tekeháza	0,40 0,4
	Linz	0,39 0,60		V.-Namény	0,28 0,—
	Bécs	0,44 0,43		Tokaj	0,61 0,48
	Pozsony	1,80 1,37		Tiszafüred	0,30 0,24
	Komárom	2,29 2,24		Szolnok	0,06 0,10
	Budapest	1,46 1,63		Csongrád	1,24 1,77
	Paks	0,23 0,69		Szeged	1,17 1,71
	Mohács	0,91 1,22		T.-Becse	0,92 0,80
	Gombos	1,70 1,78		Titl	0,75 0,90
	Ujvidék	0,78 0,85	Óndava	Hoór	1,02 1,01
	Pancsova	0,66 1,04	Tapoly	Bárta	0,32 0,86
	Orsova	1,18 1,44	Bodrog	Ladmóc	1,59 0,—
Horva	Morvafalu	1,28 1,65	Sajó	Zsoltza	1,53 1,48
Vág	Zsolna	0,66 0,10	Herény	H.-Námet	0,64 0,56
	Troncsán	0,16 0,11	Berettyó	Margitta	0,66 0,34
	Szered	0,54 0,48		B.-Ujfalva	0,38 0,34
Élaba	Sz.-Gothárd	0,80 0,00	Kőrös	Csucsá	0,36 0,60
	Sivér	0,80 0,26		N.-Várad	0,16 0,—
	Győr	2,20 2,18		Bolányes	0,20 0,2
Dráva	Vasvár	1,52 1,58		Tomka	0,24 0,10
	Zákány	0,04 0,08		Győrhegy	0,50 0,82
	Farcis	0,15 0,08		Horoszló	0,45 0,40
	Eszék	1,03 0,92		Bókás	0,13 0,09
Mura	M.-Szerdán	0,46 0,44		Gyoma	0,15 0,01
Száva	Zágráb	0,80 1,20	Maros	Gy.-Fehérvár	0,52 0,50
	Szécs	3,66 3,33		Branyicska	0,— 0,—
	Mitrovicza	3,52 3,56		Soborsán	0,— 0,—
Szamos	Décs	0,47 0,45		Arad	1,44 1,44
	Szatmár	0,03 0,10		Makó	0,53 0,52
Kraszna	N.-Najtény	0,— 0,—	Jemes	K.-Kostély	0,— 0,06
Latorca	Munkács	0,25 0,80	Béga	Kiszető	0,41 0,50
Laborea	Hononna	0,16 0,25		Temesvár	1,11 0,97
Una	Porocsnv	0,— 0,—		Bécskerék	0,20 0,20

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

SZÉP, ÜDE LEÁNYOK, BÁJOS ASSZONYOK
arcuk ékességét az Azaleakrémnek, a modern kozmetika ezen csodaszereinek köszönik, mely rapid lávöltja el a szeplőt, pattanást s az arcnak természetes, bájos üdösséget kölcsönöz. Ár 3 korona. Utánvételt szétküldi a főraktár: **Borbás Gyula** gyógyszerész, kozmetikai laboratoriuma, Mezőcsát.

HA FÁJ A FEJE,
ne felejtselek hánom használja azonnal **Bereitvás-Tamás MIGRAIN-pasztillát**
Minden gyógyszer-tárban és drogeriában kapható.
Főraktár: **Bereitvás Tamás** gyógyszerész, Kispest, Rákóczi-utca 8.
Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésénél.

Nyilatkozat. Grammofonokat

a legjobb minőségben 3C.— korona értékű lemezzel együtt már 35.— koronáért (és feljebb) részletfizetés mellett szállít o o o

Aulrecht és Goldschmied
hangszeráruháza
Budapest, Rákóczi-ut 26. sz.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!!

Felesége keres
gépkocsival hetenként 20 koronáig.
A gép megvételénél garantiát kap arra nézve, hogy folytonos munkával ellátják és hogy oktatásban részesítik. Fávolság nem közép akadályt. Férfiaknak is alkalmas. Elismerő levelek rendelkezésre állanak. Kérjen prospektust. **Schöndorfer F.** Wien. VII. Melkenassa 10

Maradékok
= óriási mennyiségben =
szövet,velez, flanel, delain,vászon stb.
meglepő olcsó árban
PREISACH ZSIGMOND cégnél
BUDAPEST, Üllői-ut 59. sz.
Minták ingyen és bérmentve.

KI AKAR ÖNKÉNTES LENNI?
Mindazon ifjak, akik az előirt iskolákat nem végezték, előkészítőre s foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot.
Aki már sor alatt volt, elkésett. Születési év okvetlen közlendő.
Értesítőt ingyen és bérmentve küld: **Járossy Lajos** a Lichtblau-féle katonai előkészítő tanf. igazg. tulajdonosa Debreczen
Az intézet állami felügyelet alatt áll.

Kérje ingyen és bérmentve nagy árjegyzékemet pontos órákról gyári árakon: Omega, Billodes, Intakt, Schaffhausen, Graziosa és vaudai kakas-órák 7.50 frtól fejjebb.
JOHANN JORKO órák, cs. és kir. birosági hites becsüs Wien, III/4. Rennweg No. 73.
Arany és ezüstárak kivitteli háza, órák és javítások műhelye. Mindenféle zseborák, egy új rugó ára 40 kr. Váldói svájci ezüst Remontoir-óra 8.90 frttól fejjebb. Ezüstláncok 1 fttól fejjebb. Brillánsgyűrűk, arany, urt és női órák kedvező áron, dus választékban. Nagy raktár új órákban 5 fttól fejjebb. Jó ébresztő óra 1.20 frt. Minden nalam vásárolt vagy javított órárt szigorú jó állást vállalok, visszaadás teljesen kizárva.

Elsőrendű uri-szabó üzlet
Kizárólag mérték szerint
Oszti zakkó öltöny Raglán v. téli-kabát 40 és 50 kor.-ért Dus választék bel- és külföldi szövetekben. Nyáron készült egész rinom télikabátok 50 koronáért kaphatók.
Mechlovits és Fái
törv. hej. uri szabók, Budapest, V., Váci-körut 76.

Heveny vagy idült bujakór-bántalmak,
egy görvölgykor, borbajok, rheuma, (fzzsg fekélyek stb) s a romlott vértől származó egyéb bajoknak, mint migrágydaganat, rheumatismus, a száj-gégo gonyedéssel, dagadtok onostosis, tehetetlenség és mindenfél szerzett vagy örököl bujakóros bántalmak esetében, a legmeggröztöbbs s minden gyógykezeléssel dacoló betegségből biztos és gyökeros gyógyulást nyújtanak.
Dr. Olivier vértisztító piskótái
melyek a franciaia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.
Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szer és már számos kintütelésben részesült.
Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.— kor, egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 10.— kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.
Raktár: **Török József** gyógyszerárta Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 20.

SZÍNHÁZAK
Vasárnap, 1907. december 15-én

Remzeti színház

Délután fél 3 órakor
A titok.
Vigjáték 8 felvonásban. Irtá Pierre Woll.
Jauvenel Ujházi Sz.
Jauvenelné Bákosi Sz.
Herly Dezső
Mirie Láncai
Trevous Nádai
Janlenayné Hevey

Este fél 8 órakor
A forradalmár.
Társadalmi színű 4 felvonásban. Irtá: Pakots József.
Személyek:
Gimoth Bertalan Gál
Gimothné Szacsayné
Klara, unokahuga Márkus E.
Sóskuti Sósé Adam Odry
szentannay A. háro Nádai F.
szentannayné V Molnár R.
porberekyné hadnagy Nádai B.
yuri, inas Rózsahygyi
arót by Mihályi

M. Kir. Operaház

Mignon
Regényes opera 8 felvonásban
Zenejét szerzette Thomas A. Szé-
vegő Goethe: „Meister Vilmos
tanuló ével” című regénye után
Irták: Carré és Barbier. Fordi-
totta Ormay F.
Melster Vilmos Arányi
Lothario Szemere
Laszertes Mihályi
Fridrik Palóczy
Jarno H. edüs
Mignon Svárdström

Kezdeté 7 órakor
uránia színház
Délután fél 4 órakor.
A virágok városa.
Este fél 8 órakor
A babona.

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma vasárnap:
két nagy előadás
kezdetük d. u. 4 és esti 8 órakor.
Este:
RUTH ST. DENIS!
Bővebbet a falragaszok.
Jegyelővétele a nappali pénztárnál 10-1-ig és d. u. 8-6-ig
A délutáni reggeli 5 óráig **VOROS ELEK** czigányzene-
kara hangversenyez

HATSCHEK BÉLA
optikai műintézete

emberi-műszemek gyári raktára és formák készítője.
(operatív teljes mellőzése.)
Szemüvegek vagy orrszorítók minden szemhez és orra kü-
lön-külön választok; orvosi receptek szerinti megrendelések
pontosan készítve.
Található: naponta reggel 10-ig, d. u. 1-4-ig, este 8-10-ig.
Budapest, VII., Király-utca 69., földsz. 3

A legczélszerűbb s
legsórazokoztatóbb

ajándék
egy
Rákóczi gramofon

Fordítható elegáns
karral, virágdícsérről
hangversenyhangdo-
bozzal 8 lemezzel és
400 angol tülvel együtt
40 korona.

WAGNER HANGSZER KIRÁLY-nál
Budapest, VIII., József-körut 15.
Lemez-érvőim a tüköl mindig ingyen kapják. Általános
hangszer árujegyzék ingyen.

Nászajándékok
jubileumra dísz tárgyak, evő-
eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN
műőrás ékszertelepén

Budapest, Erzsébet-körut 29. I. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acélt belső
szerkezettel, melynek hangját, hang-
tartását más gyártmány meg se
közelítheti, részletfizetésre is leg-
kedvezőbb módon jótállással kap-
ható. Fonográfok, gramofonok,
horgok, fuvalók, eszterák, ora-
rinák stb. minden legjobbak. Ké-
tve elismert jó munkáeri.

Arjegyzéktingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 21
Telefon 53-20.

Michelstädter Utóda
Oskó Géza
BUDAPEST,
IV., Váci-utca 3. sz.

**Cipő-
különlegességei.**
Szabottáraká talpba vésve.

Surányi
szalonczukorka
legfinomabb minőségben
1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K.
utánvétel mellett bérmentve.
Finom friss teasütemény is kapható
Surányi cukorkagyár
Nagy-Surány, Nyitramegye.

ROMULUS RÉMUS
15 kor. 15 kor.

Legdivatosabb és gyönyörű
szép facon, mely erős, mint
karcsu hölgyeknek kitűnően
áll, mely ránc-okba rakva,
melyek köröskörül és csipőn
testhez simulók és alul gaz-
dagon nyílnak szét.

Napsugar-püszö-aj, sikkes
elegáns viselet, mely napról,
napra kedveltebbé válik.
Püszök fent keskenyek, al-
szélesbűlnék, tartósak, me-
a legújabb patent vilány
plüssirozó-aparatussal vannak
rudózva.

Ezen alkak mindegyike direkt az előírt méretek után finom
és gazdag kiállításban elkészítve, francia női posztóbol
barna, zöld, lilá, sötétkék, fekete és krém színben
15 korona.

Mérolnak tessék a schuss és csipő bőségét, az alj elő- és
hátsó hosszát előírni.

Amennyiben a faconokon kívüli a sima angol és a díszes
francia genre összes ujdonságait hozzuk meg, a melyek
ujon-an megjelent albumunkban össze vannak gyűjtve,
attak, kosztümök és blousok, az iránta érdeklődő hölgyek-
nek kívánatra 40 fillér levéjegyekben való beküldése
ellenében megküldjük és azt a legkisebb megrendelésnél
vissza térítjük.

„ZUR SCHOSSENFABRIK“
Wien, XI., Neulerchenfelderstr. 2.
Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Ékszerék
ezüstneműek, egy-
házi szerek, ötvös-
művek, órák, angol
ezüst különleges-
ségek a legjutányosabb árban beszerezhetők

részletfizetésre is
SÁRGA JÁNOS ékszergyárosnál
KOLOZSVÁRT. Képes nagyárjegyzék ingyen.
Gyár: Görög templom-u. Főraktár: Mátyás k.-t. 13.

FONTOS!
PHOEBUSZ!

Reisenleitner F. ur Bécs, I., Franz Josefsquai 59
a következő levelet írta a **Phoebusz** világító vállalatnak
Budapest, VI., Dávid-u. 1. Raktár: Andrassy-ut 21.

1906. évben kávéházamban 2 villanyos ivlámpa és 26
villanyos iszólámpa volt felszerelve, melyek összesen 2200
gyertyafénynyel égtek, ezért havonként a nyári hónapok-
ban 732 koronát fizettem. — Az idén eltávolítottam a
villanyos világítást és helyette az önkönl vásárolt,
6 darab, 6 égővel ellátott
«PHOEBUSZ» gázlámpákat
alkalmaztam. Ezen lámpák összesen 5300 gyertyafény
világosságot adtak és világításért havonként csak **398 80**
fillért fizettem, tehát a «Phoebusz» gázlámpa világítással
mégegyszer oly erős világi-
tást nyertem és megtakari-
tottam **45%** ké szpénzt

Kiváló tisztelettel
Reisenleitner F.,
kávés.

Veszek zálogcédulákat
elzalogosított brillánsokat, aranyat, ezüstöt,
gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb
összegig költségmentesen kiváltak és teljes
értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Polófi-utca sarok

Ezüst. Ezüsttárgyak kicsinyben
való árusítása
Bachruch A. cs. és kir. udv. és
kamarai ékszerész
ezüsttárgyára.

IV. ker., Királyi Pál-utca 13 szám.
1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben
való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bőjárt
föld-zint.)
E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztal-
dísz, táskák, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható.
Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben,
szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl
vannak tüntetve.

Ákác-csemete
Mautner magból.

Kétéves, 1 m. és 40 centim. magasnövéstl,
esrenkint 6 forint.
Kétéves ákác, 120 centim. magasnövéstl,
esrenkint 5 forint.
Egyéves ákác, 70-80 centim. magas,
esrenkint 3 forint 50 kr.
Kétéves gleditsia csemete, élősvény-
nek 120-140 centim. magas, esrenkint 6 forint.
Kétéves, 100 centim. magas, esrenkint
5 forint árban.
Díjmentes csomagolással a tisztelőki álló-
máson feladva. Kisebb és nagyobb mennyiség-
ben, jó minőségben kapható alulirotnál. Száz-
ezeren felüli rendelésnél 5%-töli kedvezmény.

DOBOS IMRE, főszolgabíró
TISZALÖK (Szabolcsmezgye)

S Z I N H Á Z A K

Budapest, 1907, vasárnap, december 15-én.

Magyar színház

Délután 3 órákor
Kerülő ut.

Ériamű 3 felvonásban. Irta Henry Bernstein. Ford. Saigó E. 16.

Személyek
Raymonde Wilson Polgár I.
Jaquiline, a leánya Halmi M.
Cyril Törzs
Armand Rousseau Garas
Az öre Rousseau Vázó
Rousseau Lucienne Béla P.
Pradesmó Halmos I.
Nicholson Forrá R.
Michellonné Csizsós
Tárnoky G.

Este fél nyolcz órákor

GRETCHEN.

Tréfa 3 felvonásban. Irta Dawis és Lipschütz. Fordította Hajó Sándor

Személyek
Von der Plein gróf Lőránt I.
Dr. Schwegelmann Forrá R.
Moselgő P. Tárnoky G.
Reinago Tarnay
Mili Hajós M.
Thda Halmos I.
Gretlo Bloom Mészáros G.
Franciszka Harsóti V.
O. tensteg Csontos
Von Strahle Héthy
Emma Németh I.
Bina, polgármester Barosa
Tobisch Köröendi
Niemann Rátkay

Várszínház

Fárva

Király színház

Délután 3 órákor
János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Irta Hol-
tai Jenő. Zenéjét szerzelte Ka-
cson Pongrácz János.
Kukoricza Jancsi Fedák
Iluska Szepedi
A francia királyleány T. Harmat
A gonosz mostoha P. Tárnoky G.
A francia király N. Mot
Falu csösző Csizsós

Este fél 8 órákor.
Varázskeringő

Operett 3 felvonásban. Irtaák
Dörmann és Jacobsen. Fordi-
totta Mérei Adólf. Zenéjét szer-
zelte Strauss Oszkár.

XIII. Joabim Németh
Lohár Papir
Heléna Petráss S.
Niki Rathonyi
Guszt. Csapó
Friderika Csily G.
Francz. Ötvös G.
Vendelin miniszter Szabó
Sizsmund. lakáj Sáfány

CHICAGO színház

VII. István-ut 39 szám.
Telefon 93—09. szám.

E heti ujdonságok:
Az éjjeli ór. A tengerész
leánya. Egy női kalap sorsa
Egy ballépés következmé-
nyei. A po gármester büne.
Japán bűvész. Egy be-
törtő élményei. A bérés.
Kezdete vasárnap délután 3
órákor, hétköznap 5 órákor. Végo
este 10 órákor.

TATRA-MULATÓ

VII. KIRÁLY-UTÓZA 77.

A főváros legszebb családi mulatója.
1907. december hó 1-től kezdve
Teljesen új szenzációs monstre műsor.
Minden szám egy attrakció! Minden szám egy attrakció.
Különösen kiemelendők:
Bauer György actualis humorista és cabaretista
Les LATOURE's opera-parodis ak
Robndort Lola cabaret-diva a berlini „intim-színházból”
HABER ELZA, WILKENS ROSA, FEHER OLGA, FRITZI
VILMA, szobrettes. — FERENCZI KAMILLA, baritonistáló.
JOSE ROSEITY spanyol táncosnő. — KOVÁCS VILMA
átváltozó szobrettes.
Az előadás kezdete 8 órákor.

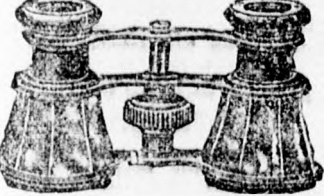
HELVETIA KÁVÉHÁZ

Andrássy-ut 35. szám.

Minden este cigányzene.

Calderoni és Társa

Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.

Női nyeles látcsövek.
Aluminium színház-
látcsövek. Katonai
utazási, vadász és
verseny látcsövek,
Busch, Goerz-féle
prizmás látcsövek
eredeti áron. Szem-
lvegek, orrcsipek,
arany, ezüst és tek-
nősbéka foglalatú, Lorgnettek a legújabb mintákban
Aneroid lég-súlymérők, hőmérők, laterna-mágikák, stereo-
okopok, drezdai experimentáló szekrények. Po ografiai
készülékek, Kodak készülékek, eredeti áron, nagy vá-
asztékba.

Legjobb szerkezetű s kitünő hangu

czimbalmok

saját készítményű

pedál nélkül 35 frtól, pedálos 70 frtól. Ugy-
szintén hegedű 3 frt 50 krtól, gramofonok 15
frttól, fonografok 3 frt 50 krtól feljebb.

Marnitz Frigyes hangszerkészítő mester
Budapest, VIII., József-körut 37/39. szám.

Karácsonyi rendeléseit

fénykép, nagytások, festmények és selyem arcképes
dísztagyokról, kérem mielöb megteenni.

RIVOLI fényk. és fest. műterem

Budapest, Rákóczi-ut 30,
Esti felvételek. Telefon. Vidékre árjegyzék díjtalanul.

Egy háromszobás lakberende-
zés 360 forinttól

kezdve, mely áll: 2 székreny, 2 ágy, 2 éjjeli székreny, 1 mosdó-
és fürdő márvánnyal 180 frt. 1 kredenc, 1 kihúzóasztal, 6 ebéd-
lőszék, 1 szőnyegdiván, 120 frt. 1 kanapé, 1 fotel, 1 fantázia-
szék, 2 ülőke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tükör selyemmel
vagy pillesel bevonva 110 frt. Nagyon olcsó és finomabb berende-
zések, vala- butorok nagyon olcsó árakért, nagy válmint egye-
lasztókban.
NAGY IMRE lakberendezési váll-
alkozó butoraktár
Budapest, Váci-körut 9. I. em. Szerecsen-utca sarok
385 képpel ellátott legmodernebb albumunkat 60 fillér helyeg
beküldés ellenében megküldjük.

ROZSATEJ

kitűnő fejt-ápolószer 2 K
balszamszappan hozzá—60

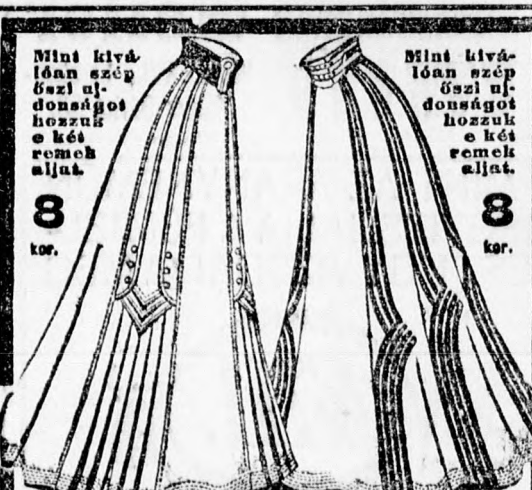
OSAN kitűnő fog-ápoló
szájvíz 1 K 75 fill.

Fogpor — 88 K.
TANNINGENE
legjobb hajfestőszer 5 kor.

ANTON J. CZERWY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallfischg. Baktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

Nagy karácsonyi vásár
Szövet blous frt 1.20-tól kezdve
Bársony flanel blous torint 2.25.
Selyem blous frt 3.50-tól kezdve
a legfinomabb kivitelű.
Csipke blous frt 6.50, 7.50, 9.—
teljesen szorint méretek után is kiszűznek
Redlich J. Lipót, Bpest,
Andrássy-ut 58. és Andrássy-ut 50.
Ücigén sarok.
Uri és női divat áruházában.
Ugyanott cretonok, flanelok és szövetek
méter s-árra is kaphatók.

Páris. Sikkes divatlap gyö-
segen nyírt fazonban lád-
szen díszített oldalrészek-
kel gazdagon berakott szét-
nyíló szegélyekkel. Az alj a
kelméhez illő selyemmel bár-
sonnyal v. bőrrel paszpoli-
rozható, esetleg paszpoldisz-
nélkül, készíthető.
London. Meglepően sikkes
szoknya hosszában műve-
szes applikációval, saját
kelméjéből díszítve, a nyu-
gédi és finom látszó képi-
selli és föltűtlen tetszik min-
den urhölgynök.

Egy a „Páris” mint a „London” 8 K, kitűnő minőségű
lodenből, fekete, sötétkék, szürke, drapp és barna színekben,
v. legdivatosabb angol mintázatú fürdőruhászövetből szürke,
drapp és oliv színekben. Kivánatra e szoknyákat finomabb
kivitelben is szállíthatjuk a m. legsikerültebb mintázatú
és kockázott finom minőségű angol kelméből, drapp, barna,
szürke, oliv és sötétkék színekben, v. fekete alász karm-
garból 11 K-ért. Aljait kitűnő extra jó szabású és
pontos kivitelűk által. Minden egyes darab méretek után
készül, melyhez szükséges a sziluss-, csipő-bősz-, elő- és
hátfogása a szoknyának, továbbá a szín előírása.

„ZUR SCHOSSENFABRIK“
XVI., Neulerchenfelderstrasse 2.

Magyar levelezés. BÉCS. Magyar levelezés.
Szeptember 15-én jelent meg nagyszabású Gizi és téli divat
albumunk mely gazdag tartalmával fogva érdekos betekintést
nyújt az új divat-terés azon üszletet urhölgyeknek kik ez
iránt érdekl. választásuk 40 fillér levél. helyezekben való
beküldése ellen ezen divat lap francz megküldjük és a belső
eszközölt le, kisebb rendeléményről e 40 fillér lesz le vonva.

Hölgyeim!

Weiner Mátyás karácsonyi occasió el-
adásával olcsóság tekintetében az egész
országban feltűnést kelt.

Az általános kedvezőtlen viszonyok folytán az
ősi és téli áruraktár nagyrészen visszamaradt.
— Miután sulyt helyeznek arra, hogy ősi és
téli szövet ujdonságaimon még ez idényben tulajdak,

karácsonyi nagy szövetvásárt

rendezek és a teljes raktárt: selyem, bársony, mo-
sókelme és ruhaszövetekből

December hó 31-ig

saját beszerzési áramon adom el.

Eladásra kerülnek:

- 5000 vég mindennemű a legdivato-
sabb ruha szövet ... 38 krtól
feljebb
10.000 vég különböző minőségű
mosó kelme, pongyola ... 21 krtól
feljebb
800 vég Kord (reczés) ruhabár-
sony minden színben (az idény
ujdonsága) stb., most ... 85 kr.

Arúházam látogatóinak a világhírű „Buterick-féle” kar-
csanyi kiadású divatlap állandóan ingyen lesz szőjell osztva;
vidéki megrendelőimnek pedig a csomaghoz mellékelve.

Tessék üzfelemet felkeresni és meg fog győződni arról,
hogy ruhaszövet szükségletét egyedül csak nálam veheti meg
mesés, még soha nem letezett olcsó áron.
Mintákat vidékre csak gyapju es mosó kelmékből
ingyen és bérmentve küldök.
20 koronán felüli megrendeléseket bérmentve küldök.

WEINER MÁTYÁS

női divatáruhaza
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 3. SZ.
A világhírű „Zsolnai fényosztó” elarúsítóhelye.

Karácsonyi ajándék vásárlása előtt kérje az

Ambrus Zoltán
Naptárt 1908-ra

Tartalmazza ösmertető legy-
zékét a csekély havi részlet-
re fizetésre megszerezhető
Kiváló irodalmi
ujdonságoknak
:: INGYEN küldi a ::
Révai Testvérek Irod. Int.
R.-T. Könyvkereskedése,
Budapest, VIII., Üllői-út
18. sz. mindenkinek, aki kéri.

A jövő házi zenéje a HARMONIUM,

meri már most is a legelőkelőbb körök
szalonjait mezuóditotta. Ahol Zongora
van, ott csakis akkor teljes a Harmonia,
ha vele szemben egy Harmonium van.
A Harmoniumok legjelesebbje az
AEOL-HA MONIUM
melynek egyedüli képviselőjét az előnyös
és szolid kiszolgálásáról híres
Reményi Mihály czég
a m. kir. zeneakadémia házi hangszer-
készítője nyerte el.
Ne vegyon tehát Harmoniumot, míg
REME NYI legújabb képes Harmonium
árjegyzékét at nem olvasta, mely ingyen
és bérmentve küldetik Budapestirol,
VI., Király-utca 58. szám.

Iskolák, dalárdák, kápolnák es templomok
részére különösen alkalmasak az Aeol-Harmoniumok, mer
azok hangja teljesen olyan, mint az Orgonáé es azt teljesen pó-
tolja. Javítások szaksterilem méréseket áron. Zongorák, Pian-
nók újak es ajajszoltak 120 frtól jobbn minden áron.
Elismerő levelek megtekinthők. Telefon 87—84

Csak
„SICULIA”
nevel
ellátott
üvegek való-
diak.
A málnási
SICULIA
forras-
viz
A legjobb
gyógy es
asztali
üdítőviz
A gyomorégést
azonnal
megszünteti.
Páratlan
nyálkaoldó es
étvágyerjesztő.
A sósz
savanyu
vizek
királya.
Magyarországi főraktár:
BRAZAY KÁLMÁN
Budapest József-körut 37.
Telefon 59—48.
Kapható
minden
gyógyász-
tárban, dro-
géria es fi-
szerkereske-
desben.

STINIAZAK

Vasárnap, 1907. december 15-én

Népszínház-Dinopera

Délután 3 óraker

A denevér.

Operett 3 felvonásban, egy francia vicjáték után írta Hoffner és Gené. Fordította: Evva Lajos.

Személyek:
Kinsenstein Pázmán
Rosalinda Ney L.
Frank Virág
Orlovsky herceg Della Donna
Alfréd Ruznyák
Frosch Naev
Falke Hállint
Bilind Kalmár
Adel Turcsányi
Albey bass Radó
Murray, kanadai Lubinsky
Cariconi marquis Abonyi
Oszkár báty Kaposi

Este 8 óraker

A bálkirálynő.

Operett 2 felvonásban, szövegét írta Hicks Hamilton, a verseket Paylor, zenéjét szerzője Evoline Baket és Heina Herbert. Fordította Heita Jenő.
St. Jermyns herceg Pázmán
Sir Johan Crystal Nagy
Angela Killy K.
Lonorcia Szentgyörgyi
Hophia Virágyi L.
Sord Dandreamy Virág
Gibson Dobi

Vígyszínház

Délután 3 óraker

Diákélet

Színmű 5 felvonásban. Írta: Mayer-Fürstler Vilmos.

Személyek:
A herceg Kardos
Haugh Balassa
Passarge Kazalotky
Jüttner Szilágyi
Lutz Tihanyi
Dedev Tapoczai
Bilz Fonyvesy
Ruderné Makróczy
Dórfalva Rónaszéki L.
Katiroza Komlósi
Schollerman Sarkadi

Este 10 8 óraker

Az aczétkirály.

Színmű 5 felvonásban. Írta: Su ró Alfréd. Fordította: Sebessy L. Sároly.
Glyvde John Heredüs
Muziel, a feleség Varsányi I.
Lerode Trevor Tanay
Castagnary herceg Hegedüs
Longnen Dorc Komlóssy I.
Rennóchné asszony Kiss I.
Leroder asszony Haraszli H.
Collingham Howard Fonyvesi
Branley Christopher Tapoczai
Shurmur Micha Strágyi
Waller Gyöző

SCHMIDT M

szőgyártó, nyerges és bőrdobos Budapest, VIII., Rákóczi-ut 22. az Ajanja saját gyártmányú kocsik és lovasláda - szerelműk. Mindennemű utazó és kényelmi tárgyak, páncél, szivar, cigaretták stb. Árcsill - Árjegyzék kértatik.

Selyem és szövött ujdonságok.	Függöny ágyterítő és paplan.	Smyrna és Axminster szőnyegok.	Vászon és asztalneműk
---	--	--	---------------------------------

Olcsó választék. Olcsó árak.
Rosenberg és Quitt
VII., Király-utca 32. szám.
Alapítva 1895

Szőlő-birtokosok

kiknek eladó Souvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőből szűrt borak vannak, felkéretnek cégünknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolunk.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

Leitner és Keleti | Rott Sándor

Az előadás kezdete 1/2 9 óraker.

Ma, 1/4 10 óraker: **Leánynezőben.**

Bőhözát írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

1/4 11 óraker: **„Kirándulás a szabadba“**

(Ein Ausflug in's Freie) (Cabarets) előadja a Folies Caprice egész személyzete. Rendezők: Geiger Izso daltmesélő és Rott Sándor.

11 óraker Terbitsch Sándor új szelőlával

Végül **„Ländliche Unschuld“**

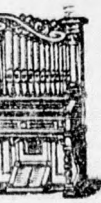
Burlesk bohózat írta Satyr. Rendező: Werner Manó
Nappali pénztár 9—10 és délután 3—6 óráig.
Az 1-56 emeleti Casino de Paris-ban minden este 1/2 12-től angol és francia kalandregényekkel fellép

Sár- és hóczipók vadászmellény, lábszárvédő, jágeralsóruházat és kocsitakarók

FÖLDVÁRY IMRÉNÉL,

Kossuth Lajos-utca 18. és Rákóczi-ut 7.
Árjegyzék bérmentve.

Orgona-harmoniumok

Pajkr Rezső és Tsa

Budapest, X., Delej-utca 11/II.

(Tiszviselő-telep).

Pedális harmoniumok pontos orgona méretekkel.

Bőrmentes szállítás az utolsó vasuti állomásig.

Tanácsok és felkérészeknek külön százalékos engedmény.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

Alapított 1850 évben.

SEMLER J.

posztó kereskedés

cs. és kir. udvari szállító

Bp. VII., Deák Ferenc-ut. és Bécsi-ut. sarkán

Bendkívüli kedvező alkalmat nyújt

karácsonyi és ujévi ajándékok

bevásárlására az által, hogy a raktáron levő

legújabb cikkeit december hó 1-től 1908. január

3-ig mélyen leszállított árakon adja el és pedig

urak részére: sál, nadrág és kabátzövetek,

divat mellények, plaidok.

hölgyek részére: angol kocsim kelmék elismert

legjobb minőségű női posztók, selyem plüsch (Seal) plaidok, himalaya kendők és

kocsitakarók.

Va. odí brabantai szőrme

Stola-gallér

a legnemesebb fekete orosz brabanta kaninból, melynek valódiságáért és tartós jó minőségéért feltétlen kezeséget vállalunk. Nehéz fekete selyem-düszeszléssel, 6 remek szkunkszin farkokkal, 240 cm. hosszú.

ára 10 korona, ugyancs barnában 12 korona.

Ugyancsok ezen Collet 150 cm hosszúságban, 6 kaninfarkokkal, fekete-ben

6 korona, 150 cm hosszú barnában 8 korona.

Postal szállítás a világ minden részébe utánvétellel.

Pelzwaren Export & Import

Weiler

Wien, XVI., Lerchenfelder Gürtel 53.
Magyar levelezés.

A MINT AZ ARANYNEMÜN MEGVIZSGÁLJA A FÉMJELEZÉST UGY VIZSGÁLJA MEG

KÖLNI VIZÉNEK ZÖLDARANYJELZÉSÉT.

Ez a jele a minőségnek

Ez a jele a minőségnek

MINDENÜTT KAPHATÓ.

ÜZLETÜNKBEN

melyet ez év végével

teljesen feloszlattunk

és a Kunz József és Tsa céggel új áruházában

(écsi-u. és Deák Ferencz-u. sarok)

egyesítünk a nagy

occasio vásárra

felhívjuk a n. é. közönség szives figyelmét

Kollarits József és Fiai

cs. és kir. udvari szállító,

VI., Váci-utca 32. szám.

felvételment, mivel a sorjegyzékadások nem járhatnak megbízható sorolási lapot. Ezért járassa a

Hiteles Merkurt.

Egész évre 2 kor. 50 fillér.

Megjelen. havonta 2-szer.

A Hiteles Merkur előfizető

ingyen

kapnak egy évkönyvet a

január 2-til számú mellékelve,

mely az eddig ki-sorolt, és fő nem volt nyo-

reményeket közli.

ingyen

kapnak egy sorolási nap-

tárt, mely sorjegyzék-je-

nosokat érdeklő tudnivalókat

tartalmaz.

ingyen

játszának 5) sorjegyzék nyo-

reményeire.

HITELES MERKUR

Budapest, Ferenciek-tere 6.

Kérjen mutatványszámot!

APOLLO-SZÍNHÁZ
Telefon 38-39.

Vasárnap, 1907 december 15-én

MODERN SZÍNHÁZ KABARET
Andrássy-ut 69

A Ferenovárosi angyal
Heltai Jenő és Molnár Ferenc
revillé zenei sz. Szirmai
Albert. **Modern gyermek**
Szomaházy István. **hódósága.**
— **Az alosikós szimf.** írta Szomaházy István

Peati életkép. írta Molnár Ferenc.
21 mulatságo-kabaretszám.

Kellőnek: Modnyaszi Vilma,
Vörösi Lili, Poór Lili, Urai Mella,
Kokény Ilona, Grecus Mária,
Károly, Ilona, Dóli Blanka,
Szűcs Nelli, Nyárai Károly,
Kadók Solyom, Szentirmai Bar-
sony.

Kezdeté 5 órakor.

BUDAPESTI Cabaret Terezkörút 28.
Telefon 52 88.

(BONBONNIERE).
Minden este 9-től 12-ig a nagyszikertű új decemberi műsor
előadását ben fellépnek: Nagy Endre, László Rózsi, Ferenov
Károly, Balogh Gusztáv, Eibor Olga, Kept Jolán, Huszár
Károly, a Giza Gabányi, Aszó, Máhr Nánd, Kövály stb.
4 **SOHOZAT!** 25 **CABARETSZA** 4 **SZINPADI TREF** 4
Jegye: Bárd na Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipser né
Andrássy ut 4. s a Cabaret menzárna, Terezkörút 8.

Varieté-Színház
ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.
Decz. hó 1-től szenzációs új műsor.

The original Morello Compagnie.
Egy karnevál éj, burlesque némasjáték.
A. SHELDON **GREBNIFF**
Illuzionista. sz. ének és táncszepor
Azonkívül az összes újonnan szerződött attraktív és magán-
munka fellépő.

Utazás egy kalap körül Erdély. Dalmoki bohózat
— Az előadás kezdete este 8 órakor. —
Minden ünnep- és vasárnap délután 1/4-kor előadás
morsókelt helyarákkal.

Műsorban reggeli 5 óráig **HEGEDUS GYULA** elsőrendű cigány
zenei hangverseny.

A télikerben éjjeli 12 órástól reggeli 5 óráig

NAGY BALL MABILLE

Pénteken, december 20-án a Royalteremben

Csehvonós

Négyes I. kamaraestélye.

Jegyek kizárólag Méry Bélánál Andrássy-ut 12.

Karácsony csütörtök december 26. és pénteken 27-én
a Vigadó nagytermében

Morva Tanítók

dalszövetségének 2 hangversenye.

Jegyek 10-2 kor. kizárólag Méry Bélánál Andrássy-ut 1

Kedden, december 17-én a Boyalteremben

Dr. Hassler

Alfréd első dalestélye Budapesten.

Jegyek kizárólag Méry Bélánál Andrássy-ut 12

Csütörtökön, 1908 január 2-án esti 1/3 órakor a „Royal”
teremben.

Morvay Zsuzsika

zongora estélye.

Jegyek: 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zene-
műkereskedésben IV., Váci-utca 20. kaphatók.

Pénteken, 1908. január hó 3-án este tel 8 órakor a
Royal teremben:

MARAK OTTO

a prágai cseh nemzeti színház volt, jelenleg
a párisi Opera lyra tenoris ájának
egyetlen dalestélye.

Jegyek: 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zene-
műkereskedésben IV., Váci-utca 20. kaphatók.

Szombaton, 1908. január hó 4-én este tel 8 órakor a
„Royal” teremben

Frédérique Le Comte

zongora estélye.

Jegyek: 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zene-
műkereskedésben IV., Váci-utca 20. kaphatók.

Csütörtökön, 1908. január hó 16-án este tel 8 órakor a
főv. Vigadó összes termében

KURZ ZELMA

cs. és kir. udv. kamara és Operaénekesnő
egyetlen hangversenye.

Jegyek: 12, 10, 8, 6 és 4 koronáért a „Harmonia” zene-
műkereskedésben IV., Váci-utca 20. kaphatók.

Pénteken, 1908. január hó 17-én este tel 8 órakor a
főv. Vigadó nagy termében

Sauer Emil

Jubileumi zongora estélye
!! 50. fellépése Budapesten. 50. !!

Jegyek: 10, 8, 6 és 4 koronáért a „Harmonia” zene-
műkereskedésben IV., Váci-utca 20. kaphatók.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
BATSCHK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szem-
üvegek és látóeszközök is legolcsóbban kaphatók
Ingyen ártégyzék bérmentve

Fagy-Hó-Szél

nagy ellenségei az arcbőrnek. Ez ellen a legbiztosabb
és leghatasosabb óvszer a **Rogátsy-féle**

Magyar-Pipere-Borax.

Allandóan használva az arc és kéz a legdurvább idő-
járásnak is ellentáll; a testbőrt puhán, üdén és tisztán
megtartja.

A **Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX**
eltünteti szeplőt, bőrszínét, atkát mittossort pattanást,
májfoltot, a ráncos bőrt bársonymává, a vörös
vagy napbarnított bőrt fehérré teszi.
Gyermekápolásnál, fürdőzésnél nélkülözhetetlen.
Kötő hatással bír szemgyulladásnál, valamint fog
és szájalólásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérré
és tükörsimává teszi, a nélkül hogy a ruhának ártana

Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz
bérmentve.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1.—
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K—80

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és jobb
fusszerüzletben. — Csak dobozban, nem kímérve.
Egyedül **Rogátsy Kálmán** drogeria Bpest,
Rákóczi-ut 10.
Készítője **Figyeljünk a ROGÁTSY-re** a Üv

Ingóságokat,

butorokat beraktározunk, kivonatira asokra előnyös
feltételek mellett pénzelőleget adunk, ugy-
esintén mindennemű költségtételt istányosan elvállalunk.

III. Braun Testvérek.
József-körút 78. Telefon 86-19.

„VÉNUSZ”

10 korona

legkedveltebb legalkalmasabb
al-facon, mely istános ked-
veltségű csupán annak közön-
heli, hogy egy erős, mint karcsu
alaku hölgyeknek remekül áll.
Körökörül mely falkitka van
rakva, melyet csipőn lefűzöltek,
alul pedig gazdagon nyílnak szot.
Darabja — komplett és finom ki-
viteiben — mérték után készíttve
10 korona; igen jó mi-
nyósággal készült leg-
nivasabb koston kelmakból,
szürke, drap, barna, el-
csikes vagy kockás angol
mintázatokban, vagy pedig
fekete és sötétkék prima
allor kammarból.

„Zur Schossenfabrik”
Bécs, XVI. Neulerchen-
felderstrasse 2.
Magyar levelezés.

Zur „Schossenfabrik”, Bécs, XVI., Neulerchenfelderstr. 2.

Körek utánvéttel — darab „Vénusz” aljat

Szín _____
Schluss _____ Aljhosza elől _____ oldal _____ hátul _____
Csipő _____
Különbös megjegyzések _____
Név: _____
Cím: _____

Megrendelésnek kizárható
pon onan költésben.

HETI MŰSOR.

Deczember	Nemzeti Színház	Operaház	Vigadó	Varázskeringő	MOSSA USA (Vigadó-Opera)	Magyar Színház	Var Színház	Urania
16 Hétfő	Ve encel Kalmán	—	Az aczékiraly	Varazskeringő	A balkirálynő	Gretchen	—	A babona
17 Kedd	Megváltás	—	Liszt Liska Coulisseur	Varazskeringő	A balkirálynő	A dida	do oval nadoh leánya	A babona
18 Szerda	Napa nasszony	—	Az aczékiraly	Varazskeringő	A balkirálynő	Gretchen	—	A babona
19 Csütörtök	Vorradalmat	—	Az ordög.	Varazskeringő	A balkirálynő	Gretchen	—	A babona
20 Péntek	Fátum	—	Az aczékiraly	Varazskeringő	Fundórszerzem	Gretchen	—	A babona
21 Szombat	Vetélytárs	—	osette vissza a feleségem	Varazskeringő	Tundérszerem	Gretchen	Bölcs Nathan	—
22 Vasárnap	d. „ este Romeo es Julia A vetélytárs	—	Nincs elvamos valója?	A vig özveg	Tundérszerem	Ejjeli szállás	—	pénz. O tetsége A babona

„LYROPHON“-HANGLEMEZEK!

Megjelent egy új sorozat rendkívül sikerült művészlemez (magy. felvételek.)

egyebek közt a „Varázskeringő” számai és a „Vig özvegy” újabb énekszámai Környei Bélától énekelve

Tessék katalógust kérni.

Hanglemezeink minden fővárosi és vidéki jobb szaküzletben kaphatók.

„LYROPHON“ berlini hanglemezgyár magyarországi vezérképviselője: **Káldor Manó és Társa** BUDAPEST, IV., Semmelweis-utca 23.

Elismert fényképeseti készülékek
legjobb nagy választékban, olcsó áron. Minden vásárló megkapja az Utasítás Műtermünkben című munkát. A ki egy jó készüléket akar vásárolni forduljon bizalommal cégünkhez. **Figyelmeztetés!** Azon cégek, akik 10% engedményt ígérnek, azok az eredeti árakat ugyanannyival, sőt többel emelték.

E. LEONER (WILH. ULLER)
cs. és kir. udvari fényképeseti kábelkék üzlete. Fényképeseti készülékek gyára. Második intézet műszerveletnek Wien G. aben 81.

Szálloda
Az „ARANY BARÁNYHOZ”
BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.
Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé. 2 percznyire az Operától és Kärntnerstrassétól.
Világos szobák. Világos szobák.

GYUMMI UV-Szerék
Valódi francia és amerikai gyártmány! Orvosiilag ajánlva! Feltétlen biztos! GUMMI.

Eredeti csomagolásban!
Árk: 12 drb. finom minőség K 2-4
12 drb. francia gyártm. K 6-10
12 drb. eredeti amerikai K 10-12
Cipő amerikai (fróvid) K 4-8
12 drb. finom K 6-10
„Non plus ultra” K 12-16

Halhólyag Mintagyűjtemény
széleskörű összehalmozásban, 12 drb K 6.-
25 drb K 8.-
Női övszer „Festium oculum” K 3-5
Sérkötő orvosi rendeltetésre valódi angol acél rugóval K 7-10. Cs. és kir. szabad. Keleti-féle pneumaiikus polttával K 12.-

Suspensor (heretarió) darabja K 1-2.40
Havibaj kötő darabja K 6-1
Haskötő darabja K 7-24
Gummi görösér-harisnya darabja K 3-12
rrigator teljesen felszerelve, darabja K 8-9
Uji „Auto vaginal Spray” legmegbízhatóbb női köhögésgésg K 12.-
Szétküldés titoktartás mellett. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummlárak és beteg-ápolási eszközök gyára.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17/1.

Polgár Sándor
m. kir. szabad nyert orvosi mű- és kőszerezés
BUDAPEST
VII. Erzsébet-körút 50.
Legelőnyösebben beszerkezhezők orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök Gummilárak, Suspensórium, rrigator-feoskendők stb. legújabb találmányok csász. és kir. szabad Polgár-féle sérkötők, hsz- és köldök kötők. — Valódi francia különlegességek (övszerék) Rézletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve Fenti címre tessék ügyelni!

Karácsonyi ajándék!
Maczkó ur utazásai
Négy kötetben. : Albumalaku diszjú
Irtta: **SEBŐK ZSIGMOND**
Jelentem slássan, hogy én, Maczkó Muki, máramarosi erdőtulajdonos és méhész, ismét utnak indulok. Ezúttal azonban nem vasuton, hajón, sem tutajon, szakéron, automobilon, kerékpáron vagy a magam tányer-talpan utazom, hanem könyvben. Singer és Wolfner bácsik ismét szép könyveket adnak ki rólam, hát rajta, siessen mindenki a könyvesboltba és vásároljon Maczkó könyvet. Olyan fiu vagy leány nincs, aki ne szivesen olvarna a Maczkót. En szerény medve vagyok, de ennyit könyvtelen vagyok elmondani.
Maczkó Muki, a híres nevezetes dírmegő-dörmgő tányértalpu utas.
A négy albumalaku díszes kötetű könyv ára gyönyörű tokban, 10-nál több keppel 30 kor. Törzeshető havonkénti 2 kor. rész.
Singer és Wolfner kiadása. Budapest, Andrássy-ut 10.

Ne essék kétségbe,
ha még oly kimerültnek, idegesnek, gyengének érzi magát, ha még oly nagyok fejtájt, keresztfátsái, csuzos, közsvényes és ideges bántalmak. Sőt jó reményvel nezhel gyógyulása elé, ha ezek óta minden bezeles dacára nagyfoku ideges-, szv-, gyomor-, bél- vagy hólygbajokban is szenved, ha álmatlan, lóródótt, feledékeny, és az ideggyengeség és hisztéria számos súlyos tünetében is szenved, sőt hűdeses bajok esetén is.
Mindezeket és még számos ily alapon álló bajt és tünetet enyhít és meggyógyít az erősítő, edző, élénkítő, izgalomcsökkentő galván villamaram és ennek ideális képviselője az **Elektro-Vitalizer**, mint azt az eddig ily bajokból kigyógyult betegek sok sok szavai bizonyítják.
A „Modern Villamos Gyógyódmórl” szóló értekezés külön kötetben a férfiak és külön kötetben a nők részére nyujt felvilágosítást ezen kiváló gyógyeljárásról és ezáltal kezelhető bajokról, fnyve-ebbél lényesebb gyógyeredményekről. Ezen könyvecskét díjtalanul, bérmentve és zárt borítékban kaphatja meg minden érdeklődő, a ki ezt a lapra való hivatkozással személyesen vagy posta utján kéri vagy alábbi szelvényt beküld.
„ELEKTRO VITALIZER” orvosi rendelő intézet,
Budapest, Károly-körút 2. félemelet 10.

Elismerő levél.
Tóth Zsigmond, Mikeszása. Az Electro-Vitalizer áldásos hatását magamon érzem, mert évek óta fennálló csuzos fájdalmaim megszűntek, ugyszintén megszűntek azok a bajok és fájdalmak, melyek lábom ficamodása után még iennmaradtak. A baloldalon volt nyilamlások és fájdalma is teljesen abba maradtak. Hála érte az Electro-Vitalizer fel-találójának.

AZ „Elektro-Vitalizer” orvosi rendelő-intézet Budapest, Károly-körút 2., félemelet 10.
AZ „ELEKTRO-VITALIZER” orvosi rendelő-intézet Budapest, Károly-körút 2., félem. 10. sz. Kérem küldjék meg nekem a művet a Modern Villamos Gyógyódmórl ingyen és bérmentve zárt borítékban.
Név: _____
Cím: _____

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek
mint húgyszó és hólygbajok, húgyszószűkítések, vizeled zavrok, éjjeli magömlések, sebék és bűzkoros bántalmak (syphilis), az önterítés utóbaiként fellépő idegbajok, korai férfi erő elgyengülés, bármily bőrkütsések stb. nőknél fehérorias mehbajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyításra szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyógyódmórlánál fogva legjobban ajánljuk
Dr. Garai Antal
v. cs. () kir. osztály orvos országos hírt és a legelőnyösebb 82 évre fennálló rendelő intézetét
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időit húgyszó és hólygbajok vizsgálatára villamos húgyszóvizsgáló segélyével.
Vidékilek levelekre kimérió választ és szakszertő tanácsot nyújtnak, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

Teljes közlőműberendezések
számlát egyes alkotórészek. Gyártáskészség, számlát szállítás-
rendszorban
IPAR- és MEZEI VASUTAK
m. p. sínok, kocskák, edítők, szél- és víz-erőátvitel stb.
Motorok és lokomobilok
benzín-, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.
Malmi és téglagyári cikkek
valamint szerelvények, szerelvények, vas- és gépezetekből cikkek
használt és új állapotban kiválóan előnyösen beszereshetők
SCHLESINGER ALAJOS-nál
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 30. SZÁM,

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓ.

HOLZER DIVATHÁZA

BUDAPEST,

IV., Kossuth Lajos-utca 9. sz.

Világvárosi áruház. Felvonók. Váró-, olvasó- és írótermek.

Karácsonyi occasió!

SOUTERRAIN:

Plüss-kabát	asztrakan-plüssből, szinórdiszszal, bélelt	K	34.—
Szővet-kabát	finom fekete kelméből, divatos szabásu, szinórdiszszal, bélelt, vattás	K	25.—
Szővet-paletot	160 cm. hosszú, legfinomabb fekete posztóból, dus díszítéssel és divatos szabásu, bélelt	K	38.—
Kosztüm	divatos angol kelméből, bélelt kabátal és elegáns ajjal	K	40.—
Estélyi köpeny	minden színű divatkelméből, divatos szabásu, dus himzéssel, vattás, bélelt	K	35.—
Szőrmefigaro	mindennemű szőrméből, kintás minőségű gallórdíszszal, bélelt	K	68.—
Pongyola	női posztóból, minden színben, divatos szabásu, díszszal	K	24.—
Ajj	angol szövetből, divatos szabásu	K	12.—
Bluz	divatos csíkos bársonyból, különféle színekben	K	10.—
Bluz	divatos angol flanelből	K	3.50
Alsó	tafeta selyemből, dus fodordíszszal	K	15.—
Also	posztóból	K	7.—
Szőrmecollier	divatos fagon	K	3.— ¹⁰¹ fejt.
Ridikül	bőről, divatos elegáns kivitelben	K	4.—
Ernyők	selyemből	K	9.— ¹⁰¹ fejt.
Övek	bőről	K	3.—

FÖLDSZINT:

Bluz	divatkelméből	K	10)
Bluz	mindennemű selyemből	K	20)
Bluz	csipkéből	K	24)
Alsó	elsőrendű tafetából, világos és sötét színekben	K	24)
Pongyola	kiváló készű, elegáns kivitelben	K	24—50.—
Ajj	tafetából	K	45.—
Ajj	bársonyból	K	50.—
Ajj	fekete posztóból	K	30.—
Kosztüm	(eredeti modellek) posztóból, Homespan, bársony, selyem, stb. kelméből	K	80—100.— ^{és fejt.}
Toilettek	(eredeti párisi modellek) aical és estélyi	K	80—200.—
Ridikül	elegáns kivitelben	K	6)
Színházi shawlok	(örök készimunka)	K	14)
Utazó plaid-ek	angol gyapjából	K	8.50)
Kalap	(eredeti párisi modellek)	K	15—50.—
Övek	rossz himzéssel és bőrből dus választókban.		

FÉLEMELET:

Külön osztály! Külön osztály!

Karácsonyi ajándékul!

Leányka- és gyermekruhácskák, paletók, köpenyek stb.

Fióközlöt: **Kassán,**

Dus választék collierek és muffokban. (Coboly, nyest, hermelin, fehér róka és kék rókaszőrméből)

ELSŐ EMELET:

Uti paletók			30)
Paletók	fekete posztóból		45)
Plüss	paletók és kabátok		50)
Estélyi köpenyek			60)
Szőrmével	bélelt paletók és kabátok		90)
Szőrme paletók	és kabátok		100)

Fióközlöt: **Temesvárott.**

»Hermes« levélrendezők,
 »Hermes« számlarendezők,
 »Hermes« gyorstílzók,
 »Hermes« iratgyűjtők,
 »Hermes« iratdobozok

minden jobb papírüzletben kaphatók, hol nem,
 úgy kérem közvetlenül hozzám fordulni.

Kertész M.

Irodai cikkek, különlegességek gyára.
 BUDAPEST, VII., Hársfa-utca 12.
 (saját hársban), Telefon 27-48.
 Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

1902. 1903. 1904. éven 10 első díjat kitüntetve

KALLAI LAJOS motorgyára

BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám.
 (Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)
 Teljes jótállás kitűnő eséplésért!

KALLAI LAJOS-féle
 hírneves villamos benzinkocsi
 mobil eséplőeszközök,
 melyek gépek nélkül bárki által
 könnyen üzemben tarthatók, legjobban ajánlhatók.

GŐZGÉPEK BECSEKÉLTETNEK.

Ezen motorok több 100 példányban kitűnően mű-
 ködnének az ország minden részében. Többek között:
 Kozma József Kadarkút, Somogyváros,
 Tóth Péter bagai földbírók, Csantavár, B. R-m,
 G. Biró József földbírók, Czegéd, Pestmegye,
 Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Törekvő emberek

Figyelme! T. Szűcs Mihály és Tsa özér Nagy-
 váradon. Füzési faterlep 3 szám. Ajánlja utajaku és
 igen szélszerű törvényesen védett hornyolt ozement
 tetőcserep kézigépeit ozement- és homok-keverőkből
 előállítandó igen szilárd tetőcserep gyártására, amely által
 homokos vidéken, vagy homokos folyó közelében kevés
 ozek/etessel szép jövédelmet biztosító üzlet léte-
 sítethető. Na jobb városokban gépeinkkel tarsul is eme-
 gyünk. Kérjük érdeklődni és bővebb értesítés szem-
 lyesen vagy levelel utján fenti czégtől beszerezni sziveskedjék,
 ahol a gyártás módja a kész czerep és az ezzel eszközölt
 tetőfedés is megtekinthető.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett
 kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerre, rövid idő alatt gyógyít húgycsőgyógyászat, hólyagbajt,
 sebeket, bujakórt (syphilis), nórbaokot, elgyengült férfierőt,
 idősebbeknek is, onterfőzést és annak utóhátsz. ideg- és hát-
 gerincbajt, valamint minden női bajokat.

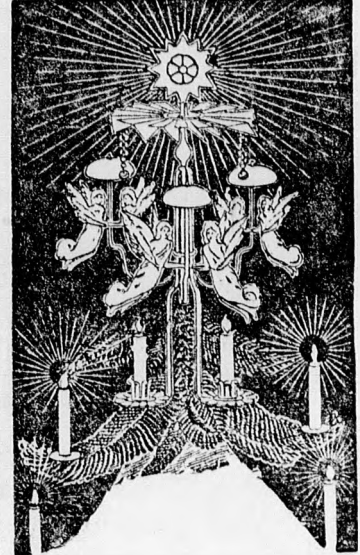
RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.
 Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
 Levél utján is biztos gyógyszer.

Ne vásároljunk külföldön!

A karácsonyra ragyogó ékesség! Olcsóbb és jobb, mint
 a külföldi utánzatok.

„Gloria angyalharangocskák“

(1895. t. c. e. tör-
 vényesen védve.)
 Kizárólag PLOKLI és
 Haasnál.
 Fényár közepett ra-
 gyogva a karácsony
 közeledtét hirdetik.
 Tündörlés fényével
 beragyogja az egész
 karácsonyfát. A 8
 gyertya melegtől a 8
 felső kerék forgásába
 jön a róla lecsúszó
 patent kalapácsok az
 acéharangokhoz ve-
 rődve, egyzserre több-
 féle igen kellemes
 tiszta összhangot hál-
 latnak. — Így a fény-
 ár közepett ragyogva,
 a szent jászolhoz vo-
 nuló nyári csengőire
 emlékeztetve a betle-
 hemi éj varázsló ere-
 jével áhítatba ejt ben-
 nünket és gyerme-
 keinket. — A kályhára
 állítva is kitűnően
 működik. A PLOKLI
 és Haas-féle

„GLORIA
 angyal
 harangocskák“
 ára kérégdobozban,
 használati utasítással
 — 75 krajcár. —

5 darab 2.10 frt
 6 3.90
 Plokli és Haas-féle gloria angyal harangocskák pazar kivitelben, tükör-
 fényes nikkelozéssel 1 frt

3 darab 2.70 frt
 6 5.15

Gyönyörűen ragyogó tölzsel öszveválogatott karácsonyfa-dísz arany-
 ezüst sodratok, tüvegolyók, reflektorok, angyalok, girlandok, gyöngyök,
 mártár, harang stb.

1-es számú láda 90 darab 1.25 frt. — 2. sz. láda 151 drb 2.50 frt.
 3. sz. láda 241 darab 5 frt.

Okulva a multakon! Minthogy közvetlen az ünnepek előtt, vidéki ren-
 deléseket már nem fogadunk el, saját érdekében is kérjük a t. közön-
 séget, hogy szükségletét jelen hirdetésünk után azonnal rendelje meg.
 PLOKLI és Haas sportüzletének karácsonyfadísz idegyozástálya,
 Budapest, VI., Andrássy-út 13. 6984

Minden háztartásnak karácsonyra SINGER

VARRÓGÉP
 a leghasznosabb ajándék.

Azon üzletek,
 melyekben
 SINGER
 varrógépek
 árusítatnak,

mindannyian
 ezen czégről
 ismerhetők
 fel.

SINCER CO.

v arrógép részvény-társaság Budapest

IV., Semmelweis-utca 14. | VII., Rákóczi-ut 32.
 IV., Múzeum-körút 27. | VI., Király-utca 52.
 II., Pó-utca 49. | VIII., Jozsef-körút 77-79.

DÓSA KÁROLY

első budapesti ablak és
 lakástisztítási váll alata

Budapest, VII., István-tér 16. sz.

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, ugyanint
 adlóbeeresztést, ablaktisztítást, feregment esítést stb
 legolcsóbban és teljeseen megbízható eredménnyel!

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok,
 ÉKSZEREK

OSEKELY
 RÉSZLET-
 FIZETÉSRE.

KOCH J.

BUDAPEST,
 IX., FERENCZ-KÖRUT 41. SZ.

Képes árjegyzék ingyen. Csekély részletfizetésre.

Szájpadlás nélküli

higyenikus légszivókamarás fogorok.

A modern fogtechnikai legújabb vívmánya.
 Bárkinél nagyszerűen alkalmazható még
 akkor is, ha egyetlen saját fog, vagy gyökér
 sincse mar a szájszájban. Azonnal megszokható
 és rághára kitűnő. A fent említett fogor saját
 találmányom. Készíték saját módszorem szor-
 rintú ki nem vehető 23 és 24 karátos arany
 hídakat stb. 10 évi jótállás.

Guttermuth János műfog-specialista,
 a szájpadiás nélküli hig. légszivókamarás fogorok és hig.
 fogkefe stb. feltalálója.

Budapest, VII., Baross-tér 20, I. em. 3.
 Kérem a névre és az ajtószámra figyelni mert kettőn vagyunk e
 házban. Vélőszabályoz.

EVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBÖL és ALPACCA EZÜSTBÖL,
 DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
 A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPEN

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEORENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
 ÁRJEYZÉK 2000°RAVIZÁL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Több mint 65.000 darab készlet

Több mint 65.000 darab készlet

Magyarországban is a legismertebbek és leg-
 nkább használtak, mert munkaképességükkel
 a legjobbaknak bizonyultak. Szállítható 3, 5
 8-300 kg. úrtartalom nagyságban. Kézlés gép-
 üzemre. Legújabb szerkezetek. Szabadalmazott

GYORSPÖRKÖLÖK

kiöntővel, páramentesen hűtenek.

Előnyös szab. gyorspörkölők kézi üzemre. Mun-
 nagyozó kávé-, fűszer-, gyógyfü- stb. őrlők.

EMMERICH GEPGYAR ÉS VASÖNTÖDE.

Czím: EMMERICHER MASCHINENFABRIK UND
 EISENGEßSEREI IN EMMERICH AM RHEIN.

Ujdonságok disz- és ajándék-tárgyakban

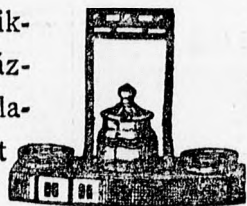
Württembergi Fémárugár

ezelőtt KOHLER A. és TARSAL társaság korlátolt felelősséggel budapesti fiókja

Váci-utca 18. BUDAPEST Váci-utca 18.

TELEFON 70-47.

Chinaezüst, vörösréz és nikkelárak. Nagy választék háztartási és konyhaszerek, valamint súlyosan ezüstözött evőeszközökben.

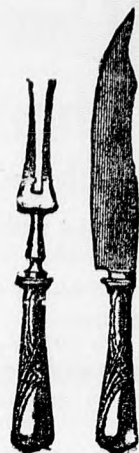

TELEFON 70-47

Javitások és ujraezüstözések olcsón számíttatnak.

Menyasszonyi ajándékok.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

Helyiségváltozás miatt

Kunz József és Tsa

császári és királyi udvari szállítók

Budapest, V., Deák-tér 1. sz.

az idei karácsonyi vásárt

különösen nagyszabásúan rendezik

Mindennemű vásznak, asztalneműek, fehéreneműek, menyasszonyi kelengyék, szőnyegek, függönyök, ág- és asztalterítők stb.

1908. elejétől új áruházunk

V., Bécsi-u. Deák Ferencz-u. sarok.

Legjobb... LEGJOBB... LEGOLCSÓB.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Összesukható vaságy kivethető 5 matracral 10 ft.

Sodronyágybetétek méret szerint 3 trttól jobbra.

GICHNER JÁNOS

Ágynemű-réz- és vasbutor-gyáros szőnyeg, függöny, pohár, terítő stb. nagy választékban.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 20.

Fiókfiat t Rákóczi (Kerepesi) út 80. sz. Gyár: Kertész-utca 7. és 9.

Árjegyzéket bérmentve küldök. Meg nem felelő árú kicseréltem vagy a pénz visszafizetem.

Ötvenkétszáz nagy választékban.

BERLINI VIKTORIA

Általános Biztosító Részvény-Társaság. Alapítatott: 1853. évben

Biztosítási állomány 1906. december 31-én	1.846.205.807 kft
Összvagyon 1906. december 31-én	715.487.698 "
Bevétel az 1906. évben	146.055.961 "
Nyeremény az 1906. évben	80.900.048 "

Különös előnyök:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmi féle alapon sem támadható meg.

Párba vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék és ez után az egész biztosítási összeg fizetetik ki halálesetben.

Világkötvény: Kezdetől fogva tartózkodás és utazás az egész földön pótlék nélkül megengedve.

A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelené.

Legmagasabb kölcsön- és visszavásárlási érték három évi fennállás után.

Megszűnt biztosítások árvénybe helyezése 6 hónapon belüli orvosi vizsgálat nélkül eszközölhető.

Háborúbiztosítás teljesen költségmentesen.

Nyereményrészesedés: A tiszta nyereség 90%-a a biztosítottaknak szavaltatik. Az 1906. évre a biztosítottaknak a nyereség 83%-a, azaz 28.752.229 korona utaltatott át mint nyereségrész. - Mar 1878 óta egy az összegbefizetések 8%-ával emelkedő nyereségrész fizetetik.

Példa: 10.000 koronára szóló megélés és halál esetére 25 évi időtartamra kötött biztosítás egy 30 éves egyén részére összesen 660.- koronába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. Egyes képviselők alkalmaztatnak

Igazgatóság Magyarország és a Keleti országok részére.

Budapest, V. ker., Széchenyi-utca 1. szám

IRODÁLMÍ UJDONSÁGOK

KÖLTŐK ÉS IRÓK

ELETRAJZOK A KÖLTÉSZET ÉS IRODALOM KÖREBŐL

Kiadja a Kisfaludy-Társaság.

Megjelentek:

CSOKONAI Ferenczy Zoltántól	HOMEROS Csengeri Jánostól
DANTE Radó Antaltól	PETRARCA Katona Lajostól

Egy-egy kötet ára díszes kartonkötésben 2 K 50 f.

ADY ENDRE Vér és arany Ujabb költemények Ára 3 korona	OLÁH GÁBOR SÁMSON Költői elbeszélés Ára 3 korona
Dr. MÁRKI SÁNDOR I. Ferencz József Magyarország királya Számos képpel és képmelléklettel Ára diszkötésben 20 korona	SZIKRA RÉGEN... Undi S. Mariska rajzaival Ára tisztes pergament kötésben 10 korona.
JAKAB ÖDÖN RÓZA Költemények Neogrády Antal rajzaival Börkötésben 4 K.	EDMOND ROSTAND A samárjai asszony Evangéliumi játék 3 kötetben Fordította Telekes Béla Az eredeti francia kiadás képeivel Ára bőrkötésben 4 K.
TARDOS VIKTOR György barát Tragédia Az Akadémia Karátsonyidíjjával jutalmazott mű. Börkötésben 4 K.	

Kaphatók:
Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapesten VI. Andrassy-út 21. sz. alatt és minden könyvkereskedésben.

Riessner Kályhák

Phönix
folytonégők

Egészségi szempontból
legkímélőbb rendszer.
Eredeti biztonsági szabályzóval.
Gázkiömlések és robbanások
kizárva.

Pluto

az új rendszer,

A fűtési szakma terén éveken
át tartott tanulmányozások
kimagasló eredménye.

Fortuna

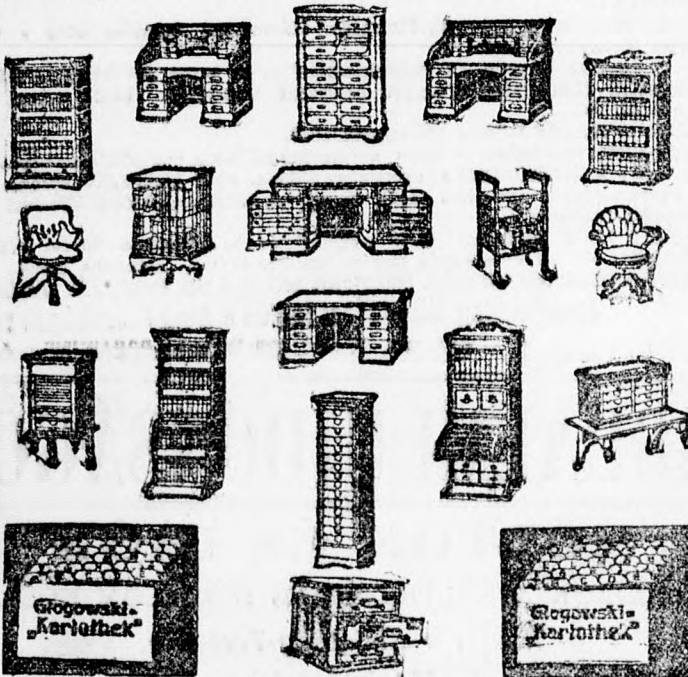
Főraktár: RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPEST,
V. kerület, Boldva u. 21.

Leghasznosabb

karácsonyi és ujévi ajándékok:

Amerikai redőnyös és lapos íróasztalok, „Multiform”
amerikai összerakható könyvszekrények, okmánysekre-
nyek, amerikai forgatható székek és könyvtálcák, Paragon-
levéltartók lyukasítás nélkül.

„Kartothek” korszakotalkotó amerikai egytetemes nyilvántartási
rendszer, ma már minden szakmában a legkülön-
főbb célokra rendszeres alkalmazást talál. Felülmúlja az összes eddig
létező nyilvántartási rendszereket, mert időt s pénzt takarít. Az Inca-
sót lényegesen emeli. Állandóan gyors áttekintés és ellenőrzést nyújt

Glogowski és Társa
Budapest, VI., Andrassy-út 12.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintaoltalmat
megszerző a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR (hej. cég)
BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám.
Fülvilágosítás díjtalan. 25876 TELEFON 24-20.

Kedves ajándékot

küldök Önnek postafordultával ingyen és bérmentve, ha
árjegyzékeket szét-
küldése céljából **100 címet (csak vidék)**
küld magán és állami hivatalnokokról, tanítókról, a magas
klerusról, gazdálkodókról, gazdasági hivatalnokokról, gyá-
rosokról, gyári hivatalnokokról, jól szituált magánzó-
rosokról, kereskedőkről, iparosokról tisztán és olvashatóan írva egy
ív papírra lakóhelyüket és legközelebbi környéküket.

Szabadalmazott ujdonságok üzeme!
LEOPOLD WEISZ, WIEN.
III/2, Lichtenauer-gasse 2.

Részlettel vétésre
kaphatók

Vadászfegyverek

1, 2, 3 csövtes Flöber-
tek revolverek, legto-
keletesebb kivitelben
árfelémelés nélkül

Szénási és Kardos

BUDAPEST,
Andrassy-út 1, Árjegyzék
ingyen és bérmentve.

Párisi világtállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

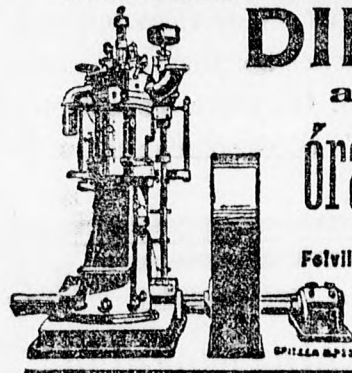
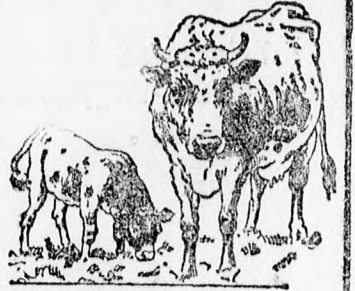
Diätetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok
szárára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

60 év óta használatos a legtöbb istállóban óvgyá-
gosság és rossz emésztés esetében, toheneknél a
tej javítására és a tej gyarapítására.

Valódi csak ezen védjeggyel.
Képes árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész,
Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és
VI. kerület, Andrassy-ut 28. szám.

DIESEL-motorral
a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe
kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel
készítségesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapestben.

8527/eln. 1907. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivélségi miniszterium 1908—1910. évben kiadandó könyvalaku
kiadványainak nyomdai előállítására nyilvános verseny tárgyalást hirdetek.

Az ajánlatok mintá szerinti szöveggel szabályszerűen kiállítva pecsételt lezárt sértellen
borítékban és 2500 K. készpénz vagy biztosítékképes értékpapírban letett bánatpénzről szóló
állampénztári nyugtával (vagy ennek közjegyzőileg hitelesített másolatával) felszerelve 1907.
évi december hó 28-án déli fél 12-ig Wessely György segédhivatali főigazgatónál (félemelet
28. ajtó) nyújtandó be.

A benyújtott ajánlatok a jelzett napon déli 12 órakor fognak I. em. 46. ajtó alatt
nyilvánosan bizottságilag felbontatni, hol ajánlattevők vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlati minta úrlapja, a szerződés mintája, az előző évek könyvalaku kiadványai-
nak gyűjteményei, egyéb a szállítás nagyságát, a papír minőségét, a kiadványok alakjait
ismertető adatok beszerezhetők, illetve megtekinthetők fentnevezett segédhivatali főigazgatónál
(földmivélségi miniszterium félemelet 28. ajtó alatt).

Csak oly ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek az előírt úrlapon a fent meg-
állapított módon és időpontig nyújtottak be.

Az odaítélés határidejéül 1908. évi február hó 28-ika állapítatik meg, mely idő-
pontig ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

Az ajánlattevők, kik a miniszteriummal üzleti összeköttetésben eddig nem állottak,
kereskedelem és iparkamarai bizonyítvánnyal tartoznak szállítóképességüket és megbízható-
ságukat igazolni.

Fentartom a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet
nélkül szabadon választhassak.

Budapest, 1907. évi december hó 11-én.

M. kir. földmivélségi miniszter.

Magyar fém- és lámpaárugyár

részvény-társaság

Budapest—Kőbánya.

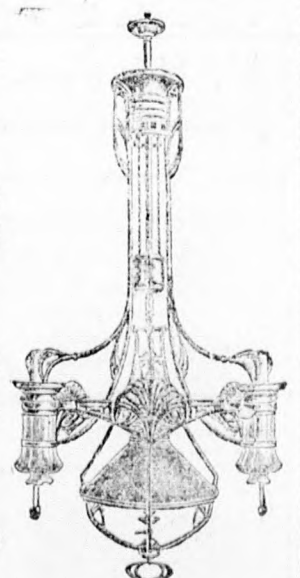
Petroleumlámpák, gáz- és villamos csillárok,
fémdiszmutárgyak.

Uj!

Optimus

nélkülözhetetlen
kézi tüzelőkészülék
gyárakban, üzletek-
ben, i. odákban.

Raktárak:

BUDAPESTEN:
II., Szilágyi Dezső-tér 3. sz.
V., Gizella-tér 1. sz.
VII., Erzsébet-körút 19. sz.
VIII., Üllői-ut 2. sz.

VIDEKEN:
FOZSONY, Lőrinczkapu-u.
KOLOZSVAR, Mátyás király-ut.
DEBRECZEN, Simonffy-uteza.

Legszebb Karácsonyi ajándék

A KÖNYV

Részletes Karácsonyi Könyvjegyzéket Kívánatra ingyen küld

AZ ATHENAEUM
IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZV.-TÁRSULAT
KÖNYVKIADÓ-OSZTÁLYA

BUDAPEST,
VII. KERÜLET,
RÁKÓCZI-ÚT 54.

Feltétlenül helyesen jár el, ha gyermekei számára egy

Horgony-Kőépítőszekrényt választ, mert ezen szekrény tényleg több mint huszonöt év óta a gyermekek kedvenc játéka.

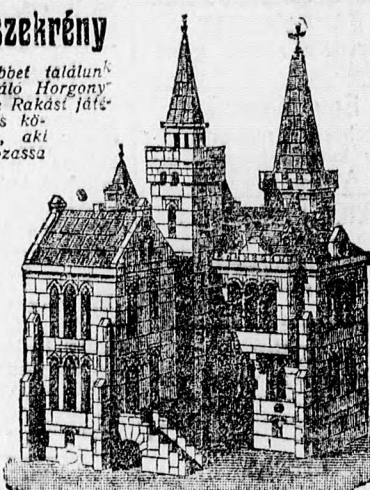
Ha minden egyéb, gyakran sokkal drágább játékszerek már régen sutba kerültek, a Horgony-Kőépítőszekrény nemcsak továbbra is szorgalmasan használják, hanem a gyermekek még be sem várhatják azon időt, míg egy Riegésztítő szerkezet kapnak. Hogy még nagyobb és szebb építményeket felállíthassanak. Egy valódi Horgony-Kőépítőszekrény tehát sohasem válik értéktelenné, hanem kiegészítőszekrények hozzávásárlása által mindig nagyobb és élvezetesebb lesz és idővel ennél fogva a legolcsóbb

ajándék is. **Horgony - Kőépítőszekrény**

A Richter-féle Horgony Kőépítőszekrények minden finomabb játékszerüzletben K 1.75, 3.-, 3.50, 6.- és azonfelül kaphatók és a Horgony-védjegy által felismerhetők.

Richter F. Ad. és Ta. Cs. és kir. udv. és kam. szállítók

Irod. és raktár: **BÉCS** Gyár: XIII. (Nietzing).
I., Operngasse 10. Radolfstätt, Nürnberg, Olten (Svájc), Rotterdam, Szt. Pétervár, New-York.

Aki zenekedvelő és egy mechanikai zenélőművel beszerzeni akar, az hozassa meg magának a legújabb árjegyzéket a híressé vált Imper. zenélőművekről, kerék acélhanglemezekkel és két egy beszélgépet bir, vagy beszerzeni akar, az kérje a beszélőgép- és hanglemez-árlistát; abban a legjobb beszélőgépek és hanglemezek feltüntetve vannak. A Horgony-hanglemez erős és természet hű hang, valamint nagy tartósság által kitűnnek és ezért szívesen vásároltatnak.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzt butorra

zongorára, varrógép, kérepar, könyvek, kocsik, automobille currans-úra feltűnő olesón be- rakároz. Már beraktá- rozott tárgyakat maga- sabb előleg nyújtással kívánunk **Tauszik és Társa** Gyár-utca 21. Telefon 83-97.

Mérnöki műszerek

vesz, elad, cserél, lejt- mérő, Planiméter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Triäder stb.

HATSCHKEK EMIL
Andrássy-ut 13.
Fiókjai: Erzsébet-körut 38

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőtt, málna, szamóca, csipkebogyó, gomba- és muskonzer- veket, pastelomokat stb. a **PELKAI KONZERVGYÁR** Felka, Szepes- megye. Kérjen ár- jegyzéket.

Fénykép-készülék

objektív vesz, elad, csoról- bítos Appolo lemezek egység- eláruló helye.

HATSCHKEK EMIL
Andrássy-ut 13.
Fiókjai: Erzsébet-körut 38.
Alapítástól 1877.
Eokkal olcsóbb, mint itélet- ártásra.

Modern urasági butorok

alkalmi vételo és eladása

náló-, ebédlő-, szalon- uriszoba és irodal teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terít- tők, csillárok, vas- és réz- butorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezeltől Gyár-utca
Telefon 14-09.

Veresáfonyabefőtt

BARTA-féle, 6 kilós postakosárúveg 6.-
ko rona **PELKA KONZERVGYÁR** Felka, Szepes- megye.
68M. 86972

BELHURUT,
(hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer a **BARTA-féle FEKETE- AFONYA GYÖGYBŐR** gyógyszereszek és fü- szereszeknél 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.-
koronáért bérmentve szállít a **PELKA KONZERVGYÁR** Felka, Szepes- megye.
26971

Akar finom rumot!

Igen, akkor fáradság nélkül jelentékenyen jobban és olcsóbban önmege készítheti otthon.

1 üveg 1a. Jam. rum-eszen- czia 6 liter legfinomabb Jamaika- rumnak társaság nélkül otthon való készítésére 60 kr. Egy-egy üveg likőr-eszencczia otthon való készítésére három-három legfi- nomabb likőrnek, mint: állás- krém, altwater, sartiéz, moquor, ketisbadi keserű, puncs, alpu- köng stb. 6) kr. 8 üveg csak 1 lit 10, egyes üvegeket csak az egész beküldése után (levélbe- lyegben is: számit, 3 üveget postai utánvétellel is bérmentve minden post állomásra pontos használati utasításai).

Ht ohmann eszenozia- gyártása, Humpletz 69 Csehország.
8. k ezer oismerő- írat

Fenyőborovicska

(Güniporus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve **PELKA KONZERVGYÁR** Felka, Szepes- megye. 26973

Egészen új!

Penkala Töltő írón

rendkívül érdekes újdonság

Kényelmesen viselhető a mel- lényzsebben — Elegáns! — Mindig használatra kész, s ha- sem kell hegyezni. Hegye vörösy és erős, nem törik. Foglamlatlanul egyszerű szerkezet. A szögálatot soha föl nem mondja!

Árak: Gyártó vagy másoló 1-20 K. (Nagyobb dupla- czeruza két szimben 16-240 K.)

Ajándékul különösen alkal- mazó 6 kor. és 9 kor. 60 fillér. Minden jobb papír- kereskedésben kapható. Ahol nem volna, oda mutatványt szívesen küldi.

Edm. MOSTER et Co. gyáros, Zágráb.

Gyári raktár: Földesi útdor 141, Bpest, VI., Rákóczi-ú. 34. Képes árjegyzék ingyen

„MAGYAR” TEXTILIPAR

Folyóírat.

A gyapju-, gyapolt-, len-, kender-, selyem-, juta-ípar és kereskedelem közlönyo.

Szerkesztőség és kiadóhivatal **Ujvidéken.**

Megjelenik havonta kétszer. Előfizetési ára egy évre 12 kor.

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK,
VASRÁCSOK,

kapuk használ- tak és újak ol- csón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 28.
Korall-utca sarok. Lipót körut közelében

Polgári draki

Postos kiszolgálás! Kitűnő szabás!

Videkre mintáit küldök, nagyobb rend-tételek szívesen elmcnyek.

Zeliszka János
angol őr azabótorm- BUDAPEST,
Andrássy-ut 58. 1. em.

Allandó vállalat a leg- drávoztabb angol és bel- földi árvelekből.

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, úgy- mint régiségeket, drága- követ, arany- és ezüst- órákat, lánczokat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kér- jen árjegyzéket ingyen.

Fuchs David utóda Buda- pest, IV., Váci-utca 18, 1. emelet. 26764

Bőrszékípar

bőrszifalás és bőrfaragás

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépül- tetben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékék- ben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

A Schnitzer-féle TEÁT

kiváló íze és kiadóságánál fogva a legjobb családokban, internátusokban, szanató- riumokban stb. minden más tea fölé helyeznek.

Schnitzer Mór

oros, ceyloni, kínai tea, valamint cognac, rum nagy- bani behozatala

Bpest, VI., Váci-körut 9.
Fióküzletek: V. Váci-körut 80.

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat

és legteljesebb berendezé- seket (gyárakat és üze- eket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3
(a Váci-körut mellett).

Gyönyörű választék a leg- finomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másfajta háló, ebédlő, szo- bora és szalonbutorokban. Bérhálószobák, bőrgarnitú- rák és kárpitoslélekben Porcsa, emyrua és más sző- nyegeken és függönyökben, modern bronzcsillárokon gáz, villamos stb.-hez.

Ki a YES-OUI-SI

ezimű lapot megrendeli, játszva minden megérőltetés nélkül és onálón az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanul- hatja Előfizetési ár negyedven- kint minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mu- tatványszámokat küld a kiadótól hivatal. Budapest, Andrássy-ú- 97. szám.

Házak,

villák, telkek, gyáriraktá- rak, gyárépületek a fővá- ros minden részéből el- adásra vagy ktbérlésre előjegyzésben. Huszár Bu- dapest, V., Gresham-palota Elsőrangú ajánlások. Tele- fon 81-08.

BUTOR

Alkalmi vételi

Butorvásárlók figyel- mébe ajánlom legjobb minőségű butoraimat. Háló-, ebédlő- és uriszo- bák, valamint egyes butordarabok, oszlop- alakú olesón, minden el- fogadható áron kaphatók

PEONNER N.
butor- nagykereskedő
Király-ú 28. az udvarban.
TELEFON 98-71.

Önök övni kell a feleségét!

Minden család részére leg- fontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a há- lairatok ezrei igazolják, diszkrétén küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Fran Anna Kaupa, Berlin. 247. Lindenstr. 60.

3 hirdetés rovában minden szövegi beiktatás közönséges betűkkel 4 fillérral, kompakt betűkkel szedve 6 fillérral fizetendő.

KIS HIRDETESEK

3 hirdetés rovában minden szövegi beiktatás közönséges betűkkel 4 fillérral, kompakt betűkkel szedve 6 fillérral fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és ajak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Sálvánv-utca 6/C. 286

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Egy pianinó
Stingel-féle mestergyártmány keveset használt eladó: Andrassy-ut 79. II. 22.

Fakult bőrkabátok
sötét színekre tartósan festettek Haltenberger Béla ruhafestő gyárában Kassa 27086

Réthy
név látható a valódi pemetetű csukorka minden egyes darabkáján 721v

Erdelyi
csemegealma ötkilós postakosárral 2 korona 40 fillér. Jenev Atilla földirtokosnál. Pokakeresztne. Marostordamegye.

A Fakogen
tüdőbajt gyógyít, zsúrást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszerár, Budapest, VIII Rákóczi-ter 2. sz. 25828

Földirtokot
vagy erdőt sürgősen keresek megvételre. Részletes leírás és feltételeket „Fakereskedő” jelige alatt kérek a kiadóba. 27368

Üzletvétel
és átadást minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak levélileg. (Válaszbélyeg). Elsőrangú ajánlások.

Polgári
iskola bármely két osztályt száz forintért készíti elő Kováts-féle tanuló-otthon. Nagymező-utca 21. Egyenkénti tanítás. (Hölgyek is.) 27508

Alfást
mindenkinek minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak vidékieknek. Válaszbélyeg). Elsőrangú ajánlások.

Singer varrógépek,
egész új 30 frt, szakértőleg javítottak 12 főtől följebb, jótállás mellett szállít Habán József műszerész, Almássy-tér 14. Képes árjegyzék ingyen. 27483

Cseplőgépezeteknek
ingyen küldök részletes ismertetést a szabadalmazott, legjobbnak elismert, többszörösen kitüntetett dobkosárbetételeimről. Gépműhely, Zalaszentgrót. 27477

Női állások
és foglalkozások mindig nagy számban vannak hirdelve a Magyar pályázati értesítő és munkaközvetítő újságban, Csáky-utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Mutatványszám ingyen.

Polgári iskolai
reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 2. ajtó. 26814

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészítő (hölgyeket is). Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegre kérek. 25465

1 ma pergetett
akáczmézet bádogszeleneczkében 5 kilós postacsomagokban bérmentve 8 korona utánvét mellett szállít a kakucs méhteleg kezelősége Inárcs-Kakucs. Posta és táviró helyben.

Finom
őszi juhurtot 5 kg. bödön 6 koronáért bérmentve Svájci tejsajt kilója 1.60 fill.-ért szállít közvetlen a Felső Magyarországi hegyi juhurtgyár, Nagyszabos. Gömörmege.

Pályázati
hirdetmény van több száz állásra a ma megjelent Magyar pályázati értesítő és munkaközvetítő újságban, Csáky-utca 4. Könyvelők, iroda- és mezőgazdasági személyzet, raktárnokok, gépészek és kulcsárok részére. Egyes szám ára 40 fillér.

Eladó
Somogyországban balatonhoz 20 percnyire, a közv. legszébb helyén fekvő 5 szobás uralak, melléképületekkel, szép gyümölcsösökkel és 2 hold belsővel, valamint az ehhez tartozó 20 hold prima szántófölddel együtt, melyből 2 hold szőlővel van beültetve 30,000 koronáért. Ertekezni lehet a szántódi vendéglősnél.

Jelzálog-
kölsönöket első helyre hosszabb időre 4 és fél százalék kamat mellett tőketörlesztési kötelezettség és stornó-költség nélkül nyújt előkelő budapesti részvénytársaság. Ajánlatok „F. 100,000” jellegű Blockner J. hirdető irodájába, Sütő-utca 6, Budapest.

Pénzkölcsönt
magánpénzt azonnal, takaréktól legyorsabban ingatlannal, bekebelezéssel, félelmi utólagos 6 százalékos kamattal, bármilyen kölcsönért tessék hozzám fordulni. Tarácsky Ferenc, Rottenbiller-utca 5/b. Válaszbélyeg. 27423

Magán építő iparos
iskola előkészítő építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vagl József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Lakást,
butorozott szobát, bármely célra, berendezéssel is, mindenféle berhelyiséget gyorsan, csekély díjért közvetít a lakásberhelyiség közvetítő csak V. Gresham-palota Merleg-utca 2. sz. Telefon 81-08. Minden berhelyiség nyilvántartva.

Zálogszedulákat,
brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árrban vesznek Brillantokért többet fizetnek, mint utjonnan kerültek. SCHILLER ISIDOR, Síp-túca 8. 26316

Butor
új és használt beraktározásból visszarakt, csillárok, lámpák, iroda-bendezés, pénzszekrények bámulatos olcsón eladók. Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Sámuel Központi városház épület Gerliczi-utca 2. raklár 10-11-12.

Asszonyok
vigyázzatok.
Mindens családra nézve legfontosabb, könyvet a gyermekek térsorát több mint ezer közönségirattal díszítőnküld 1 koronáért levélbélyeg ellenében is. Fischer Róza asszony Budapest, VII. Damjanich-utca 28/E

Magyar harci kanári
tenyésze Debrecenben.

Egy kis fia ungyen szőlő apjának: N. N. cson paria a kanári madárnak. Jón az ünnep, edes anám térsorát meg. Állandóba egy madár: veszem meg. A lelken is levidül, dalát hallva. Be boldog is, akinek van madara! A mely házban dalol egy jó kanári, Sohasem fog ottan senki busulni. Nem drága, de ad nek bármennyit. Ha szép hangja, bármely összeget megér. Itt van a cím édesapám kérem hát rendeljen egy nek es harci madár! Agoston István »tenyésztő neve, és Debrecenben van a tenyészde, a Péterfia-utca 26. szám alatt. Onnan tünde het kanári madarat. Kénes kanári drága 7. 8. 10, 12 frt. Tenyésztesse alkalmas növények daraja 1 frt 50 kr. és 2 frt. Árjegyzék és aponai utasítás ingyen. Szállítási a legnagyobb hídégen is gondosan eszszozottatik. A legnagyobb tenyészde es székekültési telep. 27504

INGYEN!
és bérmentve küldöm szőlőoltvány és vesszőkötőt arjegyzékemet, mely minden szőlős és kertváladonoknak nélkülözhetetlen tudnivalókat tartalmaz.
Az árak meglepő olcsók. Számos elismert level igazolja olyany- es vesszőkötő anyagom isogását.
Delawaret okvően mert ezen lát nem kell sem beolani, sem permentezni.
Szucs S. fia szőlőtelepe Biharbószog.

Nagy meglepetés!
Az életben soha többé ily kedvező alkalom!
650 drb csak frt 1.95

Egy gyönyörű aranyozott pontos, sági horogny óra jancsal, pontosan jár, 3 évi jótállással; 1 modern finom nyakkendő; 3 darab legdicsebb zsebkendő; 1 szép aranyozott utazati drágakövel; 1 gyönyörű elegáns női ékszeráru, mely áll: 1 nyakláncból, keleti gyöngyökből (modern női okosor pántszarv), 2 elegáns kinyeresből és 1 pár fülbevalóból patent kapcsolattal; 1 gyönyörű zsebkötő; 1 bőr pénzárca; 1 pár kezelegőmb; 3 karatos doubleból, pántszarv; 1 elegáns laképes-album a világ lesgzobb tájairól; 3 darab tetás lárgy, 3 re et, jattal egyaránt mulattató; 1 igen praktikus szeml levelező urakna es hölgyeknek; 20 levelezési es más 500 darabnál több, a házban nélkülözhetetlen tárgy az órával együtt, mely egymaga is megéri a pénzt, csak 1.95 kerül. Küld s utánvét el, va y a pénz előzetes utkítéssal ezen a „Bécsi központi aruházból”

A. Gelb, Krakau
114. szám,

Két garnitúra vásárlásánál egy angol borítva ingyen esz hozzá csomag lva.
Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatások, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyary Géza. Telefon 67-47. 26703

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap-és államvizsgákra (egyestárgyakból is) Kolozsvárra; Budapestre ugyszintén államszámvetőtanul államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminarium; Budapest, VI., Róza-utca 44. III; 8

Érdekes
könyvek és fényképek
Izléses, elragadó stereoskopokat és levelezőlapokat szállít
FRIEDRICH MÜCKE
photo-technikai intézet
Weissensee - Berlin.
Katalogus zárt borítékban 40 fillér bélyeg ellenében.

Pénzkölcsönt
4. 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I. II. III. helyen 5-70 évig törleszthető. Személyhitel tisztviselőknak gyorsan eszkö-zőtteik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-kört 11a.

Festményeket
addig ne vegyen, a mely kiállításomat kiváló művészekből meg nem nezte, mert tölem meg-lepő olcsó árban vásárolhat!
résztulvezetésre is!
VIRANY GYULA
Andrassy-ut 38. sz.

Püthető fürdőakd.
50 koronától feljebb, kádak 12 koronától feljebb mindentelö szavatolt es vízvezeték berendezést vállalok
LEFKOVICS ADOLF
Wessoldny-utca 51/E. Erzsébet-kört es Harsfa-utca közöt Árjegyzék bérmentve.

Saját gyártmányu
vas-és rézbutorok

Rézagy 45.- frt
Vasagy matraczczal 8 50 •
Gyermekágy 11.50 •
Sodronyágy-betéti 3.50 •

Vas- és rézbutorok gyári árban.
WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

18 forinttól
mérték után készültök a legelégánsabb tértü-ltőnyit, téllakabátot, felöltőt francia, angol es hazai szöve ökből.
28 forinttól szalon. Ferenoz József, frakt es zakkottöltőnyit a legfinomabb krepvagy himalaja-szővetekből. Budapesti évi lakóknak kedvezményes-évi részletekre is. Négy öltöny készpénz rendelkezésé szabástanul nagy mintagyűjtemény-nyel vidékre is küldjük

Grossmann B. es Tarsa
Budapest, Nagydiófa-utca 3.

Épitkezéseket
Gyárak lakóházak terveését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépít. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71 782

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szövegyegek, kényszerítő körülmények miatt eladók; mahagóni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrény-nyel, olajfestmények 2 frt, nagy perzsaszövegyek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca es Holló-utca szatokplince. 26616

Kolozsvári
jogtudományi es állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra es alapvizsgákra igen alaposan es lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszertünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikere-t biztosítja 6 ev óta fennálló es kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Valtójogból speciális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen csekély díjazás al. Levél-belli érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Eros Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Stenográfia
Díjtalan gépirásoktatás az összes írógéprendszereken. Magyar, német gyorsírás, kereskedelmi szakintárgyak elsörendü tanerök vezetése mellett. Sokszorosító tanfolyamok. Copying Office. A sokszorosító osztály elvállal költségvetéseket, levelek, kéziratok stb. leírását es sokszorosítását. Mérsékelt árak, pontos es szép munka. Prospektusokat küld a Stenográfia orsz. Gabelsberger gyorsíró- es gépirásokó a Váci-kört 33. Azelőtt Kazinczy-utca 8. (A 054)

Csemegealma
tartósságáról es kiténő minőségéről hírneves aranyarvált, kalvill, törökbálint, ponik, es szercsike fajokból válogatott, egészséges példányokat, vegyesen ötkilós ládával postakosárral 3, huszonötökilós ládával 13, ötvenk lössal 25, százkilós ládával 48 koronáért. Nemcsfajú vajonckörtét, avagy szagos császárkörtét 5 koronáért ötkilós postakosárkánt utavéttel, bérmentlenül, díjlanul, gondosan, tagymentesen csomagolva szállít Mihályovits György, Monor. 27440

Ujdonság!
Gamsbua
Ujdonság!
— K. 380-tól felfelé. —
A. Sachsel Bécs
Kialapkészítö
XVII., Kalvarienberg, Nr. 34.
II., Taborstrasse Nr. 39.,
XVI., Neu erfelderstr. Nr. 2.
Képes árjegyzék ingyen es bérmentve.

Zálogszedulákat,
brilliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket es ékszereket legmagasabb árban vesznek Brillantokért többet fizetnek, mint utjonnan kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Nagy es Fia
BUDAPEST,
Simmelwels-utca 21.

állandó nagy lakberendezési kiállítás. (as egész házban)
TELEFON 17-77.
Urasági butorok, új es használt butorok.

Nagy es Fia
Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy es Fia
modern butorok: machagóni, palisander, ében- es ezitromfa.

Nagy es Fia
Angol börgarnitúra, francia olasz stíli butorok.

Nagy es Fia
Valódi porzsa es smyrna szövegyek.

Nagy es Fia
Velencei tükrök üveg, csillárok festmények stb.

Nagy es Fia
CSILLAR ÜZLET.

Nagy es Fia
antique butorok es szövegyek, szalongarnitúrák.

Nagy es Fia
Nipppek, bronzszobrok olasz faragványok, meissení es altwien porcellán.

Nagy es Fia
Flókküzet nincsen össze nem tévesztendő hasonnovü czéggel.

Nagy es Fia
Vesz es elvállal teljes lakrás, szálloda es kastély berendezése ket vidéken is

Nagy es Fia
Állandó butor es antiquitasok beszerzése a bécsi, párisi, velencei es roma árveréseken.

Megbízottak a konflins minden nagy városában.

KÖZIGAZGATÁS.

Az adóreform és a községi lakosság.

Nem tartozunk azok közé, kik kárörvendő megjegyzések közt uton-útfélen jósolva hirdetik, hogy az adóreform elhibázott alkotás, melyet vagy gyökeresen át kell dolgozni, vagy előbb-utóbb bebizonyul a hasznavehetetlensége.

Mi az adóreform jövőjében teljes mértékben bizunk. Megvagyunk ugyanis győződve, hogy annak minden pontja szerves összefüggésben van egymással, hogy az egy minden ízében átgondolt alkotás, melynek értékét csak akkor fogjuk teljesen méltányolni, ha egyszer életbe lépett, addig pedig a szigorú kritikák legnagyobb részének forrását abban kell keresnünk, hogy a kritikusok nem hatoltak kellőképpen a javaslat mélyére, rendesen csak egyik vagy másik részét értették meg teljesen, de azt a viszonyt, amelyben ezek egymáshoz, vagy az egész állanak, még csak ezután fogják felfedezni és így csak idő multával jutnak abba a helyzetbe, hogy alapos ítéletet mondhatnak mindarról, amelyek abban foglaltatnak.

Mi egészen más szempontból foglalkozunk e javaslattal, mi nem azt bíráljuk, ami benne van, hanem azt, ami nincsen benne.

Egy nagyon elterjedt közizgazgatási szaklap nemrég rettenetesen elítélő bírálatot írt a mi mai pénzügyi közizgazgatásunkról. Egyik nyilatkozata így szól:

„Az adózók tartozatlan adókkal sújtanak s évenként ezrekre rug azoknak az adótételeknek és adótöbbleteknek a száma, melyek jogtalanul iratnak elő, s jogorvoslatok nélkül folynak be az állampénztárba.”

Az illető lap, miután ezt a rettenetes és a jogállam szempontjából a legbotrányosabbnak nevezhető hatósági visszaélést, mely egész rendszerré vált, konstata, kijelenti, hogy a szegény adózó népet e rendszer okozta inség ellen csak a községjegyzők védelmezhetik meg. Tanulják meg tehát ezek elsősorban is jól az adótörvényeket és világosítsák fel joaikról a polgárokat.

Hát még mit nem? mi mindent várjanak még

a jegyzőtől azon a kétszázötvenkilencz teendőn kívül, amelyeket, ha el nem végez, rögtön bírságot vetnek ki rá? Miképen lehet csak gondolni is arra, hogy az agyongyötört, hajtott és bosszantott jegyző még a község minden egyes lakosának az adózási ügyeit is áttanulmányozza, a hibákat felfedezze, aztán természetesen tanácsokat adjon a hibák helyrehozatalára?

Hiszen ezzel, hogy egyebet ne említsünk, elsősorban is az járna, hogy a jegyző látogasson el több ízben az adókiadó bizottság székébe, s az ott kifüggesztett kiadási listát tanulmányozza át, másolja le összes tételeivel, azután minden egyes adózót hívjon meg tanácskozásra és világosítsa fel, mennyivel tartozik az államnak, mennyivel nem tartozik. És a többi.

Ezt ismételjük, a jegyzőtől követelni teljes lehetetlenség. De másrészt az is lehetetlenség, hogy az új adójavaslat életbeléptetése után továbbra is megtűrjünk egy olyan állapotot, aminő a mai, amikor is az emberek ezrei, hogy ne mondjuk milliói adózási tekintetben életre-halálra ki vannak szolgáltatva egy teljesen önkényű eljáró kiadó bizottságnak, melyet független polgárokból állítanak ugyan egybe, de amelynek az elnöke, ha hosszú éveken át állandóan segített az adót felcsavarni, rendesen királyi tanácsosi címet kap, sőt, ha még jobban és kegyetlenebbül szoritotta a csavart, udvari tanácsos, azaz méltóságos ur is lehet.

Ne tessék hinni, hogy az udvari tanácsosjelöltek stréberkedései és az adózó polgárság gyámoltalansága közt a kiegyenlítésre hivatott tényező egyáltalában meg ne lehetne találni. Van itt is segítség, még akkor is, ha a jegyző a beavatkozásra nem vállalkozhatik.

Hogy ez a segítség miben áll? kiténik az alábbi történetből, mely valami husz esztendő előtt ment végbe, s az abban az időben sokáig volt beszéd tárgya, különösen pénzügyi közizgazgatási körökben.

Az eset középpontjában boldogult Wahrmann Mór áll, aki tudvalevőleg évek hosszú során át volt a pénzügyi bizottság tagja és a legalkalmasabb honatya egyike, aki kötelességei teljesítéséből mindig becsületkérdést csinált és önző célok annyira távol állottak tőle, hogy ha saját érdekei jöttek összeütközésbe

az államéval, akkor ő mindig szerényen visszavonult.

Tehát Wahrmann Mórral történt, valamikor a nyolczvanas években, hogy egy jóképű fiatal ember beállított hozzá és figyelmeztette arra a különös körülményre, hogy az adókiadó bizottság az ő pótdóáját hibás számítás alapján vette ki, elannyira, hogy a kára valami kétezer forint körül jár. A felelősségi határidő pedig az nap déli 12 órakor jár le.

— Már most méltóságodnak, ha ezt az öszszeget meg akarja menteni, nem kell egyebet tennie, mint aláírni ezt a kész felelősségi, továbbá egy meghatalmazást, amelyben a mi eljárásunk honorálása fejében a megmentendő összegnek 25 százalékát nekünk adja.

— Ki az a „nekünk”? kérdezte Wahrmann.

— Az első adóügyi lezárási iroda.

— Nos, hát nem irok alá semmit, szőlt Wahrmann, önnek pedig tanácsolom, hogy feltűnés nélkül, mihamarabb hagyja el a házamat!

Az ügynök vállat vonva távozott, a dolognak azonban kellemetlen folytatása lett. Wahrmann szaladt a miniszterhez és a miniszter az összes hatóságokat még az előjárásigot és a rendőrséget is mozgósította az iroda ellen. Meg is szüntették egy-két nap alatt.

Hogy minő erkölcsi alapja volt e megszüntetésnek, senki sem kérdezte. Abban az időben még az volt a morál, hogy az államnak van joga rabolni, de aki erre figyelmeztetni meri a polgárokat, aki ki akarja az igazságokat keresni és segédkezet nyújt nekik a jogtalan megterhelés ellen, az büntetendő cselekedetet követ el.

Ma már, istennek hála, másképen gondolkodunk.

Ugyanezért nem egészen reménytelenül vetjük fel azt az eszmét, hogy az új adójavaslatot egészítsék ki egy fejezettel, amely néhány szakaszban visszaállítja azt a jogtalanul eltörölt adószámítóló irodát. Még pedig állítsák vissza, mint állami hivatal, amelyet minden pénzügyi igazgatóság mellett, mint önálló hivatal szervezzenek, legalább is egy pénzügyi tanácsos vezetése alatt. Ez a hivatal aztán ne tegyen egyebet, mint a hozzáforduló felek adóját vegye vizsgálat alá és a kiderített jogtalan megterhelést szállítsa le. A megmentett összegnek 25 szá-

Divat.

Aki hosszú czédulára írhatja össze karácsonyi kívánságait, annak jó, de aki a czédulát kézhez kapja, akinek hatalmában áll apró és nagyobb vágyakat teljesíteni: annak még jobb. Hiába beszél a fáma egyre-másra vagyoni tökéletről, nagy kereskedelmi bukásokról, csődökről, a kicsiny asszonyi érzényekben mindig akad egy karácsonytájt egy régen rejtegetett bankó, kedves meglepetések részére. A leányszobák zárt ajtó mögött pedig lázasan folyik a munka. Készülődnek a gallérok ir, vagy reczecsipkéből, kézkészítősolyok gyöngyözve vagy festve, teaszaliterítők madeira himzéssel, diványpárnák vászonfelrakással, bársonybeégetéssel vagy gobelinöltéssel. És amíg repül a tü, repülnek az ifjú leány-vágyak egy-egy elérhetetlen látszó báli ruhá, tollboá, szörmekabát és ezer apró fényűzési cikk után. A kirakatok pedig csak úgy szőriák a karácsonyfa alá kinálkozó holmikat. Az utcákon tanakodó, fontoskodó ábrázatu aszszonyok sietnek s az óriási kalapok alá odafészkelődött a piczi édes gond: kinek mit és hol vegyek. A keresés, kutatás és a fászesztő, üzletből üzletbe való szaladgálás képezik az árnyoldalait az adakozás örömeinek. Alig van tárgy, mely után ne kellene két-három helyen tudakozódnia s onnan ismét valami más csekélységért távsétákat tenni más városnegyedekbe, zsufolt közlekedési eszközökön, vagy csomagokkal megrakottan gyalog, a lucskos járdán. Kültöldi nagy világvárosokban már régen segítettek ezen a káros és kényelmetlen szétforgácsoltságra s így alakult meg a párisi Louvre és Bon marcé s ezeknek a mintájára a londoni, berlini, bécsi nagy áru-

házak. Hogy a mi közönségünk mennyire nélkülözi ennek a berendezésnek az általános elterjedését, azt leginkább mutatja a tolongás, melyet Holzer áruházában észlelhetünk. Ez óriási, valóban világvárosi divatgöczpontot csak nagy áldozatok árán tudta nálunk e ház főnöke meghonosítani s most a karácsonyi hetekben tűnik ki leginkább, hogy milyen nagy előnyökkel jár a közönség részére a legkülönbözőbb anyagok áttekintése nyers és feldolgozott állapotban, mint a divat előharczosa, vagy kislejtett hamupipőkéje.

Már a Kossuth Lajos-utczára néző ablakok csillogó szinompája elárul valamit a belső gazdag változatosságából. Amint belépünk, azonnal mosolyogva kínálják magukat a kerek szalagokárdás kalapok fiatal lányok részére. Barna és zöld árnyalatok, violaszínűek, vörösek, világoskékűek és szürkűek, fehérek és narancssárgák folynak harmónikusán egybe. Széles tafota-karimákban menyétek futnak körül s nagy nemezformában kakadupárok, fajdkakasok ülnek. Valamivel odébb kézkészítősolyok, pénztárczák, ernyők, övek, csattok, kalaptűk sorakoznak és sokféle formájuk és szinuenueuk biztosít bennünket arról, hogy sohasem képeznek fölösleges ajándéktárgyat. A mai divat a szinegység mellett foglal állást s így minden toilette külön kívánja meg a maga kiegészítő elemeit. Még az ékszer is a ruha tónusában válogatják meg, nem is szólva a keztyűkről, melyeknek mindig harmonizálni kell az öltözékekkel. A hosszú új kevésbé költséges ajándéktárggyá teszi őket, mint amilyenek az elmúlt esztendőben voltak. Az idén a halványsárgát és ezüstszürkűt tartják előkelőnek, azonban a világos vakondszin és óbor-szin is nagyon kedvel-

tek. Az ultradivatosak hordanak zöld, rózsaszín és ibolyakék keztyűt is, de ezeket nálunk még keveset látni.

Az áruház földött udvarán hosszú sorrendben függnek a bluzok csikos bársonyból, foulardból vagy flanelből s már néhány koronáért beszerezhetők; az üvegfedeledele pultok alatt pedig csipke, brokát és chenée-zubbonyok kaczerkóznak a nézővel. Láttunk egyet testhezálló alapon vékony, simulékony selyemmuszlinből áttört varrással. A keskeny betét hosszában hajtasos csipkéből van, kétfelől hajtásos részekkel és áttört pánttal. Ehhez sorakozik a japánalaku ujj, mely lelelé elszűkül és szintén áttört szegélyvel van ellátva. Vannak azután lenge szövethől, luizinból, festett gazeból vagy habos tüllből. A szörme-osztályban ezeket erő czoboly, chinchilla és astrachán-bundák váltakoznak szerényebb prémkabátokkal. Vannak minden színben és minden arányban. Kedvesek a hozzájuk illő kis szörme-kucsmák, melyek nálunk valami téves eltérés következtében indokolatlanul nagy arányokat öltenek. Helytelen őket oly mélyen a homlokba nyomni, mint ahogy azt a napokban Gerbeaudnál néhány divathölgyön láttam, akiknek a szörme-karima teljesen elfodta hajukat és mint valami bolyhos, tüksék koszoru fektűt a homlokukon. Párisban és Bécsben kaczerul, kis-sé oldalt billentve hordják őket s az aigretteket gyakran virágokkal helyettesítik. A virág egyáltalán nagyon divatos. Kalapokon, valamint kivágott ruhákon sokat fogjuk látni az orchideákat, futókat, la France-rózsát s a rhododendront, meg a gladiolust. A valódiaktól alig megkülönböztethető ibolya-tuffok még mindig nagyon kedveltek. Fiatal lányok részére apróbb, halványszínű

zalékát aztán tartják mégis vissza az állampénztárban, ebből ki fog telni a hivatal költsége. A visszatartásra erkölcsi alapot az nyújt, hogy akinek a 25 százalék sok, az kísérje saját maga figyelemmel az adóügyét, ha pedig nem tudja, vagy nincs ideje rá, fizessen és örüljön, ha $\frac{3}{4}$ részét megmentheti a pénzének.

Ilyen hivatalra analógia is van már, hiszen az Államvasutnak is van viteldíjtulajzást leszámitó és visszatérítő irodája. Ha azon a téren lehet az igazságot hivatalos uton megtalálni, miért ne követelhetné meg az adózó polgárság, hogy adóügyeit is ilyen lelkiismeretes ellenőrizze valamely állami hivatal.

TANÜGY.

Pártatlan iskola.

A fenti cím tiltakozás akar lenni az ellen a lehetőség ellen, mintha a pártiskolának helye volna a közoktatás rendszerében.

Az a vállalkozás, mely a héten ilyen pártiskolát nyitott, egy szóval sem állítja, hogy tekintettel volna a közoktatás rendszerére. Így voltaképp feleslegesnek is látszik, hogy nagyobb fontosságot tulajdonítsunk neki, mint ami megilleti bármelyik földművelési, ipari, kereskedelmi, vagy bármely más foglalkozási ág érdekeltsege által bizonyos alkalommal nyitott iskolát. Tudunk képzelnéni ilyen szükségletet, következésképp meg tudjuk érteni, hogy érdekéből szűkebb vagy tágabb körű iskola nyíljon, mindig eleve meghatározott gyakorlati céllal.

Ezt tette a szociáldemokrata szervezet vezetősége, kongresszusa utasítására gondoskodott „rendszeres oktatást biztosító intézmény létesítéséről.” Rendszeres oktatást mond ugyan, de az elébe tűzött feladattól kitűnik, hogy tárgya a szervezet által „legsürgősebbnek tekintett tudnivalók” kiválasztásából áll, mely tudnivalók előadását korlátolt számban csak azok hallgathatják, akik szabad szervezetük megbízó levelével igazolják, hogy szervezetük küldte ki őket az iskolába.

Idáig semmi észrevételünk a pártiskolára. A köz jogait nem sérti, sőt — így reméljük legalább — a köz érdekeivel sem jut ellenkezésbe, mely esetben a rendőrségnek kellene közbe lépni, mint például a Dickens által megrajzolt tolvajok iskolája ellen. Észrevételünk a pártiskola megnyitásakor mondott beszédnek abban a tételében ütközik meg, mely az iskolával együtt a

virágokat használnak s bálruhákban igen gyakran színes gazeból vagy tafotából készítik az empire koszorúkat és Bidermayer-guirlandokat. A ma megnyitott karácsonyi játékvásáron, melyet a leány-egyesület rendezett játékos célra, látunk néhány igen bájos szalon-toiletet a fentemlített divatruhából. Ékezt szélékből összeállított tunikafaljakat, hátul mély, szembenéző ráncokba rakva és himzett kínai krepp-bluzokat festett csipkével és tüllre varrott zsinorozással. Igen szép volt egy egérszürke posztó-ruha ezüst himzéssel és magyaros, ingváll-szerű betéttel. Látnunk egy aczélik posztóruhát csetneki csipkebetéttel, melyet fejekben végződő czobolyások futottak körül.

Estélyi ruhák számára a sok pasztell-szín között a fekete is igen divatos. Nagyon szépek a bársonyból és borsótüllből összeállítottak és ezeken igen jól fest a szörme. Kétszeres tüll van a fehér vagy fekete selyembélésre dobva, ezeken bársonymotívumok szörmebefoglalással. A kivágott derekat könnyű, régies mintájú sárgás csipkével díszítjük, melyek közé ezüst vagy aranyzalag-csokrot teszünk. Ezeket a ruhákat igen ajánljuk, mert előnyösen állnak és a gyakori használatra nagyon alkalmasak. A mi színházainkban még mindig nem honosult meg ez a „grande toilette” s a parterren elviselhetjük a nyárról fennmaradt foulard-ruhákat, selyemre dolgozott batistákat, vagy az ivoár posztószoknyákat, csipke- és liberty-bluzokat. A páholyokban már díszesebb öltözködés van helyén. Az operában a kivágott ruha, a többi színházakban pedig a csipkével magasztott tüll, crépe de chine, voile, liberty vagy bársony. Miután a szoknya erősen rongálódik és úgy is alig láthatni nagyon

tudományt is pártosnak jelentette ki. Frivol módon így szólt: „Mondhattam volna, hogy iskolánk pártatlan tudományt tanít. De ez csak frázis. Hiszen az egyetemen az uralkodó osztály kitarítottjai is az ő állításaik szerint pártatlan tudományt tanítanak, pedig valóban csak azt tanítják, aminek tanítását kitarított megengedik. Aki tehát azt mondja, hogy pártatlan tudományt tanít, az csak féligazságot mond, az igazság másik felét elhallgatja. Ne beszéljünk tehát pártatlan tudományról, mert ilyen tudomány nincsen.”

A szociáldemokrata pártvezetőség nevében mondott megnyitó beszédnek ez a következtetése: frázis. A valóság pedig az, hogy a tudományt — tudva — mindig a pártállás hamisítja meg, melyhez képest a tévedésekből, gyengeelméiüsből stb. származó botlások, erkölcsi becsapítás dolgában nem is jönnek tekintetbe.

Feltesszük mégis a szociáldemokrata vezetőség értelmesebb részéről, hogy pártatlan tudományt nem kívánja kiterjeszteni a szoros értelemben vett természetiek körére, de fenntartja a társadalom jelenségei, illetőleg e jelenségekben nyilvánuló valamely egyetemesb érvényű axióma, tétel, hogy ne mondjam törvény számra. Ha így gondolkodik, fenti tétele enyhébb elbírálás alá tartozik. Másszóval módot akar nyújtani a kölcsönös megértésre azokkal, akik nem hajlandók megadni magukat a legelső szóra, mely a tekintélyt igénylő pártvezetőségtől származik. Szociáldemokratáink zavaros vezetősége részöl — szívesen ismerjük el — már az is engedmény, melyet a pártatlan tudomány azzal viszonz, hogy az ugynevezett erkölcsi törvényeknek mindössze szabályozó jelentőséget tulajdonít, pozitív jelentőséget pedig, olyat, mely a természettudományokban egyedül illetékes, számukra nem követel.

De ezt a szabályozó jelentőséget feltétlenül megköveteli a tudomány az erkölcsi, illetőleg társadalmi törvények számára. Annál jobban megköveteli, amennyiben a társadalmi rend és haladás fenntartói és vezetői különbség nélkül érzik, hogy megtagadása minden rend felbomlásával s a civilizáció bukásával járna együtt. Ilyen felbomlást hirdet pedig minden olyan tanítás, mely a tudományt pártosnak vallja, mely tehát egy és ugyanazon dologban a pártok száma szerint állónak vallja az igazságot. Ez a feladás megölje az iskolának. Ezért kell tiltakozni az iskola nevében minden olyan kísérlet ellen, mely az igazságot, a tudományt, a fizikai és erkölcsi törvényt lelkőné piedesztáljáról.

Mint hogy pedig sikerült a szociáldemokratáknak a közszemléket zavart támasztani s ez által az intézményekbe is bevinni a bizonytalanságot, melynek eredményeként vagy a lassu felbomlás, vagy a fejlődés alantas fokaira való

alkalmas régibb aljakat szalag vagy betétdíszszel, pánttal vagy zsinorozással kissé módosítani s ehhez elűtő színű frakkokat hordani. A frakkok hatását még emelik a csipkével átvont Mária Antoniettel-hajtókák és a strarsból vagy egyéb kőmitációiból készült diszombok. Az igen nagy kalapok mellett egészen apró virágból, pikkelyből vagy fémhimzésből összeállított parányi, karimánélküli sapkák divatosak, melyek csaknem eltűnnek a fűrtözött haj között. Egyedüli diszük a kócsag, mely kissé rézsut van bokréta szedve, vagy a paradicsommadár lengő hajlott farktolla. A kalapot nem viselők ezüst vagy aranyzalagot fűznek át görögösen a hajhullámok között s jobboldalt a tekercesekbe csavart hosszukás konty mellett kötik magas csokorba.

Kézitarsolyok helyett könnyű világosszínű tollmuffokat fognak hordani mely zacsokokkal elűtve, úgy, hogy a kéz mellett még a látszó, bonbonniére, zsebkendő és facon is elfér benne. Szintén tollból, csipkéből és szalagból készülnek azok az újfajtájú könnyed belépők, melyeket a színházba viszünk be magunkkal a belépő letévése után, s melyek hivatta vannak az érzékenyebbeket a gyakori huzat és légváltozás ellen megvédeni. Tavaly a fémmel kivert keleti csipkesálók helyettesítették őket, az idén pedig sokan a széles és puha hermelin vagy fehér róka-colliere-ke kedvelik jobban. Mindegyik igen szép a maga nemében és praktikus hivatottsága mellett még a kissé faniozott ruhákat is hordhatóvá teszi.

Vera Violetta.

visszaesés állhat elő, szükségesnek mutatkozik az iskolában azoknak az alapelveknek a megerősítését s a mainál fokozottabb művelését sürgetni, melyek a romboló irányzatok ellen a tudomány, az igazság, a törvény bástyáit védik s fajunk haladását biztosítják.

Ezek elseje az igaz karakterének összeállítása a hasznossági elv, a szociáldemokrata törtenelmi materiálizmus ellenében.

Másodika a család sértettségének védelme a perverzítást előmozdító szociálista és feminista törekvések ellen.

Harmadika a tulajdon védelme mindazon támadások ellenében, melyek akár a kommunizmus, akár a szociálizmus különböző iskolái részéről érték. A tulajdon a személyiség visszatérítése a javak terén. A tulajdon megszüntetése a személyiség értékét szintetné meg s vele mindazt az értéket, melyért érdemes végigélni ezt a munkával és gondnal terhes életet.

Ez a három pont nemcsak a társadalom szilárd alapja, hanem egyúttal az erkölcsi és értelmi rend olyan sarkalatos igazsága, melyet meg kell szerezni az iskolának. Sem egyikről, sem másiktól nem szölok ezuttal bővebben. Az elsőt, mint az iskola gerinczét, husz év óta fejtegetem, sürgetem, követelem ezen a helyen. A második és a harmadik méltó tárgya volna egy szociális kurzusnak a tanítóképző-intézetekben. Erről is volt már itt szó. Visszhangját is hallottuk illetékes helyről. A szociáldemokraták pártiskolájára a rend és haladás részéről ez volna az iskola nevében a méltó felelet.

Dr. Bokor József.

Az Országos Polgári Iskolai Egyesület válsága.

Egy év alatt másodszor ütött ki az egyesület válsága. A múlt év karácsonyi választmányi gyűlésén az a tisztikar mondott le, amely az egyesületet teremtette és tíz és fél évig vezette. Okul szolgált erre az a heves és a tárgyilagoságot nekülöző támadás, amelyet Donszky Lukács budafoki igazgató és a köréje csoportosultak e célra alapított Polgári Iskola című lapban indítottak.

Ezzel a vezetőség kedvét elvették, a vezérszeptől nemcsak visszalépett, de maga az elnök segített a válságot megoldani. Ő ajánlotta az új elnököt: dr. Ballagi Aladár egyetemi tanárt és országgyűlési képviselőt. Lád Károly, a volt elnök és tisztársai is még jelöltetni sem engedték magukat, avagy oly elhatározással mentek bele a kandidációba, hogy megválasztás esetén állásukról újból lemondanak.

Igy történt, hogy a júliusi pécsi közgyűlésen dr. Ballagi Aladárt elnöknek, Donszky Lukácsot szerkesztőnek és a velük tartókat ugyancsak nagy többséggel az egyesület vezetőül megválasztották. Azóta a Polgári Iskola is, célját betöltve, meghalt.

Azok vették át tehát az egyesület vezetését, akiket az egy év előtti válságot felidézők óhajtottak. Új emberek, más eszközökkel — és más taktikával fogtak neki az egyesületi munkának.

Első dolga volt az új vezetőségnek, az igazgatótanácsnak a munkaprogramot megállapítani. Kimondták, hogy az egységes hétosztályu polgári iskola eszméjét el nem ejtik ugyan, azt felszínen tartják, de, tekintettel a súlyos politikai helyzetre, egyelőre megelégesznek a polgári iskolának a népiskolal keretből novelláris uton való kivételével, a polgári iskola különálló típusának törvényhozásilag megállapításával és a Pedagógiumnak főiskolává fejlesztésével. Erre dr. Ballagi Aladár elnök vezetése mellett, szeptember 26-án az igazgató-tanács gróf Apponyi Albert minisztert és dr. Morlin Emil miniszteri tanácsost küldöttségileg is kérte. A miniszter kijelentette, hogy az új vezetőség kívánságait fontolóra veszi, tanácsosa pedig biztosította a küldöttséget, hogy minisztere intencióinak megfelelően, mindenkor igyekezni fog a polgári iskolai reform dolgában a kezdeményező lépéseket megtenni s azon reményének adott kifejezést, hogy ezzel kapcsolatban és ezeknek folyamánaképpen a polgári iskolák teljes reformja is mielőbb megvalósul.

Azóta a minisztérium és az egyesület vezetőségének helyzete nem változott. Gróf Apponyi miniszter s tanácsosa és dr. Ballagi elnök s tisztikara újabb az egyesület munkatervét illetőleg hivatalosan, avagy magánérinkezést nem folytatott. Ilyenről a Polgári Iskolai Közlöny nem tudósít. És mégis dr.

Ballagi Aladár, az igazgatóság legnagyobb meglepetésére, lemond az elnökségről, mert a minisztérium nem mutat polgári iskolai reform-tervei iránt jóakarót, mert, ha exponált elnöki helyét elhagyhatja, mint független, szabad ember sokkal jobban szolgálhatja az ügyet. A november 24-iki igazgató-tanácsi ülésen első sorban azzal indokolta az elnökségről való lemondását, hogy a minisztérium jóakarátának hiányát az mutatja, hogy a Pedagogium igazgatójának és polgári iskolai iskolafelügyelőnek nem az ő jelöltjeit nevezték ki. De ezen személyi és dr. Ballagi Aladár által politikailag kiszínezett indokokat az igazgató-tanács nem publikálta. Azóta dr. Ballagi Aladár sem említi, tisztársai sem hozakodnak elő velők.

De annál inkább emlegetik és dr. Ballagi Aladár a december 10-iki rendkívüli választmányi gyűlés alkalmával is hangoztatta, hogy mielőtt az elnökséget elvállalta, tájékozódott arra nézve, hogy illetékes helyen a polgári iskolák reformtervét, ezen vállalkozását támogatni fogják-e? És mivel erre nézve ígéretet kapott, vállalta el az elnökséget, most pedig ezen ígéretről mit sem akarnak tudni.

Az is bizonyos, hogy az egyesületnek egy év előtti válságát felidézők épp azzal nyerték meg a tagokat, mikor a polgári iskolán kívüli egyént, aktív politikust igyekeztek az elnöki székbe emelni, hogy a miniszterhez közel voltára — és nagy befolyására hivatkoztak. Most pedig ugyanazon elnök lemondásáért egyenesen a minisztert, a minisztériumot teszik felelőssé. Az egyesületet választásra viszik; a minisztérium, avagy dr. Ballagi mellett tart-e ki?

Minket mindig az ügy érdeme és nem a személyek érvényesülési akarása vezetett. Az ügy pedig azt kívánja, hogy az Országos Polgári Iskolai Egyesület, ezen, a tagok számára nézve is második tanár-ezres egyesület, a komoly munka és ne a személyi harcok színhelye legyen.

Ennélfogva sajnálattal látjuk az egyesület vezetőségének immár évenként megújuló válságát. A kullisszák mögé ugyan nem láthatunk, a szíveket és veséket nem vizsgálhatjuk. Kíváltk, mikor maga az egyesület igazgató-tanácsa titkolódzik. És ujabban nagyon is divatos körlevelekkel — és személyes kapcsolattal, ami tanügyi egyesületben szokatlan, a tagokat, a tanárikarokat és köröket befolyásolják.

Nem tartjuk ugyan valószínűnek, hogy oly tapasztalt és amellet óvatos politikus, mint gróf Apponyi miniszter, dr. Ballaginnal előre megígérte volna a polgári iskoláknak egy év leforgása alatt való reformálását. Ezen hitünkben az egyesület vezetőségének szeptember 26-iki tisztelgése, a miniszter és tanácsosának kijelentése is megerősít. A polgári iskolai ügyosztály pedig csupán a miniszter intencióinak megfelelőleg járhat el; ha a miniszter akarja, bizonyára a legnagyobb készséggel eléje terjeszti a polgári iskolai törvényt. Mindezek dacára az egyesület vezetősége a polgári iskolai tanárságot meghasonlásba kergeti. Az elnökön a minisztérium által ejtett sérelmet emleget.

Másrészt koczkarra teszi azt, ha az egyesület elnöke mellett és a minisztérium ellen nem demonstrál, hogy a polgári iskolai ügy és tanárság a képviselőházban jóindulatú és készséges szöszölőjét: dr. Ballagi Aladár országgyűlési képviselőt elveszti.

A középiskola.*)

Ma két intézménye van: a gimnázium és a reáliskola. Mindkettőnek nyolcz osztálya van. A gimnázium alsó osztályaiban a latin nyelven kívül körülbelül ugyanazon tananyagot öleli fel, mint a polgári iskola, mondjuk, tudományosabb módon. Növendékeit szintén a csonka elemiből, illetőleg IV. osztályából szedi. A növendék felvételénél megelégszik egy kis olvasás, írás és a számtanban a négy alapművelet egy kis tudásával. Olyannyira megelégszik, hogy még a tulajdonképeni középiskolai oktatáshoz foghat, 3—4 éven keresztül az előképzésre kell az időt pazarolnia. Hisz az előképzést elvégezhetné volna az elemi iskola V. és VI. osztálya kapcsolatosan a felső népiskolával, kevesebb költséggel.

Nincs gondoskodva arról, hogy a nem tudományos pályára való elem a gimnáziumba be se jut-

hasson. Ez az oka annak, hogy seregszámra hullanak ki belőle a növendékek, részint utolsó reményük azilumába, a polgári iskolába, részint az életbe proletároknak. Vajjon nem szánandó állapot-e az, hogy az I. osztályába felvett növendékeinek csak mintegy tízedrése éri el a VIII. osztályát? Vajjon mi szükség volt és van arra, hogy az alsóbb osztályokból ily kihullókat a megfelelő elem rovására sok odaváló elem más pályán fogja keresni, a gimnázium pedig nem lesz azon abnormális helyzeiben, hogy tanítványainak örökös rostálásával foglalkozzék, hanem anélkül, hogy csak egyetlen egy leendő polgárnak is keservet okozna, igazi feladatának élhet.

A nemzetiségi vidékeken nagy mizériája a gimnáziumnak a nyelvkuzelem. Hogy feleljen meg a tanár a középiskolai oktatásnak akkor, midőn a növendékek legnagyobb része a magyar nyelvben teljesen járatlan? Amellet, hogy a növendék a csonka elemiből a középiskolai oktatás céljához képest ugyis csekély ismeretet hoz magával, miképen taníthatja a tanár például a latin nyelvet az ismeretlen magyar nyelve segítségével, különösen a két legelső osztályban? Nemde ezen körülmény is egyik okát képezi azon tervbe vett intézkedéseknek, hogy a latin nyelv tanulása csak a III. osztályban, vagyis akkor vegye kezdetét, mire a növendék ugy a magyar beszédben, mint a nyelvtanban ahhoz már kellő alapot nyert? Ha pedig a latin nyelvet elsajátítására, mint tervbe van véve, a jelenlegi körülmények közt is elegendő leendő hat év, akkor az a jogosultság kiterjed a többi tárgyra nézve is, vagyis a leendő egységes középiskolának hat éves tanfolyamúvá kell átalakulnia. De lássuk ezt alább.

A gimnázium tanterve 40 év óta annyi változtatáson ment keresztül, hogy erről vaskos kötetet lehetne írni, de dűlőre máig sem jutottak vele. Tekintsük például a természettant. Ez a tantárgy a VII. és VIII. osztály anyaga. Így hát azon növendékek, akik a VI. vagy azon aluli osztályból kerülnek az életbe, e tantárgyból sem az elemiben, sem a gimnáziumban mit sem tanultak. Szegyenkezve kell állniok egy elemi VI. vagy egy polgári IV. osztályt végzett előtt. Vagy talán azért fosztatnak meg ezek e tárgyban legalább is az elemi ismeretektől, mert e tárgyat a VII. és VIII. osztályban matematikai alapon tanítják? A II., valamint a IV. osztályából kibukottakra nézve pedig ugyanazon állapotok forognak fenn, amelyek a polgári iskolánál már jelezve voltak.

Hiába keresi a gimnázium a bajt önmagában is. Hiába tatarozza, foltozgatja tantervét. Addig, amíg azt nem egy oly előképzettséget nyújtó tantervre alapítja, mint amily előképzettséggel a növendék a mai tanítóképzésbe lép, nem lesz belőle igazi középiskola.

A reáliskola ugyanazon bajokkal küzd, mint a gimnázium. Azon intézkedés, hogy növendékeit a latin nyelvben is nyerhetnek kiképzést, egyenlővé teszi a gimnáziummal. Feltéve, hogy a leendő középiskola, tehát a reáliskola is oly előkészültségű elemet nyerne, mint aminőről már szó volt (nevezetesen a felső népiskolából) a két intézet egyesítése nem járna nehézséggel, akár a gimnázium venné át a reáliskola a francia nyelvet, akár a reál amattól a görög nyelvet. Jelenlegi szervezetében azonban a reáliskola sem maradhat meg, nemcsak mert az elemi IV. osztályból épp oly gyatra előkészültségű éretlen anyagot nyer, mint a gimnázium, — minélfogva felveit növendékeit közül az érettség szintén mintegy 1/3-részt kénytelen kielejtezni. — hanem, mert a kielejtezés által a proletárok számát szaporítani szintén segítkezik.

Az egységes középiskola. Minthogy a leendő egységes középiskola is általános ismereteket nyújtó, de legmagasabb foku intézmény, nemzeti kulturánknak súlypontját alkotja. Az egységesítés helyes megoldásától függ társadalmi rettentő bajainknak orvoslása, a szellemi téren való áldatlan tultermelés, valamint a szülőknek gyermekeik jövője érdekében kifejtett aggodalomteljes harcának meg-

szünése. Helyes megoldásától függ az ugyanazon irányban való nevelésünknek a nemzeti érdekek, a kor igényei és a józan észszerűségnek megfelelő biztosítása a kezdő elemi iskolától fel az egyetemig. Mindezen feltételek és elvitáztatlanul szükséges követelmények pedig csak úgy valósíthatók meg, ha, mint már jelezve volt, a leendő egységes középiskola tantervét kapcsolatba hozzuk egy oly felsőbb fokú népiskola tantervével, amely a nálánál alsóbb fokú elemi iskola tantervével szintén kapcsolatban van.

Ha kimondjuk, hogy azon növendék, aki a tudományos pályára törekszik, csak a VI. elemi és a II. felső népiskolai végzettséggel léphessen a középiskolába, vajjon a tervezett hat évfolyamu egységes középiskolában elvégezheti-e a tananyagot oly mértékben, mint eddig azt nyolcz év alatt végezte? — Igenis el. Sőt alaposabban és nagyobb terjedelemben. Mert ez esetben a középiskola 1. oly elemet nyer, melynek akarata is, tehetsége is van a tanulásra, tehát ugy a tanár működése, mint a növendék haladása könnyebb és intenzívebb; 2. mert a növendék (latin és francia nyelvet kivéve) minden tantárgyban befejezett egészet képező oly terjedelmű ismeretkört hoz magával, hogy a középiskola, ahelyett, hogy 3—4 évig a szükséges alappozással legyen kénytelen vesztegetni, a tulajdonképeni középiskolai oktatáshoz már az I-ső évfolyamában hozzáfoghat.

Tekintve, hogy a hat évfolyamú tervezett középiskola, amennyiben az elemi V—VI. és a felső népiskola I—II. osztályát szolgálatba állítjuk, a jelenlegi 8 évből 2 évet nemcsak hogy nem veszít, (csak látszólag veszít) hanem a céljának 2 évet inkább nyer s tekintve, hogy növendékei oly előkészültségűek, hogy az egységesítő tanterv követelményeinek teljes mértékben megfelelni képesek, a felső osztályaiban is feleslegessé válik bármiféle furkáció.

Ha gondoskodunk arról, hogy a középiskola kapuját a növendék csak felső népiskolai végzettséggel léphesse át, akkor egy 14 éves ifju, kivált, ha nem valami jó tehetség, de a szülő is jól meg fogja fontolni, belépjen-e a középiskolába, hogy azt csak 20 éves korában végezze, vagy pedig oly pályára lépjen, amelyre a felső népiskola utasítja. Annyi bizonyos, hogy a középiskolát a mai számnál kevesebb selejtes elem éri el. Akik pedig bejutnak, mint már kimutatva volt, az idegen nyelveket kivéve, hoznak annyi tudást, amennyit csak a mai középiskola IV. osztálya nyújthat, s amennyiben a bejutottakra nézve az igazi középiskolai oktatás 4 év helyett 6 évre fog kiterjedni, lehet-e szó tulterhelésről? A 2 évvel hosszabb idő nyeresége mindenesetre kárpótolni fogja a látszólagos 2 évi veszteséget még az idegennyelvek elsajátításában is.

Ha a leendő középiskolába való felvételt a felső népiskolai végzettség feltételeihez kötjük, nem lesz tultermelés, következképp tultermelés sem. Viszont azon nézet, hogy így talán a középiskola növendékeinek száma annyira meggyűrűlne, hogy a termelés elégtelenségét eredményezné, a mai kor előrehaladottsága folytán teljesen alaptalan.

A tultermelés ténye mai tanügyi rendszerünk, jobban mondva rendszertelenségünk folytán nemcsak a középiskolában forog fenn, hanem megvan az a szakiskolákban, sőt az egyetemen is. Mely, elszomorító példa annak az 1000 okleveles állásnélküli tanítónőnek a helyzete, akik oly keserves módon tengetik nyomoruságos életüket? Vagy hány nagyreményű jogvégzett egyén nem találván tisztességes keresetet, letört az élet mezéjén? ! Az ily abnormális állapotok is elég indokot képeznek arra, hogy a tultermelésnek már a középiskolában véget vessünk azért is, hogy a szakiskolák és az egyetemek se kerüljenek tultermelő helyzetbe. Ezt pedig a középiskolának csakis 6 évfolyamúvételével a felső népiskola fölé helyezéseével és vele kapcsolatba hozatalával érhetjük el.

Ebből kifolyólag természetes követelmény annak tüzetes megállapítása is, hogy az általános képzést nyújtó intézetek fokozataik szerint, mely pályákra és mely szakiskolákra adhatnak jogosítványt. Az elemi népiskola VI. osztálya például jogosíthat hivatalosolgai-, levélhordói-, vasutói- és más ezekhez hasonló állásokra és felépést adhat az alsófokú ipar- és kereskedelmi (ami nincs) alsófokú bányász-

* Lásd az Egyetértés deczember 1. számában a Reformkérdések, s a deczember 8-ban a Polgári iskola című cikket.

stb. és a felső népiskolába. A felső népiskolának meghagyandók a postai-, vasuti-, pénzügyi-altiszti valamint az állami és törvényhatósági irodákban beosztott díjnoki helyekre szervezendő iroda-altiszti állások és (a tanítóképzést kivéve, erről alább) azon iskolák, (például felsőkereskedelmi iskola érettségi vizsga nélkül, technológia stb.) melyekre eddig a polgári iskola vagy a gimnázium és reáliskola IV. osztálya képesített. Az egységes középiskola alsó tagozatának, álljon e tagozat akár három, akár négy évi tanfolyamból, maradnak a telekkönyvi, irodatiszti és hasonló állások, a VI. osztályának pedig azok, amelyekre eddig az érettségi vizsga adott bizonyítványt. A 6 évfolyamu középiskolával az életpályákról így gondoskodva, az iskolai tultermelés csökkentése azzal is, és pedig a tanszabadság megsértése nélkül, könnyen eszközölhető, ha a statisztika segítségére időről-időre megállapítatik, mekkora létszám legyen a középiskolába felvehető. Annyi bizonyos, hogy a statisztika igénybevétele nélkül is a mai számnál kevesebb leendő jogász, de több a technikus.

Ha az egységes középiskola a felső népiskola fölé és ezzel tanulmányi kapcsolatba helyeztetik, megszűnik a mai háromféle középiskolában való válogatás. A mai polgári iskola az erőltetett koordinálás folytán a gimnázium vagy reálból kilépő gyengébb tehetségű növendékeknek valóságos azilumát képezi, ami a felső népiskolai intézmény által szintén meg fog szűnni, mert az ily növendékek, amennyiben a felső népiskolát már végezték, vagy valamely szakiskola, vagy valamely életpálya választására vannak utalva. Ez intézkedéssel egyúttal sok szülő azon — ugyszólván — oktalan törekvésének, hogy bár gyenge tehetségű gyermekét valahogy, de bárhogyan, de minden áron a mai háromféle középiskola valamelyikén (mert a polgári iskola a felsőkereskedelmiével egyúttal szintén annak tekinthető) átcsusztagassa, a tanszabadság megsértése nélkül gát vettetik, másrészt, mivel a leendő egységes középiskola a meglévő középiskolák összes tananyagát tanterveibe veszi, tehát a végbizonyítványa minden pályára utat nyit, csak a pályatévésztettek számát nemcsak hogy csökkentjük, de meg is szüntetjük.

Ha a leendő középiskolát 8 évfolyamúvá meghagyva a mai polgári iskola megbolygatása nélkül csak az elemi iskola VI. osztályával hozzuk kapcsolatba, újra tápot adunk azon reakcionárius állapotnak, amelyekről már szó volt. Ha pedig a nemzetiségi vidékekre is kitekintünk, a jelenlegi középiskola működését, különösen a hazafias nevelés szempontjából valóságos vergődésnek minősíthetjük. Nem győren merültek fel esetek, hogy nemzetiségi vidéken a falusi elemi iskola VI. osztályából 12—13 éves életkorú, például szerb növendék a gimnáziumba a magyar nyelvben való járatlansága miatt nem vétetett fel, hanem, hogy oda a jövő évre felvételtessék, a magyar nyelvben való elégséges ismeret elsajátítása végett, — szülőföldjén nem lévén elemi V—VI. osztály — az elemi iskola IV. osztályába utasított, a növendék pedig ennek újra elvégzése után nem a középiskolába került, hanem életkorának előrehaladottsága folytán az ugyanott székelő polgári iskolának esett martalékkul. Képzeltető-e, hogy az ily elemiből idővel meglegedett és hasznavehető egyéneket nyer az állam?

Fordultak elő oly esetek is, hogy a gimnáziumban, mert hát az intézetet még is csak be kell népesíteni, a magyar nyelv nem tudásának ellenére is felvett nemzetiségi növendékek a magyar nyelv megtanulására való szorításuk miatt oly hazaelenes agitációt fejtettek ki, hogy ez az ok az intézetből való eltávolításukat vonta maga után. Az ilyeneknek egy része szintén a polgári iskolába menekül, a másik része valamely másik gimnázium vagy reáliskolánál próbál szerencsét, a harmadik része megy világgá, hogy idővel felsapjanak hazaelenes agitátoroknak, nem is szólva amaz ádázokról, kik a középiskolán meghunyászkodva gázolnak át.

Az ily elszomorító esetek is elég bizonyítékok arra, hogy hazánk tanügyének szervezetét az egy nyelvet beszélő nemzetek tanügyének szervezetével, legyen az akár német, akár francia, egy kaptafára verni nem lehet, hanem igenis gondoskodnunk kell arról, hogy a hazaelenes mótely a középiskolát meg ne fertőzhesse, amit pedig ismét csak úgy érhetünk el, ha a felső népiskolát a középiskolának szolgálá-

tába állítjuk, illetőleg, ha az elemi- és középiskola közé beékeljük. Ez esetben a felső népiskola a nemzetiségi agitációra való hajlamot, a hazafiatlanságot, a magyar történelemnek másodizben való tanítása alkalmából (előzőleg az elemi iskola V. és VI. osztályokban már tanítva volt) még a középiskolába jutás előtt vagy megtöri, vagy az illetőt a középiskolába való felvételre egyszerűen nem ajánlja.

Hogy a felső népiskolának az elemi- és középiskola közé való beékelése mennyire fontos és szükséges, különösen a nemzetiségi vidékeken, kitűnik még abból, hogy: a felső népiskola 1. a magyar nyelvben oly mértékű képzést nyújt, hogy a középiskolában nyelvküzdelem fenn nem foroghat; 2. amennyiben a szülők látják és tudják, hogy a középiskolába szánt gyermekeiknek az elemi iskolán túl még utjában áll a felső népiskola, a magyar nyelv megtanulását, ahelyett, hogy állást foglalnának ellene, különösen akkor, ha a felső népiskola tisztán állami jellegű leendő, — akarva nem akarva — maguk fogják szorgalmazni. Ez által pedig az elemi iskola V. és VI. osztályainak munkáját is, amennyiben a középiskola nem szedheti el előle a jobb tanuló elemet, fontosabbá és tartalmasabbá teszszük.

Az eddig említett okokból eléggé világos, hogy a leendő egységes középiskola kérdését hazánk bármely érdekeinek megfelelőleg csak úgy oldhatjuk meg áldásosan, ha alapjául az eddig csak papíron törvényesített felső népiskolát építjük meg. Ha ez az elv érvényesül, ez az alkotás tanügypolitikai szempontból magyar államiságunk érdekében óriási horderejű leendő, különösen akkor, ha kimondjuk, hogy felső népiskolát csak az állam állíthat fel és tarthat fenn. Ennek ellenzésére se a felekezettek, se a nemzetiségek nem formálhatnak jogosultságot, annyival kevésbé, mert ez az intézet tulajdonképpen nincs meg, tehát az állam azt se a felekezettől, se a nemzetiségektől el nem veheti, minélfogva az államot, mint iskolafentartót, annak létesítésében mi sem gátolhatja. Másrészt pedig, ha a felső népiskolai intézményt a jelzett célból tisztán államivá teszszük, a felállítás pillanatában megszűnik az iskolák általános államosítása iránti harc, mert ez az iskola a közvéleményt az általános államosításra egymagában és önkénytelenül is megérleli.

Ha gondoskodunk arról, hogy a középiskolába az eddig hangoztatott elvek szerint csak a megfelelő, a tiszta elemi jusson be, az eddigiehez mérten megváltozik, helyes mederbe jut az iskola egész belélete. Mert a növendékek előzőleg átmenően a középiskolába szánt nevelésen, a középiskolába jutva, a tanulást nem kényszernek, hanem hivatásnak fogják tekinteni. Megleendő a kellő szorgalom, a tudásvágy, az erőltetésnélküli jó fegyelem. Megszűnik a tanártól való félelem s a tanár iránti ellenszenv. Meghosszul a tanár iránti tisztelést és szeretetet, viszont a tanárok részéről a humánus, az atyai bánásmód. A tanár a növendékben leendő tisztviselőtársát fogja látni, hivatására büszke leendő, lelkesültsége csak fokozódni fog, tehát, hogy a tanulmányi előmenetel a szigorú megrendszabályozások nélkül is a mainál sokkal eredményesebb leendő és hogy ifjaink a külföldi egyetemeken is a magyar haza dicsőségére válnak, bizonyára be fog következni.

Összegezve az eddigieket: 1. Az elemi iskola mind a hat osztályának elvégzését tegyük kötelezővé a haza minden lakosára nézve; 2. a polgári iskolai intézményt alakítsuk át 2 éves tanfolyamu felső népiskolává s az elemi iskolával való hézagatlan tanulmányi kapcsolatot hagyjuk meg; 3. az egységes középiskolát szervezzük 6 évfolyamúvá és hozzuk hézagatlan tanulmányi kapcsolatba a felső népiskolával. Ezen átalakítás magyar államiságunk képesítésének és megszilárdításának egyik féalapfeltétele.

Paulini Károly.

Tanügyi hírek.

Érdekes pénzügyi művelet. Alig alakult meg, máris érdekes és messzevágó pénzügyi művelettel foglalkozik az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület. A művelet eszméjét Ember Károly terjesztette az országos katolikus tanügyi tanács elé. Arról van szó, hogy a róm. kat. püspöki, káptalani, szeminárium és szerzetesrendi javaknak és az egyes egyházmegyeyi főhatóságok alatt álló hitközségek tulajdonát

képező ingatlanoknak egységes biztosítása egy biztosító intézetnél eszközöltessék.

Ennek az egységes biztosításnak, mint a Népnevelő igen okosan kifejté, egyelőre megmérhetetlen haszna van. Ha pusztán az anyagi hasznot magát tekintjük is, az egy biztosító intézetnél való biztosítás révén, óriási megtakarításokat lehet elérni. Az így megtakarított összeggel pedig nagyon könnyen meg lehetne valósítani a katolikus hitélet és iskolaügyi megszilárdításának nagy céljait, melynek erkölcsi jelentősége abban is jelentkezik, hogy a katolikus javak egységének és megbonthatatlanságának záloga gyanánt tekinthető. Az előzőleg elsorolt javak mind biztosítva vannak szétszórva különféle biztosító intézeteknél. Ezeknek a biztosítása után évenként legalább 2,000,000 koronát fizetnek ki tulajdonosaik, anélkül, hogy abból valamit visszakapnának. Ha a kat. hatóságok a szó alatti eszmét megvalósítanák, évenként legalább 15 százalékát kapnák vissza a befizetett biztosítási díjaknak, ami ebben az esetben 300,000 koronát tenne ki. Hogy ilyen minden újabb megterheletés nélkül előálló évi jövedelemből lehetne sokat tenni, azt mindenki könnyen átláthatja. A Tanügyi Tanács egyhangú lelkesedéssel hallgatta végig s tette magáévá az eszmével kapcsolatos azon javaslatot, hogy ez az ügy megvalósítása és az a körül szükségesnek mutatkozó kiviteli részletek, szóval, további eljárás céljából az Országos Kat. Magyar Iskolaegyesülethez tétessék át, s kijelentette, illetőleg határozatilag kimondotta, hogy a maga részéről is minden lehető el fog követni az eszme megvalósítása érdekében.

Országos katolikus magyar iskolaegyesület megalakulásáról már volt szó lapunkban. Ezuttal bemutatjuk az egyesület alapszabályainak főbb pontjait. Az egyesület célja a keresztény magyar népnevelés előmozdítása, iskolák alapítása és segélyezése, valamint a keresztény műveltség terjesztése a család és az iskola által. Az egyesület céljainak elérésére szolgálnak: a) Katolikus iskolák, menedékházak, elemi iskolák, tanító- és tanítónőképítő intézetek alapítása és segélyezése, az ifjúság hazafias nevelésével foglalkozó férfi és női szervezetek támogatása. b) Pénzerejéhez képest, katolikus népoktatási intézetek számára építési kölcsönök és engedélyez 40 évi törlesztésre; de az összes évi teher a tőke 4% százalékát meg nem haladhatja. c) Katolikus gazdasági és ipari ismétlő iskolák, szakiskolák alapítása és támogatása. d) Ifjúsági egyesületek szervezése; felnőttek oktatására tanfolyamok rendezése. e) Az egyesület feladatával összefüggő gyűlések tartása Budapesten és vándorgyűlések a vidéken. f) Folyóiratok, röpiratok, közhasznú ifjúsági iratok terjesztése, iskolai könyvtárak alapítása, vagy a meglévők támogatása. g) A vallásos és hazafias szellemben működő kiváló tanférriak jutalmazása. Az egyesület tagja lehet: Mindkét nembeli katolikus hívő. Minden rendes tag évenként legalább 1 koronát, vagy egyszerű smindenkorra 25 koronát fizet az egylet pénztárába ezenkívül az egyesületet töle telhetőleg erkölcsi támogatásban is részesíti. Alapítótag az, aki 400 koronát, pártfogó tag, aki 100 koronát és pártoló tagja az egyesületnek, aki 50 koronát ajándékoz az egyesület céljaira. Az adományok: „Országos Magyar Katolikus Iskola-Egyesület” címén, Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. szám alá küldendők.

Zsazsa az iskolában. Egy jóindulatú „tanügyi bácsi” elkeseredett azon a témán, hogy a főváros dédelgetett kedvence tulipán ide, gyűrűvásár oda hátat fordít nemcsak a fővárosi színházaknak, hanem az egész nagy Magyarországnak és kimegy Németországba szerencsét próbálni. A hálátlan! Ez a téma eszébe juttatja a jószívű tanügyi bácsinak azt a tanítókisasszonyt, aki életét Isten háta mögötti tót, vagy oláh faluban éli le a magyar nyelvért, a magyar szellemért, a magyar kulturáért, kinek élete csupa önfeláldozás és tömérdék nélkülözés után a változtathatatlanban való megnyugvás. Igaza van a tanügyi bácsinak. Ez a két kép siralmas ellentét. De mért nem önti ki szívének baját versben, deklamációra való prózában, regényben vagy novellában, vagy éppen sorsdrámában? Hogy sirtunk, vagy kacagtunk volna vele együtt. De mért csinált a témából vezércikket olyan helyen, honnan az ország mind a harmincezer tanítója meghallja? Mit akart elérni vele? Azt-e, hogy Zsazsa hamut hint fejére

és alkonyatra valamelyik oláh faluba tér vissza fáták tanítójának? Vagy azt remélte, hogy szegény tanítónk önértékét növeli, kik nemes missziójukat végig megharcolták, nem úgy, mint a hűtlen Zsazsa? Dehogyan tér Zsazsa valaha oláh faluba tanítani! Dehogyan nő az önértéke az istenadta tanítónknak, különösen azoknak, akiknek csak diplomájuk van, oláh vagy tót falujuk pedig nincs. Tízet teszünk egyre, hogy a szegény tanítónk különbség nélkül otthagynák az oláh falut, ha egy hosszú életen át mindig várt, mindig álmodott tündér megjelennek nekik s elhozná őket ide a székesfővárosba — Zsazsának. Ha pedig ez a nagyobb valószínűség, mit ért el a fogékony keblű taniügyi bácsi „primadonna és tanítónő” cikkével?

A rovatvezető üzenetei.

D. B. A. Budapest. A szociális pedagógiáról szóló cikk hü fotografiája annak a zavaros felfogásnak, mely a nagy tömegben a szocializmusról, a pedagógiáról s a kettőnek kapcsolatáról alakuloban van, s keresi az értelmes magyarázatot. Az ön cikke jobban megközelíti ugyan ezt a célt, mint akárhány füzet, illetőleg folyóiratbeli értekezés, mely eddig tudomásunkra jutott, mégis szükségesnek tartjuk bevárni ebbeli nézeteinek rendezését, mely alkalommal — kérjük — keressen fel bennünket. Ez a cikk csak szaporítaná a félreértések számát.

K. M. A. nyugdíjtvényre vonatkozó cikket elfogadjuk s minél előbb közzéteszük.

Sz. K. Budapest. A már elfogadottakkal is várunk kell, így maérkezett cikkének egy hónapon belül alig adhatnánk helyet. Inkább megteszük azt, amire kért bennünket.

S. G. Ujpest. A régi cikk csodálatosképen változatlan visszakerült hozzánk. Mitevők legyünk velé?

SAKK.

Rovatvezető: **Gajdos János.**

147. számú játszma.

Játszották Londonban az „Angol sakkszövetség” versenyén, 1907. augusztus havában.

Philidori védelem.

Világos:	Sötét:
Barlow	Loman
1. e2—e4	e7—e5
2. Hg1—f3	d7—d6
3. d2—d4	Hg8—f6

Morphy idejében igen kedvelt volt 3. . . . 17—f5 cselszerű védelem, míg napjainkban általában 3. . . . Hb8—d7-tel törőjétekra törekednek, ami különben a tett lépéssel is elérhető.

4. Hb1—c3
4. d4×e5, Hf6×e4 stb. természetesen csak kiegyenlítésre vezet.

4.	Hb8—d7
5. Ff1—c4	Ff8—e7
6. 0—0	0—0
7. Fc1—g5

Egyszerűbb volt azonnal 7. Fc1—e3.

7.	c7—c6
8. Vd1—e2	h7—h6
9. Fg5—e3	b7—b5
10. d4×e5	d6×e5
11. Fc4—b3

Valamivel jobb volt 11. Fc4—d3.

11.	Vd8—c7
-------------	--------

Most 11. . . . b5—b4, kapcsotban 12. . . . Hf6×c4-el nem nyerne semmit 13. Fc3×h6 miatt.

12. Ba1—d1	a7—a5
13. a2—a4

Biztosabb volt a 13. a2—a3.

13.	b5—b4
14. Hc3—b1	Hf6×e4
15. Fe3—d4

A hadállás egyszerre bonyolult lett; most 15. Fe3×h6 nem igen ajánlatos, mivel 15. . . . He4—c5-re világosnak menteni kell Fh6-ot és arra 16. . . . He5×b3 után Fc8—a6 fenyegetés megmaradna.

15.	e5×d4
16. Ve2×e4	Hd7—c5
17. Ve4×d4	He5×b3
18. a2×b3	Fc8—e6
19. Hb1—d2	Fe7—f6

Sötét előnyösebb állása szembeötlő.

20. Vd4—c5	Ff6×b3
21. Hd2—e4	Fe6×b3
22. Bd1—d6

Ha 22. Bd1—b1, úgy egyszerűen 22. . . . Fb3—d5.

22.	Fb3×a4
23. Bf1—b1	Fb2—c3
24. Bb1—c1	Ba8—d8
25. Hf3—h4

Világos el hagyta szedni vezérszárnyai gyalogjait minden ellenérték nélkül, most tehát már a menthetőre kellene gondolni. A tett lépésre el van veszve, míg 25. Bd6×d8, Bf8×d8, 26. He4×c3, b4×c3, 30. Vc5×c3 után még volna némi kilátás a játszma tartására.

25.	Bd8×d6
26. He4×d6	Vc7—e7
27. Hh4—f5	Ve7—g5
28. Bc1—f1	Fa4—c2
29. h2—h4	Vg5—f6
30. Hf5—e3	Fc2—b3
31. Hd6—e4	Vf6—d4

Sötét partija könnyen játszódik, világos bátran föladhathatna.

32. Vc5×c6	Bf8—d8
33. He3—f5	Vd4—e5
34. He4—d6	Fb3—e6
35. Vc6—c7	Bd8—d7
36. Hf5—e7†	Kg8—h7
37. Vc7—b8	Bd7×c7
öladja.

148. számú játszma.

Játszották Uj-Zeelandon az aucklandi versenyen 1907. őszén.

Spanyol játék.

Világos:	Sötét:
Gifford	Crackenthorp
1. e2—e4	e7—e5
2. Hg1—f3	Hb8—c6
3. Ff1—b5	f7—f5
4. Vd1—e2

Élénk játékra vezet 4. d2—d4 vagy 4. Hb1—c3, míg a bonyodalmak elkerülésére legbiztosabb folytatás 4. d2—d3.

A teória itt 4. . . . f5×e4 5. Fb5×c6, d7×c6 6. Ve2×e4, Ff8—d6 7. Hf3×c5, Hg8—f6 stb.-vel folytatja. A játszmaiban előforduló változatot Schlechter ajánlotta.

5. d2—d4	f5×e4
6. Fb5×c6†	b7×c6
7. Ve2×e4	Hg8—f6

A gyalogvesztés nem kerülhető el, érte azonban sötét kitünő játékot kap.

8. Ve4×c6†	Fc8—d7
9. Vc6—c4	e5—c4
10. Hf3—d2	d6—d5
11. Vc4—c3	Ff8—d6
12. 0—0	0—0

Sötét jól kifejlődött, ellenben világosnak minden tisztje be van zárva; ilyen állás fölér egy gyalog hátránnyal.

13. h2—h3	Kg8—h8
14. Bf1—e1	Hf6—h5

Sötét kihasználva előnyét, erős támadást indít a védetlen király ellen.

15. Hd2—f1	Vd8—h4
16. Fc1—c3	Bf8—f6
17. Vc3—d2	Fc8×h3!

A támadás tulerős, világosnak nincs védelme.

18. Hf1—g3	Hh5×g3
19. Fe3—g5	Vh4—g4
20. g2×h3	Hg3—e2††
21. Kg1—f1	Bf6×f2†!

Mint látható, messze idegenben ismeretlen játékok is tudnak csinosat produkálni. Sötét rohamosan fényes győzelmet arat s ez csakis a megnyitó lépésekre vezethető vissza, amikor világos gyalognyeresre indult.

22. Kf1×f2	Vg4—f3† matt.
------------	---------------

149. számú játszma.

Játszották Párisban tanácskozás utján 1907. október havában.

Dán-csel.

Világos:	Sötét:
Janowski és Wyse B.	Marshall és br. Laforie
1. e2—e4	e7—e5
2. d2—d4	c5×d4
3. c2—c3	d4×c3
4. Ff1—c4	c3×b2
5. Fc1—b2	Hg8—f6
6. Hg1—f3	d7—d5!

Ezen veszélyes cseljátekban a sötét tábor védekezése igen szellemes. E lépés célja lehetetlenné tenni a c4-futár hatását.

7. e4×d5	Ff8—b4†
8. Hb1—c3	Vd8—e7†
9. Fc4—e2	Hf6—e4
10. Ba1—c1	0—0
10.	Ve7—c5-re következnek 11. 0—0.
He4×c3. 12. Fb2×c3, Fb4×c3. 13. Vd1—d3 stb.	
11. 0—0	He4×c3
12. Bc1×c3

Világos a támadás megtarthatásáért többre becsüli a futárt, mint a bástyát.

12.	Fb4×c3
13. Fb2×c3	Hb8—d7
14. Bf1—e1	Hd7—f6
15. Fe2—d3	Ve7—d8
16. Be1—c5!

Világos állandóan támadásra törekszik. E játszma egyébként is rendkívül gazdag bonyodalmakban és érdekes fordulatokban.

16.	Bf8—e8
17. Be5—g5	h7—h6
18. Bg5—g3	Hf6—h5
19. Fd3—c2

Világos a második minőség leadásával is komplikálja a játékot. A két futár most iszonyu erőt fejt ki az ellenséges királyállásra. Érdekes, de nem volna kielégítő a következő folytatás: 19. Fd3—h7†, Kg8×h7. 20. Hf3—g5†, Kh7—g6! 21. Hg5—e6†, Hh5×g3. 22. He6×d8, Hg3—e2†. 23. Kg1—f1, He2×c3 és sötétnek anyagi tulsúlyával nyerni kell.

19.	Hh5×g3
20. h2×g3	f7—f5
21. g3—g4	Be8—e4!
22. Hf3—e5!

Csakis ily módon lehet a támadást föntartani; mint Janowski kimutatta, 22. Fc2×e4, f5×e4. 23. Vd1—d4, Vd8—c7. 24. Hf3—e5, Fc8—d7. 24. Vd4×e4, Ba8—e8. 26. Ve4—c4, c7—c6! után sötétnek nyerni kell.

22.	Vd8—g5
23. d5—d6	c7×d6
24. Vd1×d6	Vg5—c1†
25. Fc2—d1	Be4×e5

Nincs más; 25. Vc1×c3-ra nyerne 26. Fd1—b3† stb.

26. Fc3×e5	Kg8—h7
27. Kg1—h2	Fc8—e6!

27. Vc1—c6-ra 28. Vd6—e7, Vc6—d7 29. Ve7—f8 után világos nyerne. A tett lépés az egyedüli kielégítő, amire azután a játszmat itt döntetlennek nyilvánították és közösen elemezték, a legjobb folytatások mellett ezen állásból tényleg csak remist tudtak kihozni.

IRODALOM.

* **Uj Idők.** (Szerkeszti Herczeg Ferencz.) A jubiléus Kiss József néhány újabb költeményét közli az e heti szám. Ezenkívül cikk foglalkozik a költő negyven esztendő jubileumával s egy kép otthonában mutatja be. Novellát az új számba Bársony István és Szomaházy István írtak, cikket Cholnoky Viktor és dr. Farkas Pál. Az illusztrációk közt van több kép a Mücsarnok téli tárlatából, Ujváry Ignác kiállításából, továbbá az elhalt és az új svéd király, Dessewify Sándor püspök, stb. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévenként négy korona.

* **Psychopathia Sexualis.** A legnépszerűbb és legáltalánosabban ismert könyvek egyike, Krafft-Ebing Psychopathia Sexualis-a, a tizenkettedik német kiadásból most jelent meg magyarul. Alig van a világirodalomban ismertebb és népszerűbb tudományos munka. És méltán. A manapság annyira aktuális kérdés tudományos ismeretébe könnyen érhető módon vezet be tudós szerzője. Rendkívül gazdag gyakorlati példatárrel világítja meg a szexuális élet rendellenességeit. Az élet szolgáltatta példák sokaságát regényíróhoz méltó érdekességgel csoportosítja, hogy levezesse belőlük a maga tudományos elméletét. Módszerének e könnyen áttetszősége szerezte meg bizonyára a munka világirodalmi népszerűségét. És bizonyára szüksége van a művelt embernek ezekre okulásul és tanulságnak. Az új magyar kiadás Kostyál Jenőnél jelent meg és minden könyvkereskedésben 12 koronáért megszerezhető.

* **A régi mesterek.** Erdely Aladár lefordította Fromentin Eugéne híres, nagy művészettörténeti tanulmányát, amelyben a neves francia műkritikus, festő és regényíró a belga és németalföldi nagy mesterek művészetét ismerteti és taglalja. Maga is festő lévén, rendkívül értékes intimitásokat lát meg a nagy mesterek műveiben s tapasztalatait, fölfedezéseit, gondolatait ritka színesen, megkapó érdekességgel mondja el. Ritka műtörténelmi munka a Fromentin könyve. Megállapításai, konkluziói nem mindig döntően igazak, de az az ut, amelyen odáig ér, a legérdekesebb s néha igazán megdöbbentően új látásokkal teljes. Erdely Aladár nemcsak érdemes munkát végzett, amikor a kitünő francia szerző munkáját átültette, de lekötözte a magyar művelt olvasóközönséget, melynek kezébe egy lekötően érdekes, szépségesen gazdag könyvet adott. Az igen csinosan kiállított könyv ára 6 korona. A csinos, izléses könyvdisz Helbing Ferenczet dicséri.

* **Nagy Imre versel.** Az irodalom fórumain, illetőleg az élet legujabb emporiumain: a kávéházakban, ijesztő tömeggel jelennek meg a fiatalok, akik kifilozofált esztétikájukkal és felhabzolt, de meg nem emésztett nyugati kultúrájukkal, mellbevágó értelmetlenséggel törnek a mit sem sejtő olvasó publikumra. Ebben a tülekedésben és transzparenciákkal reklámozott feltűnési kísérletezésben jól esik a Nagy Imre szerény, klikkmentes és magányos kopogtatása. A Dekadence affektáltjai között jól esik az a gögös szerénység és igézetes izoláltság, melylyel Nagy Imre a maga poémait asztalunkra lopta. Amit ad, az őszinte, leplezetlen bevallása mindazoknak a hatásoknak, melyek elől egy rezonáló, fejlődő lélek elzárkózni nem tud. Jórészt külső hatásokról esik itt szó természetesen, melyek előtt jóformán csak a formák hódolnak meg, de nem a belső ritmus, mely az összegezett versekben mégis egy intranzigens poéta-jellem önmagát, keresését illusztrálja. A dy Endre hatásának nyílt bevallása jóízűre vall, valamint megértésre a poézis elemeinek hierarchiája iránt. Az a finomult izlés és kultur-törekvés pedig, melylyel Nagy Imre témáit nézi, sőt meglátja, a hang, melyet mindig a maga regiszteréből igyekszik adni egy vérbeli és minden ízében modern poétalélek megnyilatkozását kíséri. Igézetet ad, mely azonban beváltással kezdődik. Olyan kezdet, melyet sokan végnek is hiába álmodtak. —lle.

* **Jegyzői zsebnaptár.** A községi és körjegyzők zsebnaptára 1908. évi IV-ik évfolyama Pósch Mihály nagybarátfalui körjegyző szerkesztésében és kiadásában már elhagyta a sajtót. A nagy gondos és körültekintéssel összeállított zsebnaptár gyakorlati életből merített ismereteknek valóságos kis tárháza s a jegyzőknek teendőik szövevényes hálózatában majdnem nélkülözhetetlen. A naptár csinos és izléses kiállításban és zsebben hordozható alakban a Községi nyomda előállításában jelent meg. Megrendelhető a szerzőnél Nagybarátfalun (Győrmege). 2 korona 35 fillér beküldése ellenében díjmentesen szállítatik.

* **Rousseau: „Vallomásaim.”** A XVIII. század egyik legnagyobb szellemének, Rousseau-nak világhírű „Confessions”-a, mely tudvalevőleg csak Rousseau halála után jelent meg, most két vastkos kötetben a magyar közönségnek is közkincsévé válik Bogdánfy Ödön fordításában. Bogdánfy Ödön lelkiismeretes, gondos és művészi fordítása az eredetinek szépségeit hiven adja vissza, úgy hogy a világhírű könyv Rousseau poézisének minden bájjával kerül a magyar közönség elé. A majdnem 45 ívre rugó két kötet a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg s 8 koronáért minden könyvkereskedésben kapható.

* **Petőfi — világnyelven.** Az esperanto nemzetközi nyelv terjesztésére alakult Magyarországi Esperantisták Egyesületének kiadásában megjelenő Esperanta Universala Biblioteko 4-ik füzeté most jelent meg. „Petőfi-kajero” a címe s a legnagyobb magyar lírikusnak legismertebb verseit közli sikerült áttételben. A fordítók: Marich Agost elnök, dr. Fiedler és Rajczy a Nemzeti dal-t, a Szeptember végén-t s más szép áttüzetést nyújtanak az egész földkerekségen található olvasóknak. A füzet ára 30 fillér s kapható a „La verda standardo” kiadóhivatalában: Budapest, IX., Üllői-ut 59. sz.

* **Karácsony az égben.** Ily címmel bájós kis karácsonyi játék jelent meg a Szent István-Társulat kiadásában, mely kiválóan zárdák és nevelőintézetek számára készült. A szerző, aki Astervid álnév alá rejtőzött, sok helyütt nemes élvezetet fog szerepni e művével. Ára 12 fillér; kapható a Szent István-Társulat könyvkereskedésében, Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. szám.

* **A tábori és hegyi tüzértség lövészete.** Ily címmel jelent meg a napokban Bangha Imre, a 4-ik hadtest tüzérzred hadnagyának érdekes tanulmánya, mely nemcsak mint tankönyv bír fontossággal a tüzérőnkéntesek számára, hanem, mint kézikönyv a tiszteknek is tanulságos olvasmányul szolgál. A 170 ábrával ellátott könyvben a szerző a tüzérőlvészlet elméletét tárgyalja a gyakorlati részzel szoros kapcsolatban; érdeme a könnyen érthető, folyékony stílus. Míg az eddig megjelent ily fajta tankönyveknek részben az volt a hibájuk, hogy a tüzérőlvészletet rendszeresen röviden tárgyalják és alig vagy pedig a közönség számára nehéz számításokkal akadatulják meg, Bangha munkája egységes tankönyv, mely az olvasót az egész tárgyon át szisztematikusan vezeti. A sok példa és abra megkönnyíti a tanuló munkáját; az oldalgizetek pedig az áttekinthetőséget emelik. A több mint 18 ívre terjedő könyv Seidel és Fia könyvkiadó-cég (Wien, Graben) bizományában jelent meg és ára könyvkereskedésben 4, a szerzőnél 3 korona. Megrendelhető ugyanott vagy pedig a szerzőnél: Budapest, Andrassy-tüzérlaktanya

* **Az Olcsó Könyvtár új füzetel.** Öt új munkával gyarapodott a Gyulai Pál kiváló szerkesztésében megjelenő Olcsó Könyvtár. A népszerű gyűjtemény sorrendben első füzeté eredeti magyar mű: Ötven év előtt, írta Jókay Lajos. Elbeszéléssé formált emlék ez a könyv. Ára (1474—1478. sz.) 1 korona. — Stifter Adalbert A Kondor című beszéde a második füzet. Ára (1479—1480. szám) 40 fillér. — Voltaire világhírű művét: a Candide, vagy az optimizmus-t, Langer Ignác gondos fordításában adja az Olcsó Könyvtár. Ára (1481—1485. szám) 1 korona. — D'Amicis egy elbeszélését olaszból Elek Arthur ültette át magyarra. Furio a címe s „A szív” világhírű szerzőjének e remekműhöz hasonló szellemű könyve. Ára (1486—1488. szám) 60 fillér. — Az utolsó füzet végül Sterne „Erzékeny utazásai”-t adja még abban a klasszikus fordításban, mely Kazinczy Ferencztől származik s melyhez Berki Miklós írt előszót. Ára (1489—1494. szám) 1 korona 20 fillér. — Az Olcsó Könyvtár-t a Franklin-Társulat adja ki s a vállalat eddig megjelent füzetekinek részletes jegyzéke ingyen kapható minden könyvkereskedésben.

* **Djudo.** A karácsonyi könyvpiacra kerülő könyvek között kiváló érdekességű egy japán szerző magyar nyelven megjelent műve. A címe: „Djudo”, a japán dzsju-dzsiucnak tökéletesített, megneszedett formáját jelenti, amely módszer egész Japánban elterjedt. Sasaki Kichisaburo, aki az áldozatkészségéről ismert Szemere Miklós meghívására jött el hozzánk s a Budapesti Egyetemi Athletikai Klubban tanította a djudot, oktatásának betetőzéseket hagyta hátra minden tekintetben értékes munkáját. A dzsju-dzsiuc nemcsak egy birkózási mód, de egész pedagógiai rendszer, test- és léleknevelés. Lafradio Hearn azt mondja róla: a dzsju-dzsiuc a japán lét, a japán erőt itka. És nem tuloz a mű fordítója, midőn a dzsju-dzsiucnak oly nagy jelentőséget tulajdonít. A könyvet dr. Speidl Zoltán fordította magyarra. A szép, magyaros fordítás mellett külön méltatást érdemel a könyvhöz írt bevezetése, amely mint a japán pszichéről írott önálló tanulmány is rendkívül figyelemreméltó. Dicséretet érdemel még a könyv izléses kiállítása is; a szép pasztellszínekben nyomott czimkép Kürthy Györgynek, a jeles grafikusnak finom stílusérzékre valló munkája. A könyvnek, amely Hornyánszky Viktor könyvnyomdájából került ki, ára két korona. Kapható Hornyánszky Viktor könyvkiadóhivatalában és minden hazai könyvkereskedésben.

Üzleti hetiszemle.

Sertésvásár. Budapest-Kőbánya, 1907 decz. 13. Az üzlet nagyobb kínálat miatt lanyhavolt. Heti átlagárak magyar válogatott áru 320—380 kilogr. nehéz 122—123 fill. 280—300 kgr. nehéz, 124—126. Öreg 300 klg. tuli — fillér, vidéki sertés — fill. Szerb — fill. tiszta klg.; páronkint 45 klg. ételsúlylevonás és 4 százalék engedmény szokásos. **Egységárak:** Tengeri új K 15.60. Arpa K 16.40 Kőbányán átvéve. Helyi állomány: Dec. 13-án maradt 26275 drb. Felhajtás: Belföld 1602 drb. Szerbiából —, egyéb államokból 1602 drb. összesen 27877 drb. **Elhajtás:** Budapesti fogyasztásra (I—X. ker.) 245 drb, belföldre 593 drb, Bécsbe 539 drb, osztrák tartományokba 265 drb, német birodalomba (Bajorország) — drb, egyéb országokba (Helvétia) — drb, a szappangyárban feldolgoztatott: a szállásokban elhullott 8 drb, wagonokból kirakott hulla 3 drb, borsókásnak találtatott 2 drb, összesen 1652 drb, maradt állomány 26.225 drb. A részvényszállásokban elhelyezve 7697 drb van.

Bécsi vásár: decz. 10. Felhajtás 14285 drb sertés; köztük 6204 drb süldő. Vásár lanyha volt. Nehéz 108—110 fill. közép nehéz 102—105 fill. süldő 68—102 fill. 100 kgr.-kint élevesúlyban.

Dresdai vásár: decz. 9. A vásáron volt 1988 darab vidéki és — drb. magyar sertés; előbbieket 54—63 utóbbiak — márián keltek; 50 kg. eleven súly szerint.

Berlini vásár: decz. 7. Felhajtás 11949 darab sertés. Az üzlet sima volt. Finom husos 55—56, husos 53—55, silányabb 49—52 szalonna sertés — márika.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) A folyton enyhe időjárás következtében a vetőmagvak belföldi forgalmában lényeges változásokra minden kilátás elenyészett s ezért a lefolyt héten semmit sem lendülhetett az üzlet. Vörös lóhere. Huzamosabb pangás után Amerikából ismét szállárak irányzatnak és magasabb áraknak híre érkezik. Oroszországból tolytatólag is igen gyér a kínálat és ez is többnyire csak gyenge minőségekre szorítkozik. Luczerna. Olaszország a múlt heti árköveteléseivel képest 4—5 frankkal többet igényel. A Franciaországból mintázott tételek — a magas árról nem is szólva — valamint eddig, úgy most sem igen készítenek vásárlásra minőségük miatt, így tehát feltehető, hogy rövid időn belül magasabb árakkal leszünk kénytelenek számolni. Takarmányrépa-magvak. A termés még nincs kicsépelve és attól tartanak, hogy családokat fog okozni. Angol perje. A filmagvaknak konjunkturája egyáltalán és az angol perjéké különösen szépen halad és ez utóbbiak árát oly magasra szöktette, amiképp ezt már hosszú évek óta nem tapasztaltuk. Csakugyan olyképpen áll a dolog, hogy a valószínű szükségletnek ma csak gyenge fedezetét látjuk. Bükköny irányzata hirtelen változott és ha nem is állapítható meg az áraknak lényeges változása, a hangulat mégis igen szilárd, dacára annak, hogy a fogyasztás még alig fogott hozzá a vásárláshoz. Az összes többi magféle változatlan. — **Jegyzések nyers áruért 100 kilogrammonként:** Vörös lóhere, természetű arankamentes 156—166 kor., vörös lóhere, kis arankás 148—152 kor., vörös lóhere, nagy arankás 138—142 kor., luczerna, természetű arankamentes 150—58 kor., luczerna, világos szemű arankás 144—148 kor., luczerna, barnás szemű 132—138 kor., biborhere 36—40 kor., baltacim 32—34 kor., tavaszi bükköny 17—18 kor., muharmag 15—16 kor.

Kőolaj. Az „Apolló” kőolajfinomító-gyár részvénytársaság jegyzései a következők: Liliomkirályolaj 40 kor., Háromszív kőolaj 32 kor., Csillagkereszt kőolaj 31 kor., tiszta sulyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, 20% vagy tiszta göngysuly-számítással, Pozsonyban átvéve, készpénzben, engedmény nélkül. III. Apollo könnyű gépolaj 30 kor., VI. Apollo nehéz gépolaj 42 kor., Apollo hengerolaj 60 kor., tiszta sulyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, tiszta göngysuly-számítással, Pozsonyban átvéve, fizetendő készpénzben 2% engedménnyel, vagy négy havi váltóra.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József jelentése.) A hetivásáron széna és szalmában csekély behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: középminőségű, jobb és elsőrendű széna 3—3.80 kor., muhar 4.30 kor.-ig, alomszalma 2.40 kor., zsupszalma 3.20 kor., szecska 3 kor. per 50 kg. fuvaronként házhöz szállítva. Préselt széna 3.60—4 kor., préselt szalma 1.80—2. kor. 50 kg.-ként a jözsefvárosi pályaudvaron.

Petroleum. A forgalmi akadályok a gyártásra már eddig is oly zavarólag hatottak, hogy egyes gyárak kénytelenek voltak üzemiüket lényegesen korlátozni. Ez által az irányzat még inkább megszilárdult. A Kőolajfinomító-gyár-részvénytársaság gyártmányainak árjegyzése nagyban eladásoknál a következők: Fiumei kristály-kőolaj 38 korona 50 fillér, Fiumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 32 korona 50 fillér, Fiumei Standard-White kőolaj (kétszillagos) 30 korona 50 fillér. (Az árak 100 kg. tisztasúlyért tényleges göngysulylyal, hordóval Budapestre bérmentve szállítva értendők). Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Ásványkenőolajok. A téli évszak beálltával az alacsony fagyponnal bíró kenőolajok iránt élénk kereslet mutatkozik és minthogy ily minőségű olajok csak mérsékelt mennyiségben állnak rendelkezésre, az irányzat megszilárdult. A Kőolajfinomító-gyár-részvénytársaság kenőolajgyártmányainak árjegyzései nagyban eladásoknál a következők: Fiumei 0. számú tisztítóolaj 21 korona, Fiumei 1. számú orsóolaj 31 korona, Fiumei 2. számú könnyű gépolaj 35 korona, Fiumei 3. számú nehéz gépolaj 41 korona, Fiumei 4. számú vulkán (henger) olaj 21 korona, Fiumei 5. számú fénytelen olaj 25 korona, Fiumei 6. számú kiváló nehéz gépolaj 43 korona, Hengerolaj, sötét 69 korona, 00 jegyű hengerolaj, világos 74 korona. (100 kg. tisztasúlyért, hordóval, valódi göngysulylyal, Budapestre szállítva).

Szilva, szilvaiz, szalonna. Szilva. A szükséglet csökkenése a piac irányzatát lanyhábbá tette, miáltal az árak 25 fillérrel hanyatlottak. Szerbiai áruból a 115/120-as 15.— korona, a 90/95 drbos 16.50 korona, a 80/85 drbos 19.50 korona. és a 70/75 drbos 22.25—22.— korona, kínáltatott 50 kilogrammonként, a szerbiai állomásokon. Az ünnepek közeledtével a forgalom e czikkben hanyatlott, mivel a külföldi piacok szükségletüket már ideje korán beszerették.

Szilvaiz. Jobb érdeklődés mellett 16.50 koronáért 50 kgr.-onként a termelő helyeken keresve maradt. A még meglévő áru erős kezekben van és ezek azon reményben, hogy a szerb kereskedelmi szerződés nemskóra megfelelő eredményre fog vezetni, várakozó álláspontot foglalnak el.

Táblaszalonna. Az enyhébb időjárás folytán a nagyvágás nem ölthetett még nagy mérvet, miáltal e czikk csak gyéren lett kínálva és szilárdabb hangulatban mozgott.

Nehéz táblaszalonna jó hizott sertések hiányában, mivel a felhajtás legnagyobb része csak könnyűből állott szilárdabb és 56.50—57.— korona, míg a 4/100 53.50—54.— koronáért lett fizetve.

Disznózsír. A hét elejével gyengébb érdeklődés mellett 72.50—72.— koronáért 50 kilogrammonként beszereshető volt. A hét végéig jobb vételked mutatkozott és mivel az előállítási szűk korlátok között mozgott 72.50 koronán alul la budapesti disznózsír beszereshető nem volt.

Szerkesztői üzenetek.

H. A. Losonczi. Az összes magyar vasutak hossza 19.277 kilométer, ebből a helyiérdekű vasutak 9654 kilométer, a magyar királyi államvasutak hossza a kezelésben álló helyiérdekű vasutak nélkül 8280, a déli vasut magyar vonalai 704, a kassa—oderbergi vasut 382, a győr—sopron—ebenfurti vasut 119, a pécs—barcsi 68, a mohács—pécsi 67 kilométer. Ezek az úgynevezett fővonalak. Az arad—csanádi vasut 390 kilométer.

K. L. Somlyó. Az időjárás megfigyelésére, a prognózis felállítására a Magy. Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnassági Intézet (II. ker., Fő-utca 6. sz.) szolgál. Ez a következőképpen történik: A mindennapi időjárás ismertetésére 42 hazai megfigyelő állomástól vett időjárási sürgönyök alapján táblázatos táblázatos és térképes napijelentést ad ki a meteorológiai intézet és egy másik jelentésben közli a külföldi intézetektől sürgöny útján érkező időjárási adatokat szintoptikai térképpel és a következő 24 órára érvényes időprognózissal. Az időprognózist ezenfelül táviratilag is terjesztik az országban, amennyiben a budapesti gabona- és áruüzem árfolyamait tartalmazó körözvény-sürgönyvel kapcsolatban az időprognózist is körözik és jelenleg körülbelül 360 helyen, az illető posta- és távirahivataloknál nyilvánosan kifüggesztik.

B. G. Lengyelóti. Eppen nem alkalmatlankodás. Singer és Wolfner kiadásában (Andrássy-ut 10.) egész sorozat jelent meg az ilyen szindarabokból. Tessék a „Műkedvelők szintára” jegyzékét kérni, készséggel megküldik. Ebben a jegyzékben megvan a darab rövid tartalma s az is, hogy a szereplők között hány a nő és hány a férfiszerep. Az önöknek alkalmas darabról ezt elfelejtette nekünk megírni s így nem tudhatjuk, hogy épp e főszerpenthől melyik lehet alkalmas. Tessék egy Murai, Molnár Ferencz, vagy Szomaházi-darabot választani, azok föltétlen irodalmi értékűek.

Biztosító. Érdeklődésére közöljük, hogy a Magyar Biztosító nem egészen mond igazat. Az igazság az, hogy Benke István Tóth Pál idején sok ezer koronát vett föl a Hazaitól rövid hét hónap alatt. Ez csak nem bélyegköltség? Aztán nem értjük, hogy miért van Benke olyan rossz véleményével a beruházási költségzámra felől? Hiszen ezek az összegek is a beruházási költségzámra folyósítottak. Egészen derék, kedves jó számla az a beruházási költségzámra.

A. A. P—k. Tárzanak igen rövid, talán más-kép felhasználhatjuk. Versek okvetlenül jönnek.

M. Erről a tárgyról igen sokat irtunk már. Ma nem is aktuális. Nem közölhetjük.

Diák. Nagyon kedves dolog, de igényeinknek még meg nem felel.

T. K. Z. Mezőtúr. Nagyon rövid s ezért tár-zának nem hozhatjuk.

B. L. Makád. Igen jó könyv Radí Antal: Idegen szavak szótára. Kiadta a Franklin-Társulat. Ára 4 korona. Tessék megrendelni.

H. J. Pécs. Csak Eötvös Károly mesteri tolla írta meg, de ő annál gyönyörűbben és alaposabban. Az akkori lapok is igen bőven foglalkoztak vele, de ezek ma már meg nem szereshetők.

F. G. Pörkupa. Sorsjegyeit ki nem huzzák.

V. K. f. r. Igen köszönjük, aktualitásaink azonban egyelőre kiszorították.

L. S. B—t. Sorrend szerint közöljük. Legközelebb már hozzuk.

G. K. Olaszliszka. A kitérés előtt is jelzi a föld belsejében történt forrongásokat. Egyáltalán a rázkódást igen messze megérzi, így sokszor Párisban rengést jelez s még azt sem tudják, hogy hol volt a földrengés, se az irányt, se a távolságot ki nem számíthatják pontosan, csak a rengés hevességét. Az erupeziót már előre jelzik nagy benső átalakulások földünk belsejében s a készülék ezt is megérzi. Így aztán tényleg előre jósol.

Vagyontalan. M. u. Tessék valamely czimirodához fordulni, legjobb, ha személyesen elmegy oda. A lapokban szokták pontos czimüket jelezni. Elvből czéget nem ajánlhatunk.

L. M. A rendőrségen is utána jártunk, semmi biztosat nem sikerült megtudnunk.

B. L. G. B—e. Nem nyert.

M. I. Vásárd. 120 koronát nyert. Lehet átteleltetni, sőt még jobb is csak tavasszal.

Magdolna. A. V. Hány nem tud magyarul, elég, ha New-Yorkba címzi, másik kettőnek elég: Páris. 3. Csak hosszas használat után. 4. Ezt a szert nem ismerjük s így nem is ajánlhatjuk. 5. Nem lehet. 6. Krétapor.

K. E. Hozzuk.

L. K. Igen, ő az.

L. F.—né. A csendőrséghez való felvételért a honvédelmi minisztériumhoz kell folyamodni. Mel-lékletek nem szükségesek, miután a szükséges okmányokkal az ezredparancsnokság szereli fel. A folya-módványt azon hadkiegészítő parancsnoksághoz kell beadni, melynek kötelekébe tartozik. Folya-módványra egykoronás bélyeg ragasztandó. A biztosí áll-lás elnyerésére a biztosí tanfolyam elvégzése szük-séges. Odavezénylik az arra megfelelő szemléseket és egy-két olyan aktív szolgálatban levő tisztet, ki a pénzügyőrséghez akar átlépni.

Visoki sabore!

Benn a tisztelt Házban
Már hónapok óta
Ékes horvát nyelven
Hangzik a nóta.

»Visoki sabore!
Mondják a horvátok
És ez megszólítás
Nem pediglen átok.

»Visoki sabore!
Ezzel obstruálnak
S a magas kormányban...
Bajokat csinálnak!

»Visoki sabore!
Mit kéne csinálni;
Hogy kéne a horvát
Harczczal szembeszállni?

»Visoki sabore!
Vajjon mit akarnak?
Megvan nekik minden —
Ami a magyarnak!

»Visoki sabore! —
Mindent kapnak tőlünk,
Mégis ime milyen
Gúnyt üznek belőlünk!...

»Visoki sabore!
Senki nem is sejtí,
Mi az ami őket
Igy kétségbe ejti.

»Visoki sabore!
Egy dolog van hátra,
Egy dolog hathat meg
Bizton a horvátokra.

»Visoki sabore!
Fontoljuk meg ezlet:
Vigyünk csak közéjük
A fehér keresztet.

»Visoki sabore!
Ezzel fogunk győzni,
A fehér keresztet
Nem fogják lefőzni.

A fehér keresztet
Senki meg ne vesse:
A békét s a legjobb
Sósborszeszt hirdesse!

Első Alföldi Cognacgyár R. T. és Szeszfinomitógyár Kecskeméten.

Ajánlja:

legkiválóbb faju gyártmányait,

ugymint:

Barackpálinka Barack-Cognac
Barack-Crème Kecskeméti keresztet
Radial-Elixir Keserű
48-as likőr Menyecskelikőr

és egyéb hírneves

Kecskeméti különlegességeket

valamint

saját szeszfinomitógyárban

leparólt legkiválóbb és legmagasabb fokú szeszből készült

Alföldi fehér keresztet

sósborszeszt,

melynek hatása egyszerűen meszerű.

Alföldi fehér keresztet

sósborszeszt

a hű házi barát igazi háziszert.

Az Alföldi fehér keresztet sósborszeszt egyedüli gyártója az

Első Alföldi Cognacgyár

részvénytársaság

Kecskeméten

Ó cs. és kir. felsőbíró József főherczeg kamarai szállítója

Hol kell

Erényi-Ichtiol-

Salicilt használni?

1. Ahol a viszketegségi bőrbaj ellen nem lehet találni más megbízható szert.
2. Ahol a sömörös viszketegségtől nem tudnak megszabadulni.
3. Ahol a sebek vagy kisebesedések sok bajt és kellemetlenséget okoznak.
4. Ahol az aranyeres fájdalmak napirenden vannak.
5. Ahol végbél-bántalmak óriási fájdalmakat okoznak.
6. Ahol az eczema gyakran mutatkozik.
7. Ahol a feldörzsölés és kisebesedés égetési fájdalmakat okoz.
8. Ahol a test bármely része vagy a lábak izzadnak.
9. Ahol a viszkető fájdalmak jelentkeznek.
10. Ahol az ótvar nem volt eddig gyógyítható teljesen.

Az eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil” 8 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

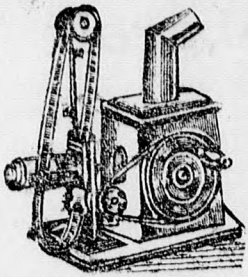
Erényi Béla DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítatnak.)

Több mint egy millió köszönőlevél érkezett be a világ minden részéből.

Vigyázz!! Jön a vonat

Gőz-órámú és villamos vonatokat, gőz-hőlég és villamos gépeket, fizikai kísérletezési szekrényeket, Kinematográfokat és Laterna Magikákat, társasjátékokat. Kizárólag **CHIMURA S.** Első magyarországi villamoserőre berendezett lát.-műszer és tanterem szakintézetében **Budapest, Ferencziak-tere 2.** Telefon 79-37. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

ABBAZIA

GRAND HOTEL BRISTOL

Ujonnal épült, minden kényelemmel berendezett, elsőrangú fényes szálloda. Nagyszerű szobák, lift, központi fűtés, villamos világítás, telefon, melegvíz-vezeték stb. A délre és keletre nyíló összes szobák erkélyvel ellátva. Kávéházi étkező, olvasó- és zenetermek. Pompás kiállítás a Quarnero egész vidékére.

A Bristol-szálloda Igazgatósága

RUDOVITS W.

tulajdonos.

Legszebb és legalkalmasabb ajándék a

Hock János

IMAKÖNYVE

Az előkelő világ legszebb imakönyve.

Uj alakú zsebkiadás

Finom bőrvászonkötés, aranydiszítésekkel... K 8.-
 Finom bőrvászonkötés, arany-metszéssel és rendkívül díszes aranyozással... K 4.-
 Legfinomabb szaffiánbörkötés, különféle aranydiszítésekkel... K 8.-

szövege művészi kivitelű színes keretrajzokkal díszítve.

Legfin. párnázott szaffiánbörk. a legjobb kivitelben... K 6.-
 Finom chagrínbörkötés, díszítésekkel... K 6.00
 Finom párnázott chagrínbörkötés, díszítésekkel... K 7.-
 Legfinomabb párnázott borjubörkötés, dús aranyozott díszítésekkel... K 8.-

Kis alakú kiadás

Finom chagrínbörk. keresztivel vagy aranypántnyomással K 10.-
 Finom párnázott chagrínbörkötés, csattal... K 11.-
 Legfin. borjubörkötés, csattal és különféle díszítéssel K 20.-
 Val. bagariaköt., színes bőr K 24.-

szövege gyönyörű fekete keretrajzokkal s három szép képpel ellátva.

Finoman bélelt puha borjubörkötés különböző díszítéssel, színes kerettel... K 20.-
 Legfin. borjubörkötés, hordozható börtokban... K 22.-
 Legfinomabb elefántcsont- és gyöngyházköt. K 60.-, K 90.-

Modern, keskeny, hosszukás alakú kiadás, vékony piros kerettel.

Fin. borjubörk., arany-metszéssel, pántnyomással, csattal K 18.-

Ugyanaz bagariakötés, selyem előzékkel... K 20.-

HOOK JANOS OREGBETUS KIADÁSA

Díszes vászonkötésben, vörös metszéssel... K 6.-
 Finom bőrkötésben, vörös metszéssel... K 9.-

Finom chagrínbörkötésben, keresztivel v. monogrammal K 12.-
 Legfin. borjubörköt., arany-metszéssel és kapocscsal... K 18.-

Hock János: VIGASZTALASOK KÖNYVE

Csinos vászonkötésben... K 6.-
 Gazdagon aranyozott szaffiánbörköt., arany-metszéssel K 10.-
 Valódi borjubörkötés, bélelt puha táblában, arany-metszéssel... K 15.-

Képekkel díszített kiadás.

Nagyon csinos és erős vköt. K 8.-
 Fin. préselt nyomásu börtöt K 15.-
 Rendkívül finom borjubörkötés, dombornyomással... K 24.-

Kaphatók az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai részvénytársulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VII., Rákóczi-út 54.) valamint minden haza könyvkereskedésben.

Argentor-Müvek

4057 Argentor ezüst K. 20.-

Rust & Hetzel

cs. és kir. udv. szállítók

Budapest, IV., Váci-utca 5. sz.

Mindenféle dísz- és használati-tárgyak, evőeszközök a legjobb minőségű chinaezüsből és a legmodernebb kivitelben.

Naponként újdonságok jelennek meg.

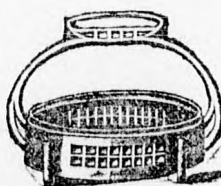
Sétabotok és cigarettatárczák valódi ezüsből dusvá'asztékban.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legjobb tisztítószer valódi chinaezüst részére

az «ARGENTOL»

Darabja 30 fillér.

4115 Argentor ezüst K. 9.-

3796 Argentor ezüst K. 23.-

3850 Argentor ezüst K. 23.-

PÉNZSZEKRENYEK

GELLÉRI ÉS SCHULLER CZÉGNÉL

BUDAPEST, IX., RÁKOS-U. 4.

GYARTANAK: TŰZ- ÉS BETÖRÉSMENTES PÉNZSZEKRENYEKET, KÖNYV- ÉS OKMÁNSZEKRÉNYEKET, ANYAKÖNYVI SZEKRENYEKET, PÁNCZÉLSZEKRÉNYEKET ÉS PÁNCZÉLSZOBÁKAT LEGJOBB KIVITELBEN.

Allandó nagy raktár.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Az egész országban mindenütt kapható.

A MÜLLER J. L.-féle

Kalippos

LEGJOBB ZÖGPEP

felülmúlhatatlan, 100%-os
 kat. féhértől és épen tartja,
 Kis tubus 50 fillér, nagy 1 korona
MÜLLER J. L.
 46. sz. nádvar szállítás
 8381, Könyveskereskedés 2.
 Mindenütt kapható.

Főnyeremény: **1.000.000** korona.

Huzás már most e hó 25-én!

Conv. Jelzalog-sorsjegy

ma készpénzért

8 = 142

korona. Letétre csak 4 koronával drágább. — Elegendő a vételnél

koronát beküldeni; azután azonnal megküldjük az eredeti sorsjegy letéti-jegyet, melynek alapján az eredeti sors egy a vevő tulajdonát képezi a hátralék olcsó kamat mellett

koronától kezdődő összegekben leírás szerint törleszhető.

KERN BANK
Budapest, Teréz-körut 27.

Kérjünk és igyunk

KIRALY GYÖNGYÉT

Kapható minden jobb kávéházban s vendéglőben.

Nagyban

WEIGL JÓZSEF

bornagykereskedőnél, Szent-Endre.

Vezérképviselő

KALLAI JENŐ

Dávid-utca 1. szám.

Megkezdődött karácsonyra 30.000 drb disztárgynak ingyen kiosztása

és pedig minden vevőm vagy megrendelőm részéről ezen rendkívüli kedvezményben, mely 1 darab jegecezett (tiffany) asztali disztárból vagy vázából áll, melynek értéke 1 forinttól 3 forintig, ezen kedvezményt az egész országban elismert legnagyobb és legolcsóbb üveg-, porcellán-, konyhaberendezés, dísz- és nászajándék áruháza nyújtja.

Karlsbádban végezt személyes vásárlásaimról megérkezve értesitem t. vevőim és rendelőimet, hogy óriási mennyiségű árut partiba vásároltam és azok ugyanilyl partie árban kerülnek eladásra és pedig:

- 6 személyes lkör készlet festett aranyozott csak — — — frt —.95
- 6 szem. boros, sörös v. vizes készlet festett és aranyozott csak frt 2.50
- 6 személyes fehér porcellán ebédli készlet — — — frt 3.25
- 6 személyes fehér porcellán préselt ebédli készlet — — — frt 3.50
- 6 szem. ebédli készlet festve és ar. rococo stílusban csak — frt 6.95
- 12 személyes ebédli készlet festve és aranyozva, rococo stílusban, 52 darab csak — — — frt 14.50
- 12 személyes ebédli készlet festve és aranyozva, rococo stílusban, 84 darab csak — — — frt 25.—

- 6 szem. kávé v. teás készlet festve és aranyozva — — — frt 3.—
- 6 szem. kávé v. teás készlet fest. és ar. rococo stílusban csak frt 3.50
- 1 telj. angol mosdókészlet csak frt 3.—
- 1 — — — nagy frt 5.—
- Porcellán tányérok csak 5, 7 és 9 kr.
- Vizes v. boros pohár csak 5 és 6 kr.
- 12 darab zománc edény — frt 2.50
- 1 asztali lámpa ernyővel — frt 1.—
- 1 asztali lámpa nagy díszes tulipánnal — — — frt 2.50

Óriási választék függőlámpákban
4 forinttól feljebb.

Ingyen láda, ingyen csomagolás.

TAKÁCS FERENCZ
VII., Baross-tér 5. sz.

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —

Ír'a: E. GABORIAU.

41

Az irigy, alacsony gondolkozású grófnak nagy elégtételt szolgált, hogy a sors által kegyelt barátan megboszulhatja magát. S midőn Valfeilbe érkezett, az elhatározása szilárd volt.

— Megmarad!

És maradt.

Nem szerette Bertát, de gyűlölte Sancresyt és ezért elvette barátjának legnagyobb kincsét: a feleségét.

Különös, hogy a barátság elején a kettő nem beszélt az egymás iránt érzett szerelemtől, mint a Sancresy iránt táplált ellenszenvről. Nevetségesnek, bornírtaknak, félszegnek találták és kigunyolták, hogy a bizalma sziklaszilárd, holott minden erejükkel azon voltak, hogy elámítsák őt.

És a Sancresy bizalma, melyet feleségébe és barátjába helyezett tényleg sziklaszilárd volt. Gyakran mondta boldog dicsekvéssel a szegény férj:

— Boldog vagyok, mert a legszebb, legjobb asszony a feleségem és a legnemesebb, leghűségesebb férfi a barátom! Igazán irigylésre méltóan boldog vagyok!

És a két lelketlen, nyomorult teremtés titokban kigunyolta őt ezért!

Berta paradicsomi gyönyöröket, eget ostromló boldogságot várt ettől a szerelemtől, de semmi efaíta érzés nem boldogította. Voltak órák, mikor még boldogtalanabbnak érezte magát, mint annak előtte.

Féltékeny volt. Hektor nem szakította meg Fancyyal a viszonyt és Bertát szinte a kétségbeesésbe kergette.

Sokáig nem mert szöba hozni, de végül nem bírta magába fojtani és azt kívánta, hogy Hektor szakítson a párisi nővel

— Kis ostobácska! — mondta nyugodtan mosolyogva a gróf — hiszen a kis miss Fancy a mi védelmünk, ezáltal biztonságban vagyunk!

Ezzel egyelőre le volt tárgyalva a dolog. De a gróf néha gondolt már arra, miképp tudna szépszerével szabadulni a kis nőtől.

A viszony ugyanis kezdett unalmassá válni. A szegény leánynak sok gondja, bosszúsága volt az üzleti dolgaiban, nem volt többé a vidám, gondtalan teremtés, aki őt szórakoztatta. Fancy komoly lett, szinte mondhatni szomorú, gyakran ki volt sirva a szeme — egy szóval unalmas lett a kis barátnő.

De azért nehéz dolog volt őt lerázní. Egyszer megpróbálkozott s némi czélzásokat is tett a válás szükségességéről, de ekkor, mintha tarantella szurta volna meg, úgy felfortyant:

— Te vigyázz! Egy másik végett akarsz velem szakítani — bizonyítékaim vannak — de akkor jaj neked is, neki is!

Hektor, ki színpadiasnak találta ezt a fenyegető kitérést, ügyet sem vetett. Fancy mindinkább kiálthatatlanná kezdett válni és mivel Berta sem hagyott neki békét, könyekkel és könyörgéssel ostromolta, hogy szakítson a ve-télytársnővel, elhatározta tehát, hogy összeszedi minden bátorságát és Fancyyal komolyan kezd beszélni.

A Corbeilbe való utat folytonos gondolkodás, érvelés és ellentételek leküzdésére szánt kiöngások mellett — amelyeket csak képes volt kieszelni — tette meg.

— Látod kedvesem — mondta Fancynak — okosaknak kell lennünk és egy időre válnunk kell. Nem örökre, szó sincs róla, csak jelenlegi állapotról van szó. Hiszen tudod, kedves Fancyn, hogy tönkre vagyok menve, semmim sincs, csak egy gazdag házasság segíthet rajtam!

Hektor el volt készülve haragos kitérésre avagy sirásra, de legnagyobb meglepetésére Fancy nyugodt maradt teljesen; elsápadt és különös hangsúlylyal kérdezte:

— Ugy, tehát házasodni akarsz?!

— Sajnos, kedves gyermekem, nem marad egyéb a számomra!

Ekkor felkelt a leány, erősen a szemébe nézett és még egyszer megkérdezte:

— Tehát tényleg igaz, hogy te meg akarsz házasodni? És ez az ok, amiért szakítani akarsz velem?

Tremorel bizonygatólag a szívére tette kezét.

— Becsületszavamat adom neked!

— Akkor mindenesetre hinnem kell szavaidnak — válaszolta nyugodtan Fancy — és mintha mi sem történt volna, odalépett a tükörhöz, feltette a kalapiját és lekötötte a fátyolt. Azután még egyszer Hektor elé lépett:

— Tényleg komoly az elhatározásod? Mindennek vége?

— Meg kell lennie!

Fancy arca gonosz kifejezést öltött, valamit készült mondani, valami csipős megjegyzést, de meggondolta és félrefordult.

Kis szünet mulva megszólalt:

— Most megyek! Ha igaz, hogy te megnősülsz, akkor soha többé nem kerülök az utadba!

— Kedves gyermekem, azt remélem, hogy mi mindannak daczára jó barátok maradunk!

— Ha azonban megcsalsz — folytatta Fancy anélkül, hogy törődött volna Hektor közbeszólásával — ha más szerető kedvéért hagysz el engem, akkor örizkedjél. Mindketten halál fiai vagytok!

Ezzel felnyitotta az ajtót, Hektor meg akarta fogni a kezét, de ő haragosan visszalökte azt és kiment.

Hektor odalépett az ablakhoz és utána tekintett.

Tényleg elmegy, vagy csak komédiát játszik? Valóban komoly szándéka volt, mert a vasúthoz vezető utra tért.

Hektor megkönnyebbülten fellélegzett.

— Uff! Ez nehéz dolog volt, de mégis várakozáson felül sikerült. Mégis csak jó leány ez a Fancyn!

(Folyt. köv.)

AGRARIA

Kérje
minden
gazda
az összes

Gazdasági gépek árjegyzékét

Levélzím.

AGRARIA

Budapest, Váci-ut 2. sz.

ekék,
vetőgépek,
gőzcséglők,
motorok stb.-r.

AGRARIA

Ez idén rendkívül nagy választék

valódi

perzsa szőnyegekben

minden létező fajta és minőségben

Agobián és Adorján

IV., Váci-utca 36. (Klotild-palota).

*Eredeti Indiai, Perzsa, és Török
hímzések.*

KÜLÖNFÉLÉK.

Asztagok.

Véres szegélyű aranypalásttal
Húnyóban a nap az ég peremén.
A puszta fölött ringva száll által
A bíborporos rőt alkonyi fény . . .

. . . Messzi-messzi a pusztaság szélén,
Hol a fák, tornyok estpirban égnek,
Száz füstkoszorús szikár gyárkémény,
Mered az égnek . . .

Ide lesnek a füstös kémények.
Tán a sok drága asztagra lesnek,
Mik mintha békén szenderegnek
Ölén az estnek? . . .

Tudják talán, hogy az asztagtábor
Egy nap álmából zsongva ébred fel,
S megválva a szent otthoni tájtól
Messzi utra kel . . .

Tudják, hogy bűgő vasszörnyek hátán
Mind öhozzájuk megy majd az asztag.
S a puszta, miből születtek, árván
Marad, koldusan egyedül marad . . .

Molnár Béla.

(Egy kiháló népfajról.) Mintegy 700 tagból áll még a karagasz nép Szibériában, tehát már közel van a végkipusztuláshoz.

A karagaszok többnyire a vadászatokon elejtett állatok húsával táplálkoznak. Inyencz eledelük a nyers medvezsír, melyet a darabokra vágott husról szopogatnak le.

A medvezsírt szopóka helyett a szopós gyermekek szájába is dugdossák s hogy a csecsemő attól még ne fuladjon, egy rövid fácskának a végére kötik azt.

A karagaszok egész élete csupa küzdelem a természet mostoha viszonyaival. Kizárólag vadászattal és halászáttal foglalkozik; oda települnek le, ahol nagy számmal él a mókus. Ha a mókus jó mélyen vonul a vadonba, után húzódik a karagasz is. Finom vadász-érzéke soha sem csalja meg; kis szeme s biz-

tos keze soha sem téveszti el a célját. Ha a karagasz egy medvét vett észre, azonnal elejé siet, hogy egy csöví löfegyverével és vadászkesével megmérkőzzék vele, s a küzdőtéren majdnem mindig a karagasz a győztes fél. Vadászatának legjövendőbb tárgyai a zsákmányul ejtett czoboly, gimsszarvas, medve, a róka és mókus. Rendkívül finom vadász-érzéke, biztos szeme és keze a lövésnél, a vadállatok tartózkodási helyeinek ismerete teszi lehetővé, hogy a karagasz zsákmányából néha nemcsak önmagát és családját látja el bőven a szükséges élelmiszerekkel, hanem azonkívül a „jászakát” (szibériai prémadó) is leróhatja. De a karagasz jóllétének s boldogulásának utjában áll a szesz italok túlságos élvezete, amely lelket és testet ölé mérget az orosz kereskedők az ő otthonába is becsempészték.

A karagasz sovány testalkatu. Feje kicsiny, válla keskeny, melle szűk; szeme is kicsiny, kissé kidülledt.

A karagasz-néptörzs példaképe az olyan népnek, amely a „holnappal” nem törődik. Míg a zsákmányul ejtett állat husa készletben van, a karagasz családjával együtt lakmározik és lustálkodik; új vadászatra csak akkor indul el, ha az utolsó falat is elfogyott már. Távollétében családja rénszarvas tejjel táplálkozik, vagy e házi állat hiányában éhséget szenved, amely győtrelem enyhítésére egy lilium-féle növény hagymáját eszi.

A karagaszok állandóan a Szaján-hegység majdnem hozzáférhetlen magaslatain tartózkodnak s csak egyszer egy évben, t. i. december elején bocsátkoznak le a völgybe, hogy adójukat állatbőrökkel leróhassák és a jövő évi vadászatokhoz szükséges eszközökkel magukat elláthassák. A szuglánt — így nevezik az éves összejöveteleket — a Rubacha-folyó partján tartják meg. Ezen a gyűlésen jelen van a kerületi főnök, aki a prém-adót átveszi, a kerületi orvos himlő-oltás és egyéb esetleges segélynyújtás végett, valamint ezen a gyűlésen megjelenik a pap is egész kíséretével, hogy az utolsó szuglánt óta született gyermekeket megkeresztelje, a halottakért gyász isteni tiszteletet tartson és az egybekelt házaspárokat utólag megeskesse s megáldja. A kerületi hatóság kíséretében egy néhány kozák-rendőr is megjelenik, akiknek feladata megvédeni a gyámoltalan karagaszokat ama lelketlen pálinkaárusítók tüzei ellen, akik a szomszéd községekből azért sereglenek a szuglánra, hogy pálinkáért állatbőrökre tehesseken szert. A közigazgatási hatóság minden tagja számára ilyenkor a karagaszok egy-egy borsátort emelnek, melynek belsejét a hivatalnok rangjának

megfelelően állatbőrökkel vonják be. Így pl. a kerületi főnök sátorának belseje medvebőrökkel van kirakva, — míg a kozákokét csak rénszarvas bőrök díszítik. A közigazgatási hatóság eltávózása után a sátrakat felszedik a karagaszok s hazaviszik magukkal.

(Kártérítés vonatkozásért.) Az amerikai „Pennsylvania” vasúttársaság azt az újítást léptette életbe vonalain, hogy a vonatkéséért megfelelő kárpótlásban részesíti az utasokat. A társaság fővonala a filadelfia—chikagói vonal, melyen a gyorsvonat két órával később ér rendeltetése czéljához a menetrendben megjelölt időnél, az utasok kárpótlásként 10 koronát kapnak, ha a késés három óránál több, 15-öt, ha négynél több, 20 koronát kapnak. Megfelelő kárpótlás jár a pittsburgi, altonai és harrisburgi mellékvonalak utasainak is. Az újítás megvalósítása kétségtelenül sok zavarral jár s az olyan utason, akinek csakugyan kárt okoz a késés, alig is segít a csekély kárpótlás, mégis fontos ez. Arra minden esetre így is elég a kárpótlás, hogy a ki késés következtében szállóba kénytelen térni, megütheti belőle szobájának árát.

(A méhek életéből.) Egy jeles német természet-tudós Buttel-Reepens, ki a méheket alapos tanulmány tárgyává tette, azt mondja, hogy ezeknél a kis állatoknál a királynéjukhoz való ragaszkodás hihetetlen módon ki van fejlődve. A táplálékhiányban szenvedő kasban mindig a királyné hal el legkésőbb, mert az éhségtől haldokló méhek még mindig táplálják a királynét. Buttel egy királynét és több más munkásméhet vékony sodronyból készült skatulyába tett s nagyon kevés eleséget adott nekik. Két nap múlva a méhek nagyon el voltak bágyadva, négy nap múltán pedig csak két méh élt és az ötödik napon már csak egyetlenegy, míg a királyné jó erőben futkosott ide-oda. A legutolsó méh már oly gyöngye volt, hogy a féldalára dőlt, de mikor a királyné hozzámert s táplálékot kért tőle, a szegény haldokló méh végső erőlködéssel annyira vitte, hogy orrmányát a királynéjához tehesse s megettehesse. Erre a munkásméh kimult, míg a királyné még mindig nem látszott nyoma a bágyadtságnak.

Kiss szerencséseje Nagy!

A magy. kir. szab. osztálysorsjáték II. oszt. huzása már
jövő héten **17, 18 és 19-én** lesz.

A II. osztálytól kezdődőleg a következő főbb nyeremények sorsoltnak ki:

A legnagyobb nyeremény
szerencsés esetben **1.000.000** (Egy millió
korona)

		korona
1	jutalomdíj	600000
1	nyeremény	400000
1	"	200000
2	" 100000	200000
2	" 90000	180000
2	" 80000	160000
2	" 70000	140000
1	" 60000	60000
1	" 50000	50000
3	" 40000	120000
3	" 30000	90000
6	" 25000	150000
3	" 20000	160000
12	" 15000	180000
43	" 10000	430000
60	" 5000	300000
22	" 3000	66000
471	" 2000	942000
955	" 1000	955000
1625	" 500	812500
130	" 300	39000
39675	" 200	7935000
5325	" 170	905250
5325	" 130	692250
4825	" 80	386000
58.500	nyeremény és jutalomdíj	kor. 16.153.000

Hivatalos árak (új vevők számára):

Egész sorsjegy 32.- kor. || Negyed sorsjegy 8.- kor.
Fél " 16.- " || Nyolcad " 4.- "

Kiss Károly és Tsa

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték fő-elárusítója

Fióküzlet: VII., Erzsébet-körút 22 Központ: IV., Kossuth Lajos-u. 13. Fióküzlet: VI., Váci-körút 5. sz.

Kiss szerencséseje Nagy!

A LEGJOBB
KÁLYHÁT és KANDALLÓT
 SZÁLLIT CSÁSZ. ÉS KIR. UD. SZÁLLÍTÓ
HEIM H.
 Budapest, Thonet-udvar.
 Különlegességek, család házak, iskolák, kaszarnyák, irodák stb. részére. — Százekenél több van belőle használatban.
 Valódi csak ezzel védjeggyel.
MEIDINGER-OFEN
H. HEIM
 Prospektus és költségvetés ingyen és bérmentve.
 Eredetiben kaphatók csak fenti helyen v. Bécs, I., Schwarzenbergstrasse 8.

A világ legjobb zongorája
 Winkelmann zongora

 Winkelmann zongora
ZEITTER és WINKELMANN
 braunsel weigi udvari zongoragyár főraktára:
 azelőtt: Párisi-utca 2.
 most: Erzsébet-tér 10. szám I. emelet.
 Deák Ferenc-tér sarkán.
 Mindennemű zongorák és pianók kölcsön kaphatók új és keveset használt állapotban 250 frttól 2000 frtig.
 Zongorák és pianók kölcsön kaphatók.
 Ugyazintén szakszerű bőrzések, javítások és hangolások legpontosabban eszközöltnék.
ANGELUS zongorajátzókészülék magyarországi vezérképviselése.

Rum és legfinomabb likőr
 elcsalításához küld utasítást
 ingyen
WATTERICHA, BUDAPEST, VII.
 Doh ny-u.5.sz.

Telefon 56-19
Értsem! No tévedjen!
 egyetlen a cégre
Lukács Gyula
 férfi-szabó
 VII. Károly körút 14

!! Tisztigallérok !!
 Mérték szerinti megrendelésekre csak kiváló minőségű Honi és Angel szövetekeket tartok készletben.
 Telefon 56-19

Felöltő	K 20
Pilóny	26
Gallér	14
Gaszdászati kabát	K 20
Szőrmebélés	K 34
Telikabát	30
Nadrág	10
Fin. és gyermekruhás választékban.	

GAVALLÉR
 csak az új szabad.
 endkivüli praktikus
bokavédőt
 viselheti.
 Kapható minden divatárúüzletben.

Tündéres karácsonyfa!

 Szép! Újdonság!

Karácsonyi ládák!
 (Ár és kivételben a külföld felülmúlva) Izlées üvegdiszkek, ezüstfonatok, golyók, ragyogó díszítmenyek, ékes reflektorok, girlandok és sok tündöklió ékítmenyekből összeválogatott gazdag tartalommal meg a pazar karácsonyfa hatásos kellekével — Kaphatók négyféle sortiment-csoportban, úgymin:
 I. sz. csoportláda 125 frt. | III. sz. csoportláda 5. - frt.
 II. sz. csoportláda 250 frt. | IV. sz. csoportláda 10. - frt.
To-kommersz-láda (kiskereskedőknek való) tartalmaz 8 doboz (4 12 drb) csakis nagy és hatásos üvegdíszítmenyt, arany-ezüst fonatú és zsenillázott, festészetű újdonságokat. Ily kommersz-láda 2 frt 38 kr. Ládaik mindenkor ingyen. Törésmentes csomagolás ládánként 10 kr. A ládák kiadós sok tartalma és olcsó árusítása, az előzetes tömeg-összeállításal és csomagolással magyarázandó.
Piökl és Haas sportüzletének karácsonyi lényosztálya Budapest, VI., Andrássy-ut 13. szám.
 A fenti ajánlatunkat kivéve az egyéb karácsonyi ajándékok, játékok és sportoktatást pedig ingyen árulvzünk foglalkozik.

A Vállalkozók Lapja
 és annak németkiadása a
Der Bauunternehmer u. Lieferant
 szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapesten, VII., Erzsébet-körút 8.
 alatt van.
 E szaklapokra, melyek Lukács Lajos, Komor Marcell építész és más iszerkesztésben joennek meg és XVIII. éviolyimukot járják, azazl hívjuk fel a vállalkozók, mérnökök, építésszerkesztők, azazl, szállítók, gyárosok, építőiparosok, faktorok, munkavezetők, szakmányók és bérletkés helyelminét, hogy elapokban teljes százcikkiken kívül közölve vannak az országban lemerülő összes építkezésre, szállításokra, bérletekre és adás-vételekre vonatkozó árjelölések és árverések; a vasutépítész, vízszabályozási, valamint minden más iszeren előforduló vállalkozási munkák és áttanában a technikai szakban vagy mindennemű tervpályázatok. Előzetesen ár akár a magyar, akár a német kiadásra egész évre 1 K., félve 8 K. Előzetesen lehet minden postahivatalnál, valamint nevezett lapok kiadóhivatalánál.

PERITIAKÉTESINOKNEK
 makacsabb hevony és idült folyásoknál befecskendezés nélküli legbiztosabb gyógyszerek a
SANID TOKOCSKÁK
 bizonyítottak. Egy dobozt (200 labdaos) használt utasítással 8 korona utánvét melletti. Kezdő gyengeség és impotenciának egyedül biztos szer a híros dr. TIMKO-féle erőlabdacsók.
 Egy üveg ára 10 korona, küld a
„MAGYAR KIRÁLY” gyógyszerész, Budapest, V., Marokkó-utca 2/a.

Helyiségváltozás
 miatt
Neumayer Fülöp
 Bpest, V., Váci-körút 2-4.
 nagyszabású
karácsonyi vásárt
 rendez.
 Mindennemű szőnyegek, butorszővetek, függönyök, ágy- és asztalterítők, átvetők, matracz és csinvat stb. cikkekben
1908. elején üzletét V. Deák-tér 1. sz. alá helyezi át.

HÁZTARTÁS
 Kürthy Emimé lapja, a magyar gazdasszonyok nélkülözhetetlen közlönye 1908. januárban kezd meg XIV. éviolyimát Mintegy 100 rovata a kűsű és helysű háztartás minden ágára kiterjed. Ezenkent ezernél több konyhai cecept.
Előfizetési ára:
 Negyedévre 3 kor. Félévre 6 kor. 1 évre 12 kor.
 Kiadóhiva al:
Budapest, VIII., József körút 31 B.
 Tetsék mutatványszámot kérni.

6 évi jótállással 6 ÓRÁK
 arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK
 CSEKÉLY
 RÉSZLET-
 * FIZETÉSRE.
 DIAMANT S.
 BUDAPEST,
 JÓZSEF-KÖRÚT 9. szám az udvarban.
 Csekély részletfizetésre.
 Képes árjegyzék ingyen.

Gummi óvszerek
 legbiztosabb vagy tiszta francia, angol és amerikai gyártmányú különlegességek
 12 drb 25 min. kisebb — 1. - frt
 12 drb 30 min. nagyobb — 1.20.
 12 drb legúj. vékony és nyúlékony, minden drb saját védjeggyel ellátva — 2.50 és 3. - frt
Newerrip eredeti védjeggyel, 12 darab 3. - frt
JUNO legfinomabb, legvékonyabb és a legtartósabb amerikai hűlyog.
 6 darab 2 forint,
 12 " " " " 3 frt 75.
 Capot amerikai (rövid) 12 drb legúj. — 2. - és 2.50 frt
 Hűlyog 12 drb legfinomabb — 2. - , 3. - , 4. - és 5. - frt
MINTAGYÜJTEMÉNY
 ösztiszertű összeállításban 15 darab 2 - frt, 25 darab 4. - frt
Sérvkötő, angol szőlő rugóval, drbja — 2. - , 3. - és 4. - frt
Suspensor (cheretartó) drbja 25. -
Diana-öv 50, 80 krajczár és 1. -
 (havihaj ellen) 6 drb betéttel, darabja 2.50 és — 3.50.
Irrigator teljesen felszerelve 1.50
 1.50 és — 2. - frt
 Használati utasítás, valamint részletes bőárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Szétküldés titoktartás mellett bérmentve.
TROPP MÖR 84
 Bpest, VII. Kerepesi (Rákóczi)-ut